

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain ja henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetun lain sekä eräiden niihin liittyvien lakien muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutoksia henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annettuun lakiin ja henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annettuun lakiin, Euroopan unionin jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisten välisen tietojen ja tiedustelutietojen vaihdon yksinkertaistamisesta tehdyn neuvoston puitepäätöksen lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja puitepäätöksen soveltamisesta annettuun lakiin, arpajaislakiin sekä rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä koskevaan lakiin.

Poliisiasiain tietojärjestelmää koskevaan pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusia kohtia oikeus tallettaa järjestelmään majoitusliikkeitä koskevia majoitustietoja, rikolliseen toimintaan liittyviä poliisimiesten havainnoimia tietoja tai poliisille ilmoitettuja havaintotietoja sekä teknisen valvonnan tietoja. Samassa yhteydessä myös pykälän muita kohtia esitetään täsmennettäväksi käyttötarkoituksen ja tietosisällön osalta.

Myös kuuntelulla saatuja ylimääräisiä tietoja koskevaa pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että pykälä kattaisi myös muilla salaisilla tiedonhankintakeinoilla saatujen ylimääräisten tietojen tallettamisen.

Poliisin oikeutta saada teknisen käyttöyhteyden avulla tietoja eräistä rekistereistä ehdotetaan laajennettavaksi kattamaan myös majoitus- ja ravitsemistoimintaan liittyviä matkustajatietoja, rajavartiolaitoksen ja tullin henkilörekistereiden tietoja, vesikulkuneuvorekisterin tietoja, virka-apuun liittyviä tietoja virka-apua pyytäneeltä viranomaiselta sekä puolustusvoimien asevelvollisrekisterin tietoja. Pykälän muita kohtia esitetään täsmennettäväksi käyttötarkoituksen ja tietosisällön osalta.

Viranomaisten välisen tietojenvaihdon osalta ehdotetaan nykyistä kattavampien pa-

lautetietojen saamista poliisille syyttäjien ja tuomioistuinten ratkaisusta.

Tietojen poistamista koskevia säännöksiä selkeytettäisiin siten, että tietojen poistoajat jaettaisiin selkeästi kolmeen ryhmään. Arkistohakemisto toimii paperimuotoisen arkiston hakemistona, joten sen sisältämien tietojen säilytysajat olisivat pisimmät noudattaen arkistonaineiston talletusaikaa poliisiyksiköissä. Poliisin tutkinnassa ja muussa operatiivisessa toiminnassa tarvitsemat tiedot säilytettäisiin tietojen käyttötarpeen vaatimusten mukaisesti ottaen huomioon asianomaisten ja poliisimiesten oikeusturvan vaatimukset ja tietojen käyttö muiden rikosten selvittämisessä. Lupahallinnon käyttämät, henkilön luotavuuden arviointiin vaikuttavat rikosilmoitushakemiston tiedot, pidätettyjen tiedot ja etsintäkuulutustiedot säilytettäisiin sen hyvin rajoitetun ajan, jolloin niillä on vaikutusta arviointia tehtäessä.

Henkilötietojen käsittelyä kansainvälisessä poliisiyhteistyössä koskevien säännösten rakenne ehdotetaan uudistettavaksi kokonaisuudessaan. Samalla säännökset päivitetäisiin uusien kansainvälisten säädösten edellyttämään muotoon ja eräitä säännöksiä ehdotetaan selkeytettäväksi. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi myös uudet säännökset ulkomailta saatavien tietojen käsittelystä.

Henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annettuun lakiin tehtäisiin poliisitoimen ehdotuksia vastaavat tekniset ja sisällölliset muutokset. Myös Euroopan unionin jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisten välisen tietojen ja tiedustelutietojen vaihdon yksinkertaistamisesta tehdyn neuvoston puitepäätöksen lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja puitepäätöksen soveltamisesta annettua lakia täsmennettäisiin vastaamaan tässä esityksessä ehdotettuja muutoksia. Arpajaislakiin ehdotetaan lisättäväksi säännös arpajaisten val-

vontatiedostojen säilyttämisestä. Rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä annettuun lakiin ehdotetaan lisättäväksi säännös tietojen luovuttavista rahanpesun selvittämiskeskukselle.

Ehdotetulla lailla pantaisiin täytäntöön Euroopan Unionin Neuvoston puitepäätös rikosasioissa tehtävässä poliisi- ja oikeudellisessa yhteistyössä käsiteltävien henkilötietojen suojaamisesta.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian siitä, kun ne on

hyväksytty ja vahvistettu, mutta kuitenkin samanaikaisesti Euroopan poliisiviraston perustamisesta tehdyn neuvoston päätöksen eräiden säännösten täytäntöönpanosta annettavan lain kanssa.

Ehdotettuun lakiin sisältyisi siirtymäsäännös, jonka mukaan tietojärjestelmät ja siihen liittyvät tietojenkäsittelyt olisi saatettava laissa edellytettyyn kuntoon viiden vuoden kuluessa lain voimaantulosta.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYS.....	3
YLEISPERUSTELUT.....	5
1 Johdanto.....	5
2 Nykytila.....	5
3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset.....	13
4 Esityksen vaikutukset.....	14
5 Asian valmistelu.....	14
6 Riippuvuus muista esityksistä.....	15
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT.....	16
1 Lakiehdotusten perustelut.....	16
1.1 Laki henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa.....	16
1.2 Laki henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa.....	42
1.3 Laki Euroopan unionin jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisten välisen tietojen ja tiedustelutietojen vaihdon yksinkertaistamisesta tehdyn neuvoston puitepäätöksen lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja puitepäätöksen soveltamisesta.....	51
1.4 Arpajaislaki.....	51
1.5 Laki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä.....	52
2 Tarkemmat säännökset ja määräykset.....	53
3 Voimaantulo.....	53
4 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys.....	53
LAKIEHDOTUKSET.....	55
1. Laki henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain muuttamisesta....	55
2. Laki henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetun lain muuttamisesta.....	72
3. Laki Euroopan unionin jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisten välisen tietojen ja tiedustelutietojen vaihdon yksinkertaistamisesta tehdyn neuvoston puitepäätöksen lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja puitepäätöksen soveltamisesta annetun lain 5 ja 6 §:n muuttamisesta.....	84
4. Laki arpajaislain muuttamisesta.....	85
5. Laki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä annetun lain 23 ja 37 §:n muuttamisesta.....	86
LIITE.....	87
RINNAKKAISTEKSTIT.....	87
1. Laki henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain muuttamisesta....	87
2. Laki henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetun lain muuttamisesta.....	124
3. Laki Euroopan unionin jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisten välisen tietojen ja tiedustelutietojen vaihdon yksinkertaistamisesta tehdyn neuvoston puitepäätöksen lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja puitepäätöksen soveltamisesta annetun lain 5 ja 6 §:n muuttamisesta.....	150
4. Laki arpajaislain muuttamisesta.....	152

5. Laki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä annetun lain 23 ja 37 §:n muuttamisesta	153
---	-----

YLEISPERUSTELUT

1 Johdanto

Poliisin henkilörekisteritoimintaa sääntelevä laki henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa (761/2003) tuli voimaan 1.10.2003. Lakia valmisteltaessa oli ennakoitavissa, että lain käytännön soveltamiseen liittyvät ongelmatilanteet, julkishallinnon jatkuva uudistuminen, kansainvälinen kehitys tietojenvaihdon osalta sekä yksityisyyden suojaamiseen liittyvät lisääntyneet vaatimukset ovat edellyttäneet lain uudelleen tarkastelua. Tämän vuoksi sisäasiainministeriö asetti työryhmän, jonka tehtävänä oli tarkistaa henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annettua lakia ottaen huomioon kansallisessa soveltamisessa ilmitulleet epäkohdat, lain voimaantulon jälkeen tapahtuneet lainsäädäntömuutokset sekä kansainvälinen kehitys. Hallituksen esitys perustuu edellä mainitun työryhmän ehdotuksiin.

2 Nykytila

2.1 Lainsäädäntö ja käytäntö

Poliisin henkilörekisteriä koskevaa lakia (myöhemmin poliisin henkilötietolaki) on viimeisen kahdenkymmenen vuoden aikana uudistettu kokonaisuudessaan kolme kertaa. Viimeisin lain kokonaisuudistus tuli voimaan lokakuun alussa vuonna 2003. Lakia on tarkistettu ja muutettu lukuisia kertoja sen voimaantulon jälkeen. Merkittävimmät tarkistukset ja muutokset ovat seuraavat.

Poliisilain muuttamisesta annetun lain (525/2005) yhteydessä lisättiin poliisin henkilötietolakiin poliisiasiain tietojärjestelmää koskevaan pykälään tietolähdetoimintaa koskeva kohta sekä muutettiin tutkinta- ja virka-apua koskevaa arkistosäännöstä. Epäiltyjen tietojärjestelmää koskevaa säännöstä täsmennettiin, ja poliisin muita henkilörekistereitä koskevaan säännökseen lisättiin tilapäistä rikosanalyysirekisteriä koskeva säännös. Samassa yhteydessä myös tietojen poistosäännöksiä täsmennettiin.

Metsähallituksen erävalvontaa koskevan lainsäädännön (1158/2005) antamisen yhteydessä muutettiin poliisin henkilötietolakia si-

ten, että metsähallituksen erätarkastajat saivat oikeuden suoraan käyttää tallettaa tietoja poliisiasiain tietojärjestelmään. Samassa yhteydessä poliisin henkilötietolain tietojen luovuttamista muille viranomaisille koskevaan pykälään lisättiin oikeus luovuttaa tietoja poliisin rekistereistä haastemiehille ja metsähallituksen erätarkastajille.

Rahankeräystä koskevan lainsäädännön (255/2006) antamisen yhteydessä lisättiin poliisin henkilötietolain hallintoasiain tietojärjestelmää koskevaan pykälään kohta rahankeräysten valvontatietojen tallettamisesta. Samassa yhteydessä annettiin Etelä-Suomen lääninhallitukselle oikeus sekä tallettaa että saada tietoja hallintoasiain tietojärjestelmästä.

Myös 21.8.2006 voimaan tullut passilaki (671/2006) ja sen myötä tullut oikeus tallettaa biometrisiä tunnisteita hallintoasiain tietojärjestelmään aiheutti tarvetta tehdä muutoksia poliisin henkilötietolakiin.

Poliisin säilyttämien henkilöiden kohtelusta annetun lain (841/2006) säätämisen yhteydessä lisättiin poliisiasiain tietojärjestelmään oma kohta tapaamiskieltojen tallettamisesta järjestelmään.

Prümin sopimuksen voimaansaattamista koskevan lainsäädännön (277/2007) antamisen yhteydessä lisättiin myös poliisin henkilötietolakiin sopimukseen liittyvien tietojen käsittelyä koskevat säännökset.

Henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annettuun lakiin on tehty lukuisia muutoksia eri lainsäädäntöhankkeiden yhteydessä. Tämän lainsäädäntöhankkeen yhteydessä on erityisesti kiinnitetty huomiota lain käytännön toimivuuteen, toimintaympäristön muutoksen aiheuttamien välttämättömien uudistustarpeiden toteuttamiseen, julkishallinnon kehittämiseen liittyvään viranomaisten yhteistyön tiivistymiseen sekä kansalaisten tietosuojan ja yksityisyyden suojan parantamiseen.

Poliisin valtakunnalliset tietojärjestelmät jakautuvat operatiivisiin tietojärjestelmiin ja hallinnollisiin tietojärjestelmiin. Operatiivisilla tietojärjestelmillä tuetaan suoraan poliisitoiminnan valtakunnallisia avainprosesseja. Hallinnollisilla tietojärjestelmillä hoidetaan

muun muassa talous- ja henkilöstöhallintoon liittyviä tehtäviä. Poliisin tietojärjestelmät ovat jatkuvassa kehittämisprosessissa, jota ohjataan poliisin tietohallintostrategioilla. Viimeisin strategia on vahvistettu kesällä 2008 (SMDno/2008/228). Kaikki poliisin käyttämät perusjärjestelmät ovat mukana poliisin tietojärjestelmien kokonaisuudistuksessa, jolla tarkoitetaan poliisiasian tietojärjestelmän, epäiltyjen tietojärjestelmän ja hallintoasiain tietojärjestelmän uudistamista.

Poliisin kenttäjärjestelmää on uudistettu siten, että siitä on pääsy mobiilikäyttöliittymän

avulla poliisin kenttätyössään tarvitsemiin tietojärjestelmiin. Uudistuksen myötä toimistopalveluihin liittyvät järjestelmät ovat käytettävissä myös poliisiautossa. Poliisin kenttäjohtojärjestelmä on integroitu osaksi hätäkeskustietojärjestelmää.

Kansalaisten sähköisen asioinnin mahdollisuutta on kehitetty erityisesti lupahallintoon liittyvien palveluiden osalta siten, että kansalainen voi laittaa lupahallintoon liittyvät asiat vireille, saada tietoa asian tilasta sekä maksaa lupamaksut sähköisesti.

Taulukko 1 Poliisin tietojärjestelmät

POLIISIN TIETOJÄRJESTELMÄT	
Tietojärjestelmä	Kuvaus käyttötarkoituksesta/Tietojärjestelmän omistaja
AFIS	Automaattinen sormenjälkien identifiointijärjestelmä - PATJA-tuntomerkkitietojen osarekisteri/Rikostorjunta/PO/PY
Asiointikortti/virkamerkkijärjestelmä	Asiointikortti/virkamerkkijärjestelmä Hallintoyksikkö/PO
Automaattisen liikennevalvonnan toimistojärjestelmä	Automaattisen liikenteenvalvonnan tuottamien huomautusten ja rangaistusvaatimusten käsittelyjärjestelmä Valvonnan ja hälytystoiminnan vastuualue/PO/PY
DNA-rekisteri	DNA-tunnisteiden tallennus- ja vertailujärjestelmä, PATJAn tuntomerkkitietojen osarekisteri./Rikostorjunta/PO/PY
EPRI	Epäiltyjen tietojärjestelmä/Rikostorjunta/PO/PY
EPRI TRIP	Epäiltyjen tietojärjestelmä - EPRI Trip kyselykanta/Rikostorjunta/PO/PY
Halmi	Tarkkuusalkometrijärjestelmä/Valvonnan ja hälytyksen vastuualue/PO/PY
HALTI Ase	Aseluparekisteri Arpajais- ja asehallintoyksikkö/PO
HALTI Asu	Aseluokitusrekisteri Arpajais- ja asehallintoyksikkö/PO
HALTI Heko-Passi	Henkilökortti- ja passirekisteri Hallintoyksikkö/PO
HALTI Järjestyksenvalvoja- rekisteri	Järjestyksenvalvojarekisteri Turvallisuusalan valvontayksikkö/PO
HALTI Tursel Poli TRIP	Paikallispoliisin turvallisuusselvitysrekisteri Turvallisuusalan valvontayksikkö/PO
HALTI Turval Poli TRIP	Turvallisuusalan valvontarekisteri Turvallisuusalan valvontayksikkö/PO
HALTI UlkoKuva	HALTI – ulkomaalaisten tunnistamistiedot, tuntomerkit ja valokuvat KuvaMinttu Hallintoyksikkö/PO
Hätäkeskustietojärjestelmä	Jokaisessa hätäkeskuksessa oma ELS-tietokanta, rek.pitäjä poliisin tietojen osalta, Helsingissä Päike/Valvonnan ja hälytystoiminnan vastuualue/PO/PY
Hätäkeskustietojärjestelmän Trip-tietokannat	Vuotuiset ELS-hätäkeskusjärjestelmän tietokannat poliisin tietojen osalta Valvonnan ja hälytystoiminnan vastuualue/PO/PY
Jalkineenjälkirekisteri	Jalkineenjälkirekisteri/KRP:n mallikanta (myös alueelliset kannat), PATJAn tuntomerkkitietojen osarekisteri Rikostorjunta/PO/PY
Kuha	Telekuuntelujärjestelmä Rikostorjunta/PO/PY
Käyttölokijärjestelmä	Käyttölokijärjestelmä, joka muodostuu useiden järjestelmien lokitiedoista Tietohallinto/PO/PY
Lomake	Poliisin lomakkeiden tuotanto ja jakelu Hallintoyksikkö/PO
Museo (Trip-tietokanta)	Rikosmuseon kuvatietokanta Keskusrikospoliisi
PANSE	Poliisiajoneuvorekisteri Valvonnan ja hälytyksen vastuu-

	alue/PO/PY
PATJA	PATJA - poliisiasian tietojärjestelmä Rikostorjunta/PO/PY
PATJA RikiTrip	Poliisiasian tietojärjestelmä (PATJA), tutkinnan ja virka-avun tiedot (RIKI)/Rikostorjunta/PO/PY
POKE	Poliisin kenttäjärjestelmä/Valvonnan ja hälytyksen vastuualue/PO/PY
Poliisikassa	Poliisin kassajärjestelmä/Suunnittelu- ja talousyksikkö/PO
Poliisin sanakirjat (MOT)	Poliisin valatkunnallisesti käyttämät sanakirjat/Tietohallinto/POPY
Poliisin ulkoiset www -sivut	Poliisin ulkoiset www -sivut/Esikunta/PO
PoliTRIP PIDÄ	PATJA – Pidätettyjen rekisteri/vanhat tiedot/Rikostorjunta/PO/PY
PoliTrip Polilex	Poliisin ohjeistojärjestelmä/Esikunta/PO
PoliTRIP Päike	Vuosittaiset tietokannat läänien Päike- ja Häke4- tiedoista/Valvonnan ja hälytyksen vastuualue/PO/PY
PoliTrip Raid	Raidelevelyrekisteri/Rikostorjunta/PO/PY
PoliTrip Rake	Rahankeräysluparekisteri/Arpajais- ja asehallintoyksikkö/PO
PoliTrip Symboli	Symbolikirjasto/Rikostorjunta/PO/PY
PoliTrip Tilastorekisteri	Haltin tilastoja/Hallintoyksikkö/PO
PolStat	Poliisin tulostietojärjestelmä/Suunnittelu- ja talousyksikkö/PO
PONA	Poliisin operatiivinen analyysijärjestelmä/Valvonnan ja hälytyksen vastuualue/PO/PY
PoPi poliisin piirrosohjelma	Poliisin piirrosohjelma/Valvonnan ja hälytyksen vastuualue/PO/PY
Primus - oppilaitokset	Oppilaitosjärjestelmä/PAKK
RankkariPro, ProLink	Liikenteen valvontajärjestelmä, ylikuormat, rv:n kirjoitus/Valvonta ja hälytys/PO
Rape	Rahapesurekisteri /Rikostorjunta/PO/PY
Rape, rahanpesurekisteri, KRP	Rahanpesurekisteri/KRP
Renki, KRP	Rikosanalyysijärjestelmä/KRP
SALPA (aik. TEPA)	Salaisten pakkokeinojen asianhallintajärjestelmä/Rikostorjunta/PO/PY
Seitti	Poliisin operatiivinen intranet portaali /Esikunta/PO
Sähköinen rikosilmoitus	Sähköinen rikosilmoitus/Rikostorjunta/PO/PY
TAIMI Haltik	Poliisin työaikajärjestelmä/Suunnittelu- ja talousyksikkö/PO
Talouden suunnittelu- ja seurantajärjestelmä (Talsu, Basware) Haltik	Talouden suunnittelu- ja seurantajärjestelmä/Suunnittelu- ja talousyksikkö/PO
Tuntomerkkirekisteri (Tunt) Haltik	Poliisiasian tietojärjestelmä - tuntomerkit ja valokuvat,PATJAn tuntomerkkitietojen osarekisteri KuvaMinttu/Rikostorjunta/PO/PY
TURE/Workflow (Oiva) Haltik	Käyttäjätunnusrekisteri ja sähköinen käyttöoikeuksien hakujärjestelmä/Tietohallinto/POPY
Ulko-AFIS Haltik	HALTI– ulkomaalaisten tunnistamistiedot, Autom. sormenjalkien identifiointijärjestelmä/Hallintoyksikkö/PO
Ulkomaalaisrekisteri (Uvi/UMA) Haltik	Ulkomaalaisten lupahallinnon järjestelmä, poliisin tietojen osalta/Hallintoyksikkö/PO
Ulkonet	Rajavartiolaitos Hakukone eri viranomaisten rekistereihin/Valvonnan ja hälytyksen vastuualue/PO/PY
Virka-ase PTK	Poliisin virka-aserekisteri/Valvonnan ja hälytyksen vastuualue/PO/PY
Virve Haltik	Viranomaisradioverkon paikannustiedot ym./Valvonnan ja hälytyksen vastuualue/PO/PY
Vyyhti Haltik	PTR-viranomaisyhteistyön kyselyjärjestelmä/Rikostorjunta/PO/PY
POLIISIN KÄYTTÄMÄT MUIDEN VIRANOMAISTEN JÄRJESTELMÄT	
Tietojärjestelmä	Kuvaus käyttötarkoituksesta/Tietojärjestelmän omistaja
Ajokorttirekisteri/LTJ AKE	Ajokorttirekisteri/Liikennetietojärjestelmä/Hallintoyksikkö/PO
Alkoholilupalausuntojärjestelmä STTV	Sähköinen alkoholilupalausuntojärjestelmä/Hallintoyksikkö/PO
ATJ AKE	Ajoneuvorekisteri/Valvonnan ja hälytyksen vastuualue/PO/PY
ELS HÄKE	Hätäkeskustietojärjestelmä/Valvonnan ja hälytyksen vastuualue/PO/PY
Finlex OM	Finlex palvelu/Tietohallinto/POPY

Katka (kaupparekisteri) PRH	Patentti- ja rekisterihallituksen kaupparekisteri/Rikostorjunta/PO/PY
Kyösti, Sakari, ETSI, Rikostorekisteri, Rajasa	Vanki, Konkurssi- ja yrityssaneerausrekisteri, Liiketoimintakieltorekisteri ja Velkajärjestelyrekisteri/OM -järjestelmäkokonaisuus poliisin kannalta/Rikostorjunta/PO/PY
Päiväsakkokyselyjärjestelmä (sakkolaskuri) OM	Sakon määräytymisperusteiden laskenta/Valvonnan ja hälytyksen vastuualue/PO/PY
RVL (Politark, Tark, Vesta ja RVL:n Patja) RVLE	Rajavartiolaituksen tietojärjestelmät/Rikostorjunta/PO/PY
Suvi (Viisu) UM	Viisumijärjestelmä A/D/Hallintoyksikkö/PO
Tulli (LipreHäly, Tiedis, TTJ ja Tullin Patja) Tullihallitus	Tullin tietojärjestelmät/Rikostorjunta/PO/PY
Vallu, liikenneluparekisteri LSLH	Valtakunnallinen liikennelupajärjestelmä/Valvonnan ja hälytyksen vastuualue/PO/PY
Vesiliikennetietojärjestelmä LSLH	Valtakunnallinen venerekisteri/Valvonnan ja hälytyksen vastuualue/PO/PY
VTJ VRK	Väestötietojärjestelmä/Hallintoyksikkö/PO
POLIISIN KÄYTTÄMÄT KANSAINVÄLISET JÄRJESTELMÄT	
Tietojärjestelmä	Kuvaus käyttötarkoituksesta/Tietojärjestelmän omistaja
Eurodac KRP	Sormenjälkitietojärjestelmä/Rikostorjunta/PO/PY
Europol-posti PTHK/Haltik	Europol IS syötöt/Rikostorjunta/PO/PY
FADO KRP	Matkustusasiakirjojen tunnistusjärjestelmä/Rikostorjunta/PO/PY
Interpol I-24/7 ja viestijärjestelmä PTHK/Haltik	Interpolin tietojärjestelmä ja viestijärjestelmä/Rikostorjunta/PO/PY
Schengen, SIS/SIRENE PTHK/Haltik	Schengen Information System, useita osajärjestelmiä/Rikostorjunta/PO/PY

2.2 Nykytilan arviointi

Poliisiasiain tietojärjestelmä

Poliisiasiain tietojärjestelmään saadaan tallettaa rikoksesta epäillyn tai esitutinnan, poliisitutinnan, poliisin toimenpiteen taikka pakkokeinon kohteena olevan henkilön henkilöllisyyttä koskevista tiedoista täydellinen nimi, syntymäaika, henkilötunnus, sukupuoli, äidinkieli, kansalaisuus, siviilisääty, syntymävaltio, syntymäkotikunta, kotikunta, ammatti, osoite ja puhelinnumero tai muu yhteystieto, tieto henkilön kuolemasta, ulkomaalaisen henkilön matkustusasiakirjan tiedot sekä henkilöä koskevat, hänen omaan turvallisuuteensa tai poliisin työturvallisuuteen vaikuttavat tiedot.

Voimassa oleva säännös ei siten sääntele muiden kuin rikoksesta epäillyn tai esitutkinnassa, poliisitutkinnan, poliisin toimenpiteen taikka pakkokeinon kohteena olevan henkilön tietojen tallettamista. Myös muiden asiaan liittyvien henkilöiden yksilöimiseksi ja tavoittamiseksi olisi erittäin tarpeellista, että tietojärjestelmään saataisiin tallettaa myös näiden henkilöiden yksilöimiseksi tarvittavat tiedot riittävän laajasti.

Poliisiasiain tietojärjestelmään ei myöskään ole saanut tallettaa poliisin toiminnan kannalta tärkeitä tietoja henkilön kuolleeksi

julistamisesta, henkilön kansallisuudesta ja henkilön vanhempien nimistä. Myös ulkomaalaisen henkilön tunnistamiseksi Maa- ja metsätalouden tutkimuskeskuksen ulkomaalaiselle antamaa asiakasnumeroa sekä muita ulkomaalaisen henkilön yksilöimiseen liittyviä tietoja ei ole saanut tallettaa tietojärjestelmään. Tämäkin on osaltaan hidastanut poliisin toimintaa sen käsitellessä ulkomaalaisia koskevia asioita.

Etsintäkuulutustietojen tallettamisesta poliisiasiain tietojärjestelmään koskevassa säännöksessä todetaan, että tietojärjestelmään voidaan tallettaa henkilöiden tavoittamiseksi, valvomiseksi, tarkkailemiseksi ja suojaamiseksi etsintäkuulutetuista, liiketoiminta-, lähestymis- tai matkustuskieltoon määräytyistä, ehdonalaisessa vapaudessa olevista, lähestymiskiellolla suojattavista taikka tarkkailtavista henkilöistä toimenpiteen syy, pyydytetyt toimenpiteet, kuuluttava viranomais- ja kuuluttujen vanhentuminen ja muut kuuluttujen valvonnassa tarvittavat tiedot. Säännös ei ole mahdollistanut tallettaa tietoja kansalliseen maahantulokieltoon määräytyistä henkilöistä eikä myöskään tietoja valvotussa koevapaudessa olevista, taikka metsästys- tai eläintenpitokiellossa olevista henkilöistä tai valvontataraustausten saaneista henkilöistä.

Rikosilmoitushakemistotietojen luetteloon ei ole voitu tallettaa tutkinnan tilaa koskevia

tietoja. Hakemistoon ei ole voitu tallettaa myöskään tietoja poliisin jutun päättämiseksi tekemistä päätöksistä, syyttäjän ratkaisuksista sekä tuomioistuinten ratkaisuksista ja niiden lainvoimaisuudesta.

Nykyisin tiedonvälitykseen liittyvien tietojen talletusoikeus on ollut mahdollista vain poliisiyksiköiden välillä tapahtuneesta tiedonvaihdosta. Tästä syystä poliisin yleistä Internet-sivustoa ei ole voitu käyttää yleisöviheiden saamiseen esimerkiksi varastetuiksi ilmoitetuista ajoneuvoista.

Toisin kuin hätäkeskuslaissa (157/2000), henkilön omaan turvallisuuteen tai poliisin työturvallisuuteen liittyviä poliisiasian tietojärjestelmään talletettavia tietoja ei ole voimassa olevassa laissa mitenkään yksilöity.

Majoitus- ja ravitsemistoiminnasta annetun lain (308/2006) mukaan majoitustoiminnan harjoittaja voi pitää automaattisen tietojenkäsittelyn avulla tai manuaalisesti rekisteriä, jota käytetään yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi sekä rikosten estämiseksi ja selvittämiseksi. Majoitustoiminnan harjoittajan on toimitettava viipymättä ulkomaalaista koskevat matkustajatiedot paikalliselle poliisilaitokselle. Nämä tiedot voidaan toimittaa myös sähköisesti.

Tällä hetkellä poliisimiesten havainnoimia tai poliisille ilmoitettuja tietoja tapahtumista tai henkilöistä, joiden voidaan perustellusti epäillä olosuhteiden tai henkilöiden uhkailujen tai muun käyttäytymisen perusteella liittyvän rikolliseen toimintaan ei ole ollut oikeutta tallettaa mihinkään poliisin valtakunnalliseen rekisteriin. Tietoja on talletettu hajanaisesti yksikkökohtaisiin rekistereihin tai poliisin muihin sähköisiin viestintävälineisiin. Tämä on koettu suurena ongelmana, eikä tiedonhallinta täyttäne kaikilta osin henkilörekisterilain vaatimuksia. Internet-sivustojen valvonnassa esiin tulleiden tietojen tallettamista ja analysointia varten poliisin ylijohdo on joutunut perustamaan tilapäisen valtakunnallisen Internet-valvontatietojärjestelmän.

Salaisilla tiedonhankintakeinoilla saadut ylimääräiset tiedot

Voimassa olevassa poliisin henkilötietolaissa on säädetty vain teknisellä kuuntelulla

saadun ylimääräisen tiedon käytöstä. Pakkokeinolain (450/1987) 5 a luvun 13 § mahdollistaa telekuuntelulla ja teknisellä kuuntelulla saadun ylimääräisen tiedon säilyttämisen. Muilla poliisilain 28 §:ssä mainituilla tiedonhankintakeinoilla saatujen tietojen käytöstä ei ole säädetty erikseen. Erityisesti järjestäytyneen rikollisuuden ja terrorismin torjuntaan liittyvässä tiedonhankinnassa saadaan salaisilla tiedonhankintakeinoilla myös muuhun rikokseen liittyvää tietoa.

Poliisin tiedonsaantioikeus

Poliisin tiedonsaantioikeutta muiden viranomaisten pitämistä henkilörekistereistä koskevat säännökset eivät ole kaikilta osin ajan tasalla, eivätkä ne vastaa yhä syvenevää viranomaisten yhteistoimintaa.

Erityisen ongelmallista on ollut saada palautetietoja syyttäjien ja tuomioistuinten tekemistä ratkaisuksista.

Tietojen poisto poliisin henkilörekistereistä

Poliisiasian tietojärjestelmän tietojen poistosäännökset ovat monimutkaisia, vaikeasti toteutettavia ja ne sisältävät ristiriitaisuuksia.

Erityisesti lupahallinnossa ja luotettavuuslausunnoissa käytettävien rikosilmoitushakemisto- ja seuraamustietojen poistosäännös on säädetty sillä otaksumalla, että oikeushallinto voi toimittaa poliisin rekisteriin tiedot rikoksesta seuranneista rangaistuksista ja muista seuraamuksista. Käytännössä tämä tietojen saanti ei ole vielä toteutunut eikä toteudu lähivuosinakaan. Näin ollen on jouduttu noudattamaan syyteoikeuden vanhenemiseen perustuvaa poistosääntöä, joka ei ota huomioon syyttäjän syyttämättäjäättämispäätöksiä eikä tuomioistuimen vapauttavia päätöksiä. Näin lupahallinnon käyttöön tarjotaan tietoja, joiden merkityksellisyys on varmistettava syyttäjille ja tuomioistuimille tehtävillä tiedusteluilla.

Anastettujen ajoneuvojen ja muun omaisuuden etsintäkuulutusten pisin mahdollinen säilytysaika on 10 vuotta, vaikka poistohetkellä anastetut ajoneuvot ovat vielä käyttökelpoisia, antiikki- ja taide-esineet edelleen arvokkaita sekä ampuma-aseet täysin käyttökelpoisia ja vaarallisia. Lisäksi omistajan

omistusoikeus tavaraan on edelleen voimassa riippumatta rikoksen syyteoikeuden vanhenemisestä tai rikoksen selviämisestä. Anastettu esine saattaa liittyä selvittämättömään törkeään rikokseen todisteena. Lakiin sisältyvä määräys tietojen edelleen säilyttämisen tarpeellisuuden tutkimisesta kolmen vuoden välein on käytännössä mahdotonta, koska se edellyttäisi jutun uudelleen avaamista, tutkinnanjohtajan määräämistä jutulle, jutun asiakirjoihin perehtymistä, päätöksen tekoa ja kirjaamista.

Tutkinnan ja virka-avun tietojen poistaminen vuoden kuluessa jutun syyteoikeuden vanhentumisen jälkeen on aiheuttanut ongelmia. Esimerkiksi rangaistusmääräyksellä hoidettavan jutun lainmukaiset käsittelyajat ovat sellaiset, että poliisille saattaa päätyä lisätutkintaan rikos, jonka tiedot on jo poliisin tietojärjestelmästä poistettu. Asiakirjat on tällöin kaivettava esiin syyttäjän arkistosta, syötettävä uudelleen poliisin järjestelmään ja käsiteltävä siellä. Vapausrangaistusta kärsivä henkilö saattaa vapautua vankilasta samaan aikaan kuin hänen tekemiensä rikosten tiedot poistetaan rekisteristä, jolloin hänen mahdollisesti syyllistyessä uuteen rikossarjaan poliisilla ei ole enää tietoa edellisestä samankaltaisesti tehdystä rikossarjasta. Tiedot rikoksista, joissa on edelleen kateissa ajoneuvoja tai muuta omaisuutta, tulee poistaa järjestelmästä vanhenemisajan jälkeen, jolloin tavaran löytyessä on vaikeata selvittää, mihin asiaan tavara liittyy ja miten sen kanssa tulee menetellä. Kadonneita henkilöitä ja tuntemattomia vainajia koskevat ilmoitus- ja tutkintatiedot tulee poistaa viiden vuoden kuluttua ilmoituksesta, vaikka henkilö on edelleen kadoksissa tai vainaja tunnistamatta. Uusien seikkojen ilmetessä tutkinta on aloitettava tunnistettavien tietoihin sisältyvien etsintäkuulutusten pohjalta etsimällä jutun edelliset tiedot arkistosta.

Tunnistettavien tietojen poistaminen vuoden kuluessa henkilön löytymisen tai vainajan tunnistamisen jälkeen aiheuttaa hankaluuksia erityisesti, jos henkilö on tavattu ulkomailta tai vainaja on ulkomaalainen. Näissä tapauksissa virka-apumenettelyt hidastavat asian käsittelyä niin, että sen loppuun saattaminen kestää vielä tunnistamisen jälkeen pitkään.

Suuri osa rekisteröityjen tietojen oikeasuvaatimuksista kohdistuu tuntomerkkietoihin Tuntomerkkietojen osalta DNA-tunnisteiden ja muiden henkilötuntemerkkien erilaiset ja monimutkaiset poistosäännöt vaikeuttavat rekisterin tietojen ylläpitämistä. Monimutkaisuus johtuu osittain pakkokeinolain säännöksistä, joita on tarkoitus selventää käynnissä olevan esitutkinta-, pakkokeino- ja poliisilain kokonaisuudistuksen yhteydessä.

Alle 15-vuotiaana rikokseen epäiltynä rekisteröidyn tietojen poistamista koskeva säännös on vaikeaselkoinen ja sen noudattaminen edellyttää yksilöllistä, manuaalisesti tehtävää virhealtista työtä. Asianomistajan oikeusturva saattaa tietojen nopeasta poistumisesta johtuen vaarantua.

Kansainväliseen poliisiyhteistyöhön liittyvät säännökset

Voimassaolevan lain kansainväliseen poliisiyhteistyöhön liittyvät säännökset on koettu paikoin vaikeaselkoisiksi, mihin on osin vaikuttanut moninaisten säännösten kokoaminen yhteen lukuun asiakohtaisen jaottelun sijaan. Nopeasti uudistuva ja täydentyvä kansainvälinen säännöstö edellyttää toistuvasti yksittäisiä tarkennuksia lakiin, minkä vuoksi kansainvälisten säännösten kokonaisuus on muodostunut hajanaiseksi ja jäsentymättömäksi. Laki ei myöskään sisällä kaikilta osin viime vuosien kansainvälistä kehitystä.

Voimassaolevan lain eräissä säännöksissä, erityisesti Euroopan poliisivirastoa ja Schengenin tietojärjestelmää koskevissa säännöksissä on joitakin epätarkkuuksia, jotka voivat perusteettomasti aiheuttaa tulkinnanvaraisuutta. Voimassaolevasta laista puuttuvat myös täsmälliset säännökset siitä, miten ulkomailta saatuja tietoja voidaan käyttää. Vastaavat säännökset ovat kansainvälisestä oikeusavusta rikosasioissa annetussa laissa, mutta ne eivät sovellu oikeusapumenettelyä edeltävään vaiheeseen.

Kansainvälisten ja Euroopan unionin säädösten osalta Suomen allekirjoittama YK:n järjestäytyneen rikollisuuden vastaiseen yleissopimukseen liittyvä tuliasepöytäkirja, neuvoston Eurodac-asetus (EY) N:o 2725/2000, tietojen ja tiedustelutietojen vaihtoa koskeva neuvoston puitepäätös

2006/960/YO, lainvalvontaviranomaisten pääsyä Euroopan unionin viisumitietojärjestelmään koskeva neuvoston päätös 2008/633/YOS sekä niin sanottu kolmannen pilarin tietosuojapuitepäätös (2008/977/YOS, jäljempänä tietosuojapuitepäätös) edellyttävät tarkistuksia lakiin.

Tietosuojapuitepäätöksen soveltamisala kattaa ainoastaan rajat ylittävän henkilötietojen vaihdon. Puitepäätöksen mukaan jäsenvaltioiden tulisi kuitenkin varmistaa, että kansallisen tietojenkäsittelyn tietosuojan taso vastaa puitepäätöksessä edellytettyä tietosuojan tasoa. Samoin hallintovaliokunta katsoi tietosuojapuitepäätöksen käsittelyn yhteydessä, että puitepäätöksen määräyksiä olisi perusteltua soveltaa myös kansalliseen tietojenkäsittelyyn (HaVL 54/2006 vp). Kansalliseen ja kansainväliseen tietojenvaihtoon sovellettavien tietosuojasäännösten yhdenmukaisuuden varmistamiseksi on tarpeen varmistaa kaikkien poliisin henkilötietolain säännösten yhdenmukaisuus puitepäätöksen kanssa. On kuitenkin huomattava, että poliisin henkilötietolain soveltamisala on laajempi kuin tietosuojapuitepäätöksen, joka kattaa ainoastaan poliisi- ja oikeudellisen yhteistyön rikosasioissa. Tämän vuoksi puitepäätöksellä ei ole vaikutusta esimerkiksi yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämistä tai hallinnollisia tehtäviä koskeviin poliisin henkilötietolain säännöksiin. Hallituksen esityksen valmistelun yhteydessä on katsottu, että tietosuojapuitepäätöksen 4, 8, 10—15 artiklat edellyttävät muutoksia poliisin henkilötietolakiin. Muilta osin poliisin henkilötietolain katsotaan täyttävän tietosuojapuitepäätöksen vaatimukset.

Euroopan unionin neuvosto hyväksyi huhtikuussa 2009 Europol-yleissopimuksen korvaavan neuvoston päätöksen (2009/371/YOS). Päätöstä on alettu soveltaa 1 päivänä tammikuuta 2010 alkaen. Päätöksen voimaansaattamiseksi annetaan erillinen Euroopan poliisiviraston perustamisesta tehdyn neuvoston päätöksen eräiden säännösten täytäntöönpanolaki, joka on tarkoitus saattaa voimaan samanaikaisesti tämän lain kanssa. Poliisin henkilötietolaista ehdotetaan poistettavaksi samassa yhteydessä Europolia koskevat tiedonvaihtosäännökset.

Prümin sopimus sekä sen täytäntöönpanosopimus sisällytettiin Euroopan unionin oikeusjärjestykseen neuvoston päätöksillä 2008/615/YOS ja 2008/616/YOS. Päätösten mahdolliset vaikutukset kansalliseen lainsäädäntöön selvitetään muussa yhteydessä, joten mainittuja säädöksiä ei ole otettu huomioon tässä esityksessä.

2.3 Kansainvälinen vertailu

Yleistä

Koska suurin osa tässä ehdotuksessa esitetyistä muutoksista johtuu pääasiallisesti henkilötietojen käsittelyä yhdenmukaistavien Suomea sitovien kansainvälisten säännösten muutostarpeista, ei ole katsottu tarpeelliseksi tehdä kansainvälistä vertailua muilta osin kuin ehdotetun, uuden poliisiasiain tietojärjestelmään sisältyvän havaintotietojen tallentamisoikeuden osalta.

Ruotsi

Ruotsissa poliisin henkilörekistereistä on säädetty poliisin tietolaissa (Polisdatlagen, 1998:622). Lain soveltamisalaan kuuluvat poliisin toiminnassa saadut tiedot, kun kyseessä on rikosten ja järjestyshäiriöiden estäminen ja valvonta, tiedustelun harjoittaminen tai yleisen syytteen alaisten rikosten tutkinta. Lain mukaan tiedustelutietoja voivat olla Ruotsin turvallisuuspoliisin (Säpo) toiminnassaan saamat tiedot mutta myös muiden poliisiviranomaisten toiminnassaan saamat tiedot. Jälkimmäisiä tietoja saadaan tallettaa, kun tiedot on kerätty rikoksen ehkäisemiseksi, torjumiseksi tai paljastamiseksi. Henkilöistä saadut arkaluonteiset tiedot (esimerkiksi rotu tai etninen alkuperä) saadaan tallettaa vain, milloin siihen on erityistä syytä.

Muita kuin Säpon saamia tietoja saadaan käyttää, kun poliisiviranomainen tai Rikspolisstyrelse on aloittanut rikosten tutkinnan ja on syytä epäillä, että harjoitetaan tai ollaan harjoittamassa vakavaa rikosta (määritelty rikokseksi, josta seuraa vankeutta vähintään kaksi vuotta).

Rikostietojärjestelmään saadaan tallettaa tiedot yksittäisestä henkilöstä yllä mainituilla

perusteilla. Järjestelmään saadaan tallentaa tiedot myös ajoneuvosta tai tavaroista, vaikka tiedot liittyisivät yksittäiseen henkilöön, jota ei vielä epäillä rikoksesta. Tietojen tallentamisen yhteydessä tulee mainita, että henkilöä ei epäillä rikoksesta.

Rekisteri saa sisältää ainoastaan tietoja siitä, miten rekisteröidyt tiedot on hankittu lausunnon lähteen luotettavuudesta, tunnistenumeron, asianumeron, tietoja erityisistä pysyvistä, fyysisistä tuntomerkeistä sekä tietoja olosuhteista ja tapahtumista, minkä vuoksi on ollut syytä epäillä, että rikolliseen toimintaan on ryhdytty tai ollaan ryhtymässä. Rekisterissä saa olla lisäksi tietoja esineistä, rikosten-tekovälineistä ja kulkuneuvoista ja viittaus siihen erityiseen tutkintaan tai rekisteriin, jossa tietoja epäilyllä käsitellään tai rekisteriin, jota ylläpitää poliisi-, vero- tai tulliviranomainen ja jossa tietoja rekisteröidystä ilmenee.

Rekisterin tarkoitus on olla tietojen tallentus- ja hallintajärjestelmä, käynnistetäänkö rikolliseksi katsottavasta toiminnasta tutkinta. Rekisterin tarkoitus on myös helpottaa sellaisten yleisten tietojen, jotka liittyvät tiedustelutoimintaan, saatavuutta. Tietojen säilytysaika rekisterissä on vuosi.

Rekisterin ylläpidosta vastaa Rikspolisstyrelse tai poliisiviranomainen. Rekisterinpitäjä on vastuussa henkilötietojen käsittelystä.

Tanska

Tanskassa henkilötietojen käsittelystä on säädetty henkilötietolaissa. Sen mukaan Tanskassa on käytössä tietokanta (Politets Efterforskningsstøtte Database, PED), joka on sisäinen työkalu poliisin tehtävien hoitamiseksi. Tietokanta koostuu henkilöosasta ja tapahtumaosasta. Henkilöosaan saa, kun se on tarpeellista poliisin tehtävien hoitamiseksi, viedä tarpeellisia tietoja henkilöistä, joita epäillään tai jotka ovat tuomittuja rikoksen tekemisestä tai siitä, että ovat aikeissa ryhtyä rangaistavaksi säädettyyn tekoon. Tietokantaan saa tallettaa tietoja myös tiedottajista, poliisin peitetoimintaa harjoittavista poliisimiehistä tai henkilöistä, jotka ovat mukana todistajansuojeluohjelmassa. Tietoja voidaan tallettaa myös niistä henkilöistä, jotka per-

hesuhteiden tai muutoin vastaavalla tavalla liittyvät edellä mainittuihin henkilöihin.

Tietojärjestelmään talletettavien tietojen tulee liittyä poliisin tehtäviin, joista on säädetty laissa poliisin toiminnasta (poliisilaki 2 §). Poliisin tehtäviä ovat muun muassa rikosten ennaltaehkäisy, yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäminen, rikosten ja häiriöiden torjunta, rikosten selvittäminen, virka-avun antaminen sekä yksityisille että muille viranomaisille ja suorittaa muita tehtäviä, joista on säädetty laissa tai jotka luonnollisesti liittyvät poliisin toimintaan.

Tanskalta saaduista tiedoista ei ole selvitetävissä, missä määräjassa tiedot tietokannasta tulee poistaa.

Lain mukaan asianmukainen ministeri, poliisiasiassa oikeusministeri, voi antaa tarvittaessa tarkempia määräyksiä tiettyä tapahtumaa koskevien henkilötietojen käsittelystä.

Tanskassa on tällä hetkellä valmisteilla säädös, jossa tarkennettaisiin säännöksiä henkilötietojen käsittelyä koskevista tavoitteista, sisällöstä, käsittelystä, päivittämisestä ja poistamisesta. Säädöksessä säädettäisiin myös rekisteröidyn tietojensaantipöytäkirjoista ja tietojen edelleen luovuttamisesta yksityisille, viranomaisille tai tutkimuskäyttöön sekä tietojen turvaluokittelusta. Säädöstä valmistellaan oikeusministeriössä ja sen johdosta Rigspolitiet valmisteleo omaa sisältä määräystään vastaavista asioista. Valmisteilla oleva säädös perustuu jo voimassaoleviin oikeudellisiin linjauksiin käytössä olevasta tietokannasta.

Norja

Henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa on Norjassa säädetty useassa eri laissa. Strafferegistreringsloven nimisessä laissa on säädetty poliisin tehtävissä saatujen henkilötietojen käsittelystä. Lain mukaan tiedot, jotka poliisi on saanut tutkinnassa tai rikosta selvittäessään, saadaan tallettaa poliisin rekisteriin.

Lain nojalla annetun asetuksen mukaan poliisi voi tallettaa tietoja, jotka on saatu rikosten estämiseksi, paljastamiseksi tai selvittämiseksi.

Näiden lisäksi on olemassa poliisin hallinnollinen määräys, jossa on säädetty ainoastaan siitä, että poliisi voi tallettaa tietoja pai-

kalliisiin tai valtakunnallisiin rekistereihin. Määräyksessä ei ole myöskään tarkemmin selvitetty, mitä tietoja rekisteriin voidaan tallettaa.

Norjalta saadun selvityksen mukaan kyseiset säädökset on säädetty 1970-luvulla, jolloin rekisterit olivat manuaalisia. Selvityksen mukaan oikeusministeriössä on käynnistetty työ vuonna 2000 lainsäädännön uudistamiseksi. Työ vaatii kuitenkin Norjan poliisin ylimmän johdon mukaan merkittäviä muutoksia, jotta lainsäädäntö saadaan ajan tasalle.

3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

3.1 Tavoitteet

Ehdotuksen tavoitteena on tarkistaa henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annettua lakia ottaen huomioon kansallisessa soveltamisessa ilmitulleet epäkohdat, lain voimaantulon jälkeen tapahtuneet lainsäädäntömuutokset sekä kansainvälinen kehitys.

Tavoitteena on ollut ottaa huomioon myös julkishallinnon jatkuvaan uudistumiseen liittyvä viranomaisen yhteistyön parantaminen täsmentämällä tietojenvaihtosäännöksiä.

Yksityisyyden suojaamiseen liittyvät lisäantyneet vaatimukset on otettu huomioon muun muassa täsmentämällä henkilön luotettavuuden arviointia koskevia säännöksiä.

3.2 Toteuttamisvaihtoehdot

Henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annettuun lakiin on tehty lukuisia muutoksia eri lainsäädäntöhankkeiden yhteydessä. Nämä muutokset eivät kuitenkaan ole heikentäneet alkuperäisen lain systematiikkaa. Tästä syystä ei ole päädytty ehdottamaan lain korvaamista kokonaan uudella lailla vaan nyt ehdotetaan voimassa olevan lain tarkistamista.

3.3 Keskeiset ehdotukset

Poliisiasiaan tietojärjestelmää koskevaan pykälään ehdotetaan lisättäväksi uutena kohtana oikeus tallettaa järjestelmään majoitusliikkeitä koskevia majoitustietoja, rikolliseen

toimintaan liittyviä poliisimiesten havainnoimia tietoja tai poliisille ilmoitettuja havaintotietoja sekä teknisen valvonnan tietoja. Samassa yhteydessä myös pykälän muita kohtia esitetään täsmennettäväksi käyttötarkoituksen ja tietosisällön osalta.

Myös kuuntelulla saatuja tietoja koskevaa pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että pykälässä säädettäisiin teknisellä kuuntelulla saatujen ylimääräisten tietojen lisäksi myös muilla salaisilla tiedonhankintakeinoilla saatujen ylimääräisten tietojen tallettamisoikeudesta.

Poliisin oikeutta saada tietoja eräistä rekistereistä teknisen käyttöyhteyden avulla ehdotetaan laajennettavaksi kattamaan myös majoitus- ja ravitsemistoimintaan liittyvät matkustajatiedot rajavartiolaitoksen ja tullin henkilörekistereiden tietoja, vesikulkuneuvorekisterin tietoja, virka-apuun liittyviä tietoja virka-apua pyytäneeltä viranomaiselta sekä puolustusvoimien asevelvollisrekisterin tietoja. Pykälän muita kohtia esitetään täsmennettäväksi käyttötarkoituksen ja tietosisällön osalta.

Tietojen poistamista koskevia säännöksiä selkeytettäisiin siten, että tietojen poistoajat jaettaisiin selkeästi kolmeen ryhmään. Arkistohakemisto toimii paperimuotoisen arkiston hakemistona. Sen sisältämien tietojen säilytysajat olisivat pisimmät noudattaen arkistonaineiston talletusaikaa poliisiyksiköissä. Poliisin tutkinnassa ja muussa operatiivisessa toiminnassa tarvitsemat tiedot säilytettäisiin tietojen käyttötarpeen mukaisesti ottaen huomioon asiakkaiden ja poliisimiesten oikeusturvan vaatimukset ja tietojen käyttö muiden rikosten selvittämisessä. Lupahallinnon käyttämät, henkilön luotettavuuden arviointiin vaikuttavat rikosilmoitushakemiston tiedot, pidätettyjen tiedot ja etsintäkuulutustiedot säilytettäisiin sen hyvin rajoitetun ajan, jolloin niillä on vaikutusta arviointia tehtäessä. Lievimpien rikosten, lähestymiskieltojen ja liiketoimintakieltojen sekä poliisilain mukaisten säilöönottojen, muun muassa päihtyneenä säilöön otettujen, osalta tämä aika olisi viisi vuotta, ja törkeämpien rikosten osalta säilytysaika riippuisi teon rangaistusasteikosta.

Henkilötietojen käsittelyä kansainvälisessä poliisiyhteistyössä koskevien säännösten ra-

kenne ehdotetaan uudistettavaksi kokonaisuudessaan. Samalla säännökset päivitetäisiin uusien kansainvälisten säädösten edellyttämään muotoon ja eräitä säännöksiä ehdotetaan selkeytettäväksi. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi myös uudet säännökset ulkomailta saatavien tietojen käsittelystä.

Säännökset tietojen käsittelystä Euroopan poliisinviraston kanssa ehdotetaan poistettavaksi, koska niistä säädettäisiin erikseen Euroopan poliisiviraston perustamisesta annetun neuvoston päätöksen eräiden säännösten täytäntöönpanosta annetussa laissa.

Henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annettuun lakiin tehtäisiin poliisitoimen ehdotuksia vastaavat tekniset ja sisällölliset muutokset. Myös Euroopan unionin jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisten välisen tietojen ja tiedustelutietojen vaihdon yksinkertaistamisesta tehdyn neuvoston puitepäätöksen lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja puitepäätöksen soveltamisesta annettua lakia täsmennettäisiin vastaamaan tässä esityksessä ehdotettuja muutoksia.

4 Esityksen vaikutukset

4.1 Taloudelliset vaikutukset

Poliisiasiain tietojärjestelmää ollaan uudistamassa. Ehdotettujen poistosäännösten muutokset eivät ole enää tarkoituksenmukaista toteuttaa suurten kustannusta vuoksi vanhasa järjestelmässä. Tästä syystä lakiin ehdotetaan otettavaksi siirtymäsäännös, jonka mukaan ehdotuksessa esitetty tietojenkäsittely olisi toteutettava viiden vuoden kuluessa lain voimaantulosta.

4.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Esityksellä tehostetaan viranomaisten tietojenvaihtoa siten, että poliisi- ja muut turvallisuusviranomaiset pystyisivät tehokkaammin, taloudellisemmin ja tuloksellisemmin suorittamaan omaan tehtäväalueeseensa kuuluvia tehtäviä. Samalla esitys lisäisi viranomaisten toiminnan luotettavuutta ja parantaisi kansalaisten oikeusturvaa. Poliisin ehdotetun kaltaisen oikeus saada laajemmin muiden vi-

ranomaisten rekisteritietoja osaltaan edistäisi poliisin mahdollisuuksia suoritua oikeusvarmuutta lisäävällä tavalla tehtävistään. Esitykseen sisältyvä oikeus tallettaa havaintotietoja parantaisi merkittävästi poliisin ja muiden lainvalvontaviranomaisten mahdollisuuksia ennalta estää, paljastaa ja selvittää rikoksia.

4.3 Vaikutukset kansalaisiin

Ehdotetuilla säännöksillä parannettaisiin perustuslailla säädetyn henkilötietojen ja yksityisyyden suojan toteutumista poliisin valtakunnallisissa tietojärjestelmissä. Myös ehdotetut laajennukset eri viranomaisten tietojenvaihtosäännöksiin mahdollistavat tehokkaammin esimerkiksi lasten kanssa työskentelemään hakeutuvien henkilöiden taustaselvitysten tekemistä.

5 Asian valmistelu

5.1 Valmisteluvaiheet ja -aineisto

Ehdotus on valmisteltu sisäasiainministeriön johtamassa työryhmässä, jossa oli edustettuna oikeusministeriö, tietosuojavaltuutetun toimisto, Tullihallitus, rajavartiolaitoksen esikunta, keskusrikospoliisi ja suojelupoliisi. Hallituksen esitys perustuu edellä mainitun työryhmän ehdotuksiin.

5.2 Lausunnot ja niiden huomioon ottaminen

Esityksestä pyydettiin lausunnot valtioneuvoston kanslialta, oikeusministeriöltä, ulkoasiainministeriöltä, valtiovarainministeriöltä, puolustusministeriöltä, liikenne- ja viestintäministeriöltä, sosiaali- ja terveysministeriöltä, työ- ja elinkeinoministeriöltä, maa- ja metsätalousministeriöltä, poliisin lääninjohdoilta, suojelupoliisilta, keskusrikospoliisilta, liikkuvalla poliisilta, Poliisiammattikorkeakoululta, poliisilaitoksilta, poliisin tekniikka-keskukselta, rajavartiolaitokselta, tullilaitokselta, tietosuojavaltuutetulta, oikeusrekisterikeskukselta, rikosseuraamusvirastolta, kriminaalihuoltolaitokselta, Suomen asianajajaliitolta, Pääesikunnalta, valtakunnansyyttäjävirstolta, väestörekisterikeskukselta, hätäkes-

kuslaitokselta, Maahanmuuttovirastolta, Viestintävirastolta, patentti- ja rekisterihallitukselta, Metsähallitukselta, Terveystieteiden keskukselta, Tiehallinnolta, Suomen Kuntaliitolta, PUSH ry:ltä ja Suomen poliisijärjestöjen liitolta. Työryhmän ehdotuksesta saatiin 36 lausuntoa. Lausunnoissa pidettiin yleisesti hyvänä ehdotettuja muutoksia. Lausunnoissa esitetyt kannanotot on otettu huomioon ehdotuksen jatkovalmistelussa. Erityisesti oikeusministeriön lausunnossa esitetyt kannanotot on pyritty ottamaan huomioon. Lausunnoissa esitettiin kritiikkiä tietojen saanti- ja luovutusoikeuden tarpeettomasta kaksinkertaisesta sääntelystä. Laissa ei ole yksiselitteisesti säädetty siitä, pitääkö tietojen luovuttamisesta sääntää tietojen luovuttamisesta tietoja luovuttavaa viranomaista koskevassa henkilötietolaissa vai tietoja vastaanottavaa viranomaista koskevassa henkilötietolaissa vai molemmissa. Tässä esityksessä säädetään sekä tietojen luovuttamisesta että

vastaanottamisesta, vaikka se on johtanut kaksinkertaiseen säätelyyn ja esityksen melko raskaaseen rakenteeseen.

6 Riippuvuus muista esityksistä

Säännökset tietojen käsittelystä Euroopan poliisiviraston kanssa ehdotetaan poistettavaksi voimassa olevasta poliisin henkilötietolaista, koska niistä säädettäisiin erikseen Euroopan poliisiviraston perustamisesta annetun neuvoston päätöksen eräiden säännösten täytäntöönpanosta annetussa laissa. Poliisin henkilötietolaki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian siitä, kun ne on hyväksytty ja vahvistettu, mutta kuitenkin samanaikaisesti Euroopan poliisiviraston perustamisesta tehdyn neuvoston päätöksen eräiden säännösten täytäntöönpanosta annetun lain kanssa. Tämä lakiehdotus on tulossa eduskunnan käsiteltäväksi viimeistään heti syysistuntokauden alussa.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotusten perustelut

1.1 Laki henkilötietojen käsittelystä poliisitoimissa

2 luku Poliisin tietojärjestelmät

2 §. *Poliisiasiain tietojärjestelmä.* Poliisiasiain tietojärjestelmää koskevaa pykälää on muutettu lukuisia kertoja lain voimaantulon jälkeen. Pykälään tehtyjen muutosten vuoksi pykälän luettavuus ja loogisuus ovat kärsineet. Tästä syystä pykälä ehdotetaan kirjoitettavaksi kokonaan uudelleen.

Pykälän 2 momentissa säädetään poliisiasiain tietojärjestelmään talletettavista henkilöllisyyttä koskevista tiedoista. Säännöksessä todetaan, että tietojärjestelmään saadaan tallettaa rikoksesta epäillyn tai esitutinnan, poliisitutinnan, poliisin toimenpiteen taikka pakkokeinon kohteena olevan henkilön henkilöllisyyttä koskevista tiedoista täydellinen nimi, syntymäaika, henkilötunnus, sukupuoli, äidinkieli, kansalaisuus, siviilisääty, syntymävaltio, syntymäkotikunta, kotikunta, ammatti, osoite ja puhelinnumero tai muu yhteystieto, tieto henkilön kuolemasta, ulkomaalaisen henkilön matkustusasiakirjan tiedot sekä henkilöä koskevat, hänen omaan turvallisuuteensa tai poliisin työturvallisuuteen vaikuttavat tiedot.

Voimassa olevan säännöksen 2 §:n 3 momentin 10 kohdan a kohdassa säädetään lisäksi ilmoittajina, todistajina ja asianomistajina esiintyvistä tai muutoin ilmoitukseen liittyvistä henkilöistä. Talletettavien tietojen sisällöstä ei kuitenkaan säädetä mitään, vaikka nämä henkilöt tulisi voida samalla tavalla yksilöidä ja tavoittaa kuin rikoksesta epäillyt tai esitutinnan, poliisitutinnan, poliisin toimenpiteen taikka pakkokeinon kohteena olevat henkilöt.

Pykälän 2 momentin määrittelyä esitetäänkin täsmennettäväksi siten, että aiemmin laissa määritellyn poliisin toiminnan kohteena olevan henkilön lisäksi ilmoittajana, todistajana tai asianomistajana esiintyvän tai muutoin asiaan liittyvän henkilön yksilöimiseksi tarvittavat tiedot voitaisiin tallettaa tietojärjestelmään. Pykälän 2 momentin luetteloon

henkilötiedoista, jotka saataisiin tallettaa tietojärjestelmään, esitetään lisättäväksi myös tieto henkilön kuolleeksi julistamisesta. Henkilön kuolleeksi julistamisella on poliisin tehtävien kannalta eri merkitys kuin henkilön kuolemalla esimerkiksi kadonneiden henkilöiden etsintäkuuluttamisen ja tietojen säilyttämisen kannalta.

Pykälän 2 momentin luettelon täydellinen nimi-määrite esitetään muutettavaksi muotoon nimet. Suomen kansalaisen virallisena nimenä voidaan pitää väestörekisteriin merkittyä sukunimeä ja etunimiä. Väestötietojärjestelmään on lisäksi talletettu henkilön entiset etu- ja sukunimet nimenmuutospäivämäärineen. Vaikka nimilainsäädäntö ei tunne puhuttelunimen käsitettä, puhuttelunimi voidaan tallettaa väestötietojärjestelmään henkilön itsensä ilmoittamana ja myös viranomaisten oletetaan käyttävän sitä virallisen etunimen asemesta. Oletuksena on, että henkilön puhuttelunimi on ensimmäinen virallisista etunimistä, mutta puhuttelunimi voidaan merkitä rekisteriin, kun henkilö käyttää muuta kuin ensimmäistä etunimeään puhuttelunimenä. Puhuttelunimi voi olla myös kaksiosaisen etunimen osa tai poiketa kirjoitusasultaan virallisesta etunimestä. Puhuttelunimi voi myös poiketa kokonaan virallisista etunimistä ja tällainen yleisesti käytetty etunimi voidaan ottaa henkilön nimeksi muun muassa vaalien ehdokaslistaan. Monet henkilöt tunnetaan niin sanotulla taiteilijanimellään. Taiteilijanimiä ei merkitä väestötietojärjestelmään, mutta niille on säädetty suoja siten, ettei toinen henkilö voi ottaa yleisesti tunnettua taiteilijanimeä nimekseen tai toiminimekseen. Ulkomaalaisten henkilöiden virallista nimeä ei aina voida määrittellä. Yleensä pyritään käyttämään passiin merkittyä nimeä, mutta senkin kirjoitusasu saattaa vaihdella muun muassa translitteroinnista riippuen, eivätkä käsitteet etu- ja sukunimi ole yhdenmukaisia kaikissa valtioissa. Turvapaikanhakijoilla ei usein ole esittää matkustusasiakirjoja lainkaan, joten viranomaiset joutuvat kirjaamaan henkilöiden esittämiä useitakin poikkeavia nimiä ja niiden kirjoitusasuja. Koska poliisitoiminnassa on tärkeää tavoittaa henkilöt erilaisissa tilanteissa, on

tärkeää, että kaikki henkilön käyttämät nimi- vaihtoehdot, niin sanotut aliastitiedot, ovat poliisin tiedossa ja käytettävissä ja ne voidaan merkitä rekisteriin, kun ne tulevat esiin asiakaspapereista tai henkilön itsensä ilmoittamana.

Rikolliset saattavat käyttää monissa yhteisissä olemassa olevien henkilöiden henkilötietoja hyväkseen rikollisessa toiminnassa. Näitä väärin käytettyjä henkilöllisyyksiä ei merkitä väärinkäyttäjän aliasnimiksi, mutta varsinkin ulkomailla rikolliset saattavat onnistua harhauttamaan viranomaisia, joiden rekistereihin jää syyttömän henkilön tiedot ja jotka etsintäkuulutetaan muun muassa kansainvälisissä tietojärjestelmissä näillä väärillä henkilötiedoilla aiheuttaen vakavaa haittaa syyttömille henkilöille. Schengenin tietojärjestelmään voidaan henkilön pyynnöstä viedä kuulutus, jossa todetaan tällaisen väärinkäytön tapahtuneen ja sama menettely esitetään mahdollistettavaksi poliisiasiaien tietojärjestelmän henkilökuulutustietoihin.

Rikostorjunnan yhteydessä poliisin tietoon tulee rikoksesta epäillyistä henkilöistä lisäksi erilaisia pilkkanimiä tai muita lisänimiä, jotka poliisi voi tallettaa tuntomerkkietoihin henkilön luokitusta koskevinä tietoina.

Ulkomaalaisen henkilön tunnistamiseksi Maahanmuuttoviraston tietojärjestelmä antaa rekisteriin talletetuille ulkomaalaisille henkilöille asiakasnumeron, jolla Suomen viranomaiset yksilöivät kyseisen henkilön. Ehdotetun momentin mukaan Maahanmuuttoviraston antama asiakasnumero sekä muut ulkomaalaisen henkilön yksilöimiseen liittyvät tiedot, osoite, vanhempien nimet ja kansallisuus saataisiin tallettaa tietojärjestelmään. Kansalaisuuskohtaan merkittäisiin entisen ja nykyinen kansalaisuuden lisäksi myös kaksoiskansalaisuutta koskevat tiedot. Merkintä tehtäisiin myös Suomen kansalaisista. Momenttiin ehdotetaan lisättäväksi oikeus tallettaa tietojärjestelmään myös maahantuloon ja rajanylittämiseen liittyvät muut tarpeelliset tiedot, kuten tiedot esimerkiksi lähtömaasta tai läpikulkumaista.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa ajokieltoon määrätuille tunnistetietona asiakasnumeron. Tämä ajokieltoon määrätyn yksilöivä tunnistetieto on käytössä kaikissa niissä viranomaisissa, joiden käsiteltäväksi ajokieltoa tulee. Ehdotetun momentin mukaan

poliisiasiaien tietojärjestelmään saataisiin tallettaa myös tämä ajokieltoon määrätyn henkilön yksilöivä tunnistetieto.

Pykälän 2 momenttia ehdotetaan lisäksi muutettavaksi niin, että momentista poistettaisiin viimeinen lause, jossa määritellään tallettettaviksi henkilötiedoiksi henkilöä koskevat, hänen omaan turvallisuuteensa tai poliisin työturvallisuuteen vaikuttavat tiedot. Säännöksen tämän kohdan tiedot ehdotetaan siirrettäväksi 2 pykälän 3 momentin 8 kohdaksi, jossa määritellään laajemminkin ne turvallisuustiedot, jotka saataisiin tallettaa tietojärjestelmään. Henkilön terveydentilasta saataisiin tallettaa vain välttämättömät henkilön vaarallisuuden ja arvaamattomuuden arviointiin liittyvät tiedot. Säännös vastaisi asiasisällöltään hätäkeskuslain (157/2000) 7 §:n 1 momentin 6 kohtaa.

Lain 2 §:n 3 momentin kohdat järjestettäisiin uudelleen siten, että 1 kohdassa säädettäisiin esitutkinnan tai poliisitutkinnan ilmoituksesta ja tapahtumaan liittyvistä toimenpiteistä, 2—7 kohdassa ilmoitukseen liittyvistä erillisistä tietoryhmistä, 8 ja 9 kohdassa rikoksesta epäillyn henkilön ominaisuuksia koskevista tietoryhmistä ja 9—16 kohdassa sellaisista poliisilain 1 §:n 1 momentissa säädettyjä tehtäviä varten talletettavista tiedoista, jotka eivät liity yksittäiseen esitutkinta- tai poliisitutkintatehtävään.

Lain 2 §:n 3 momentin 1 kohdassa säädettäisiin tutkinnan ja virka-avun tiedoista, joista voimassa olevassa laissa on säädetty 3 momentin 10 kohdassa. Momentin 1 kohtaan ehdotetaan lisättäväksi a kohta tapahtuman tunnistamistietojen määrittämiseksi ja e kohta, johon sisältyisivät rikosten tekotapojen luokitteluksi tekijän, tapauksen tai teon luokittelua kuvaavat tiedot sekä rikosten sartoittamiseen ja tekniseen tutkintaan tarvittavat tiedot.

Poliisi on viime vuosina saanut käyttöönsä uusia tutkintamenetelmiä ja -teknologioita, joiden käytöstä on säädetty erikseen. Myös näihin menetelmiin liittyvä tietojen talletus, sen jälkeen, kun on todettu rikos tai muu poliisitutkintaa vaativa tapahtuma, siirtyy tutkinnan ja virka-avun tietojen piiriin. Näin ollen esimerkiksi päätökset kaikkien pakkokeinojen käytöstä, näiden päätösten valvonta ja pakkokeinojen tuloksena syntyvä tieto, au-

tomaattisessa liikenteenvalvonnassa talletetut rikoksia koskevat tallenteet ja niiden käsittely, valvontakameroiden kuvaaman aineiston käsittely sen jälkeen, kun on todettu esitutinnan käynnistävä tapahtuma, rattijuoppousrikosten tutkinnassa käytettävät mittaukset ja teknisen rikostutinnan erilaisten menetelmien tulokset kuuluvat tämän kohdan alle.

Lain 2 §:n 3 momentin 2 kohdassa säädettäisiin henkilökuulutustiedoista, joista voimassa olevassa laissa on säädetty 3 momentin 1 kohdassa. Momenttiin ehdotetaan lisättäväksi uusina kohtina oikeus tallettaa voimassa olevassa 2 §:n 3 momentin 4 a kohdassa tarkoitetut tapaamiskielto tiedot, rikoslain 17 luvun 23 §:ssä tarkoitetut eläintenpitokiellot ja rikoslain 48 a luvun 6 §:ssä tarkoitetut metsästyskielto tiedot sekä tiedot valvotussa koevapaudessa olevista henkilöistä ja valvontarangaistusta suorittavista henkilöistä. Kohtaan ehdotettujen muutosten vuoksi myös kohdan nimiä ehdotetaan muutettavaksi henkilökuulutustiedoiksi.

Pykälän 3 momentin 2 kohdan luetteloon talletettaviin tietoihin ehdotetaan lisättäväksi myös tiedot kansalliseen maahantulokielloon määräytyistä henkilöistä. Koko Schengenin aluetta koskevat maahantulokiellot talletettaisiin edelleen Schengenin tietojärjestelmään. Vain Suomea koskevat kuulutukset vietäisiin kansalliseen järjestelmään.

Etsintäkuulutettujen tavoittamisen edistämiseksi ja oikean henkilön tunnistamiseksi kuulutuksiin ehdotetaan lisättäväksi valokuva, sormenjäljet ja erityiset, muuttumattomat fyysiset erityistuntomerkit sekä tiedot henkilöllisyyden väärinkäytön kohteeksi joutuneen henkilön oikeasta henkilöllisyydestä sekä tieto siitä, onko kuulutettava henkilö aseistettu, väkivaltainen tai karannut.

Valokuvan automaattinen liittäminen myös kotimaisiin etsintäkuulutuksiin tulee mahdolliseksi lähitulevaisuudessa, mikä osaltaan parantaa etsintäkuulutusten vaikuttavuutta. Yleensä valokuva, sormenjäljet ja erityiset tuntomerkit saadaan tämän pykälän 9 kohdassa säädetyistä tuntomerkitiedoista, mutta valokuva voitaisiin liittää myös hallintoasiain tietojärjestelmän kuva-tiedoista, jos se 16 §:n mukaan on sallittua.

Lähestymiskielloilla suojattavan valokuvan tai henkilöllisyyden väärinkäytön kohteeksi

joutuneen henkilön valokuvan, sormenjälkien tai erityisten tuntomerkkien mukaan liittäminen voisi tapahtua vain henkilön sitä pyytävässä ja luovuttaessa tietonsa tähän tarkoitukseen.

Lain 2 §:n 3 momentin 3 kohdassa säädettäisiin tunnistettavien tiedoista, joista voimassa olevassa laissa on säädetty 3 momentin 8 kohdassa. Säännöstä esitetään täsmennettäväksi siten, että vainajien tunnistamiseksi tarpeellisiksi tiedoiksi luetaan valokuvat, sormenjäljet, hammaskaaviot, DNA-tunnisteet sekä tiedot proteeseista ja lääketieteellisistä jälkiä jättäneistä toimenpiteistä. Myös kadonneen henkilön vastaavat tiedot voitaisiin tallettaa rekisteriin niiltä osin kuin poliisilla on oikeus saada ne tietoonsa.

Lain 2 §:n 3 momentin 4 kohdassa säädettäisiin etsittävien ajoneuvojen tiedoista, joista voimassa olevassa laissa on säädetty 3 momentin 2 kohdassa.

Lain 2 §:n 3 momentin 5 kohdassa säädettäisiin omaisuustiedoista, joista voimassa olevassa laissa on säädetty 3 momentin 3 kohdassa.

Lain 2 §:n 3 momentin 6 kohdassa säädettäisiin vapautensa menettäneiden tiedoista, joista voimassa olevassa laissa on säädetty 3 momentin 4 kohdassa. Samalla kohdan nimeä pidätettyjen tiedot ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan paremmin kohdan sisältöä muuttamalla nimi ilmaisuksi vapautensa menettäneiden tiedot.

Lain 2 §:n 3 momentin 7 kohdassa säädettäisiin rikosilmoitushakemistotiedoista, joista voimassa olevassa laissa on säädetty 3 momentin 5 kohdassa. Momenttiin esitetään lisättäväksi rikosilmoitushakemistotietojen luetteloon tutkinnan tilaa koskeva tieto. Myös poliisin jutun päättämiseksi tekemät päätökset ja tiedot syyttäjän ratkaisuihin sekä tuomioistuinten ratkaisuihin ja niiden lainvoimaisuudesta talletettaisiin rikosilmoitushakemistoon. Kohdan tarkoittamien tietojen määritelmästä rikosilmoitushakemisto- ja seuraamustiedot ehdotetaan poistettavaksi seuraamustiedot, jotka poliisi saa käyttöönsä tarvittaessa oikeushallinnon rikosrekisteristä ja sakkorekisteristä.

Lain 2 §:n 3 momentin 8 kohdassa säädettäisiin talletettavista turvallisuustiedoista.

Säännöksessä todettaisiin tietojärjestelmään voitavan tallettaa poliisin toiminnan kohteena olevan henkilön oman turvallisuuden tai poliisimiehen työturvallisuuden kannalta tarpeelliset tiedot, kuten tieto kohteen tai henkilön vaarallisuudesta tai arvaamattomuudesta; henkilötiedot, jotka kuvaavat tai on tarkoitettu kuvaamaan rikollista tekoa, rangaistusta tai muuta rikoksen seuraamusta taikka henkilön terveydentilaa, sairautta tai vammaisuutta taikka häneen kohdistettuja hoitotoimenpiteitä tai niihin verrattavia toimia.

Henkilöä koskevat, hänen omaan turvallisuuteensa tai poliisin työturvallisuuteen vaikuttavat tiedot siirrettäisiin omaksi kohdakseen 2 §:n 2 momentin henkilöllisyyttä koskevista tiedoista ja sen määrittely yhdenmukaistettaisiin hätäkeskuslain (157/2000) 7 §:n 1 momentin 6 kohdan kanssa.

Rekisteriin otettaisiin sellaiset henkilön omalle turvallisuudelle ja toimintayksiköiden työturvallisuudelle välttämättömät tiedot, joiden etsintä eri viranomaisten rekistereistä on hankalaa tai epävarmaa ja joiden tulee olla kaikille hälytysviranomaisille yhteisiä. Varotietokohde voisi olla esimerkiksi ajoneuvo tai paikka, jossa oleskelee arvaamattomia tai vaarallisia henkilöitä tai vaarallinen henkilö itse. Henkilön vaarallisuus voi ilmetä sairaalolisena aggressiivisuutena tai käsittää vaarallisen tarttuvan taudin. Muun kohteen vaarallisuus voi tarkoittaa esimerkiksi onnettomuudessa räjähdysvaaralliseksi muuttuvaa teknistä laitteistoa tai sortumavaaraa. Tarkempien tietojen puuttuessa kohteen tai henkilön yksilöimiseksi voitaisiin käyttää myös ylimalkaisempia tietoja kuten tuntomerkit tai kutsunimi taikka ajoneuvon osalta merkkiä ja väriä. Tiedon haku tulisi voida toteuttaa paitsi nimen, myös osoitteen, ajoneuvon rekisterinumeron tai muun vastaavan tiedon perusteella.

Yksilöidyn henkilön terveydentilaa koskeva tieto voitaisiin henkilötietolain (523/1999) 11 §:ssä tarkoitettuna arkaluonteisena tietona tallettaa vain kun tieto on poliisi- tai hälytystehtävän suorittamiseksi tarpeellinen. Työturvallisuusriskillä tarkoitetaan vaarallista tai helposti tarttuvaa sairautta, esim. HIV, C-hepatiitti tai aggressiivisuutta aiheuttavaa mielisairautta. Potilaan omaa turvallisuutta

taas palvelevat tiedot sairauksista, joiden oireet muistuttavat humalatilaa tai sairaudet, jotka edellyttävät säännöllistä tai kohtauksissa vaadittavaa lääkitystä. Poliisilla ei ole toimivaltaa pyytää terveydentilätietoja esimerkiksi lääkintäviranomaisilta, vaan tiedot kirjattaisiin, kun ne tulevat esiin henkilön itsensä kertomana tai poliisitehtävän yhteydessä.

Varotietojen vaihdosta hätäkeskustietojärjestelmän vastaavien tietojen kanssa ja tietojen luovuttamisesta haastemiesten ja ulosotohenkilöstön käyttöön säädettäisiin 19 §:ssä.

Varotietojen hyväksikäyttö on turvallisen kenttätyön kannalta välttämätöntä. Työturvallisuuden edistäminen on samalla peruste, joka määrittelee tietojen tallettamisen, säilyttämisen ja luovuttamisen perusteita. Varotiedon olemassaolo ei merkitse toimenpiteiden aloittamista aggressiivisesti, vaan yleensä hienovaraisempaa varautumista tilanteeseen.

Lain 2 §:n 3 momentin 9 kohdassa säädettäisiin tuntomerkkitiedoista. Säännöksessä lueteltuihin tuntomerkkitietoihin esitetään liittäväksi rikokseen liittyvät tuntemattoman tekijän pakkokeinolain 6 luvun 4 §:n 1 momentissa mainittuja henkilötuntomerkkitunnisteita ja mainitun luvun 5 §:ssä säädetyt DNA-tunnisteet. Momenttiin ehdotetaan liittäväksi myös oikeus tallettaa tietojärjestelmään rikoksen tunnistetiedot, rekisteröinnin perusteena oleva rikosnimike sekä muita rekisteröintiä koskevia tietoja. Säännöksen termi henkilön videokuvat esitetään korvattavaksi ilmaisulla henkilöä koskevat tekniset kuva- ja äänitallenteet.

Tietosuojaavaltuutetun tulkinnan mukaan myös rikoksiin liittyvät, tuntemattomien henkilöiden tiedot ovat henkilötietoja, koska tietojen tallennuksen tarkoituksena on henkilön identifiointi. Tämän vuoksi sisällytettäisiin myös tuntemattoman henkilön rikospaikalle jättämät tai siellä rekisteröidyt tiedot määrittelyyn. Tuntemattoman tekijän jättämät tuntomerkit eivät jäisi tuntomerkkirekisteriin henkilöllisyyden selvittyä, vaan ne poistettaisiin pääsääntöisesti sen jälkeen, kun niitä ei enää tarvita oikeusprosessissa. Rikoksesta epäillystä tehtäisiin pakkokeinolain mukainen rekisteröinti, jonka tiedot säilytettäisiin sääntöjen mukaisesti.

Lain 2 §:n 3 momentin 10 kohdassa säädetäisiin arkistotiedoista, joista voimassa olevassa laissa on säädetty 3 momentin 11 kohdassa. Arkistotietojen käyttötarkoitus on voimassa olevassa laissa määritelty mahdollisimman tarkasti siten, että tietoja voidaan käyttää ainoastaan asiakirjan poliisin päätearkistosta hakua varten. Arkistotietokannasta voidaan nykyisin hakea tietoja luonnollisen henkilön, oikeushenkilön tai jutun tunnistetietojen perusteella. Tapaukseen liittyvien tietojen arkistointitoimenpiteiden selkeyttämiseksi kohdan luetteloon esitetään lisättäväksi asianosaisten henkilö- ja osallisuustiedot, tiedot ilmoitukseen liittyvistä etsintäkuulutus-, omaisuus-, etsittävien ajoneuvojen, vapautensa menettäneiden ja tunnistettavien tiedoista. Kohdan määritelmä tutkinnan ja virka-avun arkistotiedot ehdotetaan muutettavaksi arkistotiedoiksi.

Lain 2 §:n 3 momentin 11 kohdassa säädetäisiin tiedotustiedoista, joista voimassa olevassa laissa on säädetty 3 momentin 6 kohdassa.

Momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että aiempaa oikeutta tallettaa tiedot laajennettaisiin siten, että talletusoikeus kattaisi myös yleisön tai tutkintaa suorittavien viranomaisten tietoon saattamiseksi, yleisövihjeiden saamiseksi ja valvonnan suuntaamiseksi liittyvien tietojen tallettamisen. Koska tiedotustietojen saanti ja luovuttaminen tapahtuisi sähköisen käyttöyhteyden avulla, tulisi tietojen tallettusoikeudestakin säätää nimenomaan tässä laissa eikä esimerkiksi poliisilaissa. Samalla saataisiin myös varmistettua tietojen ajantasaisuus. Kohtaan lisättäisiin maininta tutkinnanjohtajan päätöksestä asian mahdollisesta erityisestä tiedottamisen tarpeesta. Kohdan tietojen määritelmä muutettaisiin sanomanvälitystiedoista tiedotustiedoiksi. Tiedotustietojen luovuttamisesta säädetäisiin 19 a §:ssä.

Lain 2 §:n 3 momentin 12 kohdassa säädetäisiin tietolähdetiedoista.

Lain 2 §:n 3 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 13 kohta. Kohdassa säädetäisiin majoitustietojen tallettamisesta poliisiasiain tietojärjestelmään. Nykyisin poliisille toimitetaan majoitusliikkeistä ulkomaalaisia koskevat majoitustiedot paperilomakkeille. Suomalaisia koskevat majoitustiedot säilyte-

tään majoitusliikkeissä. Ehdotetun pykälän mukaan majoitustiedot saataisiin majoitusliikkeiltä poliisiasiain tietojärjestelmään teknisen käyttöyhteyden kautta. Säännöksessä määriteltäisiin majoitustiedoiksi tiedot majoitusliikkeiden harjoittajien toimittamista, majoitus- ja ravitsemustoiminnasta annetun lain (308/2006) mukaisista matkustajatiedoista yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi sekä rikosten ennaltaehkäisemiseksi ja selvittämiseksi.

Lain 2 §:n 3 momentin 14 kohdassa säädetäisiin tapaamiskieltoiedoista, joista voimassa olevassa laissa on säädetty 3 momentin 4 a kohdassa.

Lain 2 §:n 3 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 15 kohta. Kohdassa säädetäisiin havaintotiedoista. Havaintotiedot voisivat sisältää poliisimiesten havainnoimia tietoja tai poliisille ilmoitettuja tietoja tapahtumista tai henkilöistä, joiden tapahtumien tai henkilöiden voidaan perustellusta syystä epäillä olosuhteiden tai henkilöiden uhkausten tai muun käyttäytymisen perusteella liittyvän rikolliseen toimintaan. Tällä hetkellä näiden tietojen tallettamisesta ei ole erikseen säädetty. Tietoja on talletettu yksikkökohtaisiin rekistereihin tai poliisin muihin sähköisiin viestintävälineisiin erityisesti poliisin operatiivisen intranetin sivustoille. Tämä on koettu ongelmana, eikä tiedonhallinta näiltä osin täyttäne kaikilta osin henkilötietolain vaatimuksia.

Tietojärjestelmään saataisiin tallentaa vain sellaisia tietoja, joiden on syytä epäillä liittyvän rikoksen estämiseen, paljastamiseen tai selvittämiseen. Ehdotettu säännös varmistaisi sen, että rekisterinpitäjä pystyisi tosiasiallisestikin vastaamaan talletettavien henkilötietojen tarpeellisuudesta, ajantasaisuudesta ja virheettömyydestä. Säännöksellä turvattaisiin myös tietoihin kohdistettavan laillisuusvalvonnan käytännön toteuttaminen.

Internet-sivustojen tehostuneen valvonnan tuottamien tietojen tehokkaan hyödyntämisen vuoksi poliisin ylijohdo on joutunut perustamaan valtakunnallisen tilapäisen Internet-valvontatietojärjestelmän (SM/Dno/2008/1197). Tietojärjestelmän tarkoituksena on kerätä julkisilta Internet-sivuilta ja keskustelupalstoilta löytyviä, yleisön ilmoittamia tai poliisin poliisilain 3 luvun mukaisilla tiedonhankintamenetelmillä hankittuja tietoja ja

havaintoja, tietoja oppilaitoksia koskevista uhkauksista ja vihjeistä sekä tietoja väkivaltaan tai ihmisvihaan liittyvistä viesteistä, erityisesti jos niihin liittyy viittauksia ampumaseisimiin tai räjähdysaineisiin. Lisäksi järjestelmässä saa yhdistää, tallettaa ja muuten käsitellä lain 2—4 §:ssä tarkoitettujen tietojärjestelmien tietoja yhdessä kerättyjen tietojen kanssa. Näitä tietoja analysoimalla pyritään paljastamaan, estämään ja saattamaan esituttuun rikollisia tekoja sekä niitä koskevia suunnitelmia, selvittämään ja identifioimaan niiden tekijät sekä kohdistamaan heihin rikosten estämistä tukevia lupavalvontatoimenpiteitä. Nyt ehdotettu säännös sisältäisi myös oikeuden tallettaa internet-valvonnalla saatuja tietoja tietojärjestelmään. Internet-valvonnalla saatavat tiedot talletettaisiin tilapäiseen internet-valvontatietojärjestelmään vain siihen asti, kunnes ehdotettu säännös tulisi voimaan.

Oikeus- ja sisäasioiden neuvosto hyväksyi lokakuussa 2008 päätelmät 14071/08 ENFO-POL 187 CRIMORG 162, joissa neuvosto kehottaa jäsenvaltioita ryhtymään tarvittaviin toimiin sellaisen kansallisen järjestelmän ja keskuspuheen perustamiseksi, johon on tarkoitus keskittää kansalliset ilmoitukset Internetissä havaituista henkilön mahdolliseen rikokseen viittaavasta toiminnasta. Havaintotietojen tallentaminen poliisiasiaintietojärjestelmään olisi ehdotuksen kaltainen Ehdotetulla säännöksellä voitaisiin toteuttaa päätelmästä johtuvat tarpeet. Yksityisellä taholla on toteutettu tekijänoikeuksia ja lapsipornoa koskevat tiedon ilmoittamisjärjestelmät.

Tietojärjestelmään ei saataisi tallettaa mitään tahansa poliisin Internet- tai muussa valvontatoiminnassa havaitsemiaan henkilöihin liittyviä tietoja. Tietojen tallentamisen edellytyksenä olisi, että poliisille ilmoitetut tai poliisin havainnoimat tiedot tulisi olosuhteiden tai henkilöiden uhkausten tai muun käyttäytymisen perusteella liittyä konkreettisella tavalla johonkin rikolliseen toimintaan. Ehdotettua säännöstä sovellettaisiin esimerkiksi tilanteeseen, jossa henkilön uhkauksista voidaan perustellusta syystä päätellä hänen tulevaisuudessa syyllistyvän rikoksiin. Olosuhteisiin liittyvänä tietona saataisiin tietojärjestelmään tallettaa esimerkiksi tiedot ulkomaisessa rekisterissä olevasta ajoneuvosta alu-

eella, jossa sijaitsee useita loma-asuntoja, koska on perusteltua syytä epäillä, että ajoneuvo ja siinä olevat henkilöt tulisivat liittymään poliisin rikostorjuntatehtävään. Järjestelmään ei kuitenkaan saataisi tallettaa esimerkiksi tietoa aamuyöllä yleisellä paikalla liikkuvasta henkilöstä, ellei tapahtumaan liittyneille poliisille tulevaisuudessa syntyvän rikostorjuntatehtävän kannalta jotakin erityistä, kuten esimerkiksi se, että henkilö kantaa mukanaan arvokkaita rakennustyökaluja, joiden on perusteltua syytä epäillä olevan todennäköisesti anastettuja.

Ehdotetussa säännöksessä asetetut erityiset edellytykset tietojen tallettamiselle ja rekisterinpitäjän tosiasiallinen mahdollisuus tarkastaa tietojen tallettamisen perusteet, varmistavat osaltaan rekisteröidyn oikeusturvaa.

Henkilön henkilöllisyyttä koskevista tiedoista saataisiin tallettaa henkilön yksilöimiseksi välttämättömät tiedot ja ajoneuvoista ajoneuvojen yksilöimiseksi välttämättömät tiedot.

Uusi kohta korvaisi voimassaolevan lain 6 §:ssä tarkoitettuja havaintotietoja sisältävät yksikkökohtaiset rekisterit valtakunnallisella pysyvällä rekisterillä, jonka sisältäville tiedoille säädettäisiin lyhyt kuuden kuukauden talletusaika. Yksikkökohtaisten rekisterien tietojen säilytysajasta on säädetty lain 26 §:n 1 momentin 2 kohdassa.

Henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa (579/2005) annetun lain 9 §:ssä säädetään rajavartiolaitoksen lupa- ja valvontasioiden rekisteristä, johon saadaan tallettaa rajavartiolaitokselle säädettyjen tehtävien suorittamiseksi tarpeellisia tietoja. Nyt ehdotettu sääntely ei antaisi rajavartiolaitokselle yhtä laajaa oikeutta tallettaa valvontatietoja poliisiasiaintietojärjestelmään.

Lain 2 §:n 3 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 16 kohta. Kohdassa säädettäisiin poliisiasiaintietojärjestelmään tallettavista teknisen valvonnan tiedoista, joita olisivat myös poliisilain 28 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuja teknisen valvonnan tietoja sekä teknisin välinein toteutetun tilapäisen tai hetkellisen valvonnan tietoja.

Teknisellä valvonnalla tarkoitetaan ennalta määräämättömään ihmisryhmään kohdistuvaa teknisellä laitteella tapahtuvaa valvontaa. Säännöksen tarkoittama tekninen valvonta on

yleensä jatkuvaa ja kohdistuu ennalta määrättyihin paikkoihin. Kun tekninen valvonta sinänsä on luonteeltaan yleisvalvontaa, siihen liittyvä tallentaminenkaan ei saa kohdistua suunnitelmallisesti tai etukäteen valittuihin henkilöihin. Poliisilain 28 § 1 momentin 1 kohdassa olevassa teknisen valvonnan määritelmässä on edellytetty, että tekniseen valvontaan liittyvä äänen tai kuvan tallentaminen on automaattista. Automaattinen tallennus voi olla keskeytymätöntä tai kestää sen ajan, kun joku oleskelee käytettävien laitteiden toiminta-alueella.

Jos tekniseen valvontaan käytettävillä laitteilla ryhdytään katselemaan tai kuuntelemaan tiettyä henkilöä tai tallentamaan häneen kohdistuvia ääni- tai kuvahavaintoja, toimenpide muuttuu tekniseksi tarkkailuksi, jonka edellytyksistä on säädetty poliisilain 31 §:ssä.

3 §. Hallintoasiain tietojärjestelmä. Pykälän 2 momentin luetteloon henkilötiedoista, jotka saadaan tallettaa tietojärjestelmään, esitetään lisättäväksi myös tieto henkilön kuolleeksi julistamisesta. Pykälän 2 momentissa mainittu täydellinen nimi-määrite esitetään muutettavaksi muotoon nimet. Näin muutettuna säännös olisi yhdenmukainen 2 §:n 2 momentin kanssa. Henkilön kuolleeksi julistamisella on poliisin tehtävien kannalta eri merkitys kuin henkilön kuolemalla esimerkiksi kadonneiden henkilöiden etsintäkuulutamisen ja tietojen säilyttämisen kannalta. Ulkomaalaisen henkilön tunnistamiseksi Maahanmuuttoviraston tietojärjestelmä antaa rekisteriin talletetuille ulkomaalaisille henkilöille asiakasnumeron, jolla Suomen viranomaiset yksilöivät kyseisen henkilön.

Lain 3 §:n 3 momentin 1 kohdassa mainittuun luetteloon ehdotetaan lisättäväksi tiedot soveltavuustestien suorittamisajankohdasta. Testin suorittamisen tallettamisen avulla viranomainen saa luotettavan tiedon testin suorittamisajankohdasta harkittaessa uudelleen-testauksen tarvetta. Testin suorittamispäivämäärä olisi tarpeen rekisteröidä sen arvioimiseksi, onko henkilöön sovellettava testistä vapauttamista koskevaa poikkeusta.

Lain 3 §:n 3 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi 9 kohta, jossa säädettäisiin mahdollisuudesta tallettaa hallintoasiain tietojärjestelmään tietoja arpajaislaissa säädettyjen teh-

tävien suorittamiseksi ilmoituksista, lupahakemuksista, luvista, lupien peruuttamisista, tilityksistä sekä ilmoitusten tekijöistä, luvan hakijoista ja saajista, arpajaisten käytännön toimeenpanijoista ja näiden vastuuhenkilöistä, tarkastustoimenpiteistä sekä kieltoihin ja uhkasakkomenettelyyn liittyvistä toimenpiteistä. Tiedoston pitäminen mahdollistaisi lupa- ja valvontaviranomaisten tehtävien hoitamisen tehokkaasti. Tiedostosta olisi saatavissa tiedot muun muassa hakijan aiemmista toimeenpannuista arpajaisista.

4 §. Epäiltyjen tietojärjestelmä. Pykälän 3 momentin luetteloon henkilötiedoista, jotka saadaan tallettaa tietojärjestelmään, esitetään lisättäväksi myös tieto henkilön kuolleeksi julistamisesta. Pykälän 3 momentissa mainittu täydellinen nimi-määrite esitetään muutettavaksi muotoon nimet. Näin muutettuna säännös olisi yhdenmukainen 2 §:n 2 momentin ja 3 §:n 2 momentin kanssa. Pykälän 3 momentissa mainittuun luetteloon ehdotetaan lisättäväksi oikeus tallettaa henkilöä koskevat ääni- ja kuvatallenteet sekä henkilön fyysisiin ominaisuuksiin perustuvat tunnistetiedot. Poliisin ja rekisteröitävän oikeusturvan kannalta on välttämätöntä, että poliisi pystyy varmistamaan rekisteröitävän henkilöllisyyden mahdollisimman luotettavasti. Esimerkiksi henkilön kuva on usein luotettavampi tunnistetieto kuin henkilön käyttämä nimi. Henkilön fyysisiin ominaisuuksiin perustuvia tunnistetietoja tarvitaan henkilön luotettavaan tunnistamiseen ja ne voivat myös olla joskus ainoita henkilön yksilöimis- ja tunnistetietoja. Henkilön kuolleeksi julistamisella on poliisin tehtävien kannalta eri merkitys kuin henkilön kuolemalla esimerkiksi kadonneiden henkilöiden etsintäkuulutamisen ja tietojen säilyttämisen kannalta. Ulkomaalaisen henkilön tunnistamiseksi Maahanmuuttoviraston tietojärjestelmä antaa rekisteriin talletetuille ulkomaalaisille henkilöille asiakasnumeron, jolla Suomen viranomaiset yksilöivät kyseisen henkilön.

Suomen poliisin ulkomaille lähettämällä yhdyshenkilöillä ei ole ollut epäiltyjen tietojärjestelmän käyttöoikeutta, mikä on vaikeuttanut heidän ulkomailta hoitamaansa tehtävää. Tästä syystä lain 4 §:n 4 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että poliisin ulkomaille lähettämille yhdyshenkilöille voi-

taisiin antaa epäiltyjen tietojärjestelmän käyttöoikeus.

5 §. Suojelupoliisin toiminnallinen tietojärjestelmä. Pykälässä säädetään suojelupoliisin toiminnallisesta tietojärjestelmästä.

Pykälän 3 momentissa oleva termi täydellinen nimi ehdotetaan muutettavaksi samalla tavoin kuin 2 §:n 2 momentissa on esitetty muotoon nimet. Pykälän 3 momentissa mainittuun luetteloon ehdotetaan lisättäväksi henkilöä koskevat ääni- ja kuvatallenteet sekä henkilön fyysisiin ominaisuuksiin perustuvat tunnistetiedot. Momenttiin ehdotetaan lisättäväksi tieto henkilön kuolleeksi julistamisesta. Henkilön kuolleeksi julistamisella on poliisin tehtävien kannalta eri merkitys kuin henkilön kuolemalla esimerkiksi kadonneiden henkilöiden etsintäkuuluttamisen ja tietojen säilyttämisen kannalta. Ulkomaalaisen henkilön tunnistamiseksi ehdotetaan pykälän 3 momentin mukaan talletettaviin tietoihin lisättäväksi Maahanmuuttoviraston tietojärjestelmän rekisteriin talletetuille ulkomaalaisille henkilöille antama asiakasnumero, jolla Suomen viranomaiset yksilöivät kyseisen henkilön. Ehdotetun momentin mukaan Maahanmuuttoviraston antama asiakasnumero sekä muut ulkomaalaisen henkilön yksilöimiseen liittyvät tiedot, osoite, vanhempien nimet ja kansallisuus saataisiin tallettaa tietojärjestelmään. Kansalaisuuskohtaan merkittäisiin entisen ja nykyinen kansalaisuuden lisäksi myös kaksoiskansalaisuutta ja kansallisuutta koskevat tiedot. Merkintä tehtäisiin myös Suomen kansalaisista.

6 §. Poliisin muut henkilörekisterit. Pykälän 1 momentin ja 2 momentin 1 kohdan viittaukset 30 §:ään ehdotetaan poistettavaksi pykälän kumoamisen vuoksi, ja viittaukset 31 §:ään ehdotetaan muutettavaksi viittauksiksi 33 §:ään uuden pykälänumeroinnin vuoksi. Pykälän 2 momentin 2 kohdan tarkoitaman tilapäisen rekisterin määritelmää ehdotetaan laajennettavan siten, että se kattaa myös lain 14 §:n 1 momentin 2 ja 4 kohdassa mainitut tiedot.

7 §. Rekisterinpitäjä. Viittaus 30 §:ään ehdotetaan poistettavaksi pykälän kumoamisen vuoksi, ja viittaus 31 §:ään ehdotetaan muutettavaksi viittaukseksi 33 §:ään uuden pykälänumeroinnin vuoksi. Poliisin hallintorakenteen uudistuksen yhteydessä on perustettu

Suomen sisäasiainministeriön alaisuudessa toimiva keskusvirasto, Poliisihallitus, josta tulee poliisin valtakunnallisten henkilörekistereiden rekisterinpitäjä.

8 §. Henkilörekisterin perustaminen. Pykälän 2 momentin viittaus 30 §:ään ehdotetaan poistettavaksi pykälän kumoamisen vuoksi, ja viittaus 31 §:ään ehdotetaan muutettavaksi viittaukseksi 33 §:ään uuden pykälänumeroinnin vuoksi. Poliisin hallintorakenteen uudistuksen yhteydessä on perustettu Suomen sisäasiainministeriön alaisuudessa toimiva keskusvirasto, Poliisihallitus, joka päättää 6 §:n 1 momentissa tarkoitetun henkilörekisterin perustamisesta.

3 luku **Henkilötietojen käsittelyn erityissäännöksiä**

10 §. Arkaluonteisten tietojen käsittely. Pykälän 2 momenttia ehdotetaan täsmennettäväksi. Pykälän nykyinen määrittely vaikeuttaa suojelupoliisin lakisääteisen tehtävän hoitamista. Henkilöiden rekisteröintiä koskevaa vallitsevaa käytäntöä ei kuitenkaan ehdoteta muutettavaksi. Arkaluonteinen tieto ei itsessään muodosta tiedon tallettamisen perustetta vaan tallettamisen peruste tulisi edelleenkin olla 5 §:n mukainen. Henkilötietolain 11 §:n 1, 2, ja 4—6 kohdissa tarkoitettuja arkaluonteisia tietoja voidaan kerätä ja tallettaa poliisin henkilörekisteriin ja muutoin käsitellä voimassa olevan lain mukaan vain, jos se on poliisin yksittäisen tehtävän suorittamiseksi välttämätöntä. Henkilötietolain 11 §:n 1 kohta kuvaa henkilön rotua ja etnistä alkuperää, 2 kohta muun muassa henkilön yhteiskunnallista, poliittista tai uskonnollista vakaumusta. Tällaisia tietoja suojelupoliisin tulee voida ennalta estävässä tarkoituksessa kerätä ja tallettaa toiminnalliseen tietojärjestelmäänsä ja muutoin käsitellä silloin, kun se on välttämätöntä suojelupoliisin laissa säädetyn tehtävän suorittamiseksi. Suojelupoliisin lakisääteisenä tehtävänä on seurata muun muassa valtion turvallisuuteen liittyviä hankkeita ja ilmiöitä, ei pelkästään poliisin yleiseen toimialaan kuuluvia yksittäisiä tapahtumia ja rikoksia. Suojelupoliisin tehtävien luonteen ja niiden hoitamisen kannalta erittäin merkityksellisiä tietoja saattavat olla tiedot henkilön yhteiskunnallisesta, poliittisesta tai jopa uskonnol-

lisesta vakaumuksesta. Myös etninen alkupe-
rä voi olla esimerkiksi terrorismin torjuntaan
liittyvissä asioissa olennainen tieto. Pykälän
3 momentin viittaus 31 §:ään ehdotetaan
muutettavaksi viittaukseksi 33 §:ään uuden
pykälänumeroinnin vuoksi.

11 §. *Salaisilla tiedonhankintakeinoilla
saatujen ylimääräisten tietojen käsittely.* Py-
kälässä säädetään kuuntelulla saatujen tieto-
jen käytöstä. Säännöksen 1 momentin mu-
kaan poliisilaissa tarkoitettulla teknisellä
kuuntelulla saatua tietoa ei saa tallettaa hen-
kilörekisteriin, jos tieto koskee muuta rikosta
kuin sitä, jonka estämiseksi tai keskeyttämi-
seksi kuuntelua suoritetaan, ellei tieto koske
sellaista rikosta, jonka estämiseksi tai kes-
keyttämiseksi kuuntelua voitaisiin suorittaa.

Pakkokeinolain (450/1987) 5 a luvun 13 §
mahdollistaa telekuuntelulla ja teknisellä
kuuntelulla saadun ylimääräisen tiedon säi-
lyttämisen. Muilla poliisilain 28 §:ssä maini-
tuilla tiedonhankintakeinoilla saatujen tieto-
jen käytöstä ei ole säädetty erikseen. Erityi-
sesti järjestäytyneen rikollisuuden ja terro-
rismin torjuntaan liittyvässä tiedonhankin-
nassa saadaan muuhun rikokseen liittyvää
tietoa. Koska tietojen tallettaminen näissä ti-
lanteissa on sääntelemätöntä, ehdotetaan py-
kälän 1 momenttia muutettavaksi siten, että
tekisellä kuuntelulla saadun tiedon lisäksi
edellä 2, 4 tai 5 §:ssä tarkoitettuihin tietojär-
jestelmiin saataisiin tallettaa poliisilain 3 lu-
vussa tarkoitetuilla salaisilla tiedonhankinta-
keinoilla saatu ylimääräinen tieto, jos tieto
koskee sellaista rikosta, jonka estämisessä tai
paljastamisessa olisi saatu käyttää sitä tie-
donhankintakeinoa, jolla tieto on saatu taikka
jos tieto on tarpeen rikoslain 15 luvun 10
§:ssä tarkoitettun rikoksen estämiseksi tai pal-
jastamiseksi. Ehdotettu säännös perustuisi
esitutkinta- ja pakkokeinotoimikunnan (ko-
miteamietintö 2009:2) esittämään ehdotuk-
seen. Pykälän otsikko muutettaisiin muotoon
Salaisilla tiedonhankintakeinoilla saatujen
ylimääräisten tietojen käsittely.

Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutetta-
vaksi siten, että momentissa viitattaisiin tele-
kuuntelulla tai teknisellä kuuntelulla saadun
tiedon lisäksi myös muilla pakkokeinolain 5
a luvussa tarkoitetuilla salaisilla tiedonhan-
kintakeinoilla saatuihin tietoihin. Tietojen

tallettamisesta säädettäisiin edelleen pakko-
keinolaissa.

12 §. *Yksittäiseen tehtävään liittymättömi-
en tietojen käsittely.* Pykälässä säädetään yk-
sittäiseen tehtävään liittymättömien tietojen
käsittelystä. Pykälän 1 momentin viittaus 30
§:ään ehdotetaan poistettavaksi pykälän ku-
moamisen vuoksi, ja viittaus 31 §:ään ehdo-
tetaan muutettavaksi viittaukseksi 33 §:ään
uuden pykälänumeroinnin vuoksi.

Ehdotettu säännös vastaa jäljempänä mai-
nituin poikkeuksin nykyisen lain 12 §:n sään-
telyä. Nykyisellään yksittäiseen tehtävään
liittymättömiä tietoja saadaan tallettaa myös
lain 6 § 2 momentissa mainittuihin rekiste-
reihin. Yksittäiseen tehtävään liittymättömil-
lä tiedoilla tarkoitettaisiin alustavia vihjetie-
toja, jotka eivät liittyisi johonkin jo suoritet-
tavana olevaan tehtävään, mutta joiden on
syytä epäillä liittyvän rikolliseen toimintaan.
Selvyyden vuoksi todettaisiin nimenomaises-
ti, että kuhunkin rekisteriin saa kerätä ja tal-
lettaa vain kyseisen rekisterin käyttötarkoi-
tuksen kannalta tarpeellisia tietoja. Säännök-
sessä tarkoitetuilla tiedoilla ei tarkoiteta sa-
laisin tiedonhankintakeinoin hankittuja yli-
määräisiä tietoja.

13 §. *Poliisin oikeus saada tietoja eräistä
rekistereistä ja tietojärjestelmistä.* Säännök-
sen otsikko ehdotetaan muutettavaksi muo-
toon Poliisin oikeus saada tietoja eräistä re-
kistereistä ja tietojärjestelmistä.

Pykälän 1 momentissa säädetään poliisin
oikeuksista saada tehtäviensä suorittamiseksi
ja henkilörekisteriensä ylläpitämiseksi tar-
peellisia tietoja muualla laissa säädettyjen
oikeuksien lisäksi. Pykälän 1 momentti ehdo-
tetaan kumottavaksi tarpeettomana. Poliisin
tiedonsaantioikeudesta on säännöksiä myös
muun muassa poliisilaissa, rikosrekisterilais-
sa, holhoustoimesta annetussa laissa
(442/1999), kiinteistötietojärjestelmästä ja
siitä tuotettavasta tietopalvelusta annetussa
laissa (453/2002), konkurssi- ja yrityssane-
erausrekisteristä annetussa laissa (137/2004),
liiketoimintakiellosta annetussa laissa
(1059/1985), maahanmuuttajien kotouttami-
sesta ja turvapaikanhakijoiden vastaanotosta
annetussa laissa (493/1999), maistraattien
eräistä henkilörekistereistä annetussa laissa
(57/2005), pelastuslaissa (468/2003), poliisin
tehtävien suorittamisesta puolustusvoimissa

annetussa laissa (1251/1995), tullilaissa (1466/1994), ulkomaalaisrekisteristä annetussa laissa (1270/1997), ulosottokaareissa (705/2007) sekä yksityishenkilön velkajärjestelystä annetussa laissa (57/1993).

Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan myös lisättäväksi voimassaolevan lain 13 §:n 2 momentissa oleva täsmennys poliisin oikeudesta saada 13 §:ssä mainitut tiedot salassapitosäännösten estämättä. Lisäksi pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättävän maininta tietojen saamisesta joko maksutta tai tietojen niin sanottuihin irrottamiskustannuksiin perustuva vastiketta vastaan. Valtiovarainministeriön asettama työryhmä, jonka tehtävänä oli määritellä julkisen hallinnon yksiköiden välisissä tietoluovutuksissa noudatettavat kustannusten kohdentamisen periaatteet, on mietinnössään (VM työryhmämuistioita 11/2004) todennut, että irrottamiskustannuksella tarkoitetaan tietojen teknisen irrottamisen ja siirron kustannuksia, mutta ei tietojen keruusta ja ylläpidosta syntyviä kustannuksia tai viranomaisen yleiskustannuksia. Koska ehdotetussa pykälässä on kyse välittömien tiedon irrottamiskustannusten korvaamisesta, ei ehdotettu säännös ole ristiriidassa esimerkiksi pakkokeinolain (450/1987) 5 a luvun 14 §:n 1 momentin, sähköisen viestinnän tietosuojalain (516/2004) 35 §:n ja 36 §:n ja viestintämarkkinalain (393/2003) 98 §:n kanssa, vaan ehdotettu säännös vastaa asiiasällöltään edellä mainituissa laeissa esitetyjä periaatteita välittömien kustannusten korvaamisesta. Julkisoikeudellisia tarkoituksia varten luovutetuista tiedoista perittävät maksut määräytyvät valtion maksuperustelain (150/1992) mukaisesti. Ehdotettu sääntely, jossa korvattaisiin tiedon välittömät irrottamiskulut ja jossa ei olisi kyse tietojen keruusta tai ylläpidosta aiheutuvien kustannusten korvaamisesta, on valtion maksuperustelain mukaista. Pykälän 2 momentin termi konekielinen ehdotetaan korvattavaksi termillä tietojoukko. Tietojoukolla tarkoitetaan voimassa olevaa sääntelyä vastaavasti tiettyyn hakuun liittyvää usean yksittäisen tiedon muodostamaa kokonaisuutta. Tietojoukko olisi esimerkiksi tietojärjestelmästä ohjelmallisesti poimittu tietokokonaisuus, jossa haku on tapahtunut automaattisesti ennalta määriteltyjen poimintaehtojen mukaisesti, esimer-

kiksi asevelvollisuutensa keskeyttäneiden henkilöiden nimitiedot aselupien valvomiseksi.

Voimassa olevasta lainsäädännöstä tai eduskunnan valiokuntien mietinnöistä tai lausunnoista ei yksiselitteisesti käy ilmi, tarvitaanko teknisen käyttöyhteyden perusteella tapahtuvasta tietojen siirtämisestä erityinen toimivaltasäännös tietoja vastaanottavan viranomaisen henkilörekisterilainsäädännössä. Tästä syystä esitykseen on otettu säännökset myös tietojen saamisesta.

Pykälän 2 momentin 1 kohdassa säädetään poliisin oikeudesta saada tietoja Liikenteen turvallisuusvirastolta tieliikenteen tietojärjestelmästä. Kohtaa esitetään täsmennettäväksi siten, että siinä säädettäisiin poliisin oikeudesta saada tietoa ajoneuvoliikennerekisteristä annetussa laissa (541/2003) tarkoitetusta ajoneuvoliikennerekisteristä sen pykälien 15—17 tarkoittamiin tehtäviin.

Pykälän 1 momentin 2 kohdassa säädettäisiin poliisin oikeudesta saada tietoja vankeinhoitoviranomaisilta, josta voimassa olevassa laissa on säädetty 2 momentin 3 kohdassa.

Kohtaa 2 esitetään muutettavaksi vastaamaan vankeinhoitoviranomaisten hallintomuutosta, jonka mukaan Rikosseuraamuslaitos vastaa vankeinhoidolaitoksen, Rikosseuraamusviraston ja Kriminaalihuoltolaitoksen tietojärjestelmistä. Lisäksi kohtaa 2 esitetään laajennettavaksi siten, että poliisilla olisi oikeus saada tarpeellisia tietoja henkilöiden tavoittamisen lisäksi myös rikosten estämiseksi, paljastamiseksi tai selvittämiseksi henkilötietojen käsittelystä rangaistusten täytäntöönpanossa annetussa laissa (422/2002) säädetyistä Rikosseuraamuslaitoksen tietojärjestelmistä vapautteen kohdistuvaa rangaistusta suorittavista tai sen suorittaneista henkilöistä. Poliisilla olisi oikeus saada tietoja myös vapautteen kohdistuvien rangaistusta suorittavien tai sen suorittaneita henkilöitä rangaistusaikana tapaamaan tulleista henkilöistä.

Pykälän 1 momentin 3 kohdassa säädettäisiin poliisin oikeudesta saada tietoja liikenne- ja viestintäministeriön ylläpitämästä liikenneluparekisteristä luvanvaraisen liikenteen valvonnan suorittamiseksi sekä maistraattien moottorivenerekisteristä veneliikenteen valvonnan suorittamiseksi, joista voimassa ole-

vassa laissa säädetään 2 momentin 2 kohdassa.

Pykälän 1 momentin 4 kohdassa säädettäisiin poliisin oikeudesta saada tietoja majoitus- ja ravitsemistoimintaa koskevassa laissa (308/2006) tarkoitettuja matkustajatietoja majoitustoiminnan harjoittajilta yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi sekä rikosten estämiseksi, paljastamiseksi tai selvittämiseksi ja poliisille laissa säädetyn muun tehtävän suorittamista varten.

Pykälän 1 momentin 5 kohdassa säädettäisiin poliisin oikeudesta saada tietoja oikeushallinnon tietojärjestelmistä, josta voimassa olevassa laissa säädetään 2 momentin 3 kohdassa.

Kohtaa 5 esitetään täsmennettäväksi oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä annetussa laissa (372/2010) ehdotetulla tavalla. Pykälän 2 momentin 3 kohtaa ehdotetaan tarkistettavaksi sen vuoksi, että oikeushallinnon tietojärjestelmästä ja sen osajärjestelmistä säädettäisiin nykyistä tarkemmin oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä annettavassa laissa. Kohdasta poistettaisiin maininta tietojen luovuttamista rikosrekisteristä koskeviin säännöksiin, koska kohdan suhde rikosrekisterilakiin ei enää olisi tulkinnanvarainen ehdotetun sääntelyn vuoksi. Ehdotuksen mukaan tietojensaannin edellytyksenä ei enää olisi se, että ratkaisu olisi lainvoimainen. Tämä johtuu siitä, että tietoa lainvoimaisuudesta ei ole kaikissa tapauksissa saatavissa.

Lainkohtaa ehdotetaan lisäksi muutettavaksi siten, että poliisilla olisi oikeus saada tietoja myös sakkorekisteriin talletetuista sakkorangaistuksia ja niiden täytäntöönpanoa koskevista tiedoista. Sakkorekisterin tietojen käyttömahdollisuutta on pidettävä perusteltuna poliisille kuuluvien tehtävien vuoksi.

Pykälän 1 momentin 6 kohdassa säädettäisiin poliisin oikeudesta saada patentti- ja rekisterihallituksen pitämästä kaupparekisteristä tarpeellisia tietoja elinkeinonharjoittajia koskevista ilmoituksista ja tiedonannoista esitutkintaa ja muuta tutkintaa varten, joista voimassa olevassa laissa säädetään 2 momentin 4 kohdassa.

Pykälän 1 momenttiin esitetään lisättäväksi uusi 7 kohta, jossa säädettäisiin poliisin oikeudesta saada rajavartiolaitoksen ja tullin

henkilörekistereistä tietoja niiden keräämis- ja tallettamistarkoitusta vastaaviin poliisin tehtäviin sekä muuhun kuin tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitusta vastaavaan tarkoitukseen tämän lain 16 §:n 1 momentin mukaisissa tapauksissa.

Pykälän 1 momentin 8 kohdassa säädettäisiin poliisin oikeudesta saada tietoja ulkoasiainministeriön tietojärjestelmistä, josta voimassa olevassa laissa säädetään 2 momentin 6 kohdassa. Kohtaa ehdotetaan täsmennettäväksi siten, että siinä säädettäisiin poliisin oikeudesta saada ulkoasiainministeriön tietojärjestelmistä tarpeellisia tietoja passi-, viisumi- sekä oleskelulupa- ja työlupapäätöksistä esitutkintaa, muuta tutkintaa sekä poliisille ulkomaalaislaissa säädetyn tehtävän suorittamista varten.

Pykälän 1 momentin 9 kohdassa säädettäisiin poliisin oikeudesta saada tietoja Maahanmuuttoviraston tietojärjestelmistä, josta voimassa olevassa laissa on säädetty 2 momentin 7 kohdassa.

Kohtaa ehdotetaan täsmennettäväksi siten, että siinä säädettäisiin poliisin oikeudesta saada Maahanmuuttoviraston tietojärjestelmistä tarpeellisia tietoja passi-, viisumi-, oleskelulupa- ja työlupahakemuksista sekä niitä koskevista ratkaisuksista ja käännyttämisestä sekä karkottamista koskevista ratkaisuksista esitutkintaa, muuta tutkintaa sekä poliisille ulkomaalaislaissa säädettyjen tehtävien suorittamista varten.

Pykälän 1 momenttiin esitetään lisättäväksi uusi 10 kohta, jossa säädettäisiin poliisin oikeudesta saada vesikulkuneuvorekisteristä annetussa laissa (976/2006) tarkoitettu rekisteristä ja Ahvenanmaan huvivenerekisteristä veneitä ja niiden omistajia ja haltijoita koskevia tarpeellisia tietoja vesiliikenteen valvontaa, esitutkintaa, muuta tutkintaa, pelastustehtävää, merenkulun turvatoimilaissa tarkoitettua tehtävää sekä liikenteenharjoittajan seuraamusmaksun määräämistä varten.

Pykälän 1 momentin 11 kohdassa säädettäisiin poliisin oikeudesta saada teleyritykseltä pakkokeinolain 5 a luvun 3 §:ssä, poliisilain 31 c §:n 1 momentissa ja sähköisen viestinnän tietosuojalain (516/2004) 35 ja 36 §:ssä säädettyjä tietoja, joista voimassa olevassa laissa säädetään 2 momentin 5 kohdassa.. Kohtaan ehdotetaan lisättäväksi viittaus

myös poliisilain 36 §:n 2 momenttiin, jossa säädetään poliisin oikeudesta saada tietoja teliittymästä, jota ei mainita julkisessa luettelossa tai teliittymän, sähköpostiosoitteen, muun teleosoitteen taikka telepäätelaitteen yksilöivät tiedot teleyritykseltä ja yhteisötilaajalta.

Pykälän 1 momenttiin esitetään lisättäväksi uusi 12 kohta, jossa säädetäisiin poliisin oikeudesta saada virka-apua pyytäneeltä viranomaiselta välttämättömiä virka-avun antamiseen liittyviä tietoja. Esimerkiksi poliisi saa tuomioistuimelta haastamiseen liittyvän virka-apupyynnön yhteydessä sähköisesti haastamisessa henkilöiden tavoittamiseksi tarvittavia tietoja oikeushallinnon rekisteristä.

Pykälän 1 momentin 13 kohdassa säädetäisiin poliisin oikeudesta saada tietoja väestörekisterikeskuksen väestötietojärjestelmistä, josta voimassa olevassa laissa säädetään 2 momentin 8 kohdassa. Kohta ehdotetaan täsmennettäväksi siten, että siinä säädetäisiin poliisin oikeudesta saada tietoa väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennuspalveluista annetun lain (661/2009) 13 ja 17 §:ssä säädettyistä väestötietojärjestelmän tiedoista.

Pykälän 1 momenttiin esitetään lisättäväksi uusi 14 kohta, jossa säädetäisiin poliisin oikeutta saada tietoja puolustusvoimien asevelvollisrekisteristä asevelvollisuuslain (1438/2007) 97 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettuja ampuma-aselain (1/1998) mukaisen luvan hakijan ja haltijan sekä hyväksynnän saajaksi haettavan ja hyväksynnän saaneen henkilön henkilökohtaisen sopivuuden arviointia varten välttämättömiä tietoja asevelvollisen palveluksesta ja palveluskelpoisuudesta. Aselupien valvonnan kannalta olisi välttämätöntä, että poliisilla olisi tekninen käyttöyhteys asevelvollisuusrekisteriin.

Pykälän 3 momentti ehdotetaan kumottavaksi, koska vastaava säännös sisältyy henkilötietolain 32 §:n 2 momenttiin.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 2 momentti, jossa säädetäisiin poliisille velvollisuus antaa pyynnöstä asianomaisille rekisterinpitäjille tietoja 1 momentin nojalla saamiensa tietojen käsittelystä. Säännöksellä toteutettaisiin tietosuojapuitepäätöksen 15 artiklan määräys, jonka mukaan tietojen vastaanottajan olisi annettava sille toimivaltai-

selle viranomaiselle, joka on siirtänyt henkilötiedot tai asettanut ne saataville, pyynnöstä tietoja saatujen tietojen käsittelystä. Vastavaa säännöstä ehdotetaan myös lain 31 §:n 4 momenttiin.

14 §. *Muiden viranomaisten tietojen luovuttaminen poliisille suoraikäyttöisesti tallettamalla tai tietojoukkona tallettamista varten.* Pykälän otsikossa sekä 1 momentissa oleva termi konekielinen ehdotetaan korvattavaksi termillä tietojoukko.

Pykälän 1 momentin 1 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että rikosseuraamuslaitoksen voimassaolevassa laissa säädetty oikeus luovuttaa henkilötuntemerkkitietoja muutetaan oikeudeksi luovuttaa tuntemerkkitietoja. Lisäksi 1 momentin 1 kohtaan ehdotetaan lisättäväksi oikeusrekisterikeskuksen oikeus luovuttaa lähestymiskieltoja ja liiketoimintakieltoja koskevia tietoja.

Pykälän 1 momentin 2 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että voimassaolevan lain kohdan tullilaitoksen ulkomaalaisia koskevat tiedot, henkilöllisyyttä koskevat tiedot ja henkilötuntemerkkitiedot korvattaisiin ulkomaalaisten tunnistamistiedoilla. Pykälän 1 momentin 2 kohtaa ehdotetaan täsmennettävän siten, että kohdassa on kyse tarpeellisista poliisiasiaintietojärjestelmän tiedoista.

Pykälän 1 momentin 3 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että tiedot passi- ja viisumipäätöksistä sekä oleskelulupa- ja työluvapäätöksistä korvattaisiin passilaissa (671/2006) ulkoasiainministeriölle ja Suomen edustustoille säädettyjen tehtävien suorittamiseksi tarvittavilla tiedoilla. Momenttiin lisättäisiin ulkoasiainministeriölle oikeus tallettaa tiedot Suomessa lähettävävaltiota edustavan diplomaatti- ja konsuliedustuston, kansainvälisen järjestön Suomessa olevan toimielimen ja muun samassa asemassa olevan kansainvälisen toimielimen henkilökuntaan kuuluvista sekä näiden perheenjäsenistä ja yksityisessä palveluksessa olevista henkilöistä;

Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin uusi 6 kohta, jossa säädetäisiin hätäkeskusviranomaisten oikeudesta luovuttaa hätäkeskustietojärjestelmään tallettamansa henkilön oman turvallisuuden tai työturvallisuuden kannalta tarpeellisia tietoja.

Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi 7 kohta. Sen mukaan Maahanmuuttovirasto voisi suorakäyttöisesti tai ulkomaalaisrekisteristä tietojoukkona tallettaa poliisi-asiain tietojärjestelmään etsintäkuulutustietoihin maahantulokieltoja sekä tutkinnan ja virka-avun tietoihin ulkomaalaislaissa poliisin tehtäväksi säädettyjä käännötyks-, karkotuspäätöksiin liittyviä toimenpidepyyntöjä ja muita virka-apupyyntöjä.

Pykälän uudeksi 2 momentiksi lisättäisiin tietosuojapuitepäätöksen 15 artiklan edellyttämä määräys, jonka mukaan poliisin olisi annettava asianomaisille rekisterinpitäjille tietoja 1 momentin nojalla saamiensa tietojen käsittelystä. Lisäksi momentti sisältäisi tietosuojapuitepäätöksen 8 artiklan 1 kohdan mukaisen säännöksen pyytämättä luovutettujen henkilötietojen käsittelystä.

4 luku **Tietojen käyttäminen ja luovuttaminen**

16 §. *Tietojen käyttäminen muuhun kuin tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitukseen* Pykälän 1 momentin 2 kohdan sanamuotoa mukautettaisiin tietosuojapuitepäätöksen 11 artiklan johdosta. Artiklan mukaan henkilötietoja saa käsitellä niiden alkuperäistä käyttötarkoitusta laajemmin ainoastaan muiden rikosten torjumiseksi, niistä syyttämiseksi tai rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanemiseksi, muiden hallinnollisten tai oikeudellisten menettelyjen toteuttamiseksi, jotka liittyvät suoraan rikosten torjuntaan, niistä syyttämiseen tai rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanoon sekä yleistä turvallisuutta koskevan välittömän ja vakavan uhkan estämiseksi. Koska artiklassa ei mainita nimenomaisesti henkeä ja terveyttä koskevaa vaaraa tai huomattavia omaisuusvahinkoja, vastaavat maininnat korvattaisiin 1 momentissa viittauksella yleiseen turvallisuuteen. Henkeä ja terveyttä koskevan vaaran voidaan katsoa useimmiten sisältyvän yleisen turvallisuuden vaarantumiseen. Samoin tietojen käyttäminen omaisuusvahinkojen torjumiseksi olisi edelleen mahdollista, mikäli yleinen turvallisuus on vaarassa. Asia olisi arvioitava nykyisen käytännön mukaisesti tapauskohtaisesti (HE 39/1994 vp). Vastaava

mukautus tehtäisiin myös lain 17 ja 18 §:ään sekä uusiin 29, 30 ja 31 §:ään.

Voimassa olevan lain 16 §:ssä on säädetty poliisin henkilökäytön tietojen käyttämisestä muuhun kuin tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitusta vastaavaan tarkoitukseen. Edellä mainittu tietosuojapäätöksen 11 artikla ei salli tietojen käyttöä yleisesti alkuperäistä käyttötarkoitusta ”vastaaviin” tarkoituksiin. Tästä syystä pykälän otsikkoa on muutettu vastaamaan puitepäätöstä.

Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että poliisirekistereissä olevia tietoja voitaisiin käyttää hyväksi poliisin oman tutkimustoiminnan lisäksi laillisuusvalvonta-, suunnittelu- ja kehittämistoiminnassa. Tietoja ehdotetaan käytettäväksi myös muussa kuin poliisin koulustoiminnassa, koska muitakin viranomaisia koulutetaan poliisin rekisterien käyttöön.

Pykälän 3 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi rajoitus käyttää muitakin kuin epäiltyjen tietojärjestelmässä olevia tietoja muuhun kuin tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitukseen. Ehdotetun säännöksen mukaan poliisi ei saisi käyttää keräämistarkoituksen vastaisesti 2 §:n 3 momentin 10 kohdassa tarkoitettuja arkistotietoja, 15 ja 16 kohdissa tarkoitettujen havainto- ja teknisen valvonnan tietoja, eikä 4 §:ssä tarkoitettujen epäiltyjen tietojärjestelmän tietoja.

16 a §. *Passin sormenjälkitietojen käyttäminen muuhun kuin tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitukseen.* Voimassa olevan lain 16a §:ssä on säädetty passin sormenjälkitietojen käyttämisestä muuhun kuin tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitusta vastaavaan tarkoitukseen. Edellä mainittu tietosuojapäätöksen 11 artikla ei salli tietojen käyttöä yleisesti alkuperäistä käyttötarkoitusta ”vastaaviin” tarkoituksiin. Tästä syystä pykälän otsikkoa on muutettu vastaamaan puitepäätöstä.

17 §. *Tietojen luovuttaminen toiselle poliisiyksikölle tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitukseen.* Pykälän 2 momentin 2 kohdan sanamuotoa mukautettaisiin tietosuojapuitepäätöksen 11 artiklan johdosta vastaavin perustein, kuin 16 §:n yhteydessä on esitetty. Pykälän 4 momentin säännös tietojen luovuttamisesta salassapitosäännösten estämättä siirrettäisiin selkeyden vuoksi 1 ja 3 moment-

tiin. Samoin pykälän 4 momentin termi konekielinen ehdotetaan korvattavaksi termillä tietojoukko.

Voimassa olevan lain 17 §:ssä on säädetty poliisin henkilörekisterin tietojen luovuttamisesta toiselle poliisiyksikölle tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitusta vastaavaan tarkoitukseen. Edellä mainittu tietosuojapäätöksen 11 artikla ei salli tietojen käyttöä yleisesti alkuperäistä käyttötarkoitusta ”vastaaviin” tarkoituksiin. Tästä syystä pykälän otsikkoa on muutettu vastaamaan puitepäätöstä.

18 §. Tietojen luovuttaminen toiselle poliisiyksikölle muuhun kuin tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitukseen. Pykälän 1 momentin 2 kohdan sanamuotoa mukautettaisiin tietosuojapuitepäätöksen 11 artiklan johdosta vastaavin perustein, kuin 16 §:n yhteydessä on esitetty. Pykälän 4 momentin säännös tietojen luovuttamisesta salassapitosäännösten estämättä siirrettäisiin selkeyden vuoksi 1 ja 3 momenttiin. Samoin pykälän 4 momentin termi konekielinen ehdotetaan korvattavaksi termillä tietojoukko.

Voimassa olevan lain 18 §:ssä on säädetty poliisin henkilörekisterin tietojen luovuttamisesta toiselle poliisiyksikölle muuhun kuin tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitusta vastaavaan tarkoitukseen. Edellä mainittu tietosuojapäätöksen 11 artikla ei salli tietojen käyttöä yleisesti alkuperäistä käyttötarkoitusta ”vastaaviin” tarkoituksiin. Tästä syystä pykälän otsikkoa on muutettu vastaamaan puitepäätöstä.

19 §. Tietojen luovuttaminen muille viranomaisille. Pykälän 1 momentin viittaus 30 §:ään ehdotetaan poistettavaksi pykälän kumoamisen vuoksi. Samoin 1 momentin viittaus 31 §:ään ehdotetaan poistettavaksi tarpeettomana, koska tietojen luovuttamisesta Schengenin tietojärjestelmästä säädettäisiin uudessa 6 a luvussa. Termi konekielinen ehdotetaan korvattavaksi termillä tietojoukko.

Pykälän 1 momentin 1—13 kohdat ehdotetaan muutettavaksi.

Pykälän 1 momentin 1 kohdassa säädettäisiin poliisin oikeudesta luovuttaa poliisin henkilörekistereistä salassapitosäännösten estämättä teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona liikenteen turvallisuusvirastolle ajoneuvoliikennerekisteristä annetun lain (541/2003) 11 §:n 1 momentin 5 kohdan mu-

kaisia tietoja sekä luvan myöntämisen, uusimisen ja peruuttamisen edellytysten arvioimiseksi ilmailulain (1242/2005) 48 §:n mukaisia tietoja. Vastaavaa sääntelyä on voimassa olevan lain 19 §:n 1 momentin 1 kohdassa.

Pykälän 1 momentin 2 kohdassa säädettäisiin poliisin oikeudesta luovuttaa poliisin henkilörekistereistä salassapitosäännösten estämättä teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona hätäkeskuslaitokselle hätäkeskuslaissa (157/2000) säädettyjen tehtävien suorittamiseksi tarpeellisia tietoja alkutoimenpiteiden tai työturvallisuuden varmistamiseksi taikka asianomaisen yksikön tukemiseksi ottaen lisäksi huomioon, mitä tietojen saamista koskevan oikeuden rajoittamisesta mainitussa laissa säädetään.

Pykälän 1 momenttiin 3 kohdassa säädettäisiin poliisin oikeudesta luovuttaa poliisin henkilörekistereistä salassapitosäännösten estämättä teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona tietoja, jotka ovat tarpeen pelastusviranomaisille pelastustoimintaa varten.

Pykälän 1 momentin 4 kohdassa säädettäisiin poliisin oikeudesta luovuttaa poliisin henkilörekistereistä salassapitosäännösten estämättä teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona tietoja rajavartiolaitokselle henkilöiden maahantulon ja maastalähdon valvontaa ja siihen kuuluvan rajatarkastuksen suorittamista, ulkomaalaisia koskevien säännösten noudattamisen valvontaa rajaturvallisuuden ylläpitämistä sekä rikosten estämistä, paljastamista, esitutkintaa ja muuta tutkintaa varten ja muihin tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitusta vastaaviin rajavartiolaitoksen tehtäviin sekä muuhun kuin tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitusta vastaavaan tarkoitukseen tämän lain 16 §:n 1 momentin mukaisissa tapauksissa sekä valtion turvallisuuden suojaamiseksi. Poliisi voisi luovuttaa rajavartiolaitokselle 2 §:ssä tarkoitettuja tietoja, joita on tarpeen käsitellä poliisilain 1 §:n 1 momentissa tarkoitettujen sellaisten tehtävien suorittamiseksi, jotka rajavartiolaitoissa tai muualla laissa säädetään rajavartiolaitokselle ja 3 §:ssä tarkoitettuja tietoja, joita on tarpeen käsitellä poliisilain 1 §:n 3 momentissa tarkoitettujen sellaisten tehtävien suorittamiseksi, jotka rajavartiolaitoissa tai muualla laissa säädetään rajavartiolaitokselle.

Vastaavaa sääntelyä on voimassaolevan lain 19 §:n 1 momentin 3 kohdassa.

Pykälän 1 momentin 5 kohdassa säädetäisiin poliisin oikeudesta luovuttaa poliisin henkilörekistereistä salassapitosäännösten estämättä teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona tietoja pääesikunnalle poliisin tehtävien suorittamisesta puolustusvoimissa annetussa laissa tarkoitettuja turvallisuus- ja valvontatehtäviä sekä rikostutkintaa varten, asevelvollisuuslain (1438/2007) 96 §:n mukaisia tehtäviä varten, turvallisuus selvityksistä annetussa laissa (177/2002) tarkoitettujen turvallisuus selvitysten tekemistä varten ja kansainvälisistä tietoturvaselvityksistä annetussa laissa (588/2004) tarkoitettujen yhteisö- ja henkilöturvallisuus selvitysten sekä asevelvollisuusrekisterin ylläpitäjälle asevelvollisuuslain (1438/2007) 96 §:n mukaisia tehtäviä varten. Vastaavaa sääntelyä on voimassaolevan lain 19 §:n 1 momentin 2 kohdassa mutta säännöstä ehdotetaan tarkistettavaksi niin, että se vastaa asevelvollisuuslain mainittua säännöstä.

Pykälän 1 momentin 6 kohdassa säädetäisiin poliisin oikeudesta luovuttaa poliisin henkilörekistereistä salassapitosäännösten estämättä teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona tietoja sosiaaliviranomaisille ulkomaalaisen toimeentuloa koskevan asian käsittelyä varten sekä lastensuojelulain (417/2007) 25 §:n ja nuorisolain (72/2006) 76 §:n mukaisesti. Nuorisolaissa tarkoitetun nuorisotyön menestyksellinen hoitaminen edellyttää tietojen saamista myös poliisilta.

Pykälän 1 momentin 7 kohdassa säädetäisiin poliisin oikeudesta luovuttaa poliisin henkilörekistereistä salassapitosäännösten estämättä teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona tietoja tullilaitokselle ulkomaanliikenteen valvontaa, tullirikosten ennalta estämistä, keskeyttämistä ja selvittämistä sekä henkilöiden maahantulon ja maastalähdön valvontaa ja siihen kuuluvan rajatarkastuksen suorittamista sekä haasteen ja muun tiedoksiannon suorittamista varten. Vastaavaa sääntelyä on voimassaolevan lain 19 §:n 1 momentin 4 kohdassa. Tullilain 47 § 3 momentin nojalla tullimies voi haastamiseen oikeutetun viranomaisen pyynnöstä suorittaa haastamisen myös muussa kuin tullirikosasiassa. Säännöksen on katsottu oikeutta-

van tullimiehen antamaan tiedoksi haasteita ja esimerkiksi poliisin kirjoittamia rangausvaatimuksia. Jotta mainittu tiedoksiannotehtävä voidaan asianmukaisesti hoitaa, ehdotetaan 1 momentin 7 kohtaan otettavaksi tietojen luovuttamiseen oikeuttavaksi perusteeksi myös haasteen ja muun tiedonannon suorittaminen.

Pykälän 1 momentin 8 kohdassa säädetäisiin poliisin oikeudesta luovuttaa poliisin henkilörekistereistä salassapitosäännösten estämättä teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona tietoja työviranomaisille työntekijän oleskeluluvan tai elinkeinonharjoittajan oleskeluluvan antamista tai työnteon valvontaa koskevan asian käsittelyä varten.

Pykälän 1 momentin 9 kohdassa säädetäisiin poliisin oikeudesta luovuttaa poliisin henkilörekistereistä salassapitosäännösten estämättä teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona tietoja ulkoministeriölle ja Suomen edustustolle passin tai muun matkustusasiakirjan, viisumin sekä työntekijän oleskeluluvan, elinkeinonharjoittajan oleskeluluvan tai muun oleskeluluvan antamista varten. Vastaavaa sääntelyä on voimassaolevan lain 19 §:n 1 momentin 7 kohdassa.

Pykälän 1 momentin 10 kohdassa säädetäisiin poliisin oikeudesta luovuttaa poliisin henkilörekistereistä salassapitosäännösten estämättä teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona tietoja Maahanmuuttovirastolle ulkomaalaisia ja Suomen kansalaisuutta koskevien sellaisten asioiden käsittelemistä ja ratkaisemista varten, jotka lailla tai asetuksella säädetään ulkomaalaisvirastolle. Vastaavaa sääntelyä on voimassaolevan lain 19 §:n 1 momentin 8 kohdassa.

Pykälän 1 momentin 11 kohdassa säädetäisiin poliisin oikeudesta luovuttaa poliisin henkilörekistereistä salassapitosäännösten estämättä teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona tietoja tuomioistuimille ampuma-aseisiin, aseeseen osiin, patruunoihin tai erityisen vaarallisiin ammuksiin liittyvien asioiden käsittelyä varten. Vastaavaa sääntelyä on voimassaolevan lain 19 §:n 1 momentin 5 kohdassa.

Pykälän 1 momentin 12 kohdassa säädetäisiin poliisin oikeudesta luovuttaa poliisin henkilörekistereistä salassapitosäännösten estämättä teknisen käyttöyhteyden avulla tai

tietojoukkona tietoja tuomioistuimille ja oikeusrekisterikeskukselle etsintäkuulutusten seuraamista varten, Rikosseuraamuslaitokselle vapautteen kohdistuvaan rangaistukseen tuomittuja koskevien etsintäkuulutusten ja lähestymiskieltopäätösten seuraamista, vankeusaikaisen rikollisuuden estämistä varten sekä lupa-asioiden käsittelyä ja lupaehtoien noudattamisen valvontaa varten sekä oikeushallintoviranomaisille ja sotilasviranomaisille näiden omien etsintäkuulutusten seuraamista varten. Vastaavaa sääntelyä on voimassaolevan lain 19 §:n 1 momentin 6 kohdassa. Vankeuslain (767/2005) 1 luvun 2 §:ssä on asetettu vankeinhoitoviranomaiselle velvoite estää rikosten tekeminen rangaistusaikana. Tämän velvoitteen toteuttamiseksi pykälään ehdotetaan lisättäväksi vankeinhoitoviranomaiselle oikeus saada tietoja vankeusaikaisen rikollisuuden estämiseksi. Kyseeseen tulee tällöin mahdollisuus tarkistaa rikoskumppanit ja heidän mahdollinen vankilassaolo, mikä vaikuttaa vankien sijoitteluun eri vankiloihin.

Pykälän 1 momentin 13 kohdassa säädetäisiin poliisin oikeudesta luovuttaa poliisin henkilörekistereistä salassapitosäännösten estämättä teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona ulosottomiehelle ulosottokäärän 3 luvun 67 §:ssä säädettyjä tietoja ulosottoasioiden täytäntöönpanoa ja ulosottoselvityksen laatimista varten sekä poliisiasiaintietojärjestelmän henkilötiedot, vapautensa menettäneiden tiedot ja turvallisuustiedot ulosottoasioiden täytäntöönpanoa varten. Henkilötiedoista selviävät henkilön mahdolliset epäviralliset oleskeluosoitteet, pidätettyjen tiedoista henkilön säilyttäminen poliisin säilytystiloissa ja työturvallisuustiedoista kotikäyntejä varten tarpeelliset varotiedot.

Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 14 kohta. Kohdassa säädetäisiin poliisin oikeudesta luovuttaa poliisin henkilörekistereistä salassapitosäännösten estämättä teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona tietoja yleisille syyttäjille yleisistä syyttäjistä annetun lain (199/1997) 11 §:ssä säädettyssä laajuudessa. Vastaavaa sääntelyä on voimassaolevan lain 19 §:n 1 momentin 9 kohdassa.

Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 15 kohta. Kohdassa säädetäisiin

poliisin oikeudesta luovuttaa poliisin henkilörekistereistä salassapitosäännösten estämättä teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona tietoja poliisilain 1 §:ssä säädettyjen tehtävien suorittamiseksi virkamiehelle, jolla on poliisilain 8 §:ssä säädetty erityiset poliisivaltuudet tai joka toimii ulkomailla Suomen sijoittamana poliisin yhdyshenkilönä. Tietojen luovuttamisesta olisi voimassa, mitä 17 §:n 1—3 momentissa ja 18 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään. Vastaavaa sääntelyä on voimassaolevan lain 19 §:n 1 momentin 10 kohdassa.

Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 16 kohta. Kohdassa säädetäisiin poliisin oikeudesta luovuttaa poliisin henkilörekistereistä salassapitosäännösten estämättä teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona tietoja haastemieslain (505/1986) 1 ja 6 §:ssä mainitulle virkamiehelle muunrangaistuksen määräämistä koskevaan oikeudenkäyntiin haastamista varten sekä haastemiehille haasteen toimittamista varten tarpeelliset poliisiasiaintietojärjestelmän henkilötiedot, työturvallisuustiedot ja pidätettyjen tiedot. Henkilötiedoista selviävät henkilön mahdolliset epäviralliset oleskeluosoitteet, pidätettyjen tiedoista henkilön olo poliisin säilytystiloissa ja työturvallisuustiedoista kotikäyntejä varten tarpeelliset varotiedot. Vastaavaa sääntelyä on voimassaolevan lain 19 §:n 1 momentin 11 kohdassa.

Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 17 kohta. Kohdassa säädetäisiin poliisin oikeudesta luovuttaa poliisin henkilörekistereistä salassapitosäännösten estämättä teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona tietoja Metsähallituksen erätarkastajalle toimivaltaansa kuuluvassa erävalvonnassa. Vastaavaa sääntelyä on voimassaolevan lain 19 §:n 1 momentin 12 kohdassa.

Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 18 kohta. Kohdassa säädetäisiin poliisin oikeudesta luovuttaa poliisin henkilörekistereistä salassapitosäännösten estämättä teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona tietoja tienpitäjinä toimiville kunnille ja Liikennevirastolle liikenneonnettomuustietoja liikenneturvallisuuden edistämistä varten.

Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 19 kohta. Kohdassa säädetäisiin

poliisin oikeudesta luovuttaa poliisin henkilörekistereistä salassapitosäännösten estämättä teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona tietoja terveydensuojeluviranomaisille majoitus- ja ravitsemustoiminnasta annetun lain (308/2006) mukaisista matkustajatieoista tartuntatautien ehkäisemistä varten, kuten kyseinen laki edellyttää.

Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 20 kohta. Kohdassa säädettäisiin poliisin oikeudesta luovuttaa poliisin henkilörekistereistä salassapitosäännösten estämättä teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona tietoja työsuojeluhallinnolle kuljettajien ajo- ja lepoaikojen valvontaa varten valvontadirektiivin (2006/22/EY) mukaiset tiedot. Poliisin ja työsuojeluviranomaisten tehtävänä on muun muassa valvoa autonkuljettajien ajo- ja lepoaikoja valvontadirektiivin mukaisesti. Työsuojeluviranomaisten ja poliisin välisen tehtäväjaon mukaisesti työsuojelupiirit suorittavat valvontaa yritysten toimitiloissa ja poliisi maantiellä.

Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 21 kohta. Kohdassa säädettäisiin vaarallisten aineiden kuljetuksiin liittyvien tietojen luovuttamisesta salassapitosäännösten estämättä laissa vaarallisten aineiden kuljetuksista (719/1994) määritellyille valvontaviranomaisille.

Pykälän kaksi momenttia luettelon passin sormenjälkienluovuttamisesta muutetaan vastaamaan muuttunutta luettelointia.

Pykälän 3 momentiksi siirtyvään momenttiin ehdotetaan lisättäväksi oikeus teknisen käyttöyhteyden saamiseen poliisilain 8 §:n mukaiset valtuudet omaavan virkamiehen lisäksi ulkoasiainministeriön palveluksessa olevalle poliisin, rajavartiolaitoksen ja tullilaitoksen yhdyshenkilölle. Yhdyshenkilöiden tehtävien tarkoituksenmukainen hoitaminen edellyttää tietojen saamista poliisin rekistereistä.

Pykälän 4 momentti ehdotetaan kumottavaksi, koska vastaava säännös sisältyy henkilötietolain 32 §:n 2 momenttiin.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 4 momentti, jonka mukaan luovutettaviin tietoihin olisi mahdollisuuksien mukaan lisättävä tietoja, joiden avulla vastaanottaja voi arvioida tietojen oikeellisuutta, täydellisyyttä, ajantasaisuutta ja luotettavuutta. Säännöksel-

lä toteutettaisiin tietosuojapuitepäätöksen 8 artiklan määräys tietojen laadun varmistamisesta. Koska pykälässä käsitellään tietojen luovuttamista teknisen käyttöyhteyden avulla, arvio olisi tehtävä jo talletettaessa tietoja poliisin rekisteriin. Vastaavaa säännöstä ehdotetaan myös lain 29 §:n 6 momenttiin.

19 a §. Tietojen luovuttaminen yleisölle. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi pykälä, jossa säädettäisiin poliisin oikeudesta luovuttaa rekisteritietoja julkisuuteen. Ehdotetun säännöksen mukaan poliisi saisi luovuttaa yleisen tietoverkon välityksellä yleisön tietoon saattamiseksi ja yleisöviuhjeiden saamiseksi 2 §:ssä tarkoitettuja tietoja, joista tutkinnanjohtajan päätöksen mukaan olisi asian kiireellisyyden, vaaratilanteen, rikosten ennalta estämisen, omaisuuden omistajalleen palauttamisen tai tutkinnallisten syiden vuoksi tarpeen erityisesti tiedottaa

Ehdotetulla säännöksellä tehtäisiin mahdolliseksi tehostaa rikoksia koskevaa tiedotusta myös julkisuudessa. Tutkinnanjohtaja on voinut harkintansa mukaan tiedottaa rikosta koskevia asioita, jos se on ollut tarpeen yleisön varoittamiseksi, rikosten ennalta estämiseksi tai tutkinnallisista syistä. Tiedotus on tapahtunut lehdistötiedotteina, tiedotustilaisuuksina tai jopa televisio-ohjelmina, joista tiedotusvälineet ovat tehneet uutisia. Tiedot ovat usein löydettävissä Internetin hakukoneiden avulla. Tiedotusvälineet ovat olleet halukkaita julkaisemaan esimerkiksi anastettujen ajoneuvojen tai arvoesineiden luetteloita, jos se on niitä poliisilta saanut. Tällaisten tiedotusvälineiden kautta suodattuneiden, pitkäänkin haettavina säilyvien tietojen ongelmana on niiden ajantasaisuus. Esimerkiksi anastetun auton haltija voi saada autonsa takaisin, mutta yleisö tekee edelleen ilmoituksia poliisille auton liikkeistä, mikä voi aiheuttaa hankaluuksia auton haltijalle.

Edellä mainituista syistä johtuen esitetään, että poliisi voisi julkaista nämä tutkinnanjohtajien päättämät tiedotteet omassa Internet-hakemistoissaan, joista ne olisivat kaikkien luettavissa. Tiedot poistettaisiin niihin merkityn vanhenemisajan jälkeen tai kun juttu selviää tai omaisuus saadaan takaisin. Tiedot kopioitaisiin Internetiä varten erillisille palvelimille, mutta tietojen poistumisen ajantasaisuus varmistettaisiin automaattisella

päivityksellä. Tällaisia hakemistosivuja olisivat esimerkiksi anastettuja ajoneuvoja koskevat tiedot, anastettua taidetta, antiikkia tai muuta arvo-omaisuutta koskevat tiedot, kadonneita henkilöitä ja tuntemattomia vainajia koskevat tiedot sekä sellaiset rikoksia koskevat tiedot, joista on syytä erityisesti tiedottaa.

19 b §. *Tietojärjestelmien ja niihin talletettujen tietojen käsittelyn valvonta.* Ehdotetaan lisättäväksi uusi 19 b §. Pykälään ehdotetaan otettavaksi säännös tietojärjestelmien ja niihin talletettujen tietojen käsittelyn valvonnasta. Säännöksellä varmistettaisiin poliisin tietojärjestelmien ja niihin sisältyvien tietojen salassapito ja muu suoja rajaamalla pääsy tietoihin vain niille, jotka tarvitsevat tietoja työtehtäviensä hoitamiseen. Säännöksellä toteutettaisiin myös tietosuojapuitepäätöksen 10 artiklan edellytys, jonka mukaan kaikki henkilötietojen siirrot on kirjattava tai dokumentoitava. Säännöksen mukaan poliisin olisi kirjattava tiedonvaihdon lainmukaisuuden ja tietoturvallisuuden varmistamiseksi suorittamansa henkilötietojen luovutus ja sen perusteet.

Lisäksi säännökseen ehdotetaan otettavaksi erillinen tietojärjestelmien teknistä turvallisuustasoa koskeva säännös, jonka mukaan tietojärjestelmien tiedot varmistettaisiin estämällä tietojen luvaton muuttaminen ja muu luvaton tai asiaton käsittely käyttöoikeushallinnan, käytön valvonnan sekä tietoverkkojen, tietojärjestelmien ja tietopalvelujen asianmukaisilla ja riittävillä turvallisuusjärjestelyillä ja muilla toimenpiteillä.

20 §. *Tietojen luovuttamisesta päättäminen.* Tietojen luovuttamisesta päättämisestä koskevaa säännöstä ehdotetaan täsmennettäväksi siten, että oikeudesta luovuttaa poliisin henkilörekisterin tietoja teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona päättäisi rekisterinpitäjä. Nyt ehdotetaan myös luovuttavaksi tarpeettomana pidetystä rekisterinpitäjän oikeudesta delegoida tietojen luovuttamisoikeus muulle poliisiyksikölle, koska pykälän 1 momentti koskisi tietojen luovuttamista vain teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona.

Tietojen luovuttamisesta päätettäessä olisi rekisteröidyn tietosuojan ja tietoturvan varmistamiseksi edelleen otettava huomioon luovutettavien tietojen laatu.

5 luku

Tietojen poistaminen ja arkistointi

22 §. *Tietojen poistaminen poliisiasiain tietojärjestelmästä.* Pykälän 1 momentin kohdat numeroidaan samaan järjestykseen kuin 2 §:n 3 momentin vastaavia tietoryhmiä koskevat kohdat.

Lain 22 §:n 1 momentin 1 kohdassa säädettäisiin tutkinnan ja virka-avun tietojen poistamisesta poliisin tietojärjestelmästä, joista voimassa olevassa laissa on säädetty 1 momentin 9 kohdassa.

Kohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että ilmoituksen tunnistetiedot poistettaisiin ilmoitukseen liitetyn viimeisimmän tutkinnan ja virka-avun tietoja, rikosilmoitushakemistotietoja, omaisuustietoja, etsittävien ajoneuvojen tietoja, etsintäkuulutustietoja tai tunnistettavien tietoja koskevan tietoryhmän poistamisen jälkeen. Ilmoituksen tunnistetiedot liittävätkin yhteen eri tietoryhmiin talletetut tiedot ja niitä ei voi poistaa ilman että rekisteriin jää irrallisia hakukelvottomia tietoja.

Tietoryhmän muut tiedot poistettaisiin seuraavasti:

a) syyttäjälle syyteharkinnan suorittamista tai rangaistusmääräyksen antamista varten siirretyn rikosilmoituksen tiedot poistettaisiin viiden vuoden kuluttua jutun siirtämisestä syyttäjälle, kun rikoksesta voi seurata sakkoa, kymmenen vuoden kuluttua jutun siirtämisestä syyttäjälle, kun rikoksesta voi seurata enintään viiden vuoden vankeusrangaistus ja kahdenkymmenen vuoden kuluttua jutun siirtämisestä syyttäjälle, kun rikoksesta voi seurata yli 5 vuotta vankeutta. Tietoja ei kuitenkaan poistettaisi, jos rikoksen syyteoikeus ei vanhene. Näillä säilytysajoilla varmistettaisiin, että sakkorikosten tiedot säilyvät poliisin tietojärjestelmässä vähintään sen ajan kuin jutun käsittely ja lainvoimaisen ratkaisun saaminen oikeuslaitoksessa kestää. Yleensä vapausrangaistukseen päätyvien asioiden osalta tiedot olisivat poliisin käytävissä vielä jonkin aikaa sen jälkeenkin, kun tuomittu vapautuu ja mahdollisesti syyllistyy uusiin rikoksiin. Käytännössä esitetyt säilytysajat noudattaisivat rikosrekisterin vastavia säilytysaikoja, vaikka säilytysajat rikosrekisterissä pohjautuvat tuomittuihin rangaistuksiin;

b) muut rikosilmoitustiedot yhden vuoden kuluttua viimeisimmän epäillyn rikoksen syyteoikeuden vanhentumisesta, aikaisintaan kuitenkin viiden vuoden kuluttua ilmoituksen kirjaamisesta. Nämä niin sanotusti pimeäksi jäävät jutut säilyisivät rekisterissä asianomistajan oikeusturvan vuoksi vähintään viisi vuotta.

c) muiden tapahtumien ilmoitustiedot viiden vuoden kuluttua ilmoituksen kirjaamisesta. Säilytysaika säilyisi ennallaan.

Kohta ehdotetaan siirrettäväksi 1 kohdaksi.

Lain 22 §:n 1 momentin 2 kohdassa säädettäisiin henkilökuulutustietojen poistamisesta, joista voimassa olevassa laissa on säädetty 1 momentin 1 kohdassa.

Kohdassa säädetään poistettavaksi kuulustiedoista liiketoimintakieltoa koskevat tiedot viiden vuoden kuluttua liiketoimintakielon päättymisestä, lähestymiskieltoa koskevat tiedot kahden vuoden kuluttua lähestymiskielon päättymisestä ja muut kuulustustiedot kolmen vuoden kuluttua kuulutusten peruuttamisesta. Säännöstä ehdotetaan muutettavaksi siten, että lähestymiskieltoa tai tapausmiskieltoa koskevat tiedot poistettaisiin viiden vuoden kuluttua lähestymis- tai tapausmiskielon määräämisestä, valvottua koevapautta tai valvontarangaistusta koskevat tiedot viiden vuoden kuluttua valvotun koevapauden tai valvontarangaistuksen päättymisestä ja muut tiedot kolmen vuoden kuluttua kuulutuksen tai kiellon peruuttamisesta. Lähestymis-, tapaus- ja liiketoimintakieltoja koskevat tiedot ovat tarpeen henkilön luotettavuutta arvioitaessa, joten niiden säilytysajaksi esitetään viittä vuotta. Kohtaan ehdotetaan lisättäväksi uusien seuraamusmuotoja, valvottua koevapautta ja valvontarangaistusta koskevat poistosäännökset.

Lain 22 §:n 1 momentin 3 kohdassa säädettäisiin tunnistettavien tietojen poistamisesta, joista voimassa olevassa laissa säädetään 1 momentin 8 kohdassa.

Kohdassa säädetään tunnistettavien tietojen poistamisesta yhden vuoden kuluttua henkilön löytämisestä tai tuntemattoman vainajan tunnistamisesta. Tietojen säilytysaika ehdotetaan pidennettäväksi, koska monimutkaisissa tapauksissa ja erityisesti, jos henkilö on tavattu ulkomailla tai vainaja on ulkomaalainen, virka-apumenettelyt hidastavat prosessia

niin, että asioiden loppuun saattaminen kestää vielä tunnistamisen jälkeen pitkään. Kohdassa säädettäisiin tunnistettavien tiedot poistettavan viiden vuoden kuluttua henkilön löytämisestä tai tuntemattoman vainajan tunnistamisesta.

Lain 22 §:n 1 momentin 4 kohdassa säädettäisiin etsittävien ajoneuvojen tietojen poistamisesta siten, että tiedot olisi poistettava kun ne tutkinnallisen tai valvonnallisen syyn tai asianomistajan oikeuksien vuoksi eivät ole tarpeen. Voimassa olevassa laissa näiden tietojen poistamisesta säädetään 1 momentin 2 kohdassa. Kohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että etsittävien moottoriajoneuvojen tiedot poistettaisiin, kun ne tutkinnallisen tai valvonnallisen syyn taikka asianomistajan oikeuksien vuoksi eivät ole tarpeen, peruutetut kuulutukset vastaavien tutkinta- ja virka-aputietojen poistamisen yhteydessä.

Lain 22 §:n 1 momentin 5 kohdassa säädettäisiin omaisuustietojen poistamisesta, joista voimassa olevassa laissa säädetään 1 momentin 3 kohdassa.

Kohdassa säädetään omaisuustiedot poistettavaksi yhden vuoden kuluttua omaisuuden palauttamisesta omistajalleen tai haltijalleen taikka huutokauppaamisesta tai hävittämisestä, viimeistään kuitenkin kymmenen vuoden kuluttua tiedon merkitsemisestä. Kohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että omaisuustiedot poistettaisiin, kun ne tutkinnallisen tai valvonnallisen syyn taikka asianomistajan oikeuksien vuoksi eivät ole tarpeen. Tutkinnanjohtaja harkitsisi ajoneuvon kunnan, iän, arvon tai antiikkiarvon ja rikosnimikkeen perusteella, kuinka kauan etsintäkuulutus on tarpeen pitää voimassa. Vanhoja huonokuntoisia ajoneuvoja koskevien kuulutusten säilytysaika olisi yleensä sama kuin rikoksen syyteoikeuden vanhenemisaika. Omistusoikeus ajoneuvoon säilyy omistajalla, vaikka rikos vanhenee tai joku saa anastetun omaisuuden hallintaansa esimerkiksi vilpittömässä mielessä ostamalla, joten etsintäkuulutus on syytä pitää voimassa niin kauan kuin ajoneuvolla on arvoa. Peruutetut kuulutukset poistettaisiin vastaavien tutkinta- ja virka-aputietojen poistamisen yhteydessä.

Lain 22 §:n 1 momentin 6 kohdassa säädettäisiin vapautensa menettäneiden tietojen

poistamisesta, joista voimassa olevassa laissa säädetään 1 momentin 4 kohdassa.

Kohdassa säädetään vapautensa menettäneiden tiedot poistettavaksi kymmenen vuoden kuluttua viimeisen tiedon merkitsemisestä ja poliisilain 11 §:n nojalla kiinniotetun tiedot viiden vuoden kuluttua tiedon merkitsemisestä, jolleivät ne tutkinnallisen tai valvonnallisen syyn vuoksi ole tarpeen. Kohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että ilmaisu pidätettyjen tiedot korvataan ilmaisulla vapautensa menettäneiden tiedot ehdotetun lain 2 §:n mukaisesti.

Lain 22 §:n 1 momentin 7 kohdassa säädettäisiin rikosilmoitushakemistotietojen poistamisesta, joista voimassa olevassa laissa säädetään 1 momentin 5 kohdassa.

Kohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että tavallisissa tapauksissa, tietojen poistoajat olisivat rikoksen törkeysasteesta riippuen seuraavat:

a) viiden vuoden kuluttua jutun siirtämisestä syyttäjälle tiedot poistettaisiin, kun rikoksesta voi seurata sakkoa,

b) kymmenen vuoden kuluttua jutun siirtämisestä syyttäjälle tiedot poistettaisiin, kun rikoksesta voi seurata enintään viiden vuoden vankeusrangaistus, ja

c) kahdenkymmenen vuoden kuluttua jutun siirtämisestä syyttäjälle tiedot poistettaisiin, kun rikoksesta voi seurata yli viisi vuotta vankeutta.

Tiedot poistettaisiin kuitenkin jo yhden vuoden kuluttua:

a) kun on päätetty, että esitutkinta lopetetaan esitutkintalain 4 §:n 3 ja 4 momentin, 9 §:n 2 momentin tai 43 §:n 2 momentin perusteella, ettei esitutkintaa toimiteta tai se päätetään esitutkintalain 3 §:n perusteella;

b) silloin kun rekisterinpitäjä on saanut tiedon syyttäjän tekemästä päätöksestä jättää ryhtymättä toimenpiteisiin rikokseen syyllisen saattamiseksi syytteeseen taikka syyttäjän tekemästä päätöksestä, jonka mukaan asiassa ei ole kyseessä rikos tai näyttöä rikoksesta,

c) silloin kun rekisterinpitäjä on saanut tiedon tuomioistuimen lainvoimaisesta ratkaisusta, jonka mukaan rekisteröityä vastaan nostettu syyte on hylätty tai nostettu syyte syyteoikeuden vanhentumisen vuoksi hylätty,

d) silloin kun rekisterinpitäjä saa tiedon syylliseksi epäillyn kuolemasta, sekä

e) silloin kun rikoksen syyteoikeus on vanhentunut eikä esitutkinnassa ole käynyt ilmi, että ketään ei voida saattaa syytteeseen, tiedot poistettaisiin;

- viiden vuoden kuluttua jutun siirtämisestä syyttäjälle, kun ilmoituksen törkeimmästä rikoksesta voi seurata sakkoa;

- kymmenen vuoden kuluttua jutun siirtämisestä syyttäjälle, kun ilmoituksen törkeimmästä rikoksesta voi seurata enintään viiden vuoden vankeusrangaistus;

- kahdenkymmenen vuoden kuluttua jutun siirtämisestä syyttäjälle, kun ilmoituksen törkeimmästä rikoksesta voi seurata yli 5 vuotta vankeutta;

Poliisi ei toistaiseksi saa kattavasti eikä sähköisesti tietoa syyttäjän ja tuomioistuimen päätöksistä, joten tietojen poistaminen riippuu tiedon saapumisesta. Henkilön kuolintieto saadaan väestötietojärjestelmästä. Rikoksen syyteoikeuden vanhentumisaika tulee kysymykseen muun muassa, kun tekijä on ollut tekohetkellä alle 15-vuotias tai kun asianomistajarikoksessa asianomistaja on peruuttanut rangaistusvaatimuksensa.

Pykälän 1 momenttiin esitetään lisättäväksi uusi 8 kohta. Kohdassa säädettäisiin turvallisuustiedot poistettavan yhden vuoden kuluttua rekisteröidyn kuolemasta. Henkilöön liitetty turvallisuustiedot koskevat sellaista käyttäytymistä tai parantumattomia sairauksia, jotka eivät yleensä menetä merkitystään ajan kuluessa. Ajoneuvoja, osoitteita tai muita vastaavia tietoja koskevat varomerkinnät poistetaan, kun on todettu, etteivät ne enää ole tarpeen.

Lain 22 §:n 1 momentin 9 kohdassa säädettäisiin tuntomerkitietojen poistamisesta, joista voimassa olevassa laissa säädetään 1 momentin 7 kohdassa ja 2—4 momenteissa.

Kohtaa ehdotetaan täsmennettäväksi siten, että tuntomerkitiedot säilyisivät yleensä koko henkilön eliniän ja vielä 10 vuotta hänen kuolemansa jälkeenkin. Jos kuitenkin henkilön ainoa rekisteröinti on tapahtunut sellaisen epäilyn perusteella, joka on kumoutunut, tiedot poistetaan yhden vuoden kuluttua:

a) kun on päätetty, että esitutkinta lopetetaan esitutkintalain 4 §:n 3 momentin, 9 §:n 2 momentin tai 43 §:n 2 momentin perusteella

taikka ettei esitutkintaa toimiteta tai että esitutkinta keskeytetään esitutkintalain 3 §:n perusteella;

b) siitä, kun rekisterinpitäjä on saanut tiedon syyttäjän tekemästä päätöksestä jättää ryhtymättä toimenpiteisiin rikokseen syyllisen saattamiseksi syyteeseen taikka syyttäjän tekemästä päätöksestä, jonka mukaan asiassa ei ole kyseessä rikos tai näyttöä rikoksesta;

c) siitä, kun rekisterinpitäjä on saanut tiedon tuomioistuimen lainvoimaisesta ratkaisusta, jonka mukaan rekisteröityä vastaan nostettu syyte on hylätty tai nostettu syyte syyteoikeuden vanhentumisen vuoksi hylätty.

Lain 22 §:n 1 momentin 10 kohdassa säädetäisiin tutkinnan ja virka-avun arkistotietojen poistamisesta, joista voimassa olevassa laissa säädetään 6 momentissa.

Momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että arkistotiedot poistettaisiin sen jälkeen, kun asiakirjojen säilytys poliisiyksiköissä päättyy, pysyvästi säilytettävien asiakirjojen arkistohakemistotiedot säilytetään kuitenkin pysyvästi. Voimassa olevan arkistonmuodostussäännön mukaan poliisiyksiköt säilyttävät esitutkinta- ja poliisitutkintatietojaan 25 vuotta, poikkeuksena vakavia rikoksia tutkiva keskusrikospoliisi, jossa säilytysaika on 50 vuotta. Kansallisarkiston päätöksillä 3.10.1986 (VA 118–33–86), 1.11.1989 (VA 90/33/88) ja 22.4.1998 (KA S 4/98) on määrätty, että paikallispoliisin ja keskusrikospoliisin tutkintapöytäkirjat on säilytettävä pysyvästi nollaan päättyviltä vuosilta. Arkistotiedot toimivat asiakirja-arkiston hakemistona, joten tietojen on säilytettävä niin kauan kuin tietoja on arkistossa.

Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 11 kohta. Kohdassa säädetäisiin tiedotustietojen poistamisesta kahden vuoden kuluttua tiedon julkaisemisesta, paitsi omaisuutta, etsittäviä ajo-neuvoja ja tunnistettavia henkilöitä koskevat tiedot samanaikaisesti niitä koskevien kuulutusten poistamisen kanssa. Tällöin kadonnutta omaisuutta koskevat tiedot voisivat olla yleisön haettavissa niin kauan kuin esine on poliisietsinnässä. Samoin kadonneen henkilön tai tuntemattoman vainajan tiedot säilyisivät, kunnes etsintä on peruutettu. Muut rikoksiin liittyvät tie-

dot ja vihjepyyntöjä pitäisi harkita uudelleen viimeistään aina kahden vuoden välein.

Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 12 kohta.

Kohdassa säädetäisiin tietolähdetietojen poistamisesta, joista voimassa olevassa laissa on säädetty 1 momentin 9 a kohdassa. Kohdassa säädetään tietolähdetietojen poistamisesta kymmenen vuoden kuluttua viimeisen tiedon merkitsemisestä. Säilytysaika määräytyy tietolähteen ja poliisin oikeusturvatarpeiden mukaisesti.

Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 13 kohta. Kohdassa säädetäisiin majoitustiedot poistettavan vuoden kuluttua ilmoituksen tekemisestä. Majoitustietoja käytettäisiin lähinnä vakavan rikollisuuden tutkinnassa, joka saattaa kestää vuosia.

Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 14 kohta. Kohdassa säädetäisiin tapaamiskieltojen poistamisesta, joista voimassa olevassa laissa on säädetty 1 momentin 4 a kohdassa.

Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 15 kohta, jossa säädetäisiin poliisilain 3 luvun tiedonhankintakeinoilla saatujen 11 §:ssä tarkoitettujen ylimääräisten tietojen poistamisesta. Tiedot poistettaisiin viiden vuoden kuluttua, kun asia on lainvoimaisesti ratkaistu tai jätetty sillensä. Ehdotettu sääntely vastaisi pakkokeinolain 5 a luvun 13 §:ssä tarkoitettujen ylimääräisen tiedon poistamista koskevia säännöksiä.

Pykälään 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 16 kohta, jonka mukaan havaintotiedot ja teknisen valvonnan tiedot poistettaisiin kuuden kuukauden kuluttua tietoon liittyvän viimeisimmän merkinnän tallettamisesta. Kohdassa tarkoitettuja tietoja ehdotetaan säilytettäväksi vain sen ajan, kun tehdään arviota siitä, onko niiden syytä epäillä liittyvän rikolliseen toimintaan.

Pykälän 3 momentissa säädetään alle 18-vuotiaan tuntomerkitietojen poistamisesta. Säännöksen mukaan alle 15-vuotiaasta rikoksesta epäillystä henkilöstä tehdyt merkinnät poistetaan tietojärjestelmästä yhden vuoden kuluttua siitä, kun rekisteröity on täyttänyt 18 vuotta. Säännöstä ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä luovuttaisiin perusteettomana yhden vuoden lisäajasta tietojen poistamiseksi. Momenttiin ehdotetaan lisättäväksi myös

maininta siitä, että tietoja ei kuitenkaan tällä perusteella poistettaisi, jos ilmoitukseen liittyy muita syylliseksi epäiltyjä, joiden tietoja ei vielä poisteta tai jokin merkinnöistä koskee rikollista tekoa, josta on seuraamukseksi säädetty ainoastaan vankeutta. Tällä muutoksella toteutettaisiin ilmoituksen eheyden vaatimusta.

Pykälän 4 momentissa ehdotetaan rikospaikalle jääneiden tunnistamattomien jälkien poistamista vuoden kuluttua rikoksen syytoikeuden vanhentumisesta. Nykyisin näiden tietojen poistamisesta ei ole säädetty.

Pykälän 5 momenttiin ehdotetaan lisättävä maininta tietojen tarpeellisuuden tarkistamisesta kolmen vuoden kuluttua edellisen tarpeellisuuden tarkistamisesta. Lisäksi ehdotetaan, että tietojen uudelleen tarkistamisesta tehtäisiin merkintä tietojärjestelmään. tutkinnan ja virka-avun tietojen, tunnistettavien tietojen, etsittävien ajoneuvojen ja omaisuuden tietojen sekä turvallisuustietojen osalta. Tällä tarkistamisvelvollisuudella halutaan varmistaa, ettei tietojärjestelmissä ole tarpeettomia tietoja.

Pykälän 6 momentti ehdotetaan kumottavaksi tarpeettomana, koska arkistotietojen poistamisesta säädetäisiin 1 momentin kohdassa 10.

23 §. Tietojen poistaminen hallintoasiain tietojärjestelmästä. Pykälän 1 momentin 1 kohdassa säädetään aselupatiedoista päätöstä koskevat tiedot poistettavan kymmenen vuoden kuluttua päätöksestä tai sen raukeamisesta taikka päätöksessä mainitun voimassaoloajan päättymisestä, lupatiedot kymmenen vuoden kuluttua luvan voimassaoloajan päättymisestä ja este- tai huomautustiedot ja muut talletetut tiedot kymmenen vuoden kuluttua tiedon merkitsemisestä. Kohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että aselupatiedoista päätöstä koskevat tiedot poistettaisiin kahdenkymmenen vuoden kuluttua päätöksestä. Kohtaan lisättäisiin maininta asetietojen poistamisesta kahdenkymmenen vuoden kuluttua siitä kun ase muutetaan pysyvästi toimintakyvyttömäksi, romutetaan tai vietään pysyvästi maasta. Suomi on allekirjoittanut ja ratifioinut yhdistyneiden kansakuntien järjestäytyneen rikollisuuden vastaisen yleissopimuksen (SopS 20/2004) ja allekirjoittanut siihen liittyvän ampuma-aseita kos-

kevan lisäpöytäkirjan (A/RES/55/255, tuliasepöytäkirja). YK:n yleiskokous asetti päätöslauselmassaan 58/241 työryhmän, joka 27.6.2005 yleiskokoukselle jättämässään raportissa esitti jäsenvaltioita poliittisesti sitovia menettelyjä. Asiakirjoissa on tiedostonpitoa koskevia määräyksiä, joihin esitetyt määräajat pohjautuvat.

Pykälän 1 momentin 2 kohtaan ehdotetaan lisättäväksi arpajaisten valvontatiedot. Päätöstä koskevat tiedot olisi poistettava kymmenen vuoden kuluttua päätöksestä tai sen raukeamisesta taikka päätöksessä mainitun voimassaoloajan päättymisestä sekä muut talletetut tiedot kymmenen vuoden kuluttua tiedon merkitsemisestä. Kohdassa on jo säädetty vastaavasti rahankeräysten valvontatietojen poistamisesta.

Pykälän 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettu ulkoasiainhallinnon viranomaiset -käsite ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan passilaisa omaksuttua nimitystä ulkoasiainministeriö ja Suomen edustustot.

Pykälän 1 momentin 4 kohtaan ehdotetaan tehtäväksi täsmentävä sanamuutos. Täsmennyksellä selvennettäisiin sitä, että ainoastaan turvallisuusselvityksessä hankitut tiedot poistetaan tietyssä ajassa. Näin ei tarvitsisi poistaa aina pysyvästi henkilöä koskevaa viitetietoa, vaan se voitaisiin palauttaa järjestelmään uutta turvallisuusselvitystä laadittaessa. Tällä tavalla taattaisiin tiedon eheys arkistossa, koska samasta henkilöstä ei tulisi useita viitekortteja.

25 §. Tietojen poistaminen suojelupoliisin toiminnallisesta tietojärjestelmästä. Pykälään ehdotetaan tehtäväksi täsmentävä sanamuutos. Täsmennyksellä selvennettäisiin sitä, että ainoastaan turvallisuusselvityksessä hankitut tiedot poistetaan tietyssä ajassa. Näin ei tarvitsisi poistaa aina pysyvästi henkilöä koskevaa viitetietoa, vaan se voitaisiin palauttaa järjestelmään uutta turvallisuusselvitystä laadittaessa. Tällä tavalla taattaisiin tiedon eheys ja käytettävyys arkistossa sekä vältettäisiin sekaannukset, koska samasta henkilöstä ei tulisi useita viitekortteja.

27 §. Virheelliseksi todettu tieto. Voimassa olevan pykälän 1 momentin mukaan virheelliseksi todettu tieto on merkittävä virheelliseksi ja tiedon saa säilyttää, jos se on tarpeen rekisteröidyn, muun asianosaisen tai poliisin

henkilöstöön kuuluvan oikeuksien turvaamiseksi. Tietosuojapuitepäätöksen 4 artiklan mukaan henkilötietoja ei saa poistaa, jos on perusteltua syytä uskoa, että niiden poistaminen haittaisi rekisteröidyn oikeutettuja etuja, vaan ne on suojattava. Puitepäätöksen vuoksi pykälän nykyinen sanamuoto ehdotetaan muutettavaksi tältä osin vastaamaan puitepäätöksen sanamuotoa. Lisäksi pykälän 2 momentin viittaus 31 §:ään ehdotetaan muutettavaksi viittaukseksi 33 §:ään uuden pykälänumeroinnin vuoksi.

6 luku **Kansainväliseen poliisiyhteistyöhön liittyvän henkilötietojen käsittelyn erityissäännöksiä**

Voimassa olevan lain Euroopan poliisivirastoa koskevat säännökset (30, 33, 35, 38, 45 § 1 mom. 2 kohta ja 46 §) ehdotetaan kumottavaksi kokonaan, koska niistä säädettäisiin tämän lain kanssa samanaikaisesti voimaantulevassa Euroopan poliisiviraston perustamisesta tehdyn neuvoston päätöksen eräiden säännösten täytäntöönpanosta annettavassa laissa. Schengenin tietojärjestelmän teknisen tuen yksikön ylläpitämään tiedostoon viittaava 32 § kumottaisiin tarpeettomana, sillä asiasta säädetään Schengenin yleis-sopimuksessa.

29 §. Tietojen luovuttaminen Euroopan unionin jäsenvaltioiden alueella ja Euroopan talousalueella. Ehdotetaan lisättäväksi uusi 29 §. Pykälä vastaisi eräin täsmennyksin voimassa olevan lain 37 §:ää. Pykälän 1 momentin mukaisiksi viranomaisiksi olisi voimassa olevan sääntelyn mukaisesti edelleen katsottava paitsi Euroopan unionin jäsenvaltioiden tai Euroopan talousalueeseen kuuluvien valtioiden viranomaiset myös näiden valtioiden yhdessä muodostamat elimet. Näihin kuuluvat esimerkiksi Euroopan unionin virastot ja elimet, kuten vakavan rikollisuuden torjunnan tehostamiseksi perustettu Eurojust-yksikkö, Euroopan unionin petosten torjuntavirasto OLAF sekä Euroopan unionin tilannekeskus (SitCen).

Pykälän 2 ja 3 momentin 2 kohdan sanamuotoa mukautettaisiin voimassa olevaan 37 §:ään nähden tietosuojapuitepäätöksen 11 artiklan johdosta vastaavin perustein, kuin

16 §:n yhteydessä on esitetty. Pykälän 3 momentin 4 kohdassa ei viitattaisi voimassa olevan sääntelyn mukaisesti ainoastaan poliisin suorittamaan yksittäiseen tehtävään, vaan säännös kattaisi muiden kohtien tapaan kaikki 1 momentissa mainitut viranomaiset. Pykälän 4 momenttiin yhdistettäisiin voimassa olevan 37 §:n 4 ja 5 momentit ja säännökseen tehtäisiin 16 §:n 3 momenttia vastaavasti kielto käyttää myös eräitä poliisiasiajn tietojärjestelmän tietoja lupaharkinnassa. Pykälän 5 momentissa olisi voimassa olevan 6 momentin säännös passin sormenjälkitietojen luovuttamisesta.

Pykälän 6 momenttiin ehdotetaan otettavaksi tietosuojapuitepäätöksen 8 artiklan edellyttämä säännös tietojen laadun varmistamisesta. Säännöksen mukaan luovutettaviin tietoihin olisi myös mahdollisuuksien mukaan lisättävä tietoja, joiden avulla vastaanottaja voi arvioida tietojen oikeellisuutta, täydellisyyttä, ajantasaisuutta ja luotettavuutta.

Vastaavaa säännöstä ehdotetaan myös lain 19 §:n 4 momenttiin.

Pykälän 7 momentti vastaisi voimassa olevaa 7 momenttia, mutta termi konekielinen korvattaisiin termillä tietojoukko. Pykälään ei voimassa olevasta 37 §:stä poiketen sisälly teknisen käyttöyhteyden osalta henkilötietojen suojaukseen liittyvää säännöstä, koska vastaava säännös sisältyy henkilötietolain 32 §:n 2 momenttiin.

30 §. Tietojen luovuttaminen Euroopan unionin ja Euroopan talousalueen ulkopuolelle. Ehdotetaan lisättäväksi uusi 30 §. Pykälä vastaisi sisällöltään pääosin voimassa olevan lain 40 §:ää. Pykälän 1,3 ja 4 momentti vastaisivat eräin teknisin täsmennyksin voimassa olevan 40 §:n 1, 3 ja 4 momenttia.

Pykälän 2 momentin 2 kohdan sanamuotoa mukautettaisiin voimassa olevaan 40 §:ään nähden tietosuojapuitepäätöksen 13 artiklan johdosta. Perusteet ovat vastaavat, kuin mitä 16 §:n yhteydessä on esitetty tietosuojapuitepäätöksen 11 artiklaan liittyen.

Pykälän 5 momenttiin ehdotetaan otettavaksi säännös tietojen luovuttamisesta takaisinottosopimuksissa määritellyille toimivaltaisille viranomaisille. Säännös on tarpeen, sillä sopimuksen mukaiset toimivaltaiset viranomaiset voivat tietyissä tapauksissa olla myös muita kuin pykälän 2 momentissa

mainittuja viranomaisia, esimerkiksi maahanmuuttoviranomaisia.

Pykälän 6 momentissa säädettäisiin velvollisuudesta varmistaa tietoja luovutettaessa mahdollisuuksien mukaan vastaanottavan tahon tietosuojan riittävä taso. Vastaavaa säännöstä ei sisälly voimassaolevaan lakiin, mutta kyseinen velvoite ilmenee muun muassa henkilötietolaista sekä Suomea sitovista kansainvälisistä sopimuksista.

31 §. Toiselta valtiolta tai kansainväliseltä elimeltä saatujen tietojen käsittely. Ehdotetaan lisättäväksi uusi 31 §. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan otettavaksi kansainvälisestä oikeusavusta rikosasioissa annetun lain (4/1994, jäljempänä rikosoikeusapulaki) 27 §:n 2 momenttia vastaava säännös, jonka mukaan toiselta valtiolta tai kansainväliseltä elimeltä saatujen tietojen käsittelyssä olisi noudatettava, mitä tietojen luovuttajan asettamissa ehdoissa on määrätty salassapidosta, vaitiolovelvollisuudesta, tietojen käytön rajoituksista, tietojen edelleen luovutuksesta tai luovutetun aineiston palauttamisesta. Ehdoilla tarkoitettaisiin joko nimenomaisesti mainittuja ehtoja tai tiedonvaihdon osapuolten vakiintuneita käytäntöjä. Säännös on tarpeellinen, sillä useissa kansainvälisissä sopimuksissa ja Euroopan unionin säädöksissä edellytetään tietojen luovuttajan asettamien käyttöehtojen noudattamista. Tällainen velvoite sisältyy muun muassa tietosuojapuitepäätöksen 12 artiklaan. Samoin yksittäiset valtiot saattavat edellyttää Suomelta tiettyjen ehtojen noudattamista luovuttamiensa tietojen osalta.

Voimassaolevassa lainsäädännössä tällaiset tilanteet on otettu huomioon ainoastaan oikeusavun osalta, mikä on käytännössä koettu ongelmalliseksi. Toisin kuin rikosoikeusapulaissa, säännöksessä ei veloitettaisi noudattamaan tietojen luovuttajan asettamia ehtoja aineiston hävittämisestä, vaan tältä osin sovellettaisiin voimassa olevia tietojen säilyttämisaikaa koskevia säännöksiä. Mainittu rajaus on tarpeellinen erityisesti tiedonvaihdon laillisuuden varmistamiseksi sellaisissa tilanteissa, joissa ulkomailta saatujen tietojen johdosta on myös Suomesta luovutettu tietoja ulkomaille.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin poliisin oikeudesta käsitellä sille luovutettuja tietoja muuhun tarkoitukseen kuin mihin tiedot on

luovutettu, ellei luovutettujen tietojen käytölle olisi asetettu 1 momentissa tarkoitettuja rajoituksia. Edellytykset vastaisivat tietosuojapuitepäätöksen 11 ja 13 artiklan mukaisia edellytyksiä, jotka ehdotetaan otettavaksi huomioon myös tämän lain kansallista tietojen käsittelyä koskevissa säännöksissä. Pykälän 1 momentin 1—3 kohdat olisivat vastavat kuin lain 16, 17, 18, 29 ja 30 §:ssä. Momentin 4 kohta puolestaan vastaisi täsmällisemmin tietosuojapuitepäätöksen 11 artiklan sanamuotoa.

Pykälän 3 momenttiin otettaisiin tietosuojapuitepäätöksen 13 artiklan edellyttämällä tavalla tiukempi säännös Euroopan unionin jäsenvaltiolta saatujen tietojen luovuttamisesta Euroopan unionin ulkopuolisille valtioille tai kansainvälisille elimille. Tällaisissa tilanteissa tiedot saisi lähtökohtaisesti luovuttaa vain tiedot alun perin luovuttaneen jäsenvaltion suostumuksella, paitsi jos tietojen luovuttaminen on välttämätöntä Suomen tai toisen valtion yleistä turvallisuutta taikka Suomen olennaisia etuja koskevan välittömän ja vakavan uhkan estämiseksi eikä suostumusta voida saada ajoissa. Tiedot saataisiin luovuttaa ainoastaan, jos asianomainen valtio tai kansainvälinen elin varmistaa riittävän tietosuojan tason Tiedot luovuttaneelle jäsenvaltiolle olisi myös ilmoitettava viipymättä tietojen edelleen luovuttamisesta.

Pykälän 4 momenttiin otettaisiin tietosuojapuitepäätöksen 15 artiklan edellyttämä säännös, jonka mukaan poliisin olisi pyynnöstä annettava tiedot luovuttaneelle valtiolle tai kansainväliselle elimelle tietoja sille luovutettujen tietojen käsittelystä. Vastaavaa säännöstä ehdotetaan myös lain 13 §:n 3 momenttiin.

Voimassaolevan lain 7 luku ehdotetaan kumottavaksi. Luvun säännökset siirrettäisiin uuteen 6 b lukuun 47 ja 47 a §:ää lukuun otamatta, jotka ehdotetaan kumottavaksi kokonaan. Voimassaoleva 47 § kumottaisiin, koska tarkastusoikeudesta Schengenin tietojärjestelmän teknisen tuen yksikön ylläpitämisen tiedoston tietoihin säädetään Schengenin yleissopimuksessa.

Voimassaolevan 47 a §:n säännös rajavartiolaitoksen poliisin tietojärjestelmiin suoraikäyttöisesti tallettamien tietojen tarkastamisesta, poistamisesta ja luovuttamisesta on

puolestaan tarpeeton, koska rajavartiolaitos luovuttaa virka-apupyynnönä etsintäkuulutusluonteiset tietonsa poliisin henkilökisteriin ja peruuttaa ne toimenpiteen tultua tarpeettomaksi. Poliisin rekisterinpitäjänä toimiva poliisin ylijohdo vastaa tiedon oikeasta käsittelystä poliisirekisterissä riippumatta siitä, minkä viranomaisen poliisille luovuttamasta tiedosta on kyse.

6 a luku Schengenin tietojärjestelmä

Ehdotetaan lisättäväksi uusi 6 a luku, johon koottaisiin säännökset Schengenin tietojärjestelmästä

32 §. Määritelmät. Ehdotetaan lisättäväksi uusi 32 §, joka sisältäisi voimassa olevan 29 §:n määritelmät Schengenin yleissopimuksesta, Schengen-valtiosta ja Schengenin tietojärjestelmästä. Toimivaltaisten Schengen-viranomaisten luettelo muutettaisiin vastaamaan Suomen Euroopan unionin neuvostolle tekemää ilmoitusta. Mainituista viranomaisista yleisillä syyttäjillä ja Liikenteen turvallisuusvirastolla ei ole toistaiseksi pääsyä SIS-tietojärjestelmään, koska kyseiset viranomaiset eivät ole vielä hakeneet käyttöoikeutta. Käyttöoikeuden toteuttaminen on kuitenkin teknisesti mahdollista, kun kyseiset viranomaiset haluavat ottaa järjestelyn käyttöön. Pykälään lisättäisiin myös uusi määritelmä, jonka mukaan Sirene-toimistolla tarkoitettaisiin keskusrikospoliisia.

33 §. Schengenin tietojärjestelmän kansallinen järjestelmä. Ehdotetaan lisättäväksi uusi 33 §. Pykälä vastaisi pääosin sisällöltään voimassa olevan lain 31 §:ää.

Pykälän mukaan kansallisen Schengen-tietojärjestelmän osia voisivat olla Schengenin tietojärjestelmän kansallinen osa sekä Sirene-asiainkäsittelyjärjestelmä, jonka välityksellä Sirene-toimisto luovuttaa tietoja Schengenin yleissopimuksen mukaisesti ja johon Sirene-toimisto tallettaa tietojenvaihtoon liittyvät lisätiedot ja tiedot tietojenvaihtoon liittyvistä toimenpiteistä.

34 §. Toimivaltaisten Schengen-viranomaisten oikeus saada tietoja Schengenin tietojärjestelmästä. Pykälän otsikkoa ja 1 momenttia muutettaisiin siten, että niissä viitattaisiin selkeyden vuoksi poliisin sijasta toimivaltaisiin Schengen-viranomaisiin.

35 §. Tietojen luovuttaminen kansallisesta Schengen-tietojärjestelmästä. Ehdotetaan lisättäväksi uusi 35 §, joka vastaisi voimassa olevan lain 36 §:ää. Pykälän 1 momentin viittaus 31 §:ään ehdotetaan muutettavaksi viittaukseksi 33 §:ään uuden pykälänumeroinnin vuoksi. Samalla 1 momentin rakennetta yksinkertaistettaisiin. Pykälän 2 momentin säännös tietojen luovuttamisesta salassapitosäännösten estämättä siirrettäisiin selkeyden vuoksi 1 momenttiin ja termi konekielinen korvattaisiin termillä tietojoukko.

36 §. Tietojen luovuttaminen Schengen-valtiolle ja Schengenin tietojärjestelmään. Ehdotetaan lisättäväksi uusi 36 §. Pykälä vastaisi sisällöltään voimassa olevan lain 39 §:ää. Pykälän 1 momentissa viitattaisiin 33 §:ssä olevien määritelmien muutosten johdosta poliisin sijasta toimivaltaisiin Schengen-viranomaisiin. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin Schengenin yleissopimuksen edellyttämällä tavalla, että lisätiedot olisi luovutettava Sirene-toimiston välityksellä. Pykälän 2 momentista poistettaisiin tarpeettomana voimassa olevan lain viittaus keskusrikospoliisiin sekä korvattaisiin termi konekielinen termillä tietojoukko. Voimassa olevasta 39 §:stä poiketen tietojen luovuttamisesta salassapitosäännösten estämättä säädettäisiin selkeyden vuoksi 1 momentissa.

37 §. Tietojen poistaminen kansallisesta Schengenin tietojärjestelmästä. Ehdotetaan lisättäväksi uusi 37 §, joka vastaisi voimassa olevaa 42 §:ää. Säännöksen mukaan kansallisen Schengen-tietojärjestelmän tiedot poistettaisiin Schengenin yleissopimuksen 112 ja 113 artiklan mukaisesti.

6 b luku Kansainväliseen poliisiyhteistyöhön liittyvän henkilötietojen käsittelyn muita erityissäännöksiä

Ehdotetaan lisättäväksi uusi 6 b luku. Luku sisältäisi muita kansainväliseen poliisiyhteistyöhön liittyviä erityissäännöksiä.

38 §. Europolin tietojärjestelmät. Ehdotetaan lisättäväksi uusi 38 §, jossa olisi viittaussäännös Euroopan poliisiviraston tietojenvaihtoa koskevaan Euroopan poliisiviraston perustamisesta tehdyn neuvoston päätöksen eräiden säännösten täytäntöönpanosta

annettavaan erityislakiin, joka on tarkoitus saattaa voimaan samanaikaisesti tämän lain kanssa.

39 §. Eurodac-järjestelmä. Ehdotetaan lisättäväksi uusi 39 §. Pykälässä säädettäisiin poliisin oikeudesta tallettaa Eurodac-järjestelmään turvapaikanhakijoiden, ulkorajan luvatta ylittäneiden henkilöiden ja laittomasti maassa oleskelevien henkilöiden sormenjäljet. Poliisi olisi rekisterinpitäjä tallettamiensa tietojen osalta. Keskusrikospoliisi olisi Eurodac-järjestelmän kansallinen yksikkö ja kirjaisi tietojenvälityksen 19 b §:n mukaisesti.

40 §. Prümin sopimukseen perustuva tietojen käsittely. Ehdotetaan lisättäväksi uusi 40 §. Voimassaolevan lain 29 §:n 9 kohta ja 41 a §:n 1 momentti yhdistettäisiin uudeksi 1 momentiksi. Pykälän 2—3 momentit vastaisivat sisällöltään voimassaolevan lain 41 a §:n 2—3 momentteja.

41 §. Tietojen ja tiedustelutietojen luovuttaminen Euroopan unionin jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisille. Ehdotetaan lisättäväksi uusi 41 §. Pykälään otettaisiin informatiivinen viittaussäännös Euroopan unionin jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisten välisen tietojen ja tiedustelutietojen vaihdon yksinkertaistamisesta tehtyyn neuvoston puitepäätökseen 2006/960/YOS. Säännöksen mukaan tietojen luovuttamiseen puitepäätöksen nojalla sovellettaisiin, mitä puitepäätöksen lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja puitepäätöksen soveltamisesta annetussa laissa (26/2009) säädetään.

42 §. Euroopan unionin viisumitietojärjestelmä. Ehdotetaan lisättäväksi uusi 42 §. Pykälässä säädettäisiin poliisin oikeudesta saada tietoja teknisen käyttöyhteyden avulla Euroopan unionin viisumitietojärjestelmästä. Pykälän 1 momentin mukaan poliisilla olisi oikeus saada tietoja poliisille ulkomaalaislaissa säädetyn tehtävän suorittamiseksi siten, kuin viisumitietojärjestelmän perustamisasetuksen 15—22 artiklassa säädetään.

Pykälän 2 momenttiin otettaisiin säännös poliisin oikeudesta saada teknisen käyttöyhteyden avulla tietoja viisumitietojärjestelmästä myös siten kuin neuvoston päätöksessä 2008/633/YOS säädetään. Päätöksen mukaan Euroopan unionin jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisilla on oikeus tehdä hakuja

viisumitietojärjestelmästä terrorismirikosten ja muiden vakavien rikosten torjuntaa, havaitsemista ja tutkintaa varten. Terrorismirikoksilla tarkoitetaan tekoja, jotka kansallisessa lainsäädännössä määritellään rikoksiksi ja ovat terrorismin torjumisesta 13 päivänä kesäkuuta 2002 tehdyn neuvoston puitepäätöksen 2002/475/YOS1 1—4 artiklassa mainittuja tai niitä vastaavia rikoksia. Vakavilla rikoksilla tarkoitetaan puolestaan rikoksia, jotka ovat puitepäätöksen 2002/584/YOS 2 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja tai niitä vastaavia rikoksia. Tältä osin 2 momenttiin ehdotetaan otettavaksi viittaukset niihin kansallisiin säännöksiin, joilla mainitut puitepäätökset on pantu täytäntöön.

Neuvoston päätöksen 5 artiklassa on yksityiskohtaiset säännökset siitä, mitä tietoja lainvalvontaviranomaisilla on mahdollisuus saada viisumitietojärjestelmästä sekä edellytykset tietojen saamiselle. Tiedot on pyydetävä nimettyjen keskusyhteyspisteiden kautta. Poliisin keskusyhteyspisteiksi Suomessa ehdotetaan nimettäväksi keskusrikospoliisi ja suojelupoliisi.

45 §. Tarkastusoikeuden rajoittaminen. Ehdotetaan lisättäväksi uusi 45 §. Ehdotetun pykälän 1 momentin 1 ja 2 kohdat vastaisivat voimassa olevan lain 45 §:n 1 ja 3 kohtia. Voimassa olevan lain 45 §:n 1 momentin kohdat 2 ja 4 ehdotetaan poistettavaksi edellä 6 ja 7 lukujen kohdalla selvitetyn perustein tarpeettomina. Pykälän 1 momentin 3 kohtaan ehdotetaan tarkastusoikeuden rajoittamista Schengenin tietojärjestelmän salaista tarkkailua ja erityistarkastuksia koskeviin tietoihin. Säännös perustuu Schengenin tietojärjestelmän säädöspohjaan, jonka mukaan tietoja ei luovuteta rekisteröidylle, mikäli se on välttämätöntä kuulutuksessa mainitun oikeudellisen toimenpiteen suorittamiseksi.

Pykälän 1 momentin 4 kohtaa ehdotetaan tarkennettavaksi siten, että tarkastusoikeutta ei myöskään olisi rikosten sarjoittamiseen ja tekniseen tutkintaan tarvittaviin tietoihin. Tietojenkäsittelytekniikan kehittyessä yhä suurempi osa tutkinnassa tarpeellisesta tiedosta kerätään, käsitellään ja talletetaan sähköisessä muodossa, esimerkiksi kuvina tai sähköisinä piirroksina, joista vain päätelmät esitetään rikosilmoituksissa, tutkintapöytäkirjoissa ja muissa asiakirjoissa. Rekisteröidyn

tarkastusoikeuden ulottaminen tähän osaan tietoja paljastaisi poliisin käyttämät tutkintamenetelmät. Lain 2 §:n 1 momentin 1 e kohdassa on kuvattu ne tiedot, joiden tarkastusoikeutta rajataan.

Pykälän 1 momentin 5 kohdaksi ehdotetaan rikoksesta epäillyn tarkastusoikeuden rajoittamista salaisia pakkokeinoja koskeviin tietoihin. Poliisi on viime vuosina saanut käyttöönsä uusia tutkintamenetelmiä ja -teknologioita, joiden käytöstä on säädetty erikseen poliisilain 30, 31—31 f sekä 36 ja 36 a §:ssä, pakkokeinolain 5 a luvussa sekä sähköisen viestinnän tietosuojalain (516/2004) 36 §:ssä. Salaisten tiedonhankintamenetelmien käyttäminen merkitsee puuttumista kansalaisten perustuslailla turvattuun yksityisyyden, kotirauhan ja luottamuksellisen viestinnän suojaan. Näiden tiedonhankintamenetelmien erityisluonteeseen kuuluu, että niitä koskeva asian käsittely, päätöksenteko ja toteuttaminen tapahtuvat kohdehenkilön tietämättä tuomioistuimen päätöksellä ja kohdehenkilön informoimisesta on säädetty erikseen. Näihin menetelmien käytön valvomiseksi on toteutettu erillinen valvontamenettely, niin sanottu Salpa-järjestelmä, jonka avulla sisäasiainministeriö suorittaa laillisuusvalvontaa. Koska salaiset pakkokeinot toteutetaan kohdehenkilön tietämättä, hänelle ei voida luovuttaa tietoja myöskään henkilötietolain perusteella, vaan tietosuojavaltuutettu voi henkilön pyynnöstä tarkastaa tietojen laillisen käsittelyn ja henkilö saa vain sellaisia tietoja, joihin hänellä on asianosaisjulkisuuden nojalla oikeus.

Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 6 kohta, jonka mukaan tarkastusoikeutta ei olisi 2 §:n 3 momentin 15 kohdassa tarkoitettuihin havaintotietoihin ja 16 kohdassa tarkoitettuihin teknisen valvonnan tietoihin.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian siitä, kun se on hyväksytty ja vahvistettu, mutta kuitenkin samanaikaisesti Euroopan poliisiviraston perustamisesta tehdyn neuvoston päätöksen eräiden säännösten täytäntöönpanosta annetun lain kanssa.

Ehdotettuun lakiin sisältyisi siirtymäsäännös, jonka mukaan tietojärjestelmät ja siihen liittyvät tietojenkäsittelyt olisi saatettava lais-

sa edellytettyyn kuntoon viiden vuoden kuluessa lain voimaantulosta.

1.2 Laki henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa

7 §. *Tutkinta- ja virka-apurekisteri.* Pykälän 2 momenttia muutettaisiin siten, että tutkinta- ja virka-apurekisteriin voitaisiin jatkossa tallettaa myös ilmoittajana, todistajana tai asianomistajana esiintyvän tai muutoin asiaan liittyvän henkilön yksilöimiseksi tarvittavat tiedot. Henkilöllisyyttä koskevien tietojen luettelon määrite täydellinen nimi ehdotetaan muutettavaksi muotoon *nimet*, ja luetteloon ehdotetaan lisättäväksi tieto henkilön kuolleeksi julistamisesta, ulkomaalaisen henkilön Maahanmuuttoviraston asiakasnumero, Liikenteen turvallisuusviraston antama asiakasnumero sekä vanhempien nimet ja osoite. Lisäksi tietojärjestelmään voitaisiin tallettaa myös maahantuloon ja rajanylittämiseen liittyvät muut tarpeelliset tiedot, kuten tiedot esimerkiksi lähtömaasta tai läpikulku- maista. Ehdotetut muutokset vastaavat poliisin henkilötietolain 2 §:n 1 momenttiin ehdotettavia muutoksia.

Pykälän 3 momentin luetteloon rekisteriin talletettavista tiedoista tehtäisiin poliisin henkilötietolakiin ehdotettavia muutoksia vastaavat sisällölliset ja luettelokohtien järjestystä koskevat muutokset. Tutkinnan- ja virka-avun tietoihin lisättäisiin uusi alakohta tapahtuman tunnistetietojen määrittämiseksi. Lisäksi voimassa olevan lain 8 §:n 3 momentin 4 kohdassa mainitut tekoapatiedot siirrettäisiin rajavartiolaitoksen tutkinta- ja virka-apurekisteriin osaksi tutkinnan ja virka-avun tietoluokkaa. Rikosilmoitushakemistotietojen luetteloon lisättäisiin tutkinnan tilaa koskeva tieto, ja myös rajavartiolaitoksen jutun päättämiseksi tekemät päätökset ja tiedot syyttäjän ratkaisuihin sekä tuomioistuinten ratkaisuihin ja niiden lainvoimaisuudesta tallettaisiin rikosilmoitushakemistoon.

Tutkinnan ja virka-avun arkistotietojen nimitys muutettaisiin arkistotiedoiksi, ja luetteloon lisättäisiin asianosaisen henkilö- ja osallisuustiedot sekä tiedot ilmoitukseen liittyvistä etsintäkuulutus-, omaisuus-, etsittävien ajoneuvojen, vapautensa menettäneiden ja tunnistettavien tiedoista. Voimassa olevan

pykälän termi *sanomanvälitystiedot* muutettaisiin muotoon *tiedotustiedot*. Samalla tietojen talletusoikeutta laajennettaisiin siten, että tietoja voisi tallettaa kaikkien tutkintaa ja rajavalvontaa suorittavien viranomaisten valvonnan suuntaamiseksi. Viittaus rajavartiolaitoksen tallettamiin tietoihin poistettaisiin, koska tietojärjestelmä voi sisältää myös poliisin ja tullilaitoksen tallettamia tietoja.

8 §. Poliisiasiaan tietojärjestelmän käyttäminen rajavartiolaitoksen tehtävissä. Pykälän 2 momenttiin tehtäisiin vastaavat muutokset kuin 7 §:n 2 momenttiin. Momentin luettelo poliisiasiaan tietojärjestelmään tallettavista tietoluokista mukautettaisiin myös muilta osin vastaamaan poliisin henkilötietolain 2 §:n 1 momenttia. Tästä johtuen 2 momentista poistettaisiin muun muassa maininta henkilön omaan turvallisuuteen tai rajavartiolaitoksen työturvallisuuteen vaikuttavista tiedoista. Säännös siirrettäisiin pykälän 3 momenttiin omaksi kohdaksi, jossa määriteltäisiin laajemminkin ne turvallisuustiedot, jotka saataisiin tallettaa tietojärjestelmään.

Pykälän 3 momenttiin tehtäisiin poliisin henkilötietolakiin ehdotettavia muutoksia vastaavat muutokset henkilökuulutustietojen, etsittävien ajoneuvojen tietojen, vapautensa menettäneiden tietojen, tunnistettavien tietojen ja tuntomerkitietojen osalta. Muutosten perustelut on esitetty poliisin henkilötietolain 2 §:n perustelujen yhteydessä. Voimassa olevan 3 momentin 4 kohdan tekotapatiedot siirrettäisiin edellä 7 §:n yhteydessä esitetyllä tavalla tutkinta- ja virka-apurekisteriin.

Pykälän 3 momenttiin lisättäisiin myös rajavartiolaitokselle oikeus tallettaa havaintotietoja poliisiasiaan tietojärjestelmään. Havaintotiedoilla tarkoitettaisiin rajavartiomiehen havainnoimia tai rajavartiolaitokselle ilmoitettuja tietoja tapahtumista, joiden voidaan epäillä olosuhteiden tai henkilöiden käyttäytymisen perusteella liittyvän rikolliseen toimintaan.

Rajavartiolaitoksella on voimassa olevan 9 §:n 2 momentin 4 kohdan nojalla oikeus tallettaa maa- ja merirajan valvontatietoja lupa- ja valvonta-asioiden rekisteriin. Valvontatiedot koskevat rajavartiolaitoksen rajoilla suoritettavaksi säädetyn valvontatehtävän hoitamista. Poliisiasiaan tietojärjestelmään tallettavat havaintotiedot liittyisivät rajavartio-

laitoksen rikostorjuntatehtäviin, joita voi olla myös muualla kuin raja-alueilla. Tietojen tallettamisoikeus olisi myös hieman valvontatietojen tallettamisoikeutta suppeampi. Ehdotetun säännöksen tarkempien perustelujen osalta viitataan poliisin henkilötietolain 2 §:n perusteluihin

9 §. Lupa- ja valvonta-asioiden rekisteri. Pykälän 2 momenttiin tehtäisiin pääosin vastaavat muutokset kuin 7 §:n 2 momenttiin. Rekisteriin saataisiin jatkossa tallettaa kaikki henkilön käytössä olevat nimet, tieto kuolleeksi julistamisesta, ulkomaalaisen henkilön Maahanmuuttoviraston antama asiakasnumero, Liikenteen turvallisuusviraston antama asiakasnumero sekä vanhempien nimet ja osoite. Pykälästä poistettaisiin maininta henkilön omaan turvallisuuteen tai rajavartiolaitoksen työturvallisuuteen vaikuttavista tiedoista, koska kyseiset tiedot ovat saatavissa poliisiasiaan tietojärjestelmästä.

10 §. Poliisin hallintoasiain tietojärjestelmän käyttäminen rajavartiolaitoksen tehtävissä. Pykälän 2 momentin luettelo poliisin hallintoasiain tietojärjestelmään tallettavista tietoluokista mukautettaisiin vastaamaan poliisin henkilötietolain 3 §:n 2 momentin luetteloa siihen ehdotettavine muutoksineen.

Samoin 3 momentin 1 kohtaan lisättäisiin poliisin henkilötietolakia vastaavasti tiedot soveltuvuustestin suorittamisajankohdasta

11 §. Rikoksista epäiltyjen rajavartiolaitoksen rekisteri. Pykälän 2 momenttiin tehtäisiin pääosin vastaavat muutokset kuin 7 §:n 2 momenttiin. Rekisteriin saataisiin jatkossa tallettaa kaikki henkilön käytössä olevat nimet, henkilöä koskevat ääni- ja kuvatalenteet sekä henkilön fyysisiin ominaisuuksiin perustuvat tunnistetiedot, tieto kuolleeksi julistamisesta, ulkomaalaisen henkilön Maahanmuuttoviraston antama asiakasnumero, Liikenteen turvallisuusviraston antama asiakasnumero sekä vanhempien nimet ja osoite.

12 §. Turvallisuustietorekisteri. Pykälän 2 momenttiin tehtäisiin vastaavat muutokset kuin 11 §:n 2 momenttiin. Rekisteriin saataisiin jatkossa tallettaa kaikki henkilön käytössä olevat nimet, tieto kuolleeksi julistamisesta, ulkomaalaisen henkilön Maahanmuuttoviraston antama asiakasnumero, Liikenteen turvallisuusviraston antama asiakasnumero sekä vanhempien nimet ja osoite.

13 §. *Turvallisuustietorekisterin käyttöoikeus.* Pykälän 2 momentin viittaus rajavartiolaitoksen esikuntaan korvattaisiin selkeyden vuoksi viittauksella rekisterinpitäjään. Pykälän 2 momentin viittaus Merenkulkulaitokseen muutettaisiin liikennehallinnon virastouudistushankkeen johdosta viittaukseksi Liikenteen turvallisuusvirastoon.

14 §. *Arkaluonteisten tietojen käsittely.* Pykälää ehdotetaan muutettavaksi sanamuodoltaan ja rakenteeltaan selkeämmäksi. Pykälän 2 momenttiin ei tehtäisi sisällöllisiä muutoksia, mutta sanamuotoa mukautettaisiin poliisin henkilötietolain 12 §:n sanamuotoa vastaavaksi.

Voimassa olevan pykälän 3 momentin säännös henkilötietolain 11 §:n 4 kohdan mukaisista tiedoista siirrettäisiin 2 momenttiin, ja säännöksen sanamuoto mukautettaisiin poliisin henkilötietolain säännöstä vastaavaksi. Pykälän 3 momenttiin otettaisiin poliisin henkilötietolain 10 §:n 4 momenttia vastaava säännös DNA-tunnisteen tallettamista koskevista rajoituksista.

14 a §. *Salaisilla tiedonhankintakeinoilla saatujen ylimääräisten tietojen käsittely.* Ehdotetaan lisättäväksi uusi 14 a §, johon otettaisiin poliisin henkilötietolain 11 §:ää vastaava säännös salaisilla tiedonhankintakeinoilla saatujen ylimääräisten tietojen käyttörajoituksesta. Säännöksen mukaan poliisilain 3 luvussa tarkoitetuilla salaisilla tiedonhankintakeinoilla saatu ylimääräinen tieto saatettiin tallettaa 7, 8, 11 ja 12 §:ssä tarkoitettuihin tietojärjestelmiin, jos tieto koskee sellaista rikosta, jonka estämisessä tai paljastamisessa olisi saatu käyttää sitä tiedonhankintakeinoa, jolla tieto on saatu taikka jos tieto on tarpeen rikoslain 15 luvun 10 §:ssä tarkoitettuna rikoksen estämiseksi. Rajavartiolain 41 §:ssä säädetään rajavartiomiehen toimivaltuuksista rikosten ennalta estämiseksi ja selvittämiseksi.

Pykälän 2 momentissa viitattaisiin niihin tiedonhankintakeinoihin, joista säädetään pakkokeinolain 5 a luvussa.

22 §. *Rajavartiolaitoksen oikeus saada tietoja eräistä rekistereistä ja tietojärjestelmistä.* Pykälän 1 momentin johdantokappaleeseen ehdotetaan poliisin henkilötietolain 13 §:n muutosehdotusta vastaavasti lisättävän maininta tietojen saamisesta joko maksutta

tai tietojen niin sanottuihin irrottamiskustannuksiin perustuvaa vastiketta vastaan teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona. Irrottamiskustannuksella tarkoitettaisiin tietojen teknisen irrottamisen ja siirron kustannuksia, mutta ei tietojen keruusta ja ylläpidosta syntyviä kustannuksia tai viranomaisen yleiskustannuksia.

Pykälän 1 momentin 1—3 kohdat uudistettaisiin poliisin henkilötietolakiin ehdotetun muutoksen kanssa yhdenmukaiseksi. Rajavartiolaitoksella olisi siten sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään oikeus saada tehtäviensä suorittamista ja henkilörekisteriensä ylläpitämistä varten salassapitosäännösten estämättä tarpeellisia tietoja ajoneuvoliikennerekisteristä annetussa laissa (541/2003) tarkoitettua ajoneuvoliikennerekisteristä sen 15—17 §:ssä tarkoitettuihin tehtäviin.

Pykälän 1 momentin 7 kohtaa esitetään muutettavaksi vastaamaan vankeinhoitoviranomaisten hallintomuutosta, jonka mukaan Rikosseuraamuslaitos vastaa vankeinhoitolaitoksen, Rikosseuraamusviraston ja Kriminaalihuoltolaitoksen tietojärjestelmistä. Lisäksi kohtaa esitetään laajennettavaksi siten, että rajavartiolaitoksella olisi oikeus saada tarpeellisia tietoja henkilöiden tavoittamisen lisäksi myös rikosten estämiseksi, paljastamiseksi tai selvittämiseksi sekä tietoja vapautteen kohdistuvaa rangaistusta suorittavien tai sen suorittaneita henkilöitä rangaistusaikana tapaamaan tulleista henkilöistä. Vastaava muutosta esitetään poliisin henkilötietolain 13 §:ään.

Voimassa olevan pykälän 1 momentin 12 kohdassa säädetään rajavartiolaitoksen oikeudesta saada tietoa oikeushallinnon tietojärjestelmistä. Kohtaa täsmennettäisiin poliisin henkilötietolakia vastaavasti viittaamalla sakkorekisteriin, Rikosseuraamuslaitoksen täytäntöönpanorekisteriin, oikeushallintoviranomaisten etsintäkuuluttamiin henkilöihin sekä oikeushallinnon valtakunnalliseen tietojärjestelmään.

Pykälän 1 momentin 14 kohtaan lisättäisiin maininta rajavartiolaitoksen oikeudesta saada tietoja myös tullilaitoksen henkilörekistereistä. Lisäys ei toisi asiallista muutosta voimassa olevaan sääntelyyn, vaan selkeyttäisi tullilain 26 §:n mukaista tiedonsaantioikeutta rajavartiolaitosta koskevassa lainsäädännössä.

Tietojen käyttötarkoituksena mainittaisiin esitutkinnan ja muun tutkinnan ohella selvyyden vuoksi myös rikosten estäminen ja paljastaminen, jolloin luettelo vastaisi lain 28 §:ään ehdotettua uutta 5 kohtaa. Samoin kohtaan lisättäisiin poliisin henkilötietolain 13 §:n 1 momentin 7 kohtaa vastaavasti rajavartiolaitokselle oikeus saada tietoja muuhunkin kuin tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitusta vastaavaan tarkoitukseen lain 25 §:n 1 mukaisissa tapauksissa. Säännöksellä mahdollistettaisiin tietojen käyttäminen esimerkiksi vakavan vaaran torjumiseksi tai törkeän rikoksen estämiseksi. Tarpeellisia tietoja voisivat olla esimerkiksi poliisin ja tullilaitoksen hallinnollisissa rekistereissä olevat tiedot.

Pykälän 1 momentin 15 ja 16 kohdat, joissa viitataan rikosrekisterilaissa ja sakon täytäntöönpanolaissa säädettyyn, kumottaisiin tarpeettomina.

Pykälän 1 momentin 17 ja 18 kohtaan tehtäisiin vastaavat täsmennykset kuin poliisin henkilötietolain asianomaisiin säännöksiin.

Pykälän 1 momentin 21 kohdan viittaus väestö-tietolakiin korvattaisiin viittauksella väestö-tietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista annettuun lakiin (661/2009).

Pykälän 2 momentin viittausluettelo poistettaisiin tarpeettomana, sillä pykälän 1 momenttiin sisältyy viittaus muulla laissa oleviin säännöksiin. Rajavartiolaitoksen tiedonsaantioikeudesta on säännöksiä muun muassa rikosrekisterilaissa, holhoustoimesta annetussa laissa, kiinteistötietojärjestelmästä ja siitä tuotettavasta tietopalvelusta annetussa laissa, konkurssi- ja yrityssaneerausrekisteristä annetussa laissa, liiketoimintakiellosta annetussa laissa, maahanmuuttajien kotouttamisesta ja turvapaikanhakijoiden vastaanotosta annetussa laissa, maistraattien eräistä henkilörekistereistä annetussa laissa, pelastuslaissa, poliisin tehtävien suorittamisesta puolustusvoimissa annetussa laissa, ulosottokaarissa, ulkomaalaisrekisteristä annetussa laissa, yksityishenkilön velkajärjestelystä annetussa laissa ja lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä annetussa laissa.

Pykälän 2 momenttiin otettaisiin poliisin henkilötietolakiin sisältyvää ehdotusta vastaava säännös rajavartiolaitoksen velvolli-

suudesta antaa pyynnöstä asianomaisille rekisterinpitäjille tietoja 1 momentin nojalla saamiensa tietojen käsittelystä. Säännöksellä toteutettaisiin tietosuojapuitepäätöksen 15 artiklan määräys, jonka mukaan tietojen vastaanottajan olisi annettava sille toimivaltaiselle viranomaiselle, joka on siirtänyt henkilötiedot tai asettanut ne saataville, pyynnöstä tietoja saatujen tietojen käsittelystä. Lisäksi momentti sisältäisi tietosuojapuitepäätöksen 8 artiklan 1 kohdan mukaisen säännöksen pyytämättä luovutettujen henkilötietojen käsittelystä. Vastaavaa säännöstä ehdotetaan myös 23 §:ään ja uuteen 39 e §:ään.

23 §. *Muiden viranomaisten tietojen luovuttaminen rajavartiolaitokselle suorakäyttöisesti tallettamalla tai tietojoukkona tallettamista varten.* Pykälän otsikko ehdotetaan muutettavaksi poliisin henkilötietolain 14 §:ää vastaavaan muotoon. Pykälässä oleva termi *konekielinen* ehdotetaan korvattavaksi termillä *tietojoukko*. Tietojoukolla tarkoitetaan voimassa olevaa sääntelyä vastaavasti tiettyyn hakuun liittyvää usean yksittäisen tiedon muodostamaa kokonaisuutta. Tietojoukko olisi esimerkiksi tietojärjestelmästä ohjelmallisesti poimittu tietokokonaisuus, jossa haku on tapahtunut automaattisesti ennalta määriteltyjen poimintaehtojen mukaisesti. Vastaavaa termiä ehdotetaan käytettäväksi myös poliisin henkilötietolaissa.

Rajavartiolaitoksen henkilökistereihin tallettamiseen oikeutettujen viranomaisten luetteloa päivitetäisiin ja luetteloon lisättäisiin tallettamisen tarkoitukset poliisin henkilötietolakia vastaavalla tavalla. Suorakäyttöisesti tietoja voisivat tallettaa tai tietojoukkona tallettamista varten luovuttaa oikeushallinto-, kriminaalihuolto- ja vankeinhoitoviranomaiset sekä oikeusrekisterikeskus etsintäkuuluttamiaan henkilöitä koskevia tietoja sekä vankeinhoitoviranomaiset tuntomerkkitietoja vapauteen kohdistuvaa rangaistusta suorittavista tai suorittaneista henkilöistä sekä oikeusrekisterikeskus lähestymiskieltoja ja liiketoimintakieltoja koskevia tietoja.

Poliisiviranomaiset, tullilaitos ja sotilasviranomaiset voisivat tallettaa etsintäkuuluttamiaan henkilöitä koskevia tietoja ja tullilaitos ulkomaalaisten tunnistamistietoja sekä tullilaitoksen toimivaltaan kuuluvien rikosten en-

nalta estämiseksi ja selvittämiseksi tarpeellisia tietoja.

Ulkoasiainministeriö voisi tallettaa tietoja Suomessa lähettävävaltiota edustavan diplomaatti- ja konsuliedustuston, kansainvälisen järjestön Suomessa olevan toimielimen ja muun samassa asemassa olevan kansainvälisen toimielimen henkilökuntaan kuuluvista sekä näiden perheenjäsenistä ja yksityisessä palveluksessa olevista henkilöistä. Työ- ja elinkeinoministeriö voisi tallettaa talousvyöhykettä koskevia lupatietoja, Metsähallituksen erätarkastajat erävalvonnassa kirjattuja tarpeellisia toimenpidetietoja ja hätäkeskusviranomaiset hätäkeskustietojärjestelmään tallettamansa henkilön oman turvallisuuden tai työturvallisuuden kannalta tarpeelliset tiedot. Työ- ja elinkeinoministeriö on lisätty viranomaisten luetteloon lailla 479/2010.

Pykälän uudeksi 2 momentiksi lisättäisiin tietosuojapuittepäätöksen 15 artiklan edellyttämä määräys, jonka mukaan rajavartiolaitoksen olisi annettava asianomaisille rekisterinpitäjille tietoja 1 momentin nojalla saamiensa tietojen käsittelystä. Lisäksi momentti sisältäisi tietosuojapuittepäätöksen 8 artiklan 1 kohdan mukaisen säännöksen pyytämättä luovutettujen henkilötietojen käsittelystä.

24 §. *Tietojen käyttäminen tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitukseen.* Pykälän otsikkoa täsmennettäisiin tietosuojapuittepäätöksen 11 artiklan johdosta. Pykälässä säädetäisiin siten siitä, miten tietoja voidaan käyttää niiden alkuperäiseen keräämis- ja tallettamistarkoitukseen.

25 §. *Tietojen käyttäminen muuhun kuin tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitukseen.* Pykälän otsikkoa sekä 1 momentin 2 kohdan sanamuotoa mukautettaisiin tietosuojapuittepäätöksen 11 artiklan johdosta. Artiklan mukaan henkilötietoja saa käsitellä niiden alkuperäistä käyttötarkoitusta laajemmin ainoastaan muiden rikosten torjumiseksi, niistä syyttämiseksi tai rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöön panemiseksi, muiden hallinnollisten tai oikeudellisten menettelyjen toteuttamiseksi, jotka liittyvät suoraan rikosten torjuntaan, niistä syyttämiseen tai rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanoon sekä yleistä turvallisuutta koskevan välittömän ja vakavan uhkan estämiseksi. Koska artiklassa ei mainita nimenomaisesti

henkeä ja terveyttä koskevaa vaaraa tai huomattavia omaisuusvahinkoja, vastaavat maininnat korvattaisiin 1 momentissa viittauksella yleiseen turvallisuuteen. Henkeä ja terveyttä koskevan vaaran voidaan katsoa useimmiten sisältyvän yleisen turvallisuuden vaarantumiseen. Samoin tietojen käyttäminen omaisuusvahinkojen torjumiseksi olisi edelleen mahdollista, mikäli yleinen turvallisuus on vaarassa. Asia olisi arvioitava nykyisen käytännön mukaisesti tapauskohtaisesti (HE 39/1994 vp). Vastaava mukautus tehtäisiin myös lain 26, 27, 38 ja 39 §:ään sekä uuteen 39 e §:ään sekä poliisin henkilötietolain asanomaisiin pykäliin.

Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että rajavartiolaitoksen henkilörekistereissä olevia tietoja voitaisiin käyttää hyväksi laajemminkin kuin rajavartiolaitoksen omassa tutkimus- ja suunnittelutoiminnassa. Käytännössä tällainen tarve olisi erityisesti muiden lainvalvontaviranomaisten kanssa tehtävässä yhteistyössä. Samoin tietoja ehdotetaan käytettäväksi myös muussa kuin rajavartiolaitoksen sisäisessä koulutus-toiminnassa, koska muitakin viranomaisia koulutetaan rajavartiolaitoksen rekisterien käyttöön. Vastaavia muutoksia ehdotetaan myös poliisin henkilötietolakiin.

Pykälän 3 momenttiin lisättäisiin kieltö käyttää lupaharkinnassa 7 §:n 3 momentin 1 kohdan a—e alakohdassa tarkoitettuja tutkinnan- ja virka-avun tietoja, 4 kohdassa tarkoitettuja arkistotietoja sekä poliisitoimen henkilötietolain 2 §:n 3 momentin 15 ja 16 kohdassa tarkoitettuja havaintotietoja ja teknisen valvonnan tietoja. Lisäksi olisi kiellettyä käyttää lain 11 §:ssä tarkoitettua henkilörekisterin tietojen lisäksi myös muun viranomaisen vastaavan rekisterin tietoja, muuhun rekisteriin talletettuja salaisilla tiedonhankintakeinoilla hankittuja tietoja taikka muulta viranomaiselta saatuja rikos-tiedustelu-, tarkailu- ja havaintotietoja. Vastaavaa säännöstä ehdotetaan poliisin henkilötietolain 16 §:ään.

26 §. *Tietojen luovuttaminen rajavartiolaitoksen toiselle hallintoyksikölle tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitukseen.* Pykälän 3 momentissa oleva säännös tietojen luovuttamisesta salassapitosäännösten estämättä siirrettäisiin selkeyden vuoksi 1 ja 3 momentin alkuun. Pykälän otsikkoa ja 2 momentin

kohdan sanamuotoa mukautettaisiin tietosuojapuitepäätöksen 11 artiklan johdosta vastaavin perustein, kuin 25 §:n yhteydessä on esitetty. Lisäksi säännös tietojen luovuttamisesta teknisen käyttöyhteyden avulla siirrettäisiin selvyiden vuoksi omaksi momentiksi ja samalla termi *konekielinen* korvattaisiin termillä *tietojoukko*.

27 §. *Tietojen luovuttaminen toiselle hallintoyksikölle muuhun kuin tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitukseen.* Pykälään tehtäisiin vastaavat tekniset sekä tietosuojapuitepäätöksen edellyttämät mukautukset kuin 26 §:ään. Lisäksi pykälän 3 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi vastaavat muutokset kuin 25 §:n 2 momenttiin.

28 §. *Tietojen luovuttaminen muille viranomaisille.* Rajavartiolaitokselta tietoja saavien viranomaisten luetteloon tehtäisiin tarvittavin osin vastaavat päivitykset kuin poliisin henkilötietolain 19 §:ään ja luettelokohtien järjestys muutettaisiin vastaamaan poliisin henkilötietolakiin ehdotettavaa järjestystä.

Pykälän viittaukset Ajoneuvohallintokeskukseen, Merenkululaitokseen ja ilmailuviranomaisiin muutettaisiin liikennehallinnon virastouudistushankkeen johdosta viittauksiksi Liikenteen turvallisuusvirastoon, ja kaikki mainitut säännökset koottaisiin yhteen kohtaan. Samoin viittaus meriliikenteen valvontaa suorittavaan merenkuluviranomaiseen muutettaisiin viittaukseksi Liikennevirastoon.

Säännöstä tietojen luovuttamisesta poliisille täsmennettäisiin poliisin henkilötietolain 13 §:ään ehdotettavan säännöksen johdosta. Tietoja voitaisiin luovuttaa poliisille myös muihin tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitusta vastaaviin poliisin tehtäviin sekä muuhun kuin tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitusta vastaavaan tarkoitukseen lain 25 §:n 1 momentin mukaisissa tapauksissa. Lain 25 §:n 1 momentin säännökset vastaavat poliisin henkilötietolain 16 §:n 1 momentin säännöksiä. Samalla säännöksestä poistettaisiin tarpeettomana erillinen viittaus valtion turvallisuuden suojaamiseen ja lisättäisiin maininta tietojen luovuttamisesta myös muuta tutkintaa kuin esitutkintaa varten. Muulla tutkinnalla tarkoitettaisiin esimerkiksi esitutkintaa edeltävää poliisitutkintaa.

Muiden muutosten perustelut on esitetty poliisin henkilötietolain 19 §:n perustelujen yhteydessä.

Uutena luetteloon lisättäisiin poliisin henkilötietolakiä vastaavasti oikeus luovuttaa tietoja Metsähallituksen erätarkastajalle hänen toimivaltaansa kuuluvassa erävalvonnassa sekä Liikenteen turvallisuusvirastolle luvan myöntämisen, uusimisen ja peruuttamisen edellytysten arvioimiseksi ilmailulain 48 §:n mukaiset tiedot.

Luetteloon lisättäisiin uutena kohtana myös rajavartiolaitoksen oikeus luovuttaa tietoja vähemmistövaltuutetulle etnisen syrjinnän ehkäisyn, hyvien etnisten suhteiden edistämisen, etnisten vähemmistöjen, ulkomaalaisten aseman ja oikeuksien turvaamisen sekä etnisen syrjimättömyyden periaatteen valvontaa ja ihmiskauppaan liittyvää raportointia varten.

Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan muutosta, jonka mukaan rekisterinpitäjä voisi salassapitosäännösten estämättä antaa rikoksesta epäiltyjen rajavartiolaitoksen rekisteriin ja turvallisuustietorekisteriin teknisen käyttöyhteyden myös ulkoasiainministeriön palveluksessa olevalle rajavartiolaitoksen, poliisin tai tullin yhdyshenkilölle sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 2007/2004 (rajaturvallisuusvirastoasetus) tarkoitettuun nopeaan rajainterventioyhmään osallistuvalla jäsenvaltion virkamiehelle.

Pykälän voimassa olevaan 3 momenttiin sisältyvä säännös tietojen suojauksesta annettavasta selvityksestä poistettaisiin tarpeettomana, koska vastaava säännös sisältyy henkilötietolain 32 §:n 2 momenttiin. Uuteen 3 momenttiin otettaisiin tietosuojapuitepäätöksen 8 artiklan edellyttämä säännös tietojen laadun varmistamisesta. Säännöksen mukaan luovutettavien tietojen laatu olisi varmennettava ja niihin luovutettaviin tietoihin olisi mahdollisuuksien mukaan lisättävä tietoja, joiden avulla vastaanottaja voi arvioida tietojen oikeellisuutta, täydellisyyttä, ajantasaisuutta ja luotettavuutta. Jos ilmenisi, että on luovutettu virheellisiä tietoja tai että tietoja on luovutettu lainvastaisesti, asiasta olisi ilmoitettava viipymättä vastaanottajalle. Vastaavaa säännöstä ehdotetaan myös lain 38 §:n 5 momenttiin sekä poliisin henkilötietolain asianomaisiin pykäliin.

28 a §. *Tietojärjestelmien ja niihin talletettujen tietojen käsittelyn valvonta.* Ehdotetaan lisättäväksi uusi 28 a §, joka vastaisi sisällöltään poliisin henkilötietolakiin ehdotettavaa uutta 19 b §:ää. Pykälään ehdotetaan otettavaksi säännös tietojärjestelmien ja niihin talletettujen tietojen käsittelyn valvonnasta. Säännöksellä varmistettaisiin poliisin tietojärjestelmien ja niihin sisältyvien tietojen sallassapito ja muu suoja ensinnäkin rajaamalla pääsy tietoihin vain niille, jotka tarvitsevat tietoja työtehtäviensä hoitamiseen. Säännöksellä toteutettaisiin tietosuojapuitepäätöksen 10 artiklan edellytys, jonka mukaan kaikki henkilötietojen siirrot on kirjattava tai dokumentoitava. Säännöksen mukaan rajavartiolaitoksen olisi kirjattava tiedonvaihdon lainmukaisuuden ja tietoturvallisuuden varmistamiseksi suorittamansa henkilötietojen luovutus ja sen perusteet. Lisäksi säännökseen ehdotetaan otettavaksi erillinen tietojärjestelmien teknistä turvallisuustasoa koskeva säännös, jonka mukaan tietojärjestelmien tiedot varmistettaisiin estämällä tietojen luvaton muuttaminen ja muu luvaton tai asiaton käsittely käyttöoikeushallinnan, käytön valvonnan sekä tietoverkkojen, tietojärjestelmien ja tietopalvelujen asianmukaisilla ja riittäväillä turvallisuusjärjestelyillä ja muilla toimenpiteillä.

Säännös ei rajoittaisi sitä, millä tavoin tiedonvälitys kirjattaisiin. Käytännössä säännöksen tarkoittamat tiedot voisivat olla esimerkiksi useammassa sähköisessä tietokannassa. Olennaista olisi se, että tietosuojavaltuutetulla olisi mahdollisuus tarvittaessa tarkastaa tiedonvälityksen lainmukaisuus ja saada selvitys niistä perusteista, joiden nojalla tietoja on luovutettu ulkomaille. Pykälään ei otettaisi säännöstä tiedon luovutusta koskevien merkintöjen poistamisesta, vaan niihin sovellettaisiin muualla laissa säädettyjä säilytysaikoja arkistosäännökset mukaan lukien.

29 §. *Tietojen luovuttamisesta päättäminen.* Pykälän 1 momenttiin tehtäisiin poliisin henkilötietolain 20 §:ään ehdotettavia muutoksia vastaavat tarkistukset. Tietojen luovuttamisesta päättämisestä koskevaa säännöstä täsmennettäisiin siten, että oikeudesta luovuttaa rajavartiolaitoksen henkilörekisterin tieto-

ja teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona päättäisi rekisterinpitäjä.

Rekisterinpitäjän oikeudesta delegoida tietojen luovuttamisoikeus muulle hallintoyksikölle ehdotetaan luovuttavaksi tarpeettomana, koska pykälän 1 momentti koskisi tietojen luovuttamista vain teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona. Rajavartiolaitoksen henkilörekisterissä olevan yksittäisen tiedon luovuttamisesta säädetään rajavartiolaitoksen hallinnosta annetun lain (577/2005) 17 §:ssä.

31 §. *Tietojen poistaminen tutkinta- ja virka-apurekisteristä sekä poliisiasiaain tietojärjestelmästä.* Pykälän 1 momentin sanamuotoa mukautettaisiin poliisin henkilötietolain 2 §:ään sekä rajavartiolaitoksen henkilötietolain 7 ja 8 §:ään ehdotettavien muutosten johdosta. Pykälän 2 momentti on kumottu lailla 479/2010.

36 §. *Virheelliseksi todettu tieto.* Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi tietosuojapuitepäätöksen 4 artiklan johdosta. Artiklan mukaan henkilötietoja ei saa poistaa, jos on perusteltua syytä uskoa, että niiden poistaminen häiritäisi rekisteröidyn oikeutettuja etuja, vaan ne on suojattava. Vastaavaa muutosta ehdotetaan poliisin henkilötietolain 27 §:n 1 momenttiin.

4 a luku **Kansainväliseen yhteistyöhön liittyviä säännöksiä**

Voimassa olevan lain 4 luvun otsikkona on tietojen poistaminen ja arkistointi. Luku sisältää kuitenkin säännöksiä myös kansainvälisestä tiedonvaihdesta sekä rekisteröidyn oikeuksista, minkä vuoksi luku ehdotetaan jaettavaksi kahteen erilliseen lukuun. Ensimmäinen luku sisältäisi voimassa olevan lain 30—37 §, jotka sääntelevät tietojen poistamista ja arkistointia. Uusi 4 a luku käsittelee kansainväliseen yhteistyöhön liittyviä säännöksiä ja siihen sisältyisivät voimassa olevan lain 38 ja 39 § sekä tässä esityksessä ehdotetut uudet 39 b—39 e §. Lailla 479/2010 Rajavartiolaitoksen henkilötietolakiin on lisätty uusi kansainvälistä yhteistyötä koskeva 39 a §. Uudessa 4 b luvussa säädettäisiin rekisteröidyn oikeuksista, ja siihen sisältyisivät voimassa olevan lain 40—42 §.

38 §. *Tietojen luovuttaminen Euroopan unionin jäsenvaltioiden alueella ja Euroopan talousalueella.* Pykälän otsikkoon ja 1 momenttiin ehdotetaan teknisluontoisia mukautuksia, jolloin ne vastaisivat poliisin henkilötietolakiin ehdotettua uutta 29 §:ää.

Pykälän 2 momentin 2 kohdan ja 3 momentin 2 kohdan sanamuotoa mukautettaisiin tietosuojapuitepäätöksen 11 artiklan johdosta vastaavin perustein, kuin 25 §:n yhteydessä on esitetty. Lisäksi pykälän 3 momentin 4 kohdassa ei viitattaisi voimassa olevan sääntelyn mukaisesti ainoastaan rajavartiolaitoksen suorittamaan yksittäiseen tehtävään, vaan säännös kattaisi muiden kohtien tapaan kaikki 1 momentissa mainitut viranomaiset.

Pykälän 4 momenttiin lisättäisiin 25 §:ää vastaavasti kielto käyttää lupaharkinnassa 7 §:n 3 momentin 1 kohdan a—e alakohdassa tarkoitettuja tutkinnan- ja virka-avun tietoja sekä 4 kohdassa tarkoitettuja arkistotietoja.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 5 momentti, johon otettaisiin tietosuojapuitepäätöksen 8 artiklan edellyttämä säännös tietojen laadun varmistamisesta. Säännöksen mukaan luovutettaviin tietoihin olisi myös mahdollisuuksien mukaan lisättävä tietoja, joiden avulla vastaanottaja voi arvioida tietojen oikeellisuutta, täydellisyyttä, ajantasaisuutta ja luotettavuutta. Vastaavaa säännöstä ehdotetaan myös lain 28 §:n 3 momenttiin sekä poliisin henkilötietolain asianomaisiin pykäliin.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 6 momentti, jonka mukaan pykälässä tarkoitettut tiedot saataisiin luovuttaa myös teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona. Säännös vastaa poliisin henkilötietolain asianomaisia säännöksiä. Lisäys on tarpeellinen lisääntyneen kansainvälisen yhteistyön vuoksi.

39 §. *Tietojen luovuttaminen Euroopan poliisivirastolle ja muulle ulkomaiselle viranomaiselle.* Pykälän 1 momentin johdantokappaleeseen lisättäisiin mahdollisuus luovuttaa tietoja myös teknisen käyttöyhteyden avulla tai joukkotietona. Säännös vastaa poliisin henkilötietolain asianomaisia säännöksiä. Lisäys on tarpeellinen lisääntyneen kansainvälisen yhteistyön vuoksi.

Pykälän 1 momentin 3 kohta ehdotetaan muutettavaksi siten, että Europol-

yleissopimuksen sijasta viitattaisiin Europol-päätökseen.

Pykälän 1 momentin 4 kohtaa muutettaisiin, koska laittomasti maahan saapuneiden ja maassa oleskelevien henkilöiden takaisinottamisesta tehdyissä sopimuksissa tarkoitettut viranomaiset voivat olla myös sellaisia, jotka eivät vastaa rajavalvonnasta tai rajatarkastuksesta. Tämä on tilanne esimerkiksi Venäjän kanssa tehdyssä sopimuksessa.

Pykälän 2 momentin 2 kohdan sanamuotoa mukautettaisiin tietosuojapuitepäätöksen 11 artiklan johdosta vastaavin perustein, kuin 25 §:n yhteydessä on esitetty. Lisäksi pykälän 3 momenttiin lisättäisiin selvyuden vuoksi maininta tietojen saamisesta salassapitosäännösten estämättä.

39 b §. *Euroopan unionin viisumitietojärjestelmä.* Ehdotetaan lisättäväksi uusi 39 b §, joka vastaisi sisällöltään poliisin henkilötietolakiin ehdotettavaa uutta 45 §:ää. Pykälässä säädettäisiin rajavartiolaitoksen oikeudesta saada tietoja teknisen käyttöyhteyden avulla Euroopan unionin viisumitietojärjestelmästä. Pykälän 1 momentin mukaan rajavartiolaitoksella olisi oikeus saada tietoja sille laissa tai suoraan velvoittavassa Euroopan unionin säädöksessä säädetyin tehtävään suorittamiseksi siten, kuin viisumitietojärjestelmän perustamisasetuksen 15 ja 17—20 artiklassa säädetään. Rajavartiolaitoksen tiedonsaantioikeus on rajatumpi kuin poliisilla, jolla on turvapaikkatutkinnan johdosta oikeus asetuksen 15—22 artiklassa tarkoitettuihin tietoihin.

Pykälän 2 momenttiin otettaisiin säännös rajavartiolaitoksen oikeudesta saada teknisen käyttöyhteyden avulla tietoja viisumitietojärjestelmästä myös siten kuin neuvoston päätöksessä 2008/633/YOS säädetään. Päätöksen mukaan Euroopan unionin jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisilla on oikeus tehdä hakuja viisumitietojärjestelmästä terrorismirikosten ja muiden vakavien rikosten torjuntaa, havaitsemista ja tutkintaa varten. Koska terrorismirikosten tutkinta ei kuulu rajavartiolaitokselle, 2 momentissa viitattaisiin ainoastaan päätöksessä tarkoitettuihin vakaviin rikoksiin siltä osin, kuin niiden estäminen ja selvittäminen kuuluu rajavartiolaitoksen toimivaltaan. Vakavilla rikoksilla tarkoitetaan päätöksen mukaan rikoksia, jotka ovat puitepäätöksen 2002/584/YOS 2 artiklan 2

kohdassa tarkoitettuja tai niitä vastaavia rikoksia. Puitepäättös on pantu kansallisesti täytäntöön rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta Suomen ja muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä annetulla lailla (1286/2003), johon myös 2 momentissa viitattaisiin.

Neuvoston päätöksen 5 artiklassa on yksityiskohtaiset säännökset siitä, mitä tietoja lainvalvontaviranomaisilla on mahdollisuus saada viisumitietojärjestelmästä sekä edellytykset tietojen saamiselle. Tiedot on pyydetävä nimettyjen keskusyhteyspisteiden kautta. Rajavartiolaitoksen keskusyhteyspisteeksi Suomessa ehdotetaan nimettäväksi rajavartiolaitoksen esikunta, jossa yhteyspisteenä toimisi raja- ja meriosaston tilanne- ja riskianalyytikeskus.

39 c §. Eurodac-järjestelmä. Ehdotetaan lisättäväksi uusi 39 c §, joka vastaisi sisällöltään pääosin poliisin henkilötietolakiin ehdotettavaa uutta 43 §:ää. Pykälässä säädettäisiin rajavartiolaitoksen oikeudesta tallettaa Eurodac-järjestelmään turvapaikanhakijoiden, ulkorajan luvatta ylittäneiden henkilöiden ja laittomasti maassa oleskelevien henkilöiden sormenjäljet. Rajavartiolaitos olisi rekisterinpitäjä tallettamiensa tietojen osalta. Poliisin henkilötietolain säännösten mukaisesti keskusrikospoliisi olisi Eurodac-järjestelmän kansallinen yksikkö.

39 d §. Eräät kansainväliset tietojärjestelmät. Ehdotetaan lisättäväksi uusi 39 d §, jossa viitattaisiin poliisin henkilötietolain säännöksiin Schengenin tietojärjestelmän ja Schengenin kansallisen tietojärjestelmän, Europolin tietojenkäsittelyjärjestelmien sekä Prümin sopimukseen perustuvan tietojenkäsittelyn osalta.

39 e §. Toiselta valtiolta tai kansainväliseltä elimeltä saatujen tietojen käsittely. Ehdotetaan lisättäväksi uusi 39 e §, joka vastaisi sisällöltään poliisin henkilötietolakiin ehdotettavaa uutta 31 §:ää. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan otettavaksi kansainvälisestä oikeusavusta rikosasioissa annetun lain 27 §:n 2 momenttia vastaava säännös, jonka mukaan toiselta valtiolta tai kansainväliseltä elimeltä saatujen tietojen käsittelyssä olisi noudatettava, mitä tietojen luovuttajan asettamissa ehdoissa on määrätty salassapidosta, vaitiolovelvollisuudesta, tietojen käytön rajoituksis-

ta, tietojen edelleen luovutuksesta tai luovutetun aineiston palauttamisesta. Ehdoilla tarkoitettaisiin joko nimenomaisesti mainittuja ehtoja tai tiedonvaihdon osapuolten vakiintuneita käytäntöjä. Säännös on tarpeellinen, sillä useissa kansainvälisissä sopimuksissa ja Euroopan unionin säädöksissä edellytetään tietojen luovuttajan asettamien käyttöehtojen noudattamista. Tällainen velvoite sisältyy muun muassa tietosuojapuitepäättöksen 12 artiklaan. Samoin yksittäiset valtiot saattavat edellyttää Suomelta tiettyjen ehtojen noudattamista luovuttamiensa tietojen osalta.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin rajavartiolaitoksen oikeudesta käsitellä sille luovutettuja tietoja muuhun tarkoitukseen kuin mihin tiedot on luovutettu, ellei luovutettujen tietojen käytölle olisi asetettu 1 momentissa tarkoitettuja rajoituksia. Edellytykset vastaisivat tietosuojapuitepäättöksen 11 ja 13 artiklan mukaisia edellytyksiä, jotka ehdotetaan otettavaksi huomioon myös lain kansallista tietojen käsittelyä koskevissa säännöksissä.

Pykälän 3 momenttiin otettaisiin tietosuojapuitepäättöksen 13 artiklan edellyttämällä tavalla tiukempi säännös Euroopan unionin jäsenvaltiolta saatujen tietojen luovuttamisesta Euroopan unionin ulkopuolisille valtioille tai kansainvälisille elimille. Tällaisissa tilanteissa tiedot saisi lähtökohtaisesti luovuttaa vain tiedot alun perin luovuttaneen jäsenvaltion suostumuksella, paitsi jos tietojen luovuttaminen on välttämätöntä Suomen tai toisen valtion yleistä turvallisuutta taikka Suomen olennaisia etuja koskevan välittömän ja vakavan uhkan estämiseksi eikä suostumusta voida saada ajoissa. Tiedot saataisiin luovuttaa ainoastaan, jos asianomainen valtio tai kansainvälinen elin varmistaa riittävän tietosuojan tason. Tiedot luovuttaneelle jäsenvaltiolle olisi myös ilmoitettava viipymättä tietojen edelleen luovuttamisesta.

Pykälän 4 momenttiin otettaisiin tietosuojapuitepäättöksen 15 artiklan edellyttämä säännös, jonka mukaan rajavartiolaitoksen olisi pyynnöstä annettava tiedot luovuttaneelle valtiolle tai kansainväliselle elimelle tietoja sille luovutettujen tietojen käsittelystä. Lisäksi momentti sisältäisi tietosuojapuitepäättöksen 8 artiklan 1 kohdan mukaisen säännöksen pyytämättä luovutettujen henki-

lötietojen käsittelystä. Vastaavaa säännöstä ehdotetaan myös lain 22 §:ään.

4 b luku **Rekisteröidyn oikeudet**

41 §. Tarkastusoikeus. Pykälän otsikko ehdotetaan selkeyden vuoksi muutettavaksi. Pykälän 1 momentti vastaisi voimassa olevaa 1 momenttia. Pykälän 2 momenttiin otettaisiin voimassa olevan 42 §:n 1 momentin säännös henkilöllisyyden todistamisesta tarkastusoikeutta käytettäessä.

42 §. Tarkastusoikeuden rajoittaminen. Pykälän otsikko ehdotetaan muutettavaksi sen sisältöä paremmin kuvaavaan muotoon. Pykälän 1 momentin säännös henkilöllisyyden todistamisesta tarkastusoikeutta käytettäessä siirrettäisiin selkeyden vuoksi 41 §:n 2 momenttiin. Voimassa olevan pykälän 2 ja 3 momentit siirtyisivät täten sisällöltään muuttumattomina pykälän 1 ja 2 momentiksi.

43 §. Tietojen luovuttaminen rajavartiolaitokselle teknisen käyttöyhteyden avulla. Pykälässä oleva termi *konekielinen* ehdotetaan korvattavaksi termillä *tietojoukko*. Lisäksi säännös tietojen suojauksesta annettavasta selvityksestä poistettaisiin tarpeettomana, koska vastaava säännös sisältyy henkilötietolain 32 §:n 2 momenttiin.

1.3 **Laki Euroopan unionin jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisten välisen tietojen ja tiedustelutietojen vaihdon yksinkertaistamisesta tehdyn neuvoston puitepäätöksen lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja puitepäätöksen soveltamisesta**

5 §. Tietojen ja tiedustelutietojen luovuttaminen pyynnöstä. Pykälän 3 momentista poistettaisiin viittaus poliisin henkilötietolaista kumottavaksi ehdotettavaan 47 a §:ään.

6 §. Omaaloitteinen tietojen ja tiedustelutietojen luovuttaminen. Pykälän 3 momentista poistettaisiin viittaus poliisin henkilötietolaista kumottavaksi ehdotettavaan 47 a §:ään.

1.4 **Arpajaislaki**

42 a §. Arpajaisten valvontatiedosto. Pykälässä säädettäisiin arpajaisten valvontatiedos-

tosta. Pykälä vastaisi sisällöltään pääosin rahankeräyslain 27 §:ää. Arpajaisten toimeenpanon valvonta tehostuisi, kun käytössä olisi valtakunnallinen tiedosto, jonka tietoja lupaja valvontaviranomaiset voisivat hyödyntää lupaharkintaa tehdessään sekä valvontaa kohdentaessaan ja suorittaessaan. Tarkoitukseksi on luoda lupahakemusten valtakunnallinen käsittely- ja rekisteröintijärjestelmä, joka auttaisi lupaviranomaisia tekemään lupapäätöksiä tehokkaasti ja yhdenmukaisesti ja jonka avulla voitaisiin seurata ja valvoa luvan hakijoita, lupia ja lupaehtojen noudattamista, sekä ohjata ja valvoa lupaviranomaisten toimintaa ajantasaisen ja kattavan tiedon sekä raportoinnin ja tilastoinnin keinoin. Järjestelmä tulisi mahdollistamaan myös sähköisen asioinnin palvelujen liittämisen sekä tiedon tuottamisen ja julkaisun kansalaisten tarpeisiin.

Pykälän mukaan poliisi pitäisi rekisteriä ilmoituksista, lupahakemuksista, luvista, lupien peruuttamisista, tilityksistä, ilmoitusten tekijöistä, luvan hakijoista ja saajista, arpajaisten käytännön toimeenpanijoista, tarkastustoimenpiteistä sekä kieltoihin ja uhkasakkomenettelyyn liittyvistä toimenpiteistä. Luvilla tarkoitetaan tässä kaikkia arpajaislaissa säädettyjä lupia kuten tavara-arpajais- ja bingo-lupia. Ilmoituksilla tarkoitetaan arpajaislain 31 §:n mukaisia arvauskilpailujen toimeenpanosta tehtäviä ilmoituksia. Luvan hakijoista ja saajista, ilmoitusten tekijöistä sekä arpajaisten käytännön toimeenpanijoista voitaisiin tiedostoon rekisteröidä muun muassa tiedot niiden vastuuhenkilöistä. Tarkastustoimenpiteet olisivat lupa- ja valvontaviranomaisten suorittamia toimenpiteitä, jotka liittyvät esimerkiksi lupien tilitysten tarkempaan jälkikäteisvalvontaan. Uhkasakkomenettelyyn liittyvät toimenpiteet liittyisivät hallituksen esityksessä 96/2008 ehdotettuun, arpajaislain 62 c §:n tarkoittamaan uhkasakon asettamiseen sekä maksettavaksi tuomitsemiseen tai hakemuksen tekemiseen markkina-tuomioistuimelle. Myös kieltoihin liittyvät toimenpiteet liittyisivät kyseisessä hallituksen esityksessä ehdotettuihin, arpajaislain 62 a ja 62 b §:n tarkoittamiin kieltoihin, joita sisäasiainministeriö voisi asettaa.

Ehdotetussa arpajaislain 42 a §:n 2 momentissa viitattaisiin lisäksi henkilötietojen käsit-

telystä poliisitoimessa annettuun lakiin, jossa säädettäisiin tarkemmin arpajaisten valvontatiedostosta.

1.5 Laki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä

Rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä annetun lain 23 pykälän mukaan ilmoitus epäilyttävästä liiketoimesta tulee tehdä pääsääntöisesti sähköisesti. Erityisestä syystä ilmoitus voidaan tehdä myös muulla tavalla.

Lain 23 §:n 6 momentin momentissa todetaan, että valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä ilmoituksen tarkemmasta sisällöstä.

Rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen torjunnan välttämättömänä edellytyksenä on tietojenkäsittelyn automatisointi. Vastaanotettujen ilmoitusten osalta tämä edellyttää, että tiedot vastaanotetaan paitsi sähköisesti, myös määrämuotoisina.

Lain 6 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että ilmoitusten tietosisällön lisäksi asetuksessa voitaisiin antaa tarkempia säännöksiä myös ilmoituksen rakenteesta.

Rahanpesulain 37 §:n 1 momentin mukaisesti rahanpesun selvittelykeskuksella on oikeus saada viranomaiselta ja julkista tehtävää hoitamaan asetetulta yhteisöltä sekä ilmoitusvelvollisilta rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisessä ja selvittämisessä tarvittavat tiedot ja asiakirjat maksutta sen estämättä, mitä liike- ja ammattisalaisuutta tai yksilön, yhteisön tai säätiön taloudellisia olosuhteita tai taloudellista asemaa koskevien tietojen salassapidosta säädetään.

Nykyisellään 1 momentti ei mahdollista verohallinnolla olevien muiden kuin taloudellisia olosuhteita tai taloudellista asemaa olevien tietojen luovuttamisen. Verotustiedot käsittävät kuitenkin muitakin kuin taloudellisia olosuhteita tai taloudellista asemaa koskevia tietoja. Näillä tiedoilla voi kuitenkin olla ratkaiseva merkitys rahanpesua ja terrorismin rahoitusta selvitetäessä.

Selvittelykeskus pyytää toiminnassaan useilta eri viranomaisilta lisätietoja sen selvittämiseksi, onko ilmoituksen epäilyttävästä liiketoimesta kohteena olevalla luonnollisen

tai oikeushenkilön olosuhteet sellaiset, että liiketoimen kohteena olevat varat voisivat olla laillista alkuperää. Lisätietoja pyydetään muun muassa ulosotto- ja veroviranomaisilta. Erityisesti veroviranomaisten hallussa olevien tietojen pohjalta voidaan arvioida henkilön tulot, varallisuus sekä liiketoimien laajuus. Näiden avulla voidaan alustavasti arvioida, onko henkilöllä mahdollisuus hallita liiketoimen kohteena olevaa omaisuutta laillisesti.

Ilmoitukset epäilyttävistä liiketoimista ovat merkittävästi kasvaneet viimeisten viiden vuoden aikana, vuonna 2008 selvittelykeskus vastaanotti epäilyttäviä liiketoimia koskevia ilmoituksia 22.788 kappaletta. On nähtävissä, että uuden rahanpesulain myötä ilmoitusten määrä lisääntyy entisestään. Lisätietoja eri viranomaisilta pyydetään vastaisuudessa yhä enenevässä määrin. Tähän asti eri viranomaisilta saadut lisätiedot on syötetty käsin rahanpesurekisteriin, mikä on kohtuuttomasti työllistänyt rahanpesun selvittelykeskuksen henkilöstöä.

Eduskunta on myöntänyt uuden rahanpesun rekisterin kehittämistä varten 200.000 euron määrärahan. Uutta rekisteriä kehitettäessä pyritään siihen, että mahdollisimman vähän joudutaan suorittamaan manuaalista tiedon siirtoa. Lain viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999) 29 §:n 3 momentin mukaan viranomaisen voi avata toiselle viranomaiselle teknisen käyttöyhteyden henkilörekisterinsä sellaisiin tietoihin, jotka toisen viranomaisen on laissa erikseen säädetyn velvollisuuden mukaan otettava päätöksentössään huomioon. Jos henkilötiedot on säädetty salassa pidettäviksi, käyttöyhteyden avulla saa hakea tietoja vain henkilöistä, jotka ovat antaneet siihen suostumuksensa, jollei salassa pidettävien tietojen luovuttamisesta erikseen nimenomaisesti säädetä toisin.

Pykälä 4 momenttiin ehdotetaan muuttettavaksi siten, että tietoja saisi luovuttaa selvittelykeskukselle myös teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona. Tekninen käyttöyhteyden toteuttaminen tai tietojen luovuttaminen tietojoukkona on tärkeää ensinnäkin tiedon kulun nopeuden takia. Sekä rahanpesun että terrorismin rahoituksen estämisessä ja selvittämisessä tiedon saannin nopeus on usein ratkaisevan tärkeässä ase-

massa. Sen lisäksi teknisen käyttöyhteyden avulla voidaan säästää merkittävästi henkilöresursseja niin tietoja pyytävällä ja käytävällä kuin tietoja luovuttavalla taholla. Lisäksi teknisen käyttöyhteyden avulla varmistetaan tiedon virheettömyys.

2 Tarkemmat säännökset ja määräykset

3 Voimaantulo

Lait ehdotetaan tulemaan voimaan xx.20.

4 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Ehdotettava laki henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa (lakiehdotus numero 1) ja laki henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa (lakiehdotus numero 2) ovat merkityksellisiä perustuslain 10 §:n 1 momentin ja 12 §:n 2 momentin kannalta.

Perustuslain 10 §:n 1 momentin mukaan jokaisen yksityiselämä, kunnia ja rauha on turvattu. Henkilötietojen suojasta on säädetävä lainkohdan mukaan tarkemmin lailla. Laintasoiista yleisestä henkilötietolaista poikkeavaa erityissääntelyä tarvitaan, koska ehdotetut säädökset sisältävät poikkeuksia yleisessä henkilötietolaissa säädetystä tietojärjestelmien käyttötarkoituksesta, tietosisällöstä ja tietojen luovuttamisesta. Kuten yksityiskohtaisista perusteluista ilmenee, niiltä osin kuin ehdotetuissa laeissa ei tosin säädettäisi, rekisteröidyn oikeudet määräytyisivät henkilötietolain mukaan. Lakiin otettavaksi ehdotetut säännökset eivät pääosin poikkea siitä, miten tilannetta tulisi arvioida yleislain perusteella. Poliisin ja rajavartiolaitoksen tietojärjestelmien tietosisällöt sekä niiden tietolähteet ja tietojen luovutus niistä perustuvat poliisille ja rajavirtioviranomaisille säädettyihin tehtäviin ja niiden lain nojalla tekemiin päätöksiin. Ehdotuksen myötä tietojärjestelmiin talletettavien tietojen säilytysaika tulisi tarkemmin määriteltävä, mitä on pidettävänä olennaisena henkilötietojen suojan kannalta.

Perustuslain 10 §:n 1 momentin tarkoitetun yksityisyyden suojan kannalta merkityksellisiä muutoksia voimassa olevaan lainsäädäntöön tässä esityksessä ovat oikeus tallet-

taa havaintotietoja, salaisilla tiedonhankintakeinoilla saatuja ylimääräisiä tietoja sekä majoitustietoja.

Poliisiasiain tietojärjestelmään talletettavat havaintotiedot

Ehdotuksessa esitetään, että poliisiasiain tietojärjestelmään voitaisiin tallettaa poliisimiesten havainnoimia tietoja tai poliisille ilmoitettuja tietoja tapahtumista tai henkilöistä, joiden voidaan epäillä olosuhteiden, tapahtumien tai henkilöiden käyttäytymisen perusteella liittyvän rikolliseen toimintaan. Tietojärjestelmään ehdotetaan tallettavaksi myös poliisilain 29 §:n mukaisen teknisen valvonnan tietoja ja teknisin välinein toteutetun muun kuin jatkuvan ja toistuvan valvonnan tietoja.

Tällä hetkellä näitä tietoja ei ole ollut oikeutta tallettaa mihinkään poliisin valtakunnalliseen rekisteriin. Tietoja on talletettu hajanaisesti yksikkökohtaisiin rekistereihin tai poliisin muihin sähköisiin viestintävälineisiin. Tämä on koettu suurena ongelmana, eikä tiedonhallinta näin ollen täyttäne kaikilta osin yleisen henkilötietolain vaatimuksia. Internet-sivustojen valvonnassa esiin tulleiden tietojen tallettamista ja analysointia varten poliisin ylijohdo on joutunut perustamaan tilapäisen valtakunnallisen Internet-valvontatietojärjestelmän.

Ehdotetulla sääntelyllä puututaan perustuslain 10 §:ssä turvattuun henkilötietojen ja yksityisyyden suojaan. Perustuslakivaliokunta on käytännössä pitänyt henkilötietojen suojan kannalta tärkeinä sääntelykohteina ainakin rekisteröinnin tavoitetta, rekisteröitävien henkilötietojen sisältöä, niiden sallittuja käyttötarkoituksia mukaan luettuna tietojen luovutettavuus sekä tietojen säilytysaika henkilörekisterissä ja rekisteröidyn oikeusturvaa. Näiden seikkojen sääntely lain tasolla tulee lisäksi olla kattavaa ja yksityiskohtaista.

Poliisille ilmoitetut tai poliisimiehen havainnoimat tiedot tulisi olosuhteiden tai henkilöiden käyttäytymisen perusteella liittyä konkreettisella tavalla rikolliseen toimintaan.

Koska ehdotetun tietojärjestelmän tietoja käytettäisiin vain rikosten ennalta estämiseksi, paljastamiseksi ja selvittämiseksi, voidaan tietojen tallettamista pitää perusoikeussäänte-

lyn edellyttämänä hyväksyttävänä tavoitteena.

Ehdotetun säännöksen mukaan tietojärjestelmään saadaan tallettaa vain henkilön henkilöllisyyttä koskevista tiedoista henkilön yksilöimiseksi välttämättömät tiedot ja ajoneuvoista ajoneuvojen yksilöimiseksi välttämättömät tiedot. Täältäkin osin ehdotettua sääntelyä voidaan pitää perusoikeussääntelyn kannalta hyväksyttävänä.

Koska ehdotetut havaintotiedot ovat poliisimiesten todellisiin tapahtumiin perustuvia havainnointitietoja, voidaan tietoja pitää aina luotettavina.

Tiedot ehdotetaan poistettavaksi viimeistään 6 kuukauden kuluttua niiden tallettamisesta järjestelmään.

Koska nyt ehdotettu säännös ilmaisee täsmällisesti talletettavien tietojen tarkoituksen, tietojen sisällön, käyttötarkoituksen ja säilytysajan, ehdotettua sääntelyä ei voitane pitää säätämisyjärjestyksen kannalta ongelmallisena.

Salaisilla tiedonhankintakeinoilla saatujen ylimääräisten tietojen tallentaminen

Koska muutoksen tavoitteena on tehostaa vakavien rikosten estämistä tai paljastamista, voidaan ehdotetun sääntelyn tavoitetta pitää perusoikeussääntelyn kannalta hyväksyttävänä.

Tiedot saataisiin edelleenkin tallettaa vain siinä tapauksessa, että talletettava tieto koskee rikosta, jonka estämiseksi tai paljastamiseksi kyseistä tiedonhankintaa voitaisiin suorittaa. Lisäksi tiedot saadaan säilyttää vain

ehdotetun lain 22 §:n 1 momentin 15 kohdan mukaisesti. Näistäkin syystä ehdotettua sääntelyä ei voida pitää perustuslain 10 §:n kannalta ongelmallisena.

Majoitustiedot

Majoitustietojen säilyttämiseen liittyvä ehdotettu sääntely liittyy perustuslain 10 §:n yksityisyyden suojaan.

Nykyisin poliisille toimitetaan majoitusliikkeistä ulkomaalaisia koskevat majoitustiedot paperilomakkeille. Suomalaisia koskevat majoitustiedot säilytetään majoitusliikkeissä. Ehdotetun pykälän mukaan majoitustiedot saataisiin majoitusliikkeiltä poliisi-asiain tietojärjestelmään teknisen käyttöyh-teyden kautta.

Majoitustietoja koskevaa säilyttämistä koskevaa sääntelyä ei voitane pitää ongelmallisena perustuslain 10 §:n yksityisyyden suojan kannalta, koska vastaavat majoitustiedot säilytetään nykyäänkin paperilomakkeilla ja koska nykyistä säilytysaikaa ei ehdoteta muutettavaksi.

Edellä mainituilla perusteilla on katsottava, että ehdotetut lait voidaan säätää tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä. Hallitus pitää kuitenkin suotavana, että esityksestä pyydetäisiin eduskuntakäsittelyn yhteydessä perustuslakivaliokunnan lausunto.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain 761/2003 13 §:n 3 momentti, 19 §:n 4 momentti, 22 §:n 6 momentti, 29 §:n 2 momentin 4 kohta, 30, 33, 35, 38, 41 §, 45 §:n 1 momentin 2 kohta, 46 ja 47 a §, sellaisina kuin niistä ovat 29 §:n 2 momentin 4 kohta, 30, 33, 35, 38, 45 §:n 1 momentin 2 kohta, 46 § laissa 761/2003 ja 47 a § laissa 594/2005,

muutetaan 2 §, 3 §:n 2 momentti ja 3 momentin 1 ja 8 kohta, 4 §:n 3 ja 4 momentti, 5 §:n 3 momentti, 6 §:n 1 ja 2 momentti, 7 §, 8 §:n 2 momentti, 10 §:n 2 ja 3 momentti, 11—12 §, 13 §:n 1—2 momentti, 14 §, 16 ja 16 a §, 17 §:n 2 momentin 2 kohta ja 4 momentti, 18 ja 19 §:n 1—3 momentti, 20 §:n 1 momentti, 21 §:n 2 momentti, 22:n 1—5 momentti, 23 §:n 1 momentin kohdat 1—4, 25, 27, 29 § lukuun ottamatta 2 mom. 4 kohta, 31—32, 34, 36—37, 39—40 §, 45 §:n 1 momentti ja 46 §,

sellaisina kuin niistä ovat 2 ja 22 § osaksi laeissa 529/2005 ja 851/2006, 3 §:n 3 momentin 1 ja 8 kohta laissa 457/2009, 4 ja 6 § osaksi laissa 529/2005, 7 ja 8 § laissa 1424/2009, 13 § osaksi laeissa 523/2004, 981/2007 ja 1424/2009 ja 14 § laeissa 594/2005, 256/2006 ja 538/2006 sekä laissa 1424/2009, 16, 37 ja 40 § osaksi laissa 457/2009, 16 a § laissa 457/2009, 19 § osaksi laeissa 529/2005 ja 594/2005, laissa 256/2006 sekä laeissa 538/2006, 981/2007, 457/2009 ja 1424/2009, 23 § osaksi laissa 672/2006 ja laissa 457/2009 sekä 29 § osaksi laissa 280/2007, sekä

lisätään 3 §:n 3 momenttiin, sellaisena kuin se on laissa 457/2009, uusi 9 kohta, lakiin uusi 19 a ja 19 b, 32 §:n edelle uusi luvun otsikko, uusi 38 §, 45 §:n 1 momenttiin uusi 6 kohta seuraavasti:

2 §

Poliisiasiain tietojärjestelmä

Tietojärjestelmään saadaan tallettaa rikoksesta epäillyn tai esitutkinnan, poliisitutkinnan, poliisin toimenpiteen taikka pakkokeinon kohteena olevan henkilön henkilöllisyyttä koskevista tiedoista nimet, syntymäaika, henkilötunnus, sukupuoli, äidinkieli, kansalaisuus, siviilisäätty, syntymävaltio, syntymäkotikunta, kotikunta, ammatti, osoite ja puhelinnumero tai muu yhteystieto, tieto henkilön kuolemasta tai kuolleeksi julistamisesta sekä ulkomaalaisen henkilön Maahanmuuttoviraston antama asiakasnumero, Liikenteen turvallisuusviraston antama asiakasnumero,

vanhempien nimet, kansallisuus, osoite ja matkustusasiakirjan tiedot sekä muut maahantuloon ja rajanylittämiseen liittyvät tarpeelliset tiedot. Ilmoittajana, todistajana tai asianomistajana esiintyvän tai muutoin asiaan liittyvän henkilön henkilöllisyydestä saadaan tallettaa henkilön yksilöimiseksi tarvittavat tiedot.

Tietojärjestelmään saadaan lisäksi tallettaa poliisilain 1 §:n 1 momentissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi hankittuja muita tarpeellisia tietoja seuraavasti:

1) tutkinta- ja virka-aputehtävien suorittamiseksi ja kirjaamiseksi esitutkintalaissa (449/1987) tarkoitettussa esitutkinnassa, poliisilaisissa tarkoitettussa poliisitutkinnassa, poliisin toimenpiteiden yhteydessä tai virka-aputehtävässä taikka pakkokeinolain

(450/1987) soveltamisen yhteydessä saatuja tietoja (*tutinnan- ja virka-avun tiedot*) seuraavasti:

a) rikosilmoituksen tai muuta tapahtumaa koskevan ilmoituksen numero, tapahtumaaika ja -paikka, ilmoitusaika, rikos- ja muut nimikkeet, törkeimmän rikoksen syyteoikeuden vanhentumisaika, tutkiva yksikkö, tutkijat, tutkinnan tila sekä poliisin, syyttäjän ja tuomioistuimen päätöskoodi;

b) tiedot rikoksesta epäillyistä henkilöistä sekä ilmoittajina, todistajina ja asianomistajina esiintyvistä tai muutoin ilmoitukseen liittyvistä henkilöistä;

c) tiedot rikosilmoitusten ja muiden ilmoitusten nimikkeistä, pakkokeinoista, poliisin toimenpiteistä sekä esitutkinnan ja poliisitutkinnan vaiheista;

d) muista poliisin tehtävään, toimenpiteeseen ja tapahtumaan liittyvistä tarpeellisista kuvauksista, olosuhteista ja yksilöinneistä;

e) rikosten tekotapojen luokittelumiseksi ja analysoimiseksi tekijän, tapauksen tai teon luokittelua kuvaavia tietoja sekä rikosten sartoittamiseen ja tekniseen tutkintaan tarvittavia tietoja;

2) henkilöiden tavoittamiseksi, valvomiseksi, tarkkailemiseksi ja suojaamiseksi etsintäkuulutetuista, liiketoiminta-, tapaamis-, lähestymis-, matkustus-, eläintenpito- tai metsästyskieltoon määrättyistä, kansalliseen maahantulokieltoon määrättyistä, valvontua koevapautta tai valvontarangaistusta suorittavista, ehdonalaisessa vapaudessa olevista taikka tarkkailtavista henkilöistä valokuva, sormenjäljet, muuttumattomat fyysiset erityistuntemerkit sekä tieto siitä, onko kuuluttava henkilö aseistettu, väkivaltainen tai karannut, ilmoituksen tunnistetiedot, toimenpiteen syy, pyydyt toimenpiteet, kuuluttava viranomainen, kuulutuksen vanhentumisajankohta, henkilön vaarallisuus ja muut kuulutusten valvonnassa tarvittavat tiedot sekä tiedot henkilöllisyyttä väärinkäyttäneen ja henkilöllisyyden väärinkäytön kohteeksi joutuneen henkilön oikeasta henkilöllisyydestä (*henkilökuulutustiedot*);

3) kadonneiksi ilmoitettujen henkilöiden löytämiseksi ja tunnistamattomina löytyneiden vainajien tunnistamiseksi tarpeellisia tietoja, mukaan lukien valokuvat, sormenjäljet, hammaskaaviot, DNA-tunnisteet sekä tiedot

proteeseista ja lääketieteellisistä jälkiä jättäneistä toimenpiteistä sekä ilmoituksen tunnistetiedot (*tunnistettavien tiedot*);

4) anastetuista tai muusta syystä etsittävästä ajoneuvoista ja rekisterikilvistä yksilöintitietoja omaisuuden löytämiseksi ja omistajalleen tai haltijalleen palauttamiseksi tarpeellisia tietoja, ilmoituksen tunnistetiedot sekä moottoriajoneuvoilla liikkuvista etsittävästä tai tarkkailtavista henkilöistä henkilöiden tavoittamiseksi tarpeellisia tietoja (*etsittävien ajoneuvojen tiedot*);

5) rikoksella menetetyistä, poliisin haltuun otetusta taikka kadonneesta tai kadonneella henkilöllä olleesta omaisuudesta yksilöintitietoja omaisuuden löytämiseksi ja omaisuuden omistajalleen tai haltijalleen palauttamiseksi tarpeellisia tietoja sekä katoamistapauksen selvittämiseksi tarpeellisia tietoja (*omaisuustiedot*);

6) vapaudenmenetysaikojen seuraamiseksi ja valvomiseksi sekä säilytysturvallisuuden varmistamiseksi esitutkintalain, pakkokeinolain, poliisilain tai muun lainsäädännön perusteella säilöönotetuista, kiinniotetuista, pidätetyistä tai vangituista henkilöistä vapauden menettämiseen, säilytykseen ja säilytysturvallisuuteen vaikuttavia tietoja (*vapautesa menettäneiden tiedot*);

7) rikosilmoitusten koottua hakua varten rikoksista epäillyistä henkilöistä rikosilmoituksen numero, rikoksen tekopäivä ja -paikka, rikosnimike, rikoksen syyteoikeuden vanhentumisaika, tutkinnan tila sekä poliisin jutun päättämiseksi tekemät päätökset sekä tieto syyttäjän ratkaisusta ja tuomioistuinten ratkaisuksista ja niiden lainvoimaisuudesta (*rikosilmoitushakemistotiedot*);

8) henkilön oman turvallisuuden tai poliisin työturvallisuuden kannalta välttämättömät henkilön vaarallisuuden tai arvaamattomuuden arviointiin liittyvät tiedot henkilön terveydentilasta, sairaudesta tai vammaisuudesta taikka häneen kohdistetuista hoitotoimenpiteistä tai niihin verrattavista toimenpiteistä taikka tiedot sosiaalihuollon toimenpiteistä sekä tiedot, jotka kuvaavat tai on tarkoitettu kuvaamaan rikollista tekoa, rangaistusta tai muuta rikoksen seuraamusta (*turvallisuustiedot*);

9) rikoksesta epäiltyjen henkilöiden tunnistamiseksi, rikoksen selvittämiseksi ja rikok-

sentekijöiden rekisteröimiseksi rikoksesta epäillyistä tai tuomituista henkilöistä pakkokeinolain 6 luvun 4 §:n 1 momentissa tarkoitettut henkilötuntemerkit ja 5 §:ssä tarkoitettut DNA-tunnisteet, henkilöä koskevat tekniset kuva- ja äänitallenteet ja henkilön jalkineenjäljet, epäilyn kohteena olevaan rikokseen liittyviä tietoja sekä rekisteröintiä ja henkilön luokitusta koskevia tietoja sekä rikokseen liittyviä tuntemattoman tekijän pakkokeinolain 6 luvun 4 §:n 1 momentissa tarkoitettut henkilötuntemerkit, DNA-tunnisteet, rikoksen tunnistetiedot, rekisteröinnin perusteena oleva rikosnimike sekä muita rekisteröintiä koskevia tietoja (*tuntemerkitiedot*);

10) asiakirjan poliisin päätearkistosta hakua varten tutkinnan ja virka-avun tiedoista ilmoituksen tunnistetiedot, asianosaisten henkilö- ja osallisuustiedot sekä selostusosan tiivistelmän sekä ilmoitukseen liittyvät etsintä- ja omaisuuskuulutuksista, etsittävien ajoneuvojen kuulutuksista, vapautensa menettäjien ja tunnistettavien tiedoista (*arkistotiedot*);

11) yleisön tietoon saattamiseksi ja yleisöviuhjeiden saamiseksi tai tutkintaa suorittavien viranomaisten valvonnan suuntaamiseksi poliisin tallettamia tietoja, joista tutkinnanjohtajan päätöksen mukaan on asian kiireellisyyden, vaaratilanteen, rikosten ennalta estämisen, omaisuuden omistajalleen palauttamisen tai tutkinnallisten syiden vuoksi tarpeen erityisesti tiedottaa (*tiedotustiedot*);

12) tiedot rikoksen estämiseksi, paljastamiseksi tai selvittämiseksi tietolähteenä käytetystä poliisilain 36 a §:ssä tarkoitettusta henkilöstä sekä tietolähteen käytöstä ja valvonnan tiedot (*tietolähdetiedot*);

13) tiedot majoitusliikkeiden harjoittajien toimittamista, majoitus- ja ravitsemistoiminnasta annetun lain (308/2006) mukaisista matkustajatiedoista yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi sekä rikosten ennaltaehkäisemiseksi ja selvittämiseksi (*majoitustiedot*);

14) säilytystilan järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi yksilöintitiedot henkilöistä, joille on annettu poliisin säilyttämien henkilöiden kohtelusta annetun lain (841/2006) 7 luvun 5 §:ssä tarkoitettu tapausmiskielto, sekä tiedot tapausmiskielton sisäl-

löstä, perusteesta ja voimassaoloajasta (*tapausmiskielto tiedot*);

15) poliisimiesten havaitsemia tai poliisille ilmoitettuja tietoja tapahtumista tai henkilöistä, joiden tapahtumien tai henkilöiden voidaan perustellusti epäillä olosuhteiden taikka henkilöiden uhkailujen tai muun käyttäytymisen perusteella liittyvään rikolliseen toimintaan (*havaintotiedot*);

16) poliisilain 29 §:ssä tarkoitettut teknisen valvonnan tietoja ja teknisin välinein toteutetun muun kuin jatkuvan tai toistuvan valvonnan tietoja (*teknisen valvonnan tiedot*).

3 §

Hallintoasiain tietojärjestelmä

Tietojärjestelmään saadaan tallettaa henkilön henkilöllisyyttä koskevista tiedoista, nimet, syntymäaika, henkilötunnus, sukupuoli, äidinkieli, kansalaisuus, siviilisääty, syntymävaltio, syntymäkotikunta, kotikunta, ammatti, osoite ja puhelinnumero tai muu yhteystieto, tieto henkilön kuolemasta tai kuolleeksi julistamisesta sekä ulkomaalaisen henkilön Maahanmuuttoviraston antama asiakasnumero, vanhempien nimet, kansallisuus, osoite ja matkustusasiakirjan tiedot.

Tietojärjestelmään saadaan lisäksi tallettaa poliisilain 1 §:n 3 momentissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi hankittuja muita tarpeellisia tietoja seuraavasti:

1) ampuma-aselaisissa (1/1998) säädettyjen poliisin tehtävien suorittamiseksi tarpeelliset tiedot mainitussa laissa tarkoitettusta hakemuksesta, luvasta, poliisin toimenpiteestä, päätöksestä, esteestä, huomautuksesta, ilmoituksesta, tarkastuksesta sekä soveltuvuustestin suorittamisajankohdasta (*aselupatieidot*);

8) rahankeräyslaissa (255/2006) säädettyjen tehtävien suorittamiseksi tarpeelliset tiedot lupahakemuksista, luvista, lupien peruuttamisista, varoituksista ja tilityksistä sekä luvan hakijoista ja saajista, rahankeräyksen käytännön toimeenpanijoista ja näiden vastuhenkilöistä sekä tarkastustoimenpiteistä (*rahankeräysten valvontatiedot*);

9) arpajaislaissa (1047/2001) säädettyjen tehtävien suorittamiseksi tarpeelliset tiedot

ilmoituksista, lupahakemuksista, luvista, lupien peruuttamisista, tilityksistä, ilmoitusten tekijöistä sekä luvan hakijoista ja saajista, arpajaisten käytännön toimeenpanijoista ja näiden vastuuhenkilöistä, tarkastustoimenpiteistä sekä kieltoihin ja uhkasakkomenettelyyn liittyvistä toimenpiteistä (*arpajaislupatiedot*).

4 §

Epäiltyjen tietojärjestelmä

Henkilön henkilöllisyyttä koskevista tiedoista saadaan tallettaa nimet, syntymäaika, henkilötunnus, sukupuoli, äidinkieli, kansalaisuus, kansallisuus, siviilisääty, syntymävaltio, syntymäkotikunta, kotikunta, ammatti, osoite ja puhelinnumero tai muu yhteystieto, henkilöä koskevat ääni- ja kuvatallenteet sekä henkilön fyysisiin ominaisuuksiin perustuvat tunnistetiedot, tieto henkilön kuolemasta tai kuolleeksi julistamisesta sekä ulkomalaisen henkilön Maahanmuuttoviraston antama asiakasnumero, vanhempien nimet, kansallisuus, osoite ja matkustusasiakirjan tiedot.

Epäiltyjen tietojärjestelmää saavat käyttää teknisen käyttöyhteyden avulla vain rikostiedustelu-, rikosanalyysi- ja tarkkailutehtäviin määrätyt poliisin henkilöstöön kuuluvat sekä poliisin ulkomaille lähettämät yhdyshenkilöt.

5 §

Suojelupoliisin toiminnallinen tietojärjestelmä

Henkilön henkilöllisyyttä koskevista tiedoista saadaan tallettaa nimet, syntymäaika, henkilötunnus, sukupuoli, äidinkieli, kansalaisuus, kansallisuus, siviilisääty, syntymävaltio, syntymäkotikunta, kotikunta, ammatti, osoite ja puhelinnumero tai muu yhteystieto, henkilöä koskevat ääni- ja kuvatallenteet sekä henkilön fyysisiin ominaisuuksiin perustuvat tunnistetiedot, tieto henkilön kuolemasta tai kuolleeksi julistamisesta sekä ulkomalaisen henkilön Maahanmuuttoviraston antama asiakasnumero, vanhempien nimet,

kansallisuus, osoite ja matkustusasiakirjan tiedot.

6 §

Poliisin muut henkilörekisterit

Edellä 2—4 ja 33 §:ssä tarkoitettujen pysyvien automaattisen tietojenkäsittelyn avulla ylläpidettävien valtakunnallisten tietojärjestelmien lisäksi poliisin valtakunnallisessa käytössä voi olla tilapäisiä tai manuaalisesti ylläpidettäviä henkilörekistereitä.

Yhden tai useamman poliisiyksikön käyttöön voidaan perustaa myös:

1) muu poliisin henkilörekisteri kuin 2—5 tai 33 §:ssä tarkoitettu tietojärjestelmä;

2) sellaisen rikoksen, josta saattaa seurata vankeutta, estämiseksi, paljastamiseksi tai selvittämiseksi tarpeellista rikosanalyysia varten tilapäinen rekisteri, jossa saa yhdistää, tallettaa ja muuten käsitellä 2—4 §:ssä tarkoitettujen tietojärjestelmien tietoja, poliisin yksittäisen tehtävän suorittamisen yhteydessä saatuja rikostiedustelu-, tarkkailu- ja havaintotietoja sekä 14 §:n 1 momentin 2 ja 4 kohdassa tarkoitettuja tietoja.

7 §

Rekisterinpitäjä

Edellä 2—4 §:ssä ja 6 §:n 1 momentissa sekä 33 §:ssä tarkoitettujen henkilörekisterin rekisterinpitäjä on Poliisihallitus, 5 §:ssä tarkoitettujen henkilörekisterin rekisterinpitäjä on suojelupoliisi ja 6 §:n 2 momentissa tarkoitettujen henkilörekisterin rekisterinpitäjä on toiminnasta vastaava poliisiyksikkö.

8 §

Henkilörekisterin perustaminen

Muiden kuin 2—5 ja 33 §:ssä tarkoitettujen henkilörekisterien perustamisesta on tehtävä kirjallinen päätös. Edellä 6 §:ssä tarkoitettujen valtakunnallisessa käytössä olevien tilapäisten ja manuaalisesti ylläpidettävien hen-

kilörekisterien perustamista koskevasta päätöksestä ja sen olennaisesta muuttamisesta on ilmoitettava viimeistään kuukautta ennen rekisterin perustamista tai muuttamista tietosuojavaaluetuutelle. Perustamispäätöksessä on mainittava henkilörekisterin käyttötarkoitus.

10 §

Arkaluonteisten tietojen käsittely

Henkilötietolain 11 §:n 1, 2 ja 4—6 kohdassa tarkoitettuja tietoja saa kerätä ja tallettaa poliisin henkilörekisteriin ja muutoin käsitellä ainoastaan silloin, kun se on poliisin yksittäisen tehtävän suorittamiseksi välttämätöntä. Suojelupoliisin toiminnalliseen tietojärjestelmään näitä tietoja saa kerätä, tallettaa ja muutoin käsitellä silloin, kun se on suojelupoliisille laissa säädetyn tehtävän suorittamiseksi välttämätöntä. Mainitun pykälän 4 kohdassa tarkoitettuja tietoja saa lisäksi kerätä ja tallettaa poliisin henkilörekisteriin ja muutoin käsitellä silloin, kun se on rekisteröidyn oman turvallisuuden tai poliisin työturvallisuuden varmistamiseksi välttämätöntä.

Henkilötietolain 11 §:n 1, 2 ja 4—6 kohdassa tarkoitettuja tietoja ei kuitenkaan saa kerätä ja tallettaa 33 §:ssä tarkoitettuun henkilörekisteriin.

11 §

Salaisilla tiedonhankintakeinoilla saatujen ylimääräisten tietojen käsittely

Poliisilain 3 luvussa tarkoitetuilla salaisilla tiedonhankintakeinoilla saatu ylimääräinen tieto saadaan tallettaa 2, 4 tai 5 §:ssä tarkoitettuihin tietojärjestelmiin, jos tieto koskee sellaista rikosta, jonka estämisessä tai paljastamisessa olisi saatu käyttää sitä tiedonhankintakeinoa, jolla tieto on saatu, taikka jos tieto on tarpeen rikoslain (39/1889) 15 luvun 10 §:ssä tarkoitettun rikoksen estämiseksi.

Pakkokeinolain 5 a luvussa tarkoitetuilla tiedonhankintakeinoilla saadun tiedon tallet-

tamisesta henkilörekisteriin säädetään pakkokeinolaissa.

12 §

Yksittäiseen tehtävään liittymättömien tietojen käsittely

Poliisin yksittäisen tehtävän suorittamisen yhteydessä saatuja, poliisilain 1 §:n 1 momentissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi tarpeellisia tietoja, jotka eivät liity kyseiseen tai muuhun jo suoritettavana olevaan tehtävään, saa kerätä ja tallettaa vain 4, 5 ja 33 §:ssä tarkoitettuun henkilörekisteriin sekä tilapäiseksi tarkoitettuun 6 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettuun henkilörekisteriin mainituissa lainkohdissa säädettyissä talletustarkoituksissa.

Tietoja tallettaessa niihin on liitettävä arvio tietojen antajan luotettavuudesta ja tietojen oikeellisuudesta, jos se on mahdollista.

13 §

Poliisin oikeus saada tietoja eräistä rekistereistä ja tietojärjestelmistä

Poliisilla on sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään, oikeus saada tehtäviensä suorittamista ja henkilörekisteriensä ylläpitämistä varten salassapitosäännösten estämättä makсутta tai tietojen irrottamiskustannuksiin perustuvaa vastiketta vastaan teknisen käytöyhteyden avulla tai tietojoukkona tarpeellisia tietoja rekistereistä siten kuin asianomaisen rekisterinpitäjän kanssa sovitaan, seuraavasti:

1) ajoneuvoliikennerekisteristä annetussa laissa (541/2003) tarkoitettua ajoneuvoliikennerekisteristä sen 15—17 §:ssä mainittuihin tarkoituksiin;

2) rikosten estämiseksi, paljastamiseksi tai selvittämiseksi taikka henkilöiden tavoittamiseksi henkilötietojen käsittelystä rangaistusten täytäntöönpanossa annetussa laissa (422/2002) säädettyistä Rikosseuraamuslaitoksen tietojärjestelmistä vapautteen kohdistuvaa rangaistusta suorittavista tai sen suorittaneista henkilöistä sekä heitä rangaistusai- kana tapaamaan tulleista henkilöistä;

käyttöisesti tallettamalla tai tietojoukkona tallettamista varten luovuttaa:

1) oikeushallinto-, kriminaalihuolto- ja vankeinhoitoviranomaiset sekä Oikeusrekisterikeskus etsintäkuuluttamia henkilöitä koskevia tietoja, vankeinhoitoviranomaiset tuntomerkitietoja vapauteen kohdistuvaa rangaistusta suorittavista tai suorittaneista henkilöistä sekä Oikeusrekisterikeskus lähesymiskieltoja ja liiketoimintakieltoja koskevia tietoja;

2) tullilaitos ja sotilasviranomaiset etsintäkuuluttamia henkilöitä koskevia tietoja sekä tullilaitoksen toimivaltaan kuuluvien rikosten ennalta estämiseksi ja selvittämiseksi tarpeellisia tietoja;

3) ulkoasiainministeriö ja Suomen edustustot passilaissa (671/2006) ulkoministeriölle ja Suomen edustustoille säädettyjen tehtävien suorittamiseksi tarvittavia tietoja, ulkoasiainministeriö Suomessa lähettäjävaltiota edustavan diplomaatti- ja konsuliedustuston, kansainvälisen järjestön Suomessa olevan toimielimen, muun samassa asemassa olevan kansainvälisen toimielimen henkilökuntaan kuuluvista ja näiden perheenjäsenistä ja yksityisessä palveluksessa olevista henkilöistä tarvittavia tietoja;

4) rajavartiolaitos 2 §:ssä tarkoitettuja tietoja, joita on tarpeen käsitellä poliisilain 1 §:n 1 momentissa tarkoitettujen sellaisten tehtävien suorittamiseksi, jotka rajavartiolaissa (578/2005) tai muualla laissa säädetään rajavartiolaitokselle, sekä 3 §:ssä tarkoitettuja tietoja, joita on tarpeen käsitellä poliisilain 1 §:n 3 momentissa tarkoitettujen sellaisten tehtävien suorittamiseksi, jotka rajavartiolaissa tai muualla laissa säädetään rajavartiolaitokselle;

5) Metsähallituksen erätarkastaja toimivaltaansa kuuluvassa erävalvonnassa kirjattuja tarpeellisia toimenpidetietoja;

6) hätäkeskusviranomaiset hätäkeskustietojärjestelmään tallettamansa henkilön oman turvallisuuden tai työturvallisuuden kannalta tarpeellisia tietoja;

7) Maahanmuuttovirasto maahantulokieltoja sekä käännätyks- ja karkotuspäätöksiin ja virka-apuun liittyviä poliisitoimenpiteitä koskevia tietoja.

Poliisin on pyynnöstä annettava asianomaisille rekisterinpitäjille tieto 1 momentin nojalla saamiensa tietojen käsittelystä. Jos henkilötietoja on luovutettu pyytämättä, poliisin on tarkistettava viipymättä, tarvitaanko niitä siihen tarkoitukseen, jota varten ne on luovutettu.

16 §

Tietojen käyttäminen muuhun kuin tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitukseen

Poliisilla on oikeus, jollei jäljempänä toisin säädetä, käyttää poliisin henkilörekisterin tietoja muuhun kuin niiden keräämis- ja tallettamistarkoitukseen, jos tiedot ovat tarpeen:

2) välittömän ja vakavan yleistä turvallisuutta uhkaavan vaaran torjumiseksi;

Poliisin henkilörekisterin tietoja saa käyttää myös laillisuusvalvonta-, tutkimus-, suunnittelu- ja kehittämistoiminnassa. Samoin tietoja saa käyttää koulutustoiminnassa, jos tiedot ovat koulutuksen toteuttamiseksi välttämättömiä.

Edellä 2 §:n 3 momentin 10 kohdassa tarkoitettuja arkistotietoja, 15 kohdassa tarkoitettuja havaintotietoja ja 16 kohdassa tarkoitettuja valvontatietoja sekä 4 §:ssä tarkoitettujen epäiltyjen tietojärjestelmän tietoja ei saa käyttää 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettujen tehtävien suorittamiseksi.

16 a §

Passin sormenjälkitietojen käyttäminen muuhun kuin tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitukseen

Poliisi saa käyttää 3 §:n 3 momentin 4 kohdassa tarkoitettuja passin sormenjälkitietoja muuhun kuin niiden keräämis- ja tallettamistarkoitukseen vain, jos se on välttämättömyyden, luonnononnettomuuden, suuronnettomuuden tai muun katastrofin taikka rikoksen kohteeksi joutuneen tai muuten tunnistamattomaksi jääneen uhrin tunnistamiseksi. Oikeus tiedon käyttöön on vain sillä, jonka työtehtävien hoitaminen tiedon käyttöä välttämättä edellyttää.

Poliisilla on 1 momentissa tarkoitettussa tilanteessa oikeus ottaa rekisteröidyltä sormenjäljet ja verrata niitä rekisteröityihin sormenjälkiin. Vertaamista varten otettuja tietoja voidaan käyttää vain vertaamisen ajan, ja ne on hävitettävä välittömästi sen jälkeen.

17 §

Tietojen luovuttaminen toiselle poliisiyksikölle tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitukseen

Edellä 12 §:ssä tarkoitettuja tietoja saa kuitenkin luovuttaa vain silloin, kun ne ovat tarpeen:

2) välittömän ja vakavan yleistä turvallisuutta uhkaavan vaaran torjumiseksi;

Tiedot saadaan luovuttaa myös teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona.

18 §

Tietojen luovuttaminen toiselle poliisiyksikölle muuhun kuin tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitukseen

Poliisiyksikkö saa luovuttaa salassapitosäännösten estämättä toiselle poliisiyksikölle valtakunnallista käyttöä suppeampaan käyttöön perustetun poliisin henkilökäytön tietojen muuhun kuin niiden keräämis- ja tallettamistarkoitukseen jos tiedot ovat tarpeen:

- 1) valtion turvallisuuden varmistamiseksi;
- 2) välittömän ja vakavan yleistä turvallisuutta uhkaavan vaaran torjumiseksi;
- 3) sellaisen rikoksen ennalta estämiseksi tai selvittämiseksi, josta saattaa seurata vankeutta;
- 4) henkilöllisyyden selvittämiseksi suorittaessa sellaista poliisin yksittäistä tehtävää, joka välttämättä edellyttää henkilöllisyyden varmistamista;
- 5) päätettäessä tai annettaessa lausuntoa luvan myöntämisestä tai voimassaolosta, jos luvan myöntämisen tai voimassaolon edellytykseksi on säädetty luvanhakijan tai luvan haltijan luotettavuus, sopivuus tai muu sellainen ominaisuus, jonka arvioiminen edel-

lyttää luvanhakijan tai luvan haltijan terveydentilaan, päihteiden käyttöön, rikokseen syyllistymiseen tai väkivaltaiseen käyttäytymiseen liittyviä tietoja.

Edellä 5 §:ssä tarkoitettujen suojelupoliisin toiminnallisen tietojärjestelmän tietoja ja 6 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettujen henkilörekisterin 12 §:ssä tarkoitettuja tietoja ei kuitenkaan saa luovuttaa 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettujen tehtävien suorittamiseksi.

Poliisin henkilökäytön tietoja saa luovuttaa salassapitosäännösten estämättä myös laillisuusvalvonta-, tutkimus-, suunnittelu- ja kehittämistoiminnassa. Samoin tietoja saa käyttää koulutustoiminnassa, jos tiedot ovat koulutuksen toteuttamiseksi välttämättömiä.

Tiedot saadaan luovuttaa myös teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona.

19 §

Tietojen luovuttaminen muille viranomaisille

Poliisi saa luovuttaa henkilökäytöstään salassapitosäännösten estämättä teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona tietoja, jotka ovat tarpeen, seuraavasti:

1) Liikenteen turvallisuusvirastolle ajoneuvoliikennerekisteristä annetun lain 11 §:n 1 momentin 5 kohdassa sekä luvan myöntämisen, uusimisen ja peruuttamisen edellytysten arvioimiseksi ilmailulain (1194/2009) 48 §:ssä tarkoitettuja tietoja;

2) Hätäkeskuslaitokselle hätäkeskuslaissa (157/2000) säädettyjen tehtävien suorittamiseksi tarpeellisia tietoja alkutoimenpiteiden tai työturvallisuuden varmistamiseksi taikka asianomaisen yksikön tukemiseksi ottaen lisäksi huomioon, mitä tietojen saamista koskevan oikeuden rajoittamisesta mainitussa laissa säädetään, sekä poliisiasian tietojärjestelmän työturvallisuustietoja hätäkeskustietojärjestelmään tallettavaksi;

3) pelastusviranomaisille pelastustoimintaa varten;

4) rajavartiolaitokselle henkilöiden maahantulon ja maastalähdön valvontaa ja siihen kuuluvan rajatarkastuksen suorittamista, ulkomaalaisia koskevien säännösten noudattamisen valvontaa, rajaturvallisuuden ylläpitämistä sekä rikosten estämistä, paljastamista,

esitutkintaa ja muuta tutkintaa varten ja muihin tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitusta vastaaviin rajavartiolaitoksen tehtäviin sekä muuhun kuin tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitukseen 16 §:n 1 momentin mukaisissa tapauksissa;

5) Pääesikunnalle poliisin tehtävien suorittamisesta puolustusvoimissa annetussa laissa (1251/1995) tarkoitettuja turvallisuus- ja valvontatehtäviä sekä rikostutkintaa varten, asevelvollisuuslain 96 §:n mukaisia tehtäviä varten, turvallisuusselvityksistä annetussa laissa (177/2002) tarkoitettujen turvallisuusselvitysten tekemistä varten ja kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetussa laissa (588/2004) tarkoitettujen yhteisö- ja henkilöturvallisuusselvitysten tekemistä varten sekä asevelvollisuusrekisterin ylläpitäjälle asevelvollisuuslain 96 §:ssä tarkoitettuja tehtäviä varten;

6) sosiaaliviranomaisille ulkomaalaisen toimeentuloa koskevan asian käsittelyä varten sekä lastensuojelulain (417/2007) 25 §:n ja nuorisolain (72/2006) 76 §:n mukaisesti;

7) tullilaitokselle ulkomaanliikenteen valvontaa, tullirikosten ennalta estämistä, keskeyttämistä ja selvittämistä sekä henkilöiden maahantulon ja maastalähdön valvontaa ja siihen kuuluvan rajatarkastuksen suorittamista varten sekä haasteen ja muun tiedoksianto suorittamista varten;

8) työviranomaisille työntekijän oleskeluluvan tai elinkeinonharjoittajan oleskeluluvan antamista tai työnteon valvontaa koskevan asian käsittelyä varten;

9) ulkoasiainministeriölle ja Suomen edustustolle näiden toimivaltaan kuuluvan passin tai muun matkustusasiakirjan, viisumin, työntekijän oleskeluluvan, elinkeinonharjoittajan oleskeluluvan tai muun oleskeluluvan antamista varten;

10) Maahanmuuttovirastolle ulkomaalaisia ja Suomen kansalaisuutta koskevien sellaisten asioiden käsittelemistä ja ratkaisemista varten, jotka lailla tai asetuksella säädetään Maahanmuuttoviraston tehtäviksi;

11) tuomioistuimille ampuma-aseisiin, aseiden osiin, patruunoihin tai erityisen vaarallisiin ammuksiin liittyvien asioiden käsittelyä varten;

12) tuomioistuimille ja Oikeusrekisterikeskukselle etsintäkuulutusten seuraamista var-

ten, Rikosseuraamuslaitokselle vapautteen kohdistuvaan rangaistukseen tuomittuja koskevien etsintäkuulutusten ja lähestymiskiellotopäätösten seuraamista, vankeusaikaisen rikollisuuden estämistä sekä lupa-asioiden käsittelyä ja lupa-asioiden noudattamisen valvontaa varten sekä oikeushallintoviranomaisille ja sotilasviranomaisille näiden omien etsintäkuulutusten seuraamista varten;

13) ulosottomiehelle ulosottokaaren (705/2007) 3 luvun 67 §:n mukaisesti ulosotoselvitystä tai muuta ulosottoasiain täytäntöönpanoa varten;

14) yleisille syyttäjille yleisistä syyttäjäistä annetun lain (199/1997) 11 §:ssä säädettyssä laajuudessa;

15) poliisilain 1 §:ssä säädettyjen tehtävien suorittamiseksi virkamiehelle, jolla on mainitun lain 8 §:ssä säädetty erityiset poliisivaltuudet tai joka toimii ulkomailla Suomen sijoittamana poliisin yhdyshenkilön tehtävissä; tietojen luovuttamisesta on voimassa, mitä 17 §:n 1—3 momentissa ja 18 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään;

16) haastemieslain (505/1986) 1 ja 6 §:ssä mainitulle virkamiehelle muuntorangaistuksen määräämistä koskevaan oikeudenkäyntiin haastamista varten sekä haastemiehille haasteen toimittamista varten tarpeelliset poliisiasiain tietojärjestelmän henkilötiedot, työturvallisuustiedot ja pidätettyjen tiedot;

17) Metsähallituksen erätarkastajalle tämän toimivaltaan kuuluvaa erävalvontaa varten;

18) tienpitäjinä toimiville kunnille ja Liikennevirastolle liikenneonnettomuustietoja liikenneturvallisuuden edistämistä varten;

19) terveydensuojeluviranomaisille majoi- tus- ja ravitsemustoiminnasta annetun lain (308/2006) mukaisista matkustajatiedoista tartuntatautien ehkäisemistä varten;

20) työsuojeluhallinnolle kuljettajien ajo- ja lepoaikojen valvontaa varten tieliikenteen sosiaalilainsäädännöstä annettujen neuvoston asetusten (ETY) N:o 3820/85 ja (ETY) N:o 3821/85 täytäntöönpanoa koskevista vähimmäisedellytyksistä ja neuvoston direktiivin 88/599/ETY kumoamisesta annetun Euroopan neuvoston ja parlamentin direktiivin (2006/22/EY) mukaiset tiedot;

21) vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetussa laissa (719/1994) tarkoitetuille viran-

omaisille vaarallisten aineiden kuljetusten valvontaa varten tarvittavia tietoja.

Edellä 3 §:n 3 momentin 4 kohdassa tarkoitettuja passin sormenjälkitietoja poliisi saa luovuttaa salassapitosäännösten estämättä ainoastaan 1 momentin 4, 7, 9 ja 10 kohdassa tarkoitetuille viranomaisille henkilöllisyyden varmistamiseksi ja asiakirjan aitouden toteamiseksi silloin, kun se on tarpeen henkilön maahantuloa, maassa oleskelua tai maasta lähtöä koskevien asioiden käsittelyä varten. Tietojen saamiseen oikeutetulla on oikeus ottaa rekisteröidyltä sormenjäljet ja verrata niitä rekisteröityihin sormenjälkiin. Vertaamista varten otettuja tietoja voidaan käyttää vain vertaamisen ajan ja ne on hävitettävä välittömästi sen jälkeen.

Rekisterinpitäjä voi erityisestä syystä antaa salassapitosäännösten estämättä 4 §:ssä tarkoitettuun epäiltyjen tietojärjestelmään ja 6 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettuun rekisteriin teknisen käyttöyhteyden puolustusvoimien, rajavartiolaitoksen ja tullilaitoksen rikostiedustelu-, rikosanalyysi- tai tarkkailutehtäviin määrätyille virkamiehille sekä vankeinhoitolaitoksen rikostiedustelu-, rikosanalyysi- tai tarkkailutehtäviin määrätyille virkamiehille, joilla on poliisilain 8 §:ssä säädetty erityiset poliisivaltuudet tai ulkoasiainministeriön palveluksessa olevalle, poliisin rajavartiolaitoksen ja tullilaitoksen yhdyshenkilölle.

Luovutettavien tietojen laatu on varmennettava ja niihin on mahdollisuuksien mukaan lisättävä tietoja, joiden avulla vastaanottaja voi arvioida tietojen oikeellisuutta, täydellisyyttä, ajantasaisuutta ja luotettavuutta. Jos ilmenee, että on luovutettu virheellisiä tietoja tai että tietoja on luovutettu lainvastaisesti, asiasta on ilmoitettava viipymättä vastaanottajalle.

19 a §

Tietojen luovuttaminen yleisölle

Poliisi saa luovuttaa yleisen tietoverkon välityksellä yleisön tietoon saattamiseksi ja yleisövihjeiden saamiseksi 2 §:n 3 momentin 11 kohdassa tarkoitettuja tietoja, jos se on olennaisen tärkeää poliisilain 1 §:n 1 momentissa säädetyn tehtävän suorittamiseksi.

19 b §

Tietojärjestelmien ja niihin talletettujen tietojen käsittelyn valvonta

Tässä laissa tarkoitettujen tietojärjestelmien ja niihin sisältyvien tietojen salassapito ja muu suoja varmistetaan:

1) antamalla pääsy tietoihin vain niille, jotka tarvitsevat tietoja työtehtäviensä hoitamiseksi;

2) huolehtimalla siitä, että tietojärjestelmien talletettujen tietojen käyttö, luovutus ja muu käsittely sekä luovutuksen perusteet kirjataan sähköiseen lokiin, tietojärjestelmään, asianhallintajärjestelmään, manuaaliseen diariin tai asiakirjaan;

3) estämällä tietojen luvaton muuttaminen ja muu luvaton tai asiaton käsittely käyttöoikeushallinnan, käytön valvonnan sekä tietoverkkojen, tietojärjestelmien ja tietopalvelujen asianmukaisilla ja riittäväillä turvallisuusjärjestelyillä ja muilla toimenpiteillä.

20 §

Tietojen luovuttamisesta päättäminen

Oikeudesta luovuttaa poliisin henkilörekisterin tietoja teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona päättää rekisterinpitäjä.

22 §

Tietojen poistaminen poliisiasiaintietojärjestelmästä

Poliisiasiaintietojärjestelmästä tiedot poistetaan seuraavasti:

1) tutkinnan ja virka-avun tiedot, jolleivät ne tutkinnallisen tai valvonnallisen syyn tai asianomistajan oikeuksien vuoksi ole tarpeen:

a) syyttäjälle siirretyn rikosilmoituksen tiedot viiden vuoden kuluttua ilmoituksen siirtämisestä syyttäjälle, kun ilmoituksen törkeimmistä rikoksista voi seurata sakkoa; kymmenen vuoden kuluttua jutun siirtämisestä syyttäjälle, kun ilmoituksen törkeimmistä rikoksista voi seurata enintään viiden vuoden vankeusrangaistus; kahdenkymme-

nen vuoden kuluttua jutun siirtämisestä syyttäjälle, kun ilmoituksen törkeimmästä rikoksesta voi seurata yli 5 vuotta vankeutta; tietoja ei poisteta, jos rikoksen syyteoikeus ei vanhene;

b) muiden rikosilmoitusten tiedot yhden vuoden kuluttua viimeisimmän epäillyn rikoksen syyteoikeuden vanhentumisesta, aikaisintaan kuitenkin viiden vuoden kuluttua ilmoituksen kirjaamisesta;

c) muiden ilmoitusten tiedot viiden vuoden kuluttua ilmoituksen kirjaamisesta;

2) henkilökuulutustiedoista liiketoimintakieltoa koskevat tiedot viiden vuoden kuluttua liiketoimintakiellon päättymisestä, lähestymiskieltoa tai tapaamiskieltoa koskevat tiedot viiden vuoden kuluttua lähestymiskiellon tai tapaamiskiellon määräämisestä, valvottua koevapautta tai valvontarangaistusta koskevat tiedot viiden vuoden kuluttua valvotun koevapauden tai valvontarangaistuksen päättymisestä ja muut tiedot kolmen vuoden kuluttua kuulutuksen tai kiellon peruuttamisesta;

3) tunnistettavien tiedot viiden vuoden kuluttua kadonneen henkilön löytämisestä tai tuntemattoman vainajan tunnistamisesta;

4) etsittävien ajoneuvojen tiedot, kun ne tutkinnallisen tai valvonnallisen syyn taikka asianomistajan oikeuksien vuoksi eivät ole tarpeen;

5) omaisuustiedot, kun ne tutkinnallisen tai valvonnallisen syyn taikka asianomistajan oikeuksien vuoksi eivät ole tarpeen;

6) vapautensa menettäneiden tiedot kymmenen vuoden kuluttua viimeisen tiedon merkitsemisestä ja poliisilain 11 §:n nojalla kiinniotetun tiedot viiden vuoden kuluttua tiedon merkitsemisestä, jolleivät ne tutkinnallisen tai valvonnallisen syyn vuoksi ole tarpeen;

7) rikosilmoitushakemistotiedot, joita ei poisteta 1 kohdan a tai b alakohdan mukaisesti, poistetaan yhden vuoden kuluttua:

a) siitä, kun on päätetty, että esitutkinta lopetetaan esitutkintalain 4 §:n 3 momentin, 9 §:n 2 momentin tai 43 §:n 2 momentin perusteella tai ettei esitutkintaa toimiteta tai se päätetään esitutkintalain 3 §:n perusteella;

b) siitä, kun rekisterinpitäjä on saanut tiedon syyttäjän tekemästä päätöksestä jättää ryhtymättä toimenpiteisiin rikokseen syylli-

sen saattamiseksi syytteeseen taikka syyttäjän tekemästä päätöksestä, jonka mukaan asiassa ei ole kyseessä rikos tai näyttöä rikoksesta;

c) siitä, kun rekisterinpitäjä on saanut tiedon tuomioistuimen lainvoimaisesta ratkaisusta, jonka mukaan rekisteröityä vastaan nostettu syyte on hylätty tai nostettu syyte syyteoikeuden vanhentumisen vuoksi hylätty;

d) siitä, kun rekisterinpitäjä saa tiedon syylliseksi epäillyn kuolemasta;

e) siitä, kun rikoksen syyteoikeus on vanhentunut eikä esitutkinnassa ole käynyt ilmi, että ketään ei voida saattaa syytteeseen;

- viiden vuoden kuluttua jutun siirtämisestä syyttäjälle, kun ilmoituksen törkeimmästä rikoksesta voi seurata sakkoa;

- kymmenen vuoden kuluttua jutun siirtämisestä syyttäjälle, kun ilmoituksen törkeimmästä rikoksesta voi seurata enintään viiden vuoden vankeusrangaistus;

- kahdenkymmenen vuoden kuluttua jutun siirtämisestä syyttäjälle, kun ilmoituksen törkeimmästä rikoksesta voi seurata yli 5 vuotta vankeutta;

8) turvallisuustiedot yhden vuoden kuluttua rekisteröidyn kuolemasta;

9) tuntoerkkätiedot viimeistään kymmenen vuoden kuluttua rekisteröidyn kuolemasta; kuitenkin yhden vuoden kuluttua:

a) siitä, kun on päätetty, että esitutkinta lopetetaan esitutkintalain 4 §:n 3 momentin, 9 §:n 2 momentin tai 43 §:n 2 momentin perusteella tai ettei esitutkintaa toimiteta tai se päätetään esitutkintalain 3 §:n perusteella;

b) siitä, kun rekisterinpitäjä on saanut tiedon syyttäjän tekemästä päätöksestä jättää ryhtymättä toimenpiteisiin rikokseen syyllisen saattamiseksi syytteeseen taikka syyttäjän tekemästä päätöksestä, jonka mukaan asiassa ei ole kyseessä rikos tai näyttöä rikoksesta;

c) siitä, kun rekisterinpitäjä on saanut tiedon tuomioistuimen lainvoimaisesta ratkaisusta, jonka mukaan rekisteröityä vastaan nostettu syyte on hylätty tai nostettu syyte syyteoikeuden vanhentumisen vuoksi hylätty;

10) arkistotiedot sen jälkeen, kun asiakirjojen säilytys poliisiyksiköissä päättyy; pysy-

västi säilytettävien asiakirjojen hakemistotiedot säilytetään pysyvästi;

11) tiedotustiedot kahden vuoden kuluttua tiedon julkaisemisesta; omaisuutta, etsittäviä ajoneuvoja ja tunnistettavia henkilöitä koskevat tiedot kuitenkin viimeistään samanaikaisesti niitä koskevien kuulutusten poistamisen kanssa;

12) tietolähdetiedot kymmenen vuoden kuluttua viimeisen tiedon merkitsemisestä;

13) majoitustiedot vuoden kuluttua ilmoituksen tekemisestä;

14) tapaamiskielto tiedot kahden vuoden kuluttua kiellon päättymisestä;

15) poliisilain 3 luvussa tarkoitetuilla tiedonhankintakeinoilla saadut 11 §:ssä tarkoitettut ylimääräiset tiedot viiden vuoden kuluttua siitä, kun asia on lainvoimaisesti ratkaistu tai jätetty sillensä;

16) havaintotiedot ja teknisen valvonnan tiedot kuuden kuukauden kuluttua tietoon liittyvän viimeisimmän merkinnän tallettamisesta järjestelmään.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään tietojen poistamisesta, rekisteröidyn, joka oli rikoksen tekohetkellä alle 15-vuotias, tiedot poistetaan hänen täytettyään 18 vuotta, ellei hän 15 vuotta täytettyään ole syyllistynyt rikokseen. Tietoja ei kuitenkaan tällä perusteella poisteta, jos ilmoitukseen liittyy muita syylliseksi epäiltyjä, joiden tietoja ei vielä poisteta tai jokin merkinnöistä koskee rikollista tekoa, josta on seuraamukseksi säädetty ainoastaan vankeutta.

Tunnistamattomiksi jääneet rikospaikalta taltioidut jäljet poistetaan vuoden kuluttua rikoksen syyteoikeuden vanhentumisesta.

Edellä 1 momentin 1, 3, 4, 5 ja 8 kohdassa tarkoitettujen tietojen edelleen säilyttämisen tarpeellisuus tutkitaan viimeistään kolmen vuoden kuluttua edellisestä tarpeellisuuden tarkastamisesta, ja tietojen uudelleen tarkastamisesta tehdään merkintä.

23 §

Tietojen poistaminen hallintoasiain tietojärjestelmästä

Hallintoasiain tietojärjestelmästä tiedot poistetaan seuraavasti:

1) edellä 3 §:n 3 momentin 1 kohdassa tarkoitetuista aselupatiedoista päätöstä koskevat tiedot kahdenkymmenen vuoden kuluttua päätöksestä tai sen raukeamisesta taikka päätöksessä mainitun voimassaoloajan päättymisestä, lupatiedot kahdenkymmenen vuoden kuluttua luvan voimassaoloajan päättymisestä, este- tai huomautustiedot ja muut talletetut tiedot kahdenkymmenen vuoden kuluttua tiedon merkitsemisestä sekä asetiedot kahdenkymmenen vuoden kuluttua siitä kun ase muutettiin pysyvästi toimintakyvyttömäksi, romutettiin tai vietiin pysyvästi maasta;

2) henkilökortti- ja passitiedoista, passin sormenjälkitiedoista, turvallisuusalan valvontatiedoista sekä rahankeräysten ja arpajaisen valvontatiedoista päätöstä koskevat tiedot kymmenen vuoden kuluttua päätöksestä tai sen raukeamisesta taikka päätöksessä mainitun voimassaoloajan päättymisestä, este-, huomautus- ja tarkastustiedot sekä muut talletetut tiedot kymmenen vuoden kuluttua tiedon merkitsemisestä;

3) kuvatiedot kolmen vuoden kuluttua sen poliisin, ulkoasiainministeriön, tai Suomen edustuston myöntämän luvan tai antaman päätöksen voimassaoloajan päättymisestä, jonka valmistamiseen henkilön valokuvaa tai nimikirjoitusnäytettä on viimeksi käytetty; kuitenkin, jos jollakin aikaisemmalla luvalla tai päätöksellä on pidempi voimassaoloaika kuin viimeksi valmistetulla luvalla tai päätöksellä, poistetaan tiedot kolmen vuoden kulussa pidempään voimassa olevan luvan tai päätöksen voimassaoloajan päättymisestä;

4) paikallispoliisin turvallisuus selvitykset vuoden kuluttua uuden suppean turvallisuus selvityksen antamisesta, viimeistään kuitenkin kymmenen vuoden kuluttua selvityksen antamisesta;

25 §

Tietojen poistaminen suojelupoliisin toiminnallisesta tietojärjestelmästä

Henkilöä koskevat tiedot poistetaan suojelupoliisin toiminnallisesta tietojärjestelmästä 25 vuoden kuluttua viimeisen tiedon merkitsemisestä. Tietojärjestelmässä olevat perusmuotoiset ja laajat turvallisuus selvitykset

poistetaan vuoden kuluessa vastaavan uuden selvityksen antamisesta, viimeistään kuitenkin kymmenen vuoden kuluttua selvityksen antamisesta.

27 §

Virheelliseksi todettu tieto

Virheelliseksi todettu tieto on merkittävä virheelliseksi ja tieto on säilytettävä, jos se on tarpeen rekisteröidyn, muun asianosaisen tai poliisin henkilöstöön kuuluvan oikeuksien turvaamiseksi. Tällaista tietoa saa käyttää ainoastaan mainitussa oikeuksien turvaamisen tarkoituksessa.

Virheelliseksi todettua tietoa ei kuitenkaan saa säilyttää 33 §:ssä tarkoitetussa rekisterissä.

Virheelliseksi todettu tieto, jota 1 momentin nojalla säilytetään, on poistettava heti kun tiedon säilyttäminen oikeuksien turvaamiseksi ei enää ole tarpeen, viimeistään kuitenkin viiden vuoden kuluttua tiedon poistamiselle säädetyn määräajan päättymisestä.

29 §

Tietojen luovuttaminen Euroopan unionin jäsenvaltioiden alueella ja Euroopan talousalueella

Poliisi saa salassapitosäännösten estämättä luovuttaa poliisilain 1 §:n 1 momentissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi perustetun poliisin henkilörekisterin tietoja Euroopan unionin jäsenvaltion ja Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion poliisiviranomaiselle ja muulle viranomaiselle, jonka tehtäviin kuuluu oikeus- ja yhteiskuntajärjestyksen turvaaminen, yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäminen tai rikosten ennalta estäminen, selvittäminen ja syyteharkintaan saattaminen, jos tiedot ovat välttämättömiä kyseisten tehtävien suorittamiseksi. Poliisilain 1 §:n 3 momentissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi perustetun poliisin henkilörekisterin tietoja saa luovuttaa, jos tiedot ovat välttämättömiä sen tehtävän suorittamiseksi, jota varten tiedot on kerätty ja talletettu.

Edellä 12 §:ssä tarkoitettuja tietoja saa kuitenkin luovuttaa vain silloin, kun ne ovat välttämättömiä:

- 1) valtion turvallisuuden varmistamiseksi;
- 2) välittömän ja vakavan yleistä turvallisuutta uhkaavan vaaran torjumiseksi;
- 3) sellaisen rikoksen ennalta estämiseksi tai selvittämiseksi, josta saattaa seurata vankeutta;
- 4) Euroopan poliisiviraston toimivaltaan kuuluvan rikollisuuden ja muun vakavan rikollisuuden estämiseksi ja selvittämiseksi.

Poliisi saa luovuttaa salassapitosäännösten estämättä 1 momentissa tarkoitetuille viranomaisille henkilörekisterin tietoja muuhun kuin niiden keräämis- ja tallettamistarkoitukseen, jos tiedot ovat välttämättömiä:

- 1) valtion turvallisuuden varmistamiseksi;
- 2) välittömän ja vakavan yleistä turvallisuutta uhkaavan vaaran torjumiseksi;
- 3) sellaisen rikoksen ennalta estämiseksi tai selvittämiseksi, josta saattaa seurata vankeutta;
- 4) henkilöllisyyden selvittämiseksi suoritettaessa sellaista yksittäistä tehtävää, joka välttämättä edellyttää henkilöllisyyden varmistamista;

5) päätettäessä tai annettaessa lausuntoa luvan myöntämisestä tai voimassaolosta, jos luvan myöntämisen tai voimassaolon edellytykseksi on säädetty luvanhakijan tai luvanhaltijan luotettavuus, sopivuus tai muu sellainen ominaisuus, jonka arvioiminen edellyttää luvanhakijan tai luvanhaltijan terveydentilaan, päihteiden käyttöön, rikokseen syyllistymiseen tai väkivaltaiseen käyttäytymiseen liittyviä tietoja.

Edellä 2 §:n 3 momentin 1 kohdan a—e alakohdassa tarkoitettuja tutkinnan ja virkaavun tietoja, 10 kohdassa tarkoitettuja arkistotietoja, 15 ja 16 kohdassa tarkoitettujen havainto- ja teknisen valvonnan tietoja, 4 §:ssä tarkoitetun epäiltyjen tietojärjestelmän tietoja, 5 §:ssä tarkoitetun suojelupoliisin toiminnallisen tietojärjestelmän tietoja sekä 6 §:ssä tarkoitetun rekisterin tietoja ei kuitenkaan saa luovuttaa 3 momentin 5 kohdassa tarkoitettujen tehtävien suorittamiseksi.

Edellä 3 §:n 3 momentin 4 kohdassa tarkoitettuja passin sormenjälkitietoja saa kuitenkin luovuttaa vain siten kuin 16 a §:ssä säädetään.

Luovutettavien tietojen laatu on varmentettava ja niihin mahdollisuuksien mukaan lisättävä tietoja, joiden avulla vastaanottaja voi arvioida tietojen oikeellisuutta, täydellisyyttä, ajantasaisuutta ja luotettavuutta. Jos ilmenee, että on luovutettu virheellisiä tietoja tai että tietoja on luovutettu lainvastaisesti, asiasta on ilmoitettava viipymättä vastaanottajalle.

Tiedot saadaan luovuttaa myös teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona.

30 §

Tietojen luovuttaminen Euroopan unionin ja Euroopan talousalueen ulkopuolelle

Poliisi saa luovuttaa 29 §:n 1—6 momentissa säädetyn edellytyksin poliisin henkilörekisterin tietoja kansainväliselle rikospoliisijärjestölle (I.C.P.O. - Interpol) taikka sen muun kuin 29 §:ssä tarkoitetun jäsenvaltion poliisiviranomaiselle tai muulle viranomaiselle, jonka tehtäviin kuuluu oikeus- ja yhteiskuntajärjestyksen turvaaminen, yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäminen tai rikosten ennalta estäminen, selvittäminen ja syyteharkintaan saattaminen.

Poliisi saa luovuttaa salassapitosäännösten estämättä poliisin henkilörekisterin tietoja muun kuin 1 momentissa tarkoitetun valtion poliisiviranomaiselle tai viranomaiselle, jonka tehtäviin kuuluu oikeus- ja yhteiskuntajärjestyksen turvaaminen, yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäminen tai rikosten ennalta estäminen, selvittäminen ja syyteharkintaan saattaminen. Tietoja saadaan luovuttaa, jos ne ovat välttämättömiä:

2) välittömän ja vakavan yleistä turvallisuutta uhkaavan vaaran torjumiseksi;

Edellä 3 §:n 3 momentin 4 kohdassa tarkoitettuja passin sormenjälkitietoja saa kuitenkin luovuttaa vain siten kuin 16 a §:ssä säädetään.

Poliisi saa luovuttaa salassapitosäännösten estämättä muun valtion asevalvonnasta vastaavalle viranomaiselle ampuma-aseiden, aseiden osien, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten hankkimista, hallussapitoa, siirtoa, tuontia ja vientiä koskevia poliisin

henkilörekisterin tietoja, jos tietojen luovuttaminen ja saanti on asevalvonnan kannalta välttämättömiä.

Poliisi saa luovuttaa salassapitosäännösten estämättä poliisin henkilörekisterin tietoja laittomasti maahan saapuneiden ja maassa oleskelevien henkilöiden takaisinottamisesta tehdyissä sopimuksissa tarkoitetuille toimivaltaisille viranomaisille sopimuksissa tarkoitettuja tehtäviä varten.

Tietojen luovuttamisesta päätettäessä huomioon otettavasta tietosuojan riittävästä tasosta säädetään henkilötietolain 22 §:ssä.

31 §

Toiselta valtiolta tai kansainväliseltä elimeltä saatujen tietojen käsittely

Toiselta valtiolta tai kansainväliseltä elimeltä saatujen tietojen käsittelyssä on noudatettava, mitä tietojen luovuttajan asettamissa ehdoissa määrätään salassapidosta, vaitiolovelvollisuudesta, tietojen käytön rajoituksista, tietojen edelleen luovutuksesta tai luovutetun aineiston palauttamisesta.

Ellei 1 momentista muuta johdu, poliisi saa käyttää sille luovutettuja tietoja muuhun tarkoitukseen kuin mihin tiedot on luovutettu, jos tiedot ovat välttämättömiä:

- 1) valtion turvallisuuden varmistamiseksi;
- 2) välittömän ja vakavan yleistä turvallisuutta uhkaavan vaaran torjumiseksi;
- 3) sellaisen rikoksen ennalta estämiseksi tai selvittämiseksi, josta saattaa seurata vankeutta; tai
- 4) oikeudellisen tai hallinnollisen menettelyn toteuttamiseksi, joka liittyy suoraan muun rikoksen ennalta estämiseen, selvittämiseen, siitä syyttämiseen tai rikosoikeudellisen seuraamuksen täytäntöönpanoon.

Euroopan unionin jäsenvaltiolta saatuja tietoja ei kuitenkaan saa luovuttaa edelleen Euroopan unioniin kuulumattomalle valtiolle tai kansainvälisille elimille ilman tiedot luovuttaneen jäsenvaltion suostumusta, paitsi jos tietojen luovuttaminen on välttämätöntä Suomen tai toisen valtion yleistä turvallisuutta taikka Suomen olennaisia etuja koskevan välittömän ja vakavan uhkan estämiseksi eikä suostumusta voida saada ajoissa. Tiedot saadaan luovuttaa ainoastaan, jos asianomainen

valtio tai kansainvälinen elin varmistaa riittävän tietosuojan tason. Tiedot luovuttaneelle jäsenvaltiolle on ilmoitettava viipymättä tietojen edelleen luovuttamisesta.

Poliisin on pyynnöstä annettava tiedot luovuttaneelle valtiolle tai kansainväliselle elimelle tietoja sille luovutettujen tietojen käsittelystä. Jos henkilötietoja on luovutettu pyytämättä, poliisin on tarkistettava viipymättä, tarvitaanko niitä siihen tarkoitukseen, jota varten ne on luovutettu.

Poliisin on kirjattava tiedonvaihdon lainmukaisuuden ja tietoturvallisuuden varmistamiseksi kansainvälisessä yhteistyössä suoritettavien henkilötietojen välitys ja sen perusteet. Tiedonvälitystä ei tarvitse erikseen kirjata siltä osin kuin sitä koskevat tiedot ovat saatavissa muusta järjestelmästä tai rekisteristä.

6 a luku

Schengenin tietojärjestelmä

32 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *Schengenin yleissopimuksella* tarkastusten asteittaisesta lakkauttamisesta yhteisillä rajoilla Benelux-talousliiton valtioiden, Saksan liittotasavallan ja Ranskan tasavallan hallitusten välillä tehdyn Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehtyä yleissopimusta (SopS 23/2001);

2) *Schengen-valtiolla* Schengenin tietojärjestelmää käyttävää valtiota;

3) *toimivaltaisilla Schengen-viranomaisilla* poliisia, rajavartiolaitosta, tullilaitosta, yleistä syyttäjää, Maahanmuuttovirastoa, Liikenteen turvallisuusvirastoa, ulkoasiainministeriötä, Suomen diplomaattista edustustoa, lähetettyä konsulinvirastoa sekä muuta Suomen edustustoa, jos ulkoasiainministeriö on antanut tarvittavan valtuuden viisumin ja oleskeluluvan myöntämiseen siinä palvelevalle nimitylle Suomen kansalaiselle;

4) *Schengenin tietojärjestelmällä* tietojärjestelmää, joka koostuu kunkin Schengenvaltion alueella olevasta kansallisesta osasta

sekä keskustietojärjestelmää ylläpitävästä teknisen tuen yksiköstä; teknisen tuen yksikkö ylläpitää tietokantaa, jolla varmistetaan kansallisten osien tietokantojen sisällöllinen yhtenevyys;

5) *Sirene-toimistolla* keskusrikospoliisia.

33 §

Schengenin tietojärjestelmän kansallinen järjestelmä

Schengenin tietojärjestelmän kansallinen järjestelmä on poliisin valtakunnalliseen käyttöön tarkoitettu pysyvä automaattisen tietojenkäsittelyn avulla ylläpidettävä henkilörekisteri. Kansallisen Schengen-tietojärjestelmän osia voivat olla:

1) Sirene-asiankäsittelyjärjestelmä, jonka välityksellä Sirene-toimisto luovuttaa tietoja Schengenin yleissopimuksen mukaisesti ja johon Sirene-toimisto tallettaa tietojenvaihtoon liittyvät lisätiedot ja tiedot tietojenvaihtoon liittyvistä toimenpiteistä;

2) SIS-lokitietokanta, johon rekisteröidään kaikki Schengenin tietojärjestelmässä suoritettu tietojenvaihto Schengenin yleissopimuksen mukaisesti;

3) kopio teknisen tuen yksikön ylläpitämästä tietokannasta.

Schengenin tietojärjestelmän kansallisen järjestelmän käyttötarkoituksesta ja tietosisällöstä määrätään yleissopimuksessa.

Schengenin tietojärjestelmän kansallisen järjestelmän käyttöönotosta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

34 §

Toimivaltaisten Schengen-viranomaisten oikeus saada tietoja Schengenin tietojärjestelmästä

Toimivaltaisten Schengen-viranomaisten oikeudesta saada tietoja Schengenin tietojärjestelmästä määrätään Schengenin yleissopimuksessa.

35 §

Tietojen luovuttaminen kansallisesta Schengen-järjestelmästä

Poliisi saa luovuttaa salassapitosäännösten estämättä toimivaltaisille Schengen-viranomaisille 34 §:ssä tarkoitetun Schengenin tietojärjestelmän kansallisen järjestelmän tietoja siten kuin siitä säädetään Schengenin yleissopimuksessa. Poliisi saa luovuttaa tiedot myös teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona.

36 §

Tietojen luovuttaminen Schengen-valtiolle ja Schengenin tietojärjestelmään

Toimivaltaiset Schengen-viranomaiset saavat luovuttaa salassapitosäännösten estämättä Schengen-valtioiden toimivaltaisille viranomaisille sekä Schengenin tietojärjestelmään tallettavaksi Schengenin yleissopimuksessa tarkoitettuja tietoja, jotka ovat tarpeen Schengenin yleissopimuksessa määrättyihin tarkoituksiin. Schengenin yleissopimuksessa tarkoitettua lisätiedot on luovutettava Sirene-toimiston välityksellä.

Tiedot saa luovuttaa myös teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona.

37 §

Tietojen poistaminen kansallisesta Schengen-tietojärjestelmästä

Kansallisen Schengen-tietojärjestelmän, Schengenin keskustietojärjestelmän tietokantakopion, Sirene-asiankäsittelyjärjestelmän tietojen sekä SIS-lokitietojen poistamisesta määrätään Schengenin yleissopimuksen 112 ja 113 artiklassa.

6 b luku

Kansainväliseen poliisiyhteistyöhön liittyvän henkilötietojen käsittelyn muita erityissäännöksiä

38 §

Europolin tietojärjestelmät

Tietojen käsittelystä Euroopan poliisiviraston kanssa säädetään Europolia koskevan päätöksen eräiden säännösten täytäntöpanosta annetussa laissa (/).

39 §

Eurodac-järjestelmä

Turvapaikanhakijoiden, ulkorajan luvatta ylittäneiden henkilöiden ja laittomasti maassa oleskelevien henkilöiden sormenjälkien tallettamisesta säädetään Eurodac-järjestelmän perustamisesta sormenjälkien vertailua varten Dublinin yleissopimuksen tehokkaaksi soveltamiseksi annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 2725/2000. Poliisi on rekisterinpitäjä tallettamiensa tietojen osalta. Keskusrikolipoliisi on Eurodac-järjestelmän kansallinen yksikkö ja kirjaa tiedonvälityksen 19 b §:n mukaisesti.

40 §

Prümin sopimukseen perustuva tietojen käsittely

Belgian kuningaskunnan, Saksan liittotasavallan, Espanjan kuningaskunnan, Ranskan tasavallan, Luxemburgin suurherttuakunnan, Alankomaiden kuningaskunnan ja Itävallan tasavallan välillä rajat ylittävän yhteistyön tehostamisesta erityisesti terrorismin, rajat ylittävän rikollisuuden ja laittoman muutto liikkeen torjumiseksi tehdyn sopimuksen (SopS 54/2007, *Prümin sopimus*) nojalla saatujen tietojen poistamisesta määrätään tässä laissa säädetyn lisäksi sopimuksen 14 artiklan 2 kohdassa, 35 artiklan 2 ja 3 kohdassa sekä 37 artiklan 3 kohdassa.

Prümin sopimukseen perustuvaa tietojen käsittelyä koskevien lokitietojen ja valvontatietojen säilyttämisestä ja poistamisesta määrätään sopimuksen 39 artiklan 4 ja 5 kohdassa.

Jokaisella on oikeus muualla tässä laissa säädetyn lisäksi pyytää tietosuojavaltuutettua varmistamaan, että häntä koskevien henkilötietojen Prümin sopimukseen perustuva käsittely tapahtuu lainmukaisesti.

41 §

Tietojen ja tiedustelutietojen luovuttaminen Euroopan unionin jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisille

Tietojen ja tiedustelutietojen luovuttamisesta Euroopan unionin jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisten välisen tietojen ja tiedustelutietojen vaihdon yksinkertaistamisesta tehdyn neuvoston puitepäätöksen 2006/960/YOS nojalla Euroopan unionin jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisten välisen tietojen ja tiedustelutietojen vaihdon yksinkertaistamisesta tehdyn puitepäätöksen lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja puitepäätöksen soveltamisesta annetussa laissa (26/2009).

42 §

Euroopan unionin viisumitietojärjestelmä

Poliisilla on oikeus saada teknisen käyttöyhteyden avulla tietoja Euroopan unionin viisumitietojärjestelmästä poliisille ulkomalaislaissa säädetyn tehtävän suorittamiseksi siten kuin viisumitietojärjestelmästä (VIS) ja lyhytaikaista oleskelua varten myönnettäviä viisumeja koskevasta jäsenvaltioiden välisestä tietojenvaihdosta (VIS-asetus) annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 767/2008 15—22 artiklassa säädetään.

Poliisilla on lisäksi oikeus saada teknisen käyttöyhteyden avulla Euroopan unionin viisumitietojärjestelmästä tietoja rikoslain 34 a luvussa säädettyjen terrorismirikosten ja ri-

koksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta Suomen ja muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä annetun lain (1286/2003) 3 §:n 2 momentissa tarkoitettujen rikosten ehkäisemiseksi ja selvittämiseksi siten kuin jäsenvaltioiden nimeämien viranomaisten ja Europolin pääsystä tekemään hakuja viisumitietojärjestelmästä (VIS) terrorismirikosten ja muiden vakavien rikosten torjumiseksi, havaitsemiseksi ja tutkimiseksi tehdyssä neuvoston päätöksessä 2008/633/YOS säädetään. Tiedot on pyydettävä keskusrikospoliisin tai suojelupoliisin välityksellä.

45 §

Tarkastusoikeuden rajoittaminen

Tarkastusoikeutta ei ole lainkaan:

- 1) epäiltyjen tietojärjestelmän tietoihin;
- 2) suojelupoliisin toiminnallisen tietojärjestelmän tietoihin;
- 3) Schengenin tietojärjestelmän salaista tarkkailua ja erityistarkastuksia koskeviin tietoihin;
- 4) muihin poliisin henkilörekistereihin sisältyviin henkilöä tai tekoa koskeviin luokitus-, tarkkailu- tai tietolähdetietoihin taikka rikosten sarjoittamiseen ja tekniseen tutkintaan käytettäviin tietoihin;
- 5) rikoksesta epäillyllä tietoihin, jotka koskevat poliisilain 30, 31—31 f sekä 36 ja 36 a §:n, pakkokeinolain 5 a luvun sekä sähköisen viestinnän tietosuojalain 36 §:n mukaisia tiedonhankintamenetelmiä;
- 6) 2 §:n 3 momentin 15 kohdassa tarkoitettuihin havaintotietoihin ja 16 kohdassa tarkoitettuihin teknisen valvonnan tietoihin.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Tässä laissa tarkoitettu tietojenkäsittely on toteutettava tämän lain mukaisena viiden vuoden kuluessa lain voimaantulosta.

2.

Laki**henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetun lain 579/2005 22 §:n 1 momentin 2, 3, 15 ja 16 kohta,
muutetaan 7 §:n 2 ja 3 momentti, 8 §:n 2 ja 3 momentti, 9 §:n 2 momentti, 10 §:n 2 momentti ja 3 momentin 1 kohta, 11 §:n 2 momentti, 12 §:n 2 momentti, 13 §:n 2 momentti, 14 §, 22 §:n 1 momentin johdantokappale ja 1, 7, 12, 14, 17, 18 ja 21 kohta sekä 2 momentti, 23 §, 24 §:n otsikko, 25—28 §, 29 §:n 1 momentti, 31 §:n 1 momentti, 36 §:n 1 momentti, 38 §, 39 §:n 1 momentin johdantokappale, 3 ja 4 kohta sekä 2 ja 3 momentti ja 41—43 §, sellaisina kuin niistä ovat 22 §:n 1 momentin 18 kohta laissa 980/2007, 7 §:n 3 momentti ja 23 § osaksi laissa 479/2010 ja 28 § osaksi laeissa 980/2007 ja 479/2010, sekä *lisätään* lakiin uusi 14 a ja 28 a §, 38 §:n edelle uusi luvun otsikko, lakiin uusi 39 b—39 e § sekä 40 §:n edelle uusi luvun otsikko seuraavasti:

7 §

Tutkinta- ja virka-apurekisteri

Rekisteriin saadaan tallettaa rajavartiolaitoksen tutkittavasta rikoksesta epäillyn tai rajavartiolaitoksen toimesta suoritettavan esitutinnan, rajavartiolaitain 27 §:ssä säädetyn muun tutkinnan, muun toimenpiteen taikka pakkokeinon kohteena olevan henkilön henkilöllisyyttä koskevista tiedoista nimet, syntymäaika, henkilötunnus, sukupuoli, äidinkieli, kansalaisuus, kansallisuus, kotivaltio, siviilisääty, syntymävaltio, syntymäkotikunta, kotikunta, ammatti, osoite ja puhelinnumero tai muu yhteystieto, tieto henkilön kuolemasta tai kuolleeksi julistamisesta, ulkomaalaisen henkilön Maahanmuuttoviraston antama asiakasnumero, Liikenteen turvallisuusviraston antama asiakasnumero, vanhempien nimet ja osoite, henkilön matkustusasiakirjan tiedot ja kuva sekä muut maahantuloon ja rajan ylittämiseen liittyvät tarpeelliset tiedot sekä henkilöä koskevat hänen omaan turvallisuuteensa tai rajavartiolaitoksen työturvallisuuteen vaikuttavat tiedot sekä

oikeushenkilön yksilöimiseksi tarpeelliset tiedot. Ilmoittajana, todistajana tai asianomistajana esiintyvän tai muutoin asiaan liittyvän henkilön tiedoista saadaan tallettaa hänen yksilöimisekseen tarvittavat tiedot.

Rekisteriin saadaan lisäksi tallettaa poliisilain 1 §:n 1 momentissa tarkoitettujen rajavartiolaitaissa tai muualla laissa rajavartiolaitokselle säädettyjen tehtävien suorittamiseksi hankittuja muita tarpeellisia tietoja seuraavasti:

1) tutkinta- ja virka-aputehtävien suorittamiseksi ja kirjaamiseksi esitutkintalaissa (449/1987) tarkoitettussa esitutkinnassa, rajavartiolaitain 27 §:ssä säädettyssä muussa tutkinnassa, rajavartiolaitoksen toimenpiteiden yhteydessä tai virka-aputehtävässä taikka pakkokeinolain (450/1987) soveltamisen yhteydessä saatuja tietoja (*tutkinnan ja virka-avun tiedot*) seuraavasti:

a) rikosilmoituksen tai muuta tapahtumaa koskevan ilmoituksen numero, tapahtum aika ja -paikka, ilmoitusaika, rikos- ja muut nimikkeet, törkeimmän rikoksen syyteoikeuden vanhentumisaika, tutkiva yksikkö, tutkijat, tutkinnan tila sekä rajavartiolaitoksen, syyttäjän ja tuomioistuimen päätöskoodi;

b) rikoksesta epäillyistä henkilöistä sekä ilmoittajina, todistajina ja asianomistajina esiintyvistä tai muutoin ilmoitukseen liittyvistä henkilöistä;

c) rikosilmoitusten ja muiden ilmoitusten nimikkeistä, pakkokeinoista, rajavartiolaitoksen toimenpiteistä sekä esitutkinnan ja muun tutkinnan vaiheista;

d) muista rajavartiolaitoksen tehtävään, toimenpiteeseen ja tapahtumaan liittyvistä tarpeellisista kuvauksista, olosuhteista ja yksilöinneistä;

e) rikosten tekotapojen luokittelumiseksi ja analysoimiseksi tekijän, tapauksen tai teon luokittelua kuvaavia tietoja sekä rikosten sarjoittamiseen ja tekniseen tutkintaan tarvittavia tietoja;

2) rajavartiolaitokselle kuuluvassa tehtävässä tarpeellisia tietoja rikoksella menetetyistä tai rajavartiolaitoksen haltuun otetusta taikka kadonneesta tai kadonneella henkilöllä olleesta omaisuudesta omaisuuden löytämiseksi ja omistajalleen tai haltijalleen palauttamiseksi sekä katoamistapauksen selvittämiseksi (*omaisuustiedot*);

3) rikosilmoitusten koottua hakua varten rikoksista epäillyistä henkilöistä rikosilmoituksen numero, rikoksen tekopäivä ja -paikka, rikosnimike, rikoksen syyteoikeuden vanhentumisaika, tutkinnan tila sekä rajavartiolaitoksen jutun päättämiseksi tekemät päätökset sekä tieto syyttäjän ratkaisusta ja tuomioistuinten ratkaisuista ja niiden lainvoimaisuudesta (*rikosilmoitushakemistotiedot*);

4) asiakirjan päätearkistosta hakua varten tutkinnan ja virka-avun tiedoista ilmoituksen tunnistetiedot, asianosaisten henkilö- ja osallisuustiedot, selostusosan tiivistelmän sekä ilmoitukseen liittyvät etsintäkuulutus- ja omaisuustiedot sekä etsittävien ajoneuvojen, vapautensa menettäneiden ja tunnistettavien tiedot (*arkistotiedot*);

5) tutkintaa ja rajavalvontaa suorittavien viranomaisten valvonnan suuntaamiseksi tietoja, joista asian kiireellisyyden, vaaratilanteen, rikosten ennalta estämisen, rajaturvallisuuden ylläpitämisen tai tutkinnallisten syiden vuoksi on tarpeen erityisesti tiedottaa (*tiedotustiedot*).

8 §

Poliisiasiain tietojärjestelmän käyttäminen rajavartiolaitoksen tehtävissä

Tietojärjestelmään saadaan tallettaa rajavartiolaitoksen tutkittavasta rikoksesta epäiltyyn tai rajavartiolaitoksen toimesta suoritettavan esitutkinnan, rajavartiolaitain 27 §:ssä säädetyn muun tutkinnan, muun toimenpiteen taikka pakkokeinon kohteena olevan henkilön henkilöllisyyttä koskevista tiedoista nimet, syntymäaika, henkilötunnus, sukupuoli, äidinkieli, kansalaisuus, kansallisuus, siviilisääty, syntymävaltio, syntymäkotikunta, kotikunta, ammatti, osoite ja puhelinnumero tai muu yhteystieto, tieto henkilön kuolemansa tai kuolleeksi julistamisesta, ulkomaalaisen henkilön Maahanmuuttoviraston antama asiakasnumero, Liikenteen turvallisuusviraston antama asiakasnumero, vanhempien nimet ja osoite sekä henkilön matkustusasiakirjan tiedot sekä muut maahantuloon ja rajan ylittämiseen liittyvät tarpeelliset tiedot. Ilmoittajana, todistajana tai asianomistajana esiintyvän tai muutoin asiaan liittyvän henkilön tiedoista saadaan tallettaa hänen yksilöimiseen tarvittavat tiedot.

Tietojärjestelmään saadaan lisäksi tallettaa poliisilain 1 §:n 1 momentissa tarkoitettujen rajavartiolaitaissa tai muualla laissa rajavartiolaitokselle säädettyjen tehtävien suorittamiseksi hankittuja muita tarpeellisia tietoja seuraavasti:

1) henkilöiden tavoittamiseksi, valvomiseksi, tarkkailemiseksi ja suojaamiseksi etsintäkuulutetuista, liiketoiminta-, tapaamis-, lähestymis-, matkustus-, eläintenpito- tai metsästyskieltoon määrätystä, kansalliseen maahantulokieltoon määrätystä, valvottua koevapautta tai valvontarangaistusta suorittavista, ehdonalaisessa vapaudessa olevista sekä tarkkailtavista henkilöistä valokuva, sormenjäljet, muuttumattomat fyysiset erityistuntemerkit sekä tieto siitä, onko kuuluttu aseistettu, väkivaltainen tai karannut, ilmoituksen tunnistetiedot, toimenpiteen syy, pyydytyt toimenpiteet, kuuluttava viranomainen, kuulutuksen vanhentumisajankohta, henkilön vaarallisuus ja muut kuulutusten valvonnassa tarvittavat tiedot sekä tiedot

henkilöllisyyttä väärinkäyttäneen ja henkilöllisyyden väärinkäytön kohteeksi joutuneen oikeasta henkilöllisyydestä (*henkilökuulutustiedot*);

2) anastetuista tai muusta syystä etsittävistä ajoneuvoista ja rekisterikilvistä yksilöintitietoja omaisuuden löytämiseksi ja omistajalleen tai haltijalleen palauttamiseksi tarpeellisia tietoja, ilmoituksen tunnistetiedot sekä moottoriajoneuvoilla liikkuvista etsittäviistä tai tarkkailtavista heidän tavoittamiseksi (*etsittävien ajoneuvojen tiedot*);

3) vapaudenmenetysaikojen seuraamiseksi ja valvomiseksi sekä säilytysturvallisuuden varmistamiseksi esitutkintalain, pakkokeinolain, poliisilain taikka muun lain perusteella säilönotetuista, kiinniottetuista, pidätetyistä tai vangituista henkilöistä vapauden menettämiseen, säilytykseen tai säilytysturvallisuuteen vaikuttavia tietoja (*vapautensa menettäneiden tiedot*);

4) kadonneiksi ilmoitettujen henkilöiden löytämiseksi ja tunnistamattomina löytyneiden vainajien tunnistamiseksi tarpeellisia tietoja, mukaan lukien valokuvat, sormenjäljet, hammaskaaviot, DNA-tunnisteet sekä tiedot proteeseista ja lääketieteellisistä jälkiä jättäneistä toimenpiteistä sekä ilmoituksen tunnistetiedot (*tunnistettavien tiedot*);

5) rikoksesta epäiltyjen henkilöiden tunnistamiseksi, rikoksen selvittämiseksi ja rikosentekijöiden rekisteröimiseksi rikoksesta epäillyistä tai tuomituista henkilöistä pakkokeinolain 6 luvun 4 §:n 1 momentissa tarkoitettujen henkilötuntemerkit ja 5 §:ssä tarkoitettujen DNA-tunnisteet, epäilyn kohteena olevaan rikokseen liittyviä tietoja sekä rekisteröintiä ja henkilön luokitusta koskevia tietoja sekä rikokseen liittyviä tuntemattoman tekijän pakkokeinolain 6 luvun 4 §:n 1 momentissa mainittuja henkilötuntemerkitunnisteita ja DNA-tunnisteet, rikoksen tunnistetiedot, rekisteröinnin perusteena oleva rikosnimike sekä muita rekisteröintiä koskevia tietoja (*tuntemerkitiedot*);

6) henkilön oman turvallisuuden tai työturvallisuuden kannalta välttämättömät henkilön vaarallisuuden tai arvaamattomuuden arviointiin liittyvät tiedot henkilön terveydentilasta, sairaudesta tai vammaisuudesta taikka häneen kohdistetuista hoitotoimenpiteistä tai niihin verrattavista toimenpiteistä taikka tie-

dot sosiaalihuollon toimenpiteistä, tiedot, jotka kuvaavat tai on tarkoitettu kuvaamaan rikollista tekoa taikka rangaistusta tai muuta rikoksen seuraamusta (*turvallisuustiedot*);

7) rajavartiomiesten havainnoimia tai rajavartiolaitokselle ilmoitettuja tietoja tapahtumista, joiden voidaan epäillä olosuhteiden tai henkilöiden käyttäytymisen perusteella liittyvän rikolliseen toimintaan (*havaintotiedot*).

9 §

Lupa- ja valvonta-asioiden rekisteri

Rekisteriin saadaan tallettaa henkilön henkilöllisyyttä koskevista tiedoista nimet, syntymäaika, henkilötunnus, sukupuoli, äidinkieli, kansalaisuus, kansallisuus, kotivaltio, siviilisääty, syntymävaltio, syntymäkotikunta, kotikunta, ammatti, osoite ja puhelinnumero tai muu yhteystieto, tieto henkilön kuolemasta tai kuolleeksi julistamisesta, ulkomaalaisen henkilön Maahanmuuttoviraston antama asiakasnumero, Liikenteen turvallisuusviraston antama asiakasnumero, vanhempien nimet ja osoite, henkilön matkustusasiakirjan tiedot ja kuva sekä oikeushenkilön yksilöimiseksi tarpeelliset tiedot.

10 §

Poliisin hallintoasiain tietojärjestelmän käyttäminen rajavartiolaitoksen tehtävissä

Tietojärjestelmään saadaan tallettaa henkilön henkilöllisyyttä koskevista tiedoista nimet, syntymäaika, henkilötunnus, sukupuoli, äidinkieli, kansalaisuus, siviilisääty, syntymävaltio, syntymäkotikunta, kotikunta, ammatti, osoite ja puhelinnumero tai muu yhteystieto, tieto henkilön kuolemasta tai kuolleeksi julistamisesta sekä ulkomaalaisen henkilön Maahanmuuttoviraston antama asiakasnumero, vanhempien nimet, kansallisuus, osoite ja matkustusasiakirjan tiedot.

Rajavartiolaitos saa tallettaa tietojärjestelmään lisäksi poliisilain 1 §:n 3 momentissa tarkoitettujen rajavartiolaissa tai muualla

laissa rajavartiolaitokselle säädettyjen tehtävien suorittamiseksi hankittuja muita tarpeellisia tietoja seuraavasti:

1) ampuma-aselaissa (1/1998) säädettyjen rajavartiomiehen tehtävien suorittamiseksi tarpeelliset tiedot mainitussa laissa tarkoitusta hakemuksesta, luvasta, toimenpiteestä, päätöksestä, esteestä, huomautuksesta, ilmoituksesta, tarkastuksesta ja soveltuvuustestin suorittamisajankohdasta;

11 §

Rikoksista epäiltyjen rajavartiolaitoksen rekisteri

Rekisteriin saadaan tallettaa henkilön henkilöllisyyttä koskevista tiedoista nimet, syntymäaika, henkilötunnus, sukupuoli, äidinkieli, kansalaisuus tai kansallisuus, kotivaltio, siviilisääty, syntymävaltio, syntymäkotikunta, kotikunta, ammatti, osoite ja puhelinnumero tai muu yhteystieto, henkilöä koskevat ääni- ja kuvatallenteet sekä henkilön fyysisiin ominaisuuksiin perustuvat tunnistetiedot, tieto henkilön kuolemasta tai kuolleeksi julistamisesta, ulkomaalaisen henkilön Maahanmuuttoviraston antama asiakasnumero, Liikenteen turvallisuusviraston antama asiakasnumero, vanhempien nimet ja osoite, henkilön matkustusasiakirjan tiedot, kuva sekä henkilöä koskevat, hänen omaan turvallisuuteensa tai rajavartiolaitoksen työturvallisuuteen vaikuttavat tiedot sekä oikeushenkilön yksilöimiseksi tarpeelliset tiedot.

12 §

Turvallisuustietorekisteri

Rekisteriin saadaan tallettaa henkilön henkilöllisyyttä koskevista tiedoista nimet, syntymäaika, henkilötunnus, sukupuoli, äidinkieli, kansalaisuus tai kansallisuus, kotivaltio, siviilisääty, syntymävaltio, syntymäkotikunta, kotikunta, ammatti, osoite ja puhelinnumero tai muu yhteystieto, tieto henkilön

kuolemasta tai kuolleeksi julistamisesta, ulkomaalaisen henkilön Maahanmuuttoviraston antama asiakasnumero, Liikenteen turvallisuusviraston antama asiakasnumero, vanhempien nimet ja osoite, henkilön matkustusasiakirjan tiedot, kuva sekä henkilöä koskevat, hänen omaan turvallisuuteensa tai rajavartiolaitoksen työturvallisuuteen vaikuttavat tiedot sekä oikeushenkilön yksilöimiseksi tarpeelliset tiedot.

13 §

Turvallisuustietorekisterin käyttöoikeus

Rekisterinpitäjä voi antaa käyttöoikeuden turvallisuustietorekisteriin myös poliisin, tulin tai puolustusvoimien palveluksessa oleville rikostiedustelu- ja tarkkailutehtäviin tai rikostietojen analyysitehtäviin määrätuille virkamiehille sekä merenkulun turvatoimilain mukaisiin tehtäviin määrätuille Liikenteen turvallisuusviraston virkamiehille siinä laajuudessa kuin näillä viranomaisilla on oikeus tietojen saamiseen rajavartiolaitokselta.

14 §

Arkaluonteisten tietojen käsittely

Henkilötietolain 11 §:n 1, 2 ja 4—6 kohdassa tarkoitettuja tietoja saa kerätä ja tallettaa rajavartiolaitoksen henkilörekisteriin ja muutoin käsitellä ainoastaan silloin, kun se on rajavartiolaitoksen yksittäisen tehtävän suorittamiseksi välttämätöntä. Pykälän 4 kohdassa tarkoitettuja tietoja saa lisäksi kerätä ja tallettaa rajavartiolaitoksen henkilörekisteriin ja muutoin käsitellä silloin, kun se on rekisteröidyn oman turvallisuuden tai rajavartiolaitoksen virkamiehen työturvallisuuden varmistamiseksi välttämätöntä.

DNA-tunnisteen tallettamista koskeviin rajoituksiin sovelletaan, mitä pakkokeinolain 6 luvun 5 §:n 3 momentissa säädetään.

14 a §

Salaisilla tiedonhankintakeinoilla saatujen ylimääräisten tietojen käsittely

Poliisilain 3 luvussa tarkoitetuilla salaisilla tiedonhankintakeinoilla saatu ylimääräinen tieto saadaan tallettaa 7, 8, 11 ja 12 §:ssä tarkoitettuihin tietojärjestelmiin, jos tieto koskee sellaista rikosta, jonka estämisessä tai paljastamisessa olisi saatu käyttää sitä tiedonhankintakeinoa, jolla tieto on saatu taikka jos tieto on tarpeen rikoslain 15 luvun 10 §:ssä tarkoitetun rikoksen estämiseksi.

Pakkokeinolain 5 a luvussa tarkoitetuilla tiedonhankintakeinoilla saadun tiedon tallettamisesta henkilökisteriin säädetään pakkokeinolaissa.

22 §

Rajavartiolaitoksen oikeus saada tietoja eräistä rekistereistä ja tietojärjestelmistä

Rajavartiolaitoksella on sen lisäksi, mitä rajavartiolaissa tai muussa laissa säädetään, oikeus saada tehtäviensä suorittamista ja henkilökisteriensä ylläpitämistä varten salassapitosäännösten estämättä maksutta tai tietojen irrottamiskustannuksiin perustuvaa vastiketta vastaan teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona tarpeellisia tietoja rekistereistä seuraavasti:

1) ajoneuvoliikennerekisteristä annetussa laissa (541/2003) tarkoitetusta ajoneuvoliikennerekisteristä sen 15—17 §:ssä tarkoitettuihin tehtäviin;

7) rikosten estämiseksi, paljastamiseksi tai selvittämiseksi taikka henkilöiden tavoittamiseksi tarpeellisia tietoja henkilötietojen käsittelystä rangaistusten täytäntönnpanossa annetussa laissa (422/2002) säädetyistä Rikosseuraamuslaitoksen tietojärjestelmistä vapautteen kohdistuvaa rangaistusta suorittavista tai sen suorittaneista henkilöistä sekä tietoja heitä rangaistusaikana tapaamaan tulleista henkilöistä;

12) sakkorekisteristä siihen talletettuja tietoja sakkorangaistuksista ja niiden täytäntönnpanosta, Rikosseuraamuslaitoksen täy-

täntönnpanorekisteristä tietoja vankeusrangaistusta suorittavista tai suorittaneista henkilöistä, oikeushallintoviranomaisilta tieto niiden etsintäkuuluttamista henkilöistä sekä oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän diaari- ja asianhallintatietojen valtakunnallisesta käsittelyjärjestelmästä tietoja syyttäjä-viranomaisessa tai tuomioistuimessa vireillä olevista tai olleista rikosasioista sekä ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmästä tietoja rikosasioissa annetuista ratkaisuista ja niiden lainvoimaisuudesta, jos tällainen tieto on saatavissa;

14) poliisin ja tullilaitoksen henkilökistereistä tietoja sen saamiseksi, onko henkilö sopiva palvelemaan rajavartiolaitoksessa samoin kuin tietoja rajaturvallisuuden ylläpitämistä, rikosten estämistä, paljastamista, esitutkintaa ja muuta tutkintaa varten ja muihin rajavartiolaitoksen tehtäviin sekä muuhun 25 §:n 1 momentin mukaisissa tapauksissa;

17) ulkoasiainministeriön tietojärjestelmistä tiedot viisumihakemuksista, oleskelulupa- ja työlupapäätöksistä sekä Suomessa lähettävältä edustavan diplomaatti- ja konsuliedustuston, kansainvälisen järjestön Suomessa olevan toimielimen ja muun samassa asemassa olevan kansainvälisen toimielimen henkilökuntaan kuuluvista sekä näiden perheenjäsenistä ja yksityisessä palveluksessa olevista henkilöistä rajaturvallisuuden ylläpitämistä, esitutkintaa, muuta tutkintaa sekä rajavartiolaitokselle ulkomaalaislaissa säädetyin tehtävien suorittamista varten;

18) Maahanmuuttoviraston tietojärjestelmistä ulkomaalaislaissa tarkoitettujen asioiden käsittelyssä ja ulkomaalaislain noudattamisen valvonnassa tarvittavia tietoja matkustusasiakirja-, viisumi-, oleskelulupa-, työlupa- ja kansalaisuushakemuksista sekä niitä koskevista ratkaisuista ja käännyttämistä sekä karkottamista koskevista ratkaisuista rajaturvallisuuden ylläpitämistä, esitutkintaa, muuta tutkintaa sekä rajavartiolaitokselle ulkomaalaislaissa säädettyjen tehtävien suorittamista varten;

21) väestötietojärjestelmästä ja Väestötietokeskuksen varmennepalveluista ane-

tun lain (661/2009) 13—17 §:ssä säädettyistä väestötietojärjestelmän tiedoista.

Rajavartiolaitoksen on pyynnöstä annettava asianomaisille rekisterinpitäjille tietoja 1 momentin nojalla saamiensa tietojen käsittelystä. Jos henkilötietoja on luovutettu pyytämättä, rajavartiolaitoksen on tarkistettava viipymättä, tarvitaanko niitä siihen tarkoitukseen, jota varten ne on luovutettu.

23 §

Muiden viranomaisten tietojen luovuttaminen rajavartiolaitokselle suorakäyttöisesti tallettamalla tai tietojoukkona tallettamista varten

Rajavartiolaitoksen henkilörekistereihin voivat, siten kuin rekisterinpitäjän kanssa sovitaan, suorakäyttöisesti tallettamalla tai tietojoukkona tallettamista varten luovuttaa:

1) oikeushallinto-, kriminaalihuolto- ja vankeinhoitoviranomaiset sekä Oikeusrekisterikeskus etsintäkuuluttamiaan henkilöitä koskevia tietoja, vankeinhoitoviranomaiset tuntomerkkitietoja vapauteen kohdistuvaa rangaistusta suorittavista tai suorittaneista henkilöistä sekä Oikeusrekisterikeskus lähestymiskieltoja ja liiketoimintakieltoja koskevia tietoja;

2) poliisiviranomaiset, tullilaitos ja sotilasviranomaiset etsintäkuuluttamiaan henkilöitä koskevia tietoja ja tullilaitos ulkomaalaisten tunnistamistietoja sekä tullilaitoksen toimivaltaan kuuluvien rikosten ennalta estämiseksi ja selvittämiseksi tarpeellisia tietoja;

3) ulkoasiainministeriö tietoja Suomessa lähettäjävaltiota edustavan diplomaatti- ja konsuliedustuston, kansainvälisen järjestön Suomessa olevan toimielimen ja muun samassa asemassa olevan kansainvälisen toimielimen henkilökuntaan kuuluvista sekä näiden perheenjäsenistä ja yksityisessä palveluksessa olevista henkilöistä;

4) työ- ja elinkeinoministeriö talousvyöhykettä koskevia lupatietoja;

5) Metsähallituksen erävalvonnassa kirjattuja tarpeellisia toimenpidetietoja;

6) hätäkeskusviranomaiset hätäkeskustietojärjestelmään tallettamansa henkilön oman turvallisuuden tai työturvallisuuden kannalta tarpeellisia tietoja.

Rajavartiolaitoksen on pyynnöstä annettava asianomaisille rekisterinpitäjille tieto 1 momentin nojalla saamiensa tietojen käsittelystä. Jos henkilötietoja on luovutettu pyytämättä, rajavartiolaitoksen on tarkistettava viipymättä, tarvitaanko niitä siihen tarkoitukseen, jota varten ne on luovutettu.

24 §

Tietojen käyttäminen tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitukseen

25 §

Tietojen käyttäminen muuhun kuin tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitukseen

Rajavartiolaitoksen henkilörekisterin tietoja saadaan käyttää muuhun kuin niitä kerättäessä tai tallettaessa olleeseen käyttötarkoitukseen, jos se on tarpeellista:

- 1) valtion turvallisuuden varmistamiseksi;
- 2) välittömän ja vakavan yleistä turvallisuutta uhkaavan vaaran torjumiseksi;
- 3) sellaisen rikoksen ennalta estämiseksi tai selvittämiseksi, josta saattaa seurata vankeutta;
- 4) henkilöllisyyden selvittämiseksi suoritettaessa sellaista rajavartiolaitoksen yksittäistä tehtävää, joka välttämättä edellyttää henkilöllisyyden varmistamista;
- 5) päätettäessä tai annettaessa lausuntoa luvan antamisesta tai voimassaolosta, jos luvan antamisen tai voimassaolon edellytykseksi on säädetty luvanhakijan tai luvanhaltijan luotettavuus, sopivuus tai muu sellainen ominaisuus, jonka arvioiminen edellyttää luvanhakijan tai luvanhaltijan terveydentilaan, päihteiden käyttöön, rikokseen syyllistymiseen tai väkivaltaiseen käyttäytymiseen liittyviä tietoja.

Rajavartiolaitoksen henkilörekisterin tietoja saa käyttää laillisuusvalvonta-, tutkimus-, suunnittelu- ja kehittämistoiminnassa sekä koulutuksessa, jos se on koulutuksen toteuttamiseksi välttämätöntä.

Edellä 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettujen tehtävien suorittamiseksi ei kuitenkaan saa käyttää 7 §:n 3 momentin 1 kohdan a—e

alakohdassa tarkoitettuja tutkinnan ja virkaavun tietoja, 4 kohdassa tarkoitettuja arkistotietoja, poliisitoimen henkilötietolain 2 §:n 3 momentin 15 ja 16 kohdassa tarkoitettuja havaintotietoja ja teknisen valvonnan tietoja, tämän lain 11 §:ssä tarkoitettun henkilörekisterin tai muun viranomaisen vastaavan rekisterin tietoja, muuhun rekisteriin talletettuja salaisilla tiedonhankintakeinoilla hankittuja tietoja taikka muulta viranomaiselta saatuja rikostiedustelu-, tarkkailu- ja havaintotietoja.

26 §

Tietojen luovuttaminen rajavartiolaitoksen toiselle hallintoyksikölle tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitukseen

Hallintoyksikkö saa luovuttaa salassapitosäännösten estämättä toiselle hallintoyksikölle poliisilain 1 §:n 1 momentissa tarkoitettujen rajavartiolaitokselle säädettyjen tehtävien suorittamiseksi rajavartiolaitoksen valtakunnallista käyttöä suppeampaan käyttöön perustetun henkilörekisterin tietoja, jos ne ovat tarpeen rajavartiolaitokselle kuuluvien kyseisten tehtävien suorittamiseksi.

Edellä 15 §:ssä tarkoitettuja tietoja saa kuitenkin luovuttaa vain silloin, kun ne ovat tarpeen:

2) välittömän ja vakavan yleistä turvallisuutta uhkaavan vaaran torjumiseksi;

4) Euroopan poliisiviraston toimivaltaan kuuluvan rikollisuuden ja muun vakavan rikollisuuden estämiseksi ja selvittämiseksi.

Hallintoyksikkö saa luovuttaa salassapitosäännösten estämättä toiselle hallintoyksikölle poliisilain 1 §:n 3 momentissa tarkoitettujen rajavartiolaitokselle säädettyjen tehtävien suorittamiseksi rajavartiolaitoksen valtakunnallista käyttöä suppeampaan käyttöön perustetun henkilörekisterin tietoja, jos ne ovat tarpeen sen tehtävän suorittamiseksi, jota varten tiedot on kerätty ja talletettu.

Tiedot saadaan luovuttaa myös teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona.

27 §

Tietojen luovuttaminen toiselle hallintoyksikölle muuhun kuin tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitukseen

Hallintoyksikkö saa luovuttaa salassapitosäännösten estämättä toiselle hallintoyksikölle valtakunnallista käyttöä suppeampaan käyttöön perustetun rajavartiolaitoksen henkilörekisterin tietoja muuhun kuin niiden keräämis- ja tallettamistarkoitusta vastaavaan tarkoitukseen, jos tiedot ovat tarpeen:

2) välittömän ja vakavan yleistä turvallisuutta uhkaavan vaaran torjumiseksi;

Rajavartiolaitoksen henkilörekisterin tietoja saa luovuttaa salassapitosäännösten estämättä myös laillisuusvalvonta-, tutkimus-, suunnittelu- ja kehittämistoiminnassa käytettäväksi. Tietoja saa luovuttaa käytettäväksi myös koulutustoiminnassa, jos se on koulutuksen toteuttamiseksi välttämätöntä.

Tiedot saadaan luovuttaa myös teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona.

28 §

Tietojen luovuttaminen muille viranomaisille

Rajavartiolaitos saa luovuttaa henkilörekistereistään salassapitosäännösten estämättä teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona tietoja, jotka ovat tarpeen, seuraavasti:

1) Liikenteen turvallisuusvirastolle ajoneuvoliikennerekisteristä annetun lain 11 §:n 1 momentin 9 kohdan mukaisesti, merenkulun turvatoimilaissa säädettyjen tehtävien hoitamista varten, ilmaliikenteen valvontaa varten sekä ilmailulain 48 §:n mukaisesti luvan myöntämisen, uusimisen ja peruuttamisen edellytysten arvioimiseksi;

2) hätäkeskuslaitokselle hätäkeskuslaissa (157/2000) säädettyjen tehtävien suorittamiseksi alkutoimenpiteiden tai työturvallisuuden varmistamiseksi taikka asianomaisen yksikön tukemiseksi ottaen lisäksi huomioon, mitä tietojen saamista koskevan oikeuden rajoittamisesta mainitussa laissa säädetään;

3) pelastusviranomaisille pelastustoimintaa varten;

4) Liikennevirastolle meriliikenteen valvontaa varten;

5) poliisille maahantulon ja maastalähdön valvontaa ja siihen kuuluvan rajatarkastuksen suorittamista, ulkomaalaisia koskevien säännösten noudattamisen valvontaa sekä rikosten estämistä, paljastamista, esitutkintaa ja muuta tutkintaa varten ja muihin poliisin tehtäviin sekä muuhun kuin tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitusta vastaavaan tarkoitukseen 25 §:n 1 momentin mukaisissa tapauksissa;

6) puolustushallinnon viranomaisille Suomen alueen valvontaa ja sen alueellisen koskemattomuuden turvaamista varten;

7) Pääesikunnalle poliisin tehtävien suorittamisesta puolustusvoimissa annetussa laissa (1251/1995) tarkoitettuja turvallisuus- ja valvontatehtäviä sekä rikostutkintaa varten, asevelvollisuuslain (1438/2007) 96 §:n 7 kohdan mukaisia tehtäviä varten, turvallisuusselvityksistä annetussa laissa (177/2002) tarkoitettujen turvallisuusselvitysten tekemistä varten ja kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetussa laissa (588/2004) tarkoitettujen yhteisö- ja henkilöturvallisuusselvitysten tekemistä varten;

8) sosiaaliviranomaisille ulkomaalaisen toimeentuloa koskevan asian käsittelyä varten;

9) tullilaitokselle ulkomaanliikenteen valvontaa, tullirikosten ennalta estämistä, keskeyttämistä ja selvittämistä sekä henkilöiden maahantulon ja maastalähdön valvontaa ja siihen kuuluvan rajatarkastuksen suorittamista sekä haasteen ja muun tiedoksiannon suorittamista varten;

10) työviranomaisille työntekijän oleskeluluvan tai elinkeinonharjoittajan oleskeluluvan antamista tai työnteon valvontaa koskevan asian käsittelyä varten;

11) ulkoasiainministeriölle ja Suomen edustustolle näiden toimivaltaan kuuluvan passin tai muun matkustusasiakirjan, viisumin sekä työntekijän oleskeluluvan, elinkeinonharjoittajan oleskeluluvan tai muun oleskeluluvan antamista varten;

12) Maahanmuuttovirastolle ulkomaalaisia ja Suomen kansalaisuutta koskevien sellaisten asioiden käsittelemistä ja ratkaisemista varten, jotka lailla tai asetuksella säädetään Maahanmuuttovirastolle;

13) ulosottomiehelle ulosottokaaren (705/2007) 3 luvun 67 §:n mukaisesti ulosotoselvitystä tai muuta ulosottoasioiden täytäntöönpanoa varten;

14) yleisille syyttäjille yleisistä syyttäjäistä annetun lain (199/1997) 11 §:ssä säädettyssä laajuudessa;

15) ympäristöviranomaisille aluksista aiheutuvan vesien pilaantumisen ehkäisemistä ja merensuojelun valvontaa koskevia tehtäviä varten;

16) Metsähallituksen erätarkastajalle tämän toimivaltaan kuuluvaa erävalvontaa varten;

17) terveysviranomaisille kansanterveyttä vakavasti vaarantavan tarttuvan taudin leviämisen ehkäisemiseksi;

18) vähemmistövaltuutetulle etnisen syrjinnän ehkäisyä, hyvien etnisten suhteiden edistämistä, etnisten vähemmistöjen sekä ulkomaalaisten aseman ja oikeuksien turvaamista sekä etnisen syrjimättömyyden periaatteen valvontaa ja ihmiskauppaan liittyvää raportointia varten.

Rekisterinpitäjä voi salassapitosäännösten estämättä antaa rikoksesta epäiltyjen rajavartiolaitoksen rekisteriin ja turvallisuustietorekisteriin teknisen käyttöyhteyden poliisin, puolustusvoimien ja tullilaitoksen rikostiedustelu-, rikosanalyysi- tai tarkkailutehtäviin määrätyille virkamiehille sekä Vankeinhoitolaitoksen rikostiedustelu-, rikosanalyysi- tai tarkkailutehtäviin määrätyille virkamiehille, joilla on poliisilain 8 §:ssä säädetty erityiset poliisivaltuudet, sekä ulkoasiainministeriön palveluksessa olevalle poliisin tai tullilaitoksen yhdyshenkilölle ja Euroopan unionin jäsenvaltioiden operatiivisesta ulko-rajayhteistyöstä huolehtivan viraston perustamisesta annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 2007/2004 tarkoitettuun nopeaan rajainterventioryhmään osallistuvalla jäsenvaltion virkamiehelle.

Luovutettavien tietojen laatu on varmentettava ja niihin on mahdollisuuksien mukaan lisättävä tietoja, joiden avulla vastaanottaja voi arvioida tietojen oikeellisuutta, täydellisyyttä, ajantasaisuutta ja luotettavuutta. Jos ilmenee, että on luovutettu virheellisiä tietoja tai että tietoja on luovutettu lainvastaisesti, asiasta on ilmoitettava viipymättä vastaanottajalle.

28 a §

Tietojärjestelmien ja niihin talletettujen tietojen käsittelyn valvonta

Tässä laissa tarkoitettujen tietojärjestelmien ja niihin sisältyvien tietojen salassapito ja muu suoja varmistetaan:

1) antamalla pääsy tietoihin vain niille, jotka tarvitsevat tietoja työtehtäviensä hoitamiseksi;

2) huolehtimalla siitä, että tietojärjestelmien talletettujen tietojen käyttö, luovutus ja muu käsittely sekä luovutuksen perusteet kirjataan sähköiseen lokiin, tietojärjestelmään, asianhallintajärjestelmään, manuaaliseen diariin tai asiakirjaan;

3) estämällä tietojen luvaton muuttaminen ja muu luvaton tai asiaton käsittely käyttöoikeushallinnan, käytön valvonnan sekä tietoverkkojen, tietojärjestelmien ja tietopalvelujen asianmukaisilla ja riittäväillä turvallisuusjärjestelyillä ja muilla toimenpiteillä.

29 §

Tietojen luovuttamisesta päättäminen

Oikeudesta luovuttaa rajavartiolaitoksen henkilörekisterin tietoja teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona päättää rekisterinpitäjä.

31 §

Tietojen poistaminen tutkinta- ja virka-apurekisteristä sekä poliisiasiaintietojärjestelmästä

Tutkinta- ja virka-apurekisterin tiedot sekä rajavartiolaitoksen suoraan käytettävästä poliisiasiaintietojärjestelmästä henkilökuulutustiedot, etsittävien ajoneuvojen tiedot, omaisuustiedot, vapautensa menettäneiden tiedot, rikosilmoitushakemistotiedot, tiedotustiedot, tunnistettavien tiedot, tuntomerkkitiedot, tutkinnan ja virka-apun tiedot, arkistotiedot, turvallisuustiedot sekä havaintotiedot poistetaan siten kuin poliisitoimen henkilö-

tietolain 22 §:ssä säädetään tietojen poistamisesta poliisiasiaintietojärjestelmästä.

36 §

Virheelliseksi todettu tieto

Virheelliseksi todettu tieto on merkittävä virheelliseksi. Tieto on säilytettävä, jos se on tarpeen rekisteröidyn, muun asianosaisen tai rajavartiolaitoksen henkilöstöön kuuluvan oikeuksien turvaamiseksi. Tällaista tietoa saa käyttää ainoastaan mainitussa oikeuksien turvaamisen tarkoituksessa.

4 a luku

Kansainväliseen yhteistyöhön liittyviä säännöksiä

38 §

Tietojen luovuttaminen Euroopan unionin jäsenvaltioiden alueella ja Euroopan talousalueella

Jollei muuta säädetä tai Suomea velvoittavasta kansainvälisestä sopimuksesta muuta johdu, rajavartiolaitoksella on oikeus salassapitosäännösten estämättä luovuttaa tietoja Euroopan unionin jäsenvaltion alueen ja Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion poliisiviranomaiselle ja muulle viranomaiselle, jonka tehtäviin kuuluu oikeus- ja yhteiskuntajärjestyksen turvaaminen, yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäminen tai rikosten ennalta estäminen, selvittäminen ja syyteharkintaan saattaminen, seuraavasti:

1) poliisilain 1 §:n 1 momentissa tarkoitettujen rajavartiolaitaissa tai muualla laissa rajavartiolaitokselle säädettyjen tehtävien suorittamiseksi perustetun rajavartiolaitoksen henkilörekisterin tietoja, jos tiedot ovat välttämättömiä kyseisten tehtävien suorittamiseksi;

2) poliisilain 1 §:n 3 momentissa tarkoitettujen rajavartiolaitaissa tai muualla laissa rajavartiolaitokselle säädettyjen tehtävien suorittamiseksi perustetun rajavartiolaitoksen henkilörekisterin tietoja, jos tiedot ovat välttä-

mättömiä sen tehtävän suorittamiseksi, jota varten tiedot on kerätty ja talletettu.

Yksittäisen tehtävän suorittamisen yhteydessä saatuja, poliisilain 1 §:n 1 momentissa tarkoitettujen rajavartiolaitokselle säädettyjen tehtävien suorittamiseksi tarpeellisia tietoja, jotka eivät liity kyseiseen tai muuhun jo suoritettavana olevaan tehtävään, saa kuitenkin luovuttaa vain silloin, kun ne ovat välttämättömiä:

- 1) valtion turvallisuuden varmistamiseksi;
- 2) välittömän ja vakavan yleistä turvallisuutta uhkaavan vaaran torjumiseksi;
- 3) sellaisen rikoksen ennalta estämiseksi tai selvittämiseksi, josta saattaa seurata vankeutta;
- 4) Euroopan poliisiviraston toimivaltaan kuuluvan rikollisuuden ja muun vakavan rikollisuuden estämiseksi ja selvittämiseksi.

Rajavartiolaitos saa luovuttaa 1 momentissa tarkoitetuille viranomaisille rajavartiolaitoksen henkilökäsitteen tietoja muuhun kuin niiden keräämis- ja tallettamistarkoitukseen, jos tiedot ovat välttämättömiä:

- 1) valtion turvallisuuden varmistamiseksi;
- 2) välittömän ja vakavan yleistä turvallisuutta uhkaavan vaaran torjumiseksi;
- 3) sellaisen rikoksen ennalta estämiseksi tai selvittämiseksi, josta saattaa seurata vankeutta;
- 4) henkilöllisyyden selvittämiseksi suoritettaessa sellaista yksittäistä tehtävää, joka välttämättä edellyttää henkilöllisyyden varmistamista;

5) päätettäessä tai annettaessa lausuntoa luvan antamisesta tai voimassaolosta, jos luvan antamisen tai voimassaolon edellytykseksi on säädetty luvanhakijan tai luvanhaltijan luotettavuus, sopivuus tai muu sellainen ominaisuus, jonka arvioiminen edellyttää luvanhakijan tai luvanhaltijan terveydentilaan, päihteiden käyttöön, rikokseen syyllistymiseen tai väkivaltaiseen käyttäytymiseen liittyviä tietoja.

Rajavartiolaitoksen tilapäisen henkilökäsitteen 15 §:ssä tarkoitettuja tietoja, 7 §:n 3 momentin 1 kohdan a—e alakohdassa tarkoitettuja tutkinnan ja virka-avun tietoja sekä 4 kohdassa tarkoitettuja arkistotietoja tai rikoksesta epäiltyjen rajavartiolaitoksen rekisterin tietoja ei saa luovuttaa 3 momentin 5 kohdassa tarkoitettujen tehtävien suorittamiseksi.

Luovutettavien tietojen laatu on varmentettava ja niihin on mahdollisuuksien mukaan lisättävä tietoja, joiden avulla vastaanottaja voi arvioida tietojen oikeellisuutta, täydellisyyttä, ajantasaisuutta ja luotettavuutta.

Tiedot saadaan luovuttaa myös teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona.

39 §

Tietojen luovuttaminen Euroopan poliisivirastolle ja muulle ulkomaiselle viranomaiselle

Rajavartiolaitos saa salassapitosäännösten estämättä luovuttaa henkilökäsitteensä tietoja teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona:

3) keskusrikospoliisille luovutettavaksi edelleen Euroopan poliisivirastolle Euroopan poliisiviraston perustamisesta tehdyn neuvoston päätöksen (2009/371/YOS) mukaisesti;

4) laittomasti maahan saapuneiden ja maassa oleskelevien henkilöiden takaisinottamisesta tehdyissä sopimuksissa tarkoitetuille toimivaltaisille viranomaisille sopimuksissa tarkoitettuja tehtäviä varten;

Tietoja saadaan luovuttaa muuhun kuin rekistereiden käyttötarkoituksen mukaiseen käyttöön, jos ne ovat välttämättömiä:

2) välittömän ja vakavan yleistä turvallisuutta uhkaavan vaaran torjumiseksi;

Rajavartiolaitos saa luovuttaa salassapitosäännösten estämättä ampuma-aseiden, aseosien, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten hankkimista, hallussapitoa, siirtoa, tuontia ja vientiä koskevia rajavartiolaitoksen henkilökäsitteen tietoja muun valtion asevalvonnasta vastaavalle viranomaiselle, jos tietojen luovuttaminen on asevalvonnan kannalta välttämätöntä.

39 b §

Euroopan unionin viisumitietojärjestelmä

Rajavartiolaitoksella on oikeus saada teknisen käyttöyhteyden avulla tietoja Euroopan

unionin viisumitietojärjestelmästä sille laissa tai suoraan velvoittavassa Euroopan unionin säädöksessä säädetyn tehtävän suorittamiseksi siten kuin viisumitietojärjestelmästä (VIS) ja lyhytaikaista oleskelua varten myönnettäviä viisumeja koskevasta jäsenvaltioiden välisestä tietojenvaihdosta (VIS-asetus) annettun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 767/2008 15 ja 17—20 artiklassa säädetään.

Rajavartiolaitoksella on lisäksi oikeus saada teknisen käyttöyhteyden avulla Euroopan unionin viisumitietojärjestelmästä tietoja rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta Suomen ja muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä annetun lain (1286/2003) 3 §:n 2 momentissa tarkoitettujen, rajavartiolaitoksen toimivaltaan kuuluvien rikosten ehkäisemiseksi ja selvittämiseksi siten kuin jäsenvaltioiden nimeämien viranomaisten ja Europolin pääsystä tekemään hakuja viisumitietojärjestelmästä (VIS) terrorismirikosten ja muiden vakavien rikosten torjumiseksi, havaitsemiseksi ja tutkimiseksi tehdyssä neuvoston päätöksessä 2008/633/YOS säädetään. Tiedot on pyydyttävä rajavartiolaitoksen esikunnan välityksellä.

39 c §

Eurodac-tietojärjestelmä

Turvapaikanhakijoiden, ulkorajan luvatta ylittäneiden henkilöiden ja laittomasti maassa oleskelevien henkilöiden sormenjälkien tallettamisesta säädetään Eurodac-järjestelmän perustamisesta sormenjälkien vertailua varten Dublinin yleissopimuksen tehokkaaksi soveltamiseksi annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 2725/2000. Rajavartiolaitos on rekisterinpitäjä tallettamiensa tietojen osalta.

39 d §

Eräät kansainväliset tietojärjestelmät

Schengenin tietojärjestelmästä ja Schengenin tietojärjestelmän kansallisesta järjestelmästä, Europolin tietojenkäsittelyjärjestelmistä sekä Belgian kuningaskunnan, Saksan liittotasavallan, Espanjan kuningaskunnan,

Ranskan tasavallan, Luxemburgin suurherttuakunnan, Alankomaiden kuningaskunnan ja Itävallan tasavallan välillä rajat ylittävän yhteistyön tehostamisesta erityisesti terrorismin, rajat ylittävän rikollisuuden ja laitoman muuttoliikkeen torjumiseksi tehdyn sopimuksen (SopS 54/2007, Prümin sopimus) nojalla saatujen tietojen käsittelystä säädetään poliisitoimen henkilötietolaissa.

39 e §

Toiselta valtiolta tai kansainväliseltä elimeltä saatujen tietojen käsittely

Toiselta valtiolta tai kansainväliseltä elimeltä saatujen tietojen käsittelyssä on noudatettava, mitä tietojen luovuttajan asettamissa ehdoissa määrätään salassapidosta, vaitolovelvollisuudesta, tietojen käytön rajoituksista, tietojen edelleen luovutuksesta ja luovutetun aineiston palauttamisesta.

Ellei 1 momentista muuta johdu, rajavartiolaitos saa käsitellä sille luovutettuja tietoja muuhun tarkoitukseen kuin mihin tiedot on luovutettu, jos tiedot ovat välttämättömiä:

- 1) valtion turvallisuuden varmistamiseksi;
- 2) välittömän ja vakavan yleistä turvallisuutta uhkaavan vaaran torjumiseksi;
- 3) sellaisen rikoksen ennalta estämiseksi tai selvittämiseksi, josta saattaa seurata vankeutta; tai
- 4) oikeudellisen tai hallinnollisen menettelyn toteuttamiseksi, joka liittyy suoraan muun rikoksen ennalta estämiseen, selvittämiseen, siitä syyttämiseen tai rikosoikeudellisen seuraamuksen täytäntöönpanoon.

Euroopan unionin jäsenvaltiolta saatuja tietoja ei kuitenkaan saa luovuttaa edelleen Euroopan unioniin kuulumattomalle valtiolle eikä kansainväliselle elimelle ilman tiedot luovuttaneen jäsenvaltion suostumusta, paitsi jos tietojen luovuttaminen on välttämätöntä Suomen tai toisen valtion yleistä turvallisuutta taikka Suomen olennaisia etuja koskevan välittömän ja vakavan uhkan estämiseksi eikä suostumusta voida saada ajoissa. Tiedot saadaan luovuttaa ainoastaan, jos asianomainen valtio tai kansainvälinen elin varmistaa riittävän tietosuojan tason. Tiedot luovuttaneelle jäsenvaltiolle on ilmoitettava viipymättä tietojen edelleen luovuttamisesta.

Rajavartiolaitoksen on pyynnöstä annettava tiedot luovuttaneelle valtiolle tai kansainväliselle elimelle tietoja sille luovutettujen tietojen käsittelystä. Jos henkilötietoja on luovutettu pyytämättä, rajavartiolaitoksen on tarkistettava viipymättä, tarvitaanko niitä siihen tarkoitukseen, jota varten ne on luovutettu.

4 b luku

Rekisteröidyn oikeudet

41 §

Tarkastusoikeus

Tarkastusoikeudesta säädetään henkilötietolain 26 ja 28 §:ssä. Rekisterinpitäjä tai sen määräämä hallintoyksikkö antaa tiedot tarkastamista varten. Rekisterinpitäjän on osoitettava riittävä määrä henkilöitä tarkastusoikeuden toteuttamista ja siihen liittyvää tietojen antamista varten.

Rekisteröidyn on tarkastusoikeutta käyttäessään esitettävä tätä tarkoittava pyyntö henkilökohtaisesti rekisterinpitäjälle tai muulle rajavartiolaitoksen puolesta tietojen antamiseen oikeutetulle viranomaiselle ja todistettava henkilöllisyytensä.

42 §

Tarkastusoikeuden rajoittaminen

Tarkastusoikeutta ei ole lainkaan:

- 1) rajavartiolaitoksen rekisterin tietoihin rikoksesta epäiltyjä koskevan;
- 2) turvallisuustietorekisterin tietoihin;
- 3) muihin rajavartiolaitoksen henkilörekistereihin sisältyviin henkilöä tai tekoa koskeviin luokitus-, tarkkailu- tai tekotapatietoihin.

Tietosuoja-valtuutettu voi rekisteröidyn pyynnöstä tarkastaa 1 momentissa tarkoitettujen rekisteröityä koskevien tietojen lainmukaisuuden. Tarkastusoikeuden rajoituksista säädetään lisäksi henkilötietolain 27 §:ssä.

43 §

Tietojen luovuttaminen rajavartiolaitokselle teknisen käyttöyhteyden avulla

Tässä laissa tarkoitettut tiedot voidaan rajavartiolaitoksen pyynnöstä luovuttaa rajavartiolaitokselle teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

3.

Laki

Euroopan unionin jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisten välisen tietojen ja tiedustelutietojen vaihdon yksinkertaistamisesta tehdyn neuvoston puitepäätöksen lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja puitepäätöksen soveltamisesta annetun lain 5 ja 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Euroopan unionin jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisten välisen tietojen ja tiedustelutietojen vaihdon yksinkertaistamisesta tehdyn neuvoston puitepäätöksen lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja puitepäätöksen soveltamisesta annetun lain 26/2009 5 §:n 3 momentti ja 6 §:n 3 momentti seuraavasti:

5 §

*Tietojen ja tiedustelutietojen luovuttaminen
pyynnöstä*

Tietojen ja tiedustelutietojen luovuttamista koskevaan päätöksentekoon sovelletaan, mitä henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain 20 §:ssä, tullilain 26 a §:ssä, henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetun lain 29 §:ssä sekä muualla laissa säädetään.

6 §

*Oma-aloitteinen tietojen ja tiedustelutietojen
luovuttaminen*

Tietojen ja tiedustelutietojen luovuttamista koskevaan päätöksentekoon sovelletaan, mitä henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain 20 §:ssä, tullilain 26 a §:ssä, henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetun lain 29 §:ssä sekä muualla laissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

4.

Laki

arpajaislain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään arpajaislakiin 1047/2001 uusi 42 a § seuraavasti:

42 a §

Arpajaisten valvontatiedosto

Tässä laissa säädettyjen lupa- ja valvonta-tehtävien suorittamiseksi poliisi pitää rekistereitä ilmoituksista, lupahakemuksista, luvista, lupien peruuttamisista, tilityksistä, ilmoitusten tekijöistä, luvan hakijoista ja saajista, arpajaisten käytännön toimeenpanijoista, tar-

kastustoimenpiteistä sekä kieltoihin ja uhkasakkomenettelyyn liittyvistä toimenpiteistä.

Poliisin pitämistä rekistereistä säädetään henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetussa laissa (761/2003).

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20_____.

5.

Laki**rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä annetun lain 23 ja 37 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä annetun lain 503/2008 23 §:n 6 momentti ja 37 §:n 1 momentti sekä
lisätään 37 §:ään uusi 4 momentti, jolloin nykyinen 4 momentti siirtyy 5 momentiksi seuraavasti:

23 §

Velvollisuus tehdä ilmoitus epäilyttävästä liiketoimesta

 Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä ilmoituksen tarkemmasta rakenteesta ja sisällöstä.

37 §

Rahanpesun selvittelykeskuksen oikeus saada, käyttää ja luovuttaa tietoa

Rahanpesun selvittelykeskuksella on oikeus saada viranomaiselta ja julkista tehtävää hoitamaan asetetulta yhteisöltä sekä ilmoitusvelvollisilta rahanpesun ja terrorismin ra-

hoittamisen estämisessä ja selvittämisessä tarvittavat tiedot ja asiakirjat maksutta sen estämättä, mitä liike- ja ammattisalaisuutta tai yksilön, yhteisön tai säätiön taloudellisia olosuhteita, taloudellista asemaa tai verotus-tietoja koskevien tietojen salassapidosta säädetään.

 Edellä 1 ja 3 momentissa tarkoitettuja tietoja saa luovuttaa rahanpesun selvittelykeskusselle tietojoukkona tai teknisen käyttöyhteyden avulla.

 Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Naantalissa 24 päivänä kesäkuuta 2010

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Sisäasiainministeri *Anne Holmlund*

Liite
Rinnakkaistekstit

1.

Laki

henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain 761/2003 13 §:n 3 momentti, 19 §:n 4 momentti, 22 §:n 6 momentti, 29 §:n 2 momentin 4 kohta, 30, 33, 35, 38, 41 §, 45 §:n 1 momentin 2 kohta, 46 ja 47 a §, sellaisina kuin niistä ovat 29 §:n 2 momentin 4 kohta, 30, 33, 35, 38, 45 §:n 1 momentin 2 kohta, 46 § laissa 761/2003 ja 47 a § laissa 594/2005,

muutetaan 2 §, 3 §:n 2 momentti ja 3 momentin 1 ja 8 kohta, 4 §:n 3 ja 4 momentti, 5 §:n 3 momentti, 6 §:n 1 ja 2 momentti, 7 §, 8 §:n 2 momentti, 10 §:n 2 ja 3 momentti, 11—12 §, 13 §:n 1—2 momentti, 14 §, 16 ja 16 a §, 17 §:n 2 momentin 2 kohta ja 4 momentti, 18 ja 19 §:n 1—3 momentti, 20 §:n 1 momentti, 21 §:n 2 momentti, 22:n 1—5 momentti, 23 §:n 1 momentin kohdat 1—4, 25, 27, 29 § lukuun ottamatta 2 mom. 4 kohta, 31—32, 34, 36—37, 39—40 §, 45 §:n 1 momentti ja 46 §,

sellaisina kuin niistä ovat 2 ja 22 § osaksi laeissa 529/2005 ja 851/2006, 3 §:n 3 momentin 1 ja 8 kohta laissa 457/2009, 4 ja 6 § osaksi laissa 529/2005, 7 ja 8 § laissa 1424/2009, 13 § osaksi laeissa 523/2004, 981/2007 ja 1424/2009 ja 14 § laeissa 594/2005, 256/2006 ja 538/2006 sekä laissa 1424/2009, 16, 37 ja 40 § osaksi laissa 457/2009, 16 a § laissa 457/2009, 19 § osaksi laeissa 529/2005 ja 594/2005, laissa 256/2006 sekä laeissa 538/2006, 981/2007, 457/2009 ja 1424/2009, 23 § osaksi laissa 672/2006 ja laissa 457/2009 sekä 29 § osaksi laissa 280/2007, sekä

lisätään 3 §:n 3 momenttiin, sellaisena kuin se on laissa 457/2009, uusi 9 kohta, lakiin uusi 19 a ja 19 b, 32 §:n edelle uusi luvun otsikko, uusi 38 §, 45 §:n 1 momenttiin uusi 6 kohta seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 §

2 §

Poliisiasiain tietojärjestelmä

Poliisiasiain tietojärjestelmä

Tietojärjestelmään saadaan tallettaa rikoksesta epäillyn tai esitutinnan, poliisitutinnan, poliisin toimenpiteen taikka pakkokeinon kohteena olevan henkilön henkilöllisyyttä koskevista tiedoista *täydellinen* nimi, syntymäaika, henkilötunnus, sukupuoli, äidinkieli, kansalaisuus, siviilisääty, syntymävaltio, syntymäkotikunta, kotikunta, ammatti, osoite ja puhelinnumero tai muu yhteystieto, tieto henkilön kuolemasta, ulkomaalaisen henkilön

Tietojärjestelmään saadaan tallettaa rikoksesta epäillyn tai esitutinnan, poliisitutinnan, poliisin toimenpiteen taikka pakkokeinon kohteena olevan henkilön henkilöllisyyttä koskevista tiedoista *nimet*, syntymäaika, henkilötunnus, sukupuoli, äidinkieli, kansalaisuus, siviilisääty, syntymävaltio, syntymäkotikunta, kotikunta, ammatti, osoite ja puhelinnumero tai muu yhteystieto, tieto henkilön kuolemasta *tai kuolleeksi julistamisesta sekä*

matkustusasiakirjan tiedot sekä henkilöä koskevat, hänen omaan turvallisuuteensa tai poliisin työturvallisuuteen vaikuttavat tiedot.

Tietojärjestelmään saadaan lisäksi tallettaa poliisilain 1 §:n 1 momentissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi hankittuja muita tarpeellisia tietoja seuraavasti:

10) tutkinta- ja virka-aputehtävien suorittamiseksi ja kirjaamiseksi esitutkintalaissa tarkoitetussa esitutkinnassa, poliisilaisissa tarkoitetussa poliisitutkinnassa, poliisin toimenpiteiden yhteydessä tai virka-aputehtävissä taikka pakkokeinolain soveltamisen yhteydessä saatuja tietoja (*tutinnan ja virka-avun tiedot*) seuraavasti:

a) rikoksesta epäillyistä henkilöistä sekä ilmoittajina, todistajina ja asianomistajina esiintyvistä tai muutoin ilmoitukseen liittyvistä henkilöistä;

b) rikosilmoitusten ja muiden ilmoitusten nimikkeistä, pakkokeinoista, poliisin toimenpiteistä sekä esitutinnan ja poliisitutinnan vaiheista;

c) muista poliisin tehtävään, toimenpiteeseen ja tapahtumaan liittyvistä tarpeellisista kuvauksista, olosuhteista ja yksilöinneistä;

7) rikosten tekotapojen luokitteluksi ja analysoimiseksi epäilyn kohteena olevista rikoksista rikosilmoitukseen ja tutkintapöytäkirjoihin perustuvia ilmoitustietoja, asianomistajatietoja, rikoksesta epäiltyä koskevia tietoja, rikoksen yksilöintiin ja tapahtumakuvaukseen liittyviä tietoja, rikoksella saatua omaisuutta koskevia tietoja, tekijän, tapauksen tai teon luokittelua kuvaavia tietoja sekä rikosten sarjoittamiseen ja tekniseen tutkintaan tarvit-

ulkomaalaisen henkilön *Maahanmuuttoviraston antama asiakasnumero, Liikenteen turvallisuusviraston antama asiakasnumero, vanhempien nimet, kansallisuus, osoite ja matkustusasiakirjan tiedot sekä muut maahan-tuloon ja rajanylittämiseen liittyvät tarpeelliset tiedot. Ilmoittajana, todistajana tai asianomistajana esiintyvän tai muutoin asiaan liittyvän henkilön henkilöllisyydestä saadaan tallettaa henkilön yksilöimiseksi tarvittavat tiedot.*

Tietojärjestelmään saadaan lisäksi tallettaa poliisilain 1 §:n 1 momentissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi hankittuja muita tarpeellisia tietoja seuraavasti:

1) tutkinta- ja virka-aputehtävien suorittamiseksi ja kirjaamiseksi esitutkintalaissa (449/1987) tarkoitetussa esitutkinnassa, poliisilaisissa tarkoitetussa poliisitutkinnassa, poliisin toimenpiteiden yhteydessä tai virka-aputehtävissä taikka pakkokeinolain (450/1987) soveltamisen yhteydessä saatuja tietoja (*tutinnan- ja virka-avun tiedot*) seuraavasti:

a) rikosilmoituksen tai muuta tapahtumaa koskevan ilmoituksen numero, tapahtumaaika ja -paikka, ilmoitusaika, rikos- ja muut nimikkeet, törkeimmän rikoksen syyteoikeuden vanhentumisaika, tutkiva yksikkö, tutkijat, tutinnan tila sekä poliisin, syyttäjän ja tuomioistuimen päätöskoodi;

b) tiedot rikoksesta epäillyistä henkilöistä sekä ilmoittajina, todistajina ja asianomistajina esiintyvistä tai muutoin ilmoitukseen liittyvistä henkilöistä;

c) tiedot rikosilmoitusten ja muiden ilmoitusten nimikkeistä, pakkokeinoista, poliisin toimenpiteistä sekä esitutinnan ja poliisitutinnan vaiheista;

d) muista poliisin tehtävään, toimenpiteeseen ja tapahtumaan liittyvistä tarpeellisista kuvauksista, olosuhteista ja yksilöinneistä;

e) rikosten tekotapojen luokitteluksi ja analysoimiseksi tekijän, tapauksen tai teon luokittelua kuvaavia tietoja sekä rikosten sarjoittamiseen ja tekniseen tutkintaan tarvittavia tietoja;

tavia tietoja (*tekotapatiedot*);

1) henkilöiden tavoittamiseksi, valvomiseksi, tarkkailemiseksi ja suojaamiseksi etsintäkuulutetuista, liiketoiminta-, lähestymis- tai matkustuskieltoon määrätyistä, ehdonalaisessa vapaudessa olevista, lähestymiskiellolla suojattavista taikka tarkkailtavista henkilöistä toimenpiteen syy, pyydetyt toimenpiteet, kuuluttava viranomainen, kuulutuksen vanhentuminen ja muut kuulutuksen valvonnassa tarvittavat tiedot (*etsintäkuulutustiedot*);

8) kadonneiksi ilmoitettujen henkilöiden löytämiseksi *tarpeellisia tietoja kadonneista henkilöistä* ja tunnistamattomina löytyneiden vainajien tunnistamiseksi tarpeellisia tietoja tunnistamattomista vainajista (*tunnistettavien tiedot*);

2) anastetuista tai muusta syystä etsittävästä ajoneuvoista ja rekisterikilvistä yksilöintitietoja omaisuuden löytämiseksi ja omistajalleen tai haltijalleen palauttamiseksi tarpeellisia tietoja sekä moottoriajoneuvoilla liikkuvista etsittävästä tai tarkkailtavista henkilöistä henkilöiden tavoittamiseksi tarpeellisia tietoja (*etsittävien moottoriajoneuvojen tiedot*);

3) rikoksella menetetyistä, poliisin haltuun otetusta taikka kadonneesta tai kadonneella henkilöllä olleesta omaisuudesta yksilöintitietoja omaisuuden löytämiseksi ja omaisuuden omistajalleen tai haltijalleen palauttamiseksi tarpeellisia tietoja sekä katoamistapauksen selvittämiseksi tarpeellisia tietoja (*omaisuustiedot*);

4) vapaudenmenetysaikojen seuraamiseksi ja valvomiseksi sekä säilytysturvallisuuden varmistamiseksi esitutkintalain (449/1987), pakkokeinolain (450/1987), poliisilain taikka muun säädöksen perusteella kiinniottetuista,

2) henkilöiden tavoittamiseksi, valvomiseksi, tarkkailemiseksi ja suojaamiseksi etsintäkuulutetuista, liiketoiminta-, *tapaamis-*, lähestymis-, *matkustus-*, *eläintenpito-* tai *metsästyskieltoon* määrätyistä, *kansalliseen maahantulokieltoon* määrätyistä, *valvottua koevapautta tai valvontarangaistusta suorittavista, ehdonalaisessa vapaudessa olevista taikka tarkkailtavista henkilöistä* valokuva, *sormenjäljet, muuttumattomat fyysiset erityistuntemerkit sekä tieto siitä, onko kuuluttava henkilö aseistettu, väkivaltainen tai karannut, ilmoituksen tunnistetiedot, toimenpiteen syy, pyydetyt toimenpiteet, kuuluttava viranomainen, kuulutuksen vanhentumisaikakohta, henkilön vaarallisuus ja muut kuulutusten valvonnassa tarvittavat tiedot sekä tiedot henkilöllisyyttä väärinkäyttäneen ja henkilöllisyyden väärinkäytön kohteeksi joutuneen henkilön oikeasta henkilöllisyydestä* (*henkilökuulutustiedot*);

3) kadonneiksi ilmoitettujen henkilöiden löytämiseksi ja tunnistamattomina löytyneiden vainajien tunnistamiseksi tarpeellisia tietoja, *mukaan lukien valokuvat, sormenjäljet, hammaskaaviot, DNA-tunnisteet sekä tiedot proteeseista ja lääketieteellisistä jälkiä jättäneistä toimenpiteistä sekä ilmoituksen tunnistetiedot* (*tunnistettavien tiedot*);

4) anastetuista tai muusta syystä etsittävästä ajoneuvoista ja rekisterikilvistä yksilöintitietoja omaisuuden löytämiseksi ja omistajalleen tai haltijalleen palauttamiseksi tarpeellisia tietoja, *ilmoituksen tunnistetiedot* sekä moottoriajoneuvoilla liikkuvista etsittävästä tai tarkkailtavista henkilöistä henkilöiden tavoittamiseksi tarpeellisia tietoja (*etsittävien ajoneuvojen tiedot*);

5) rikoksella menetetyistä, poliisin haltuun otetusta taikka kadonneesta tai kadonneella henkilöllä olleesta omaisuudesta yksilöintitietoja omaisuuden löytämiseksi ja omaisuuden omistajalleen tai haltijalleen palauttamiseksi tarpeellisia tietoja sekä katoamistapauksen selvittämiseksi tarpeellisia tietoja (*omaisuustiedot*);

6) vapaudenmenetysaikojen seuraamiseksi ja valvomiseksi sekä säilytysturvallisuuden varmistamiseksi esitutkintalain, pakkokeinolain, poliisilain tai muun *lainsäädännön* perusteella *sälöön*ottetuista, kiinniottetuista, pi-

pidätetyistä tai vangituista henkilöistä esitutkinnasta ja pakkokeinoista annetun asetuksen (575/1988) 22 §:ssä tarkoitetut pidättämistä koskevat tiedot, rikosilmoituksiin ja kiinniottoon liittyviä tietoja sekä yksittäistapauksissa vapautensa menettäneen säilytysturvallisuuteen vaikuttavia tietoja (*pidätettyjen tiedot*);

5) kirjattujen rikosilmoitusten koottua hakua varten rikoksista epäillyistä henkilöistä rikosilmoituksen numero, rikoksen tekopäivä ja -paikka, rikosnimike, rikoksen syyteoikeuden vanhentumisaika sekä rikoksesta seuranneet rangaistukset ja muut seuraamukset (*rikosilmoitushakemisto- ja seuraamustiedot*);

9) rikoksesta epäiltyjen henkilöiden tunnistamiseksi, rikoksen selvittämiseksi ja rikosentekijöiden rekisteröimiseksi rikoksesta epäillyistä tai tuomituista henkilöistä pakkokeinolain 6 luvun 4 §:n 1 ja 4 momentissa säädetyt henkilötuntemerkit ja mainitun luvun 5 §:ssä säädetyt DNA-tunnisteet, henkilön videokuvat ja jalkineenjäljet, epäilyn kohteena olevaan rikokseen liittyviä tietoja sekä rekisteröintiä ja henkilön luokitusta koskevia tietoja (*tuntemerkkitiedot*);

11) asiakirjan poliisin päätearkistosta hakua varten tutkinnan ja virka-avun tiedoista ilmoituksen ja tapauksen tunnistetiedot sekä selostusosan tiivistelmän (*tutkinnan ja virka-avun arkistotiedot*);

dätetyistä tai vangituista henkilöistä vapauten menettämiseen, säilytykseen ja säilytysturvallisuuteen vaikuttavia tietoja (*vapautensa menettäneiden tiedot*);

7) rikosilmoitusten koottua hakua varten rikoksista epäillyistä henkilöistä rikosilmoituksen numero, rikoksen tekopäivä ja -paikka, rikosnimike, rikoksen syyteoikeuden vanhentumisaika, tutkinnan tila sekä poliisin jutun päättämiseksi tekemät päätökset sekä tieto syyttäjän ratkaisusta ja tuomioistuinten ratkaisuksista ja niiden lainvoimaisuudesta (*rikosilmoitushakemistotiedot*);

8) henkilön oman turvallisuuden tai poliisin työturvallisuuden kannalta välttämättömät henkilön vaarallisuuden tai arvaamattomuuden arviointiin liittyvät tiedot henkilön terveydentilasta, sairaudesta tai vammaisuudesta taikka häneen kohdistetuista hoitotoimenpiteistä tai niihin verrattavista toimenpiteistä taikka tiedot sosiaalihuollon toimenpiteistä sekä tiedot, jotka kuvaavat tai on tarkoitettu kuvaamaan rikollista tekoa, rangaistusta tai muuta rikoksen seuraamusta (*turvallisuustiedot*);

9) rikoksesta epäiltyjen henkilöiden tunnistamiseksi, rikoksen selvittämiseksi ja rikosentekijöiden rekisteröimiseksi rikoksesta epäillyistä tai tuomituista henkilöistä pakkokeinolain 6 luvun 4 §:n 1 momentissa tarkoitetut henkilötuntemerkit ja 5 §:ssä tarkoitetut DNA-tunnisteet, henkilöä koskevat tekniset kuva- ja äänitallenteet ja henkilön jalkineenjäljet, epäilyn kohteena olevaan rikokseen liittyviä tietoja sekä rekisteröintiä ja henkilön luokitusta koskevia tietoja sekä rikokseen liittyviä tuntemattoman tekijän pakkokeinolain 6 luvun 4 §:n 1 momentissa tarkoitetut henkilötuntemerkit, DNA-tunnisteet, rikoksen tunnistetiedot, rekisteröinnin perusteena oleva rikosnimike sekä muita rekisteröintiä koskevia tietoja (*tuntemerkkitiedot*);

10) asiakirjan poliisin päätearkistosta hakua varten tutkinnan ja virka-avun tiedoista ilmoituksen tunnistetiedot, asianosaisten henkilö- ja osallisuustiedot sekä selostusosan tiivistelmän sekä ilmoitukseen liittyvät etsintä- ja omaisuuskuulutuksista, etsittävien ajoneuvojen kuulutuksista, vapautensa menettä-

6) poliisiyksiköiden tietoon saattamiseksi ja valvonnan suuntaamiseksi poliisin tallentamia tietoja, joista asian kiireellisyys, vaaratilanteen, rikosten ennalta estämisen tai tutkinnallisten syiden vuoksi on tarpeen erityisesti tiedottaa (*sanomanvälitystiedot*);

12) tiedot rikoksen estämiseksi, paljastamiseksi tai selvittämiseksi tietolähteenä käytetystä poliisihallinnon ulkopuolisesta henkilöstä sekä tietolähteen käytöstä ja valvonnasta (*tietolähdetiedot*).

4 a) säilytystilan järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi yksilöintitiedot henkilöistä, joille on annettu poliisin säilyttämien henkilöiden kohtelusta annetun lain (841/2006) 7 luvun 5 §:n mukainen tapaamiskielto, sekä tiedot tapaamiskiellon sisällöstä ja perusteesta sekä *tapaamiskiellon* voimassaoloaika (*tapaamiskielto tiedot*);

3 §

Hallintoasiain tietojärjestelmä

Tietojärjestelmään saadaan tallettaa henkilön henkilöllisyyttä koskevista tiedoista *täydellinen* nimi, syntymäaika, henkilötunnus, sukupuoli, äidinkieli, kansalaisuus, siviilisää-

neiden ja tunnistettavien tiedoista (arkistotiedot);

11) yleisön tietoon saattamiseksi ja yleisöviuhjeiden saamiseksi tai tutkintaa suorittavien viranomaisten valvonnan suuntaamiseksi poliisin tallettamia tietoja, joista *tutkinnanjohtajan päätöksen mukaan on* asian kiireellisyys, vaaratilanteen, rikosten ennalta estämisen, omaisuuden omistajalleen palauttamisen tai tutkinnallisten syiden vuoksi tarpeen erityisesti tiedottaa (*tiedotustiedot*);

12) tiedot rikoksen estämiseksi, paljastamiseksi tai selvittämiseksi tietolähteenä käytetystä *poliisilain 36 a §:ssä tarkoitettu* henkilöstä sekä tietolähteen käytöstä ja valvonnasta (*tietolähdetiedot*);

13) tiedot majoitusliikkeiden harjoittajien toimittamista, majoitus- ja ravitsemistoiminnasta annetun lain (308/2006) mukaisista matkustajatiedoista yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi sekä rikosten ennaltaehkäisemiseksi ja selvittämiseksi (*majoitustiedot*);

14) säilytystilan järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi yksilöintitiedot henkilöistä, joille on annettu poliisin säilyttämien henkilöiden kohtelusta annetun lain (841/2006) 7 luvun 5 §:ssä *tarkoitettu* tapaamiskielto, sekä tiedot tapaamiskiellon sisällöstä, perusteesta ja voimassaoloajasta (*tapaamiskielto tiedot*);

15) poliisimiesten havaitsemia tai poliisille ilmoitettuja tietoja tapahtumista tai henkilöistä, joiden tapahtumien tai henkilöiden voidaan perustellusti epäillä olosuhteiden taikka henkilöiden uhkailujen tai muun käyttäytymisen perusteella liittyvään rikolliseen toimintaan (*havaintotiedot*);

16) poliisilain 29 §:ssä tarkoitettujen teknisen valvonnan tietoja ja teknisin välinein toteutetun muun kuin jatkuvan tai toistuvan valvonnan tietoja (*teknisen valvonnan tiedot*).

3 §

Hallintoasiain tietojärjestelmä

Tietojärjestelmään saadaan tallettaa henkilön henkilöllisyyttä koskevista tiedoista, *nimet*, syntymäaika, henkilötunnus, sukupuoli, äidinkieli, kansalaisuus, siviilisääty, synty-

ty, syntymävaltio, syntymäkotikunta, kotikunta, ammatti, osoite ja puhelinnumero tai muu yhteystieto, tieto henkilön kuolemasta sekä ulkomaalaisen henkilön matkustusasiakirjan tiedot.

Tietojärjestelmään saadaan lisäksi tallettaa poliisilain 1 §:n 3 momentissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi hankittuja muita tarpeellisia tietoja seuraavasti:

1) ampuma-aselaissa (1/1998) säädettyjen poliisin tehtävien suorittamiseksi tarpeelliset tiedot mainitussa laissa tarkoitettua hakemuksesta, luvasta, poliisin toimenpiteestä, päätöksestä, esteestä, huomautuksesta, ilmoituksesta ja tarkastuksesta (*aselupatiedot*);

8) rahankeräyslaissa (255/2006) säädettyjen tehtävien suorittamiseksi tarpeelliset tiedot lupahakemuksista, luvista, lupien peruuttamisista, varoituksista ja tilityksistä sekä luvan hakijoista ja saajista, rahankeräyksen käytännön toimeenpanijoista ja näiden vastuuhenkilöistä sekä tarkastustoimenpiteistä (*rahankeräysten valvontatiedot*).

4 §

Epäiltyjen tietojärjestelmä

Henkilön henkilöllisyyttä koskevista tiedoista saadaan tallettaa *täydellinen* nimi, syntymäaika, henkilötunnus, sukupuoli, äidinkieli, kansalaisuus, siviilisääty, syntymävaltio, syntymäkotikunta, kotikunta, ammatti, osoite ja puhelinnumero tai muu yhteystieto, tieto henkilön kuolemasta sekä ulkomaalaisen henkilön matkustusasiakirjan tiedot.

mävaltio, syntymäkotikunta, kotikunta, ammatti, osoite ja puhelinnumero tai muu yhteystieto, tieto henkilön kuolemasta *tai kuolleeksi julistamisesta* sekä ulkomaalaisen henkilön *Maahanmuuttoviraston antama asiakasnumero, vanhempien nimet, kansallisuus, osoite ja* matkustusasiakirjan tiedot.

Tietojärjestelmään saadaan lisäksi tallettaa poliisilain 1 §:n 3 momentissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi hankittuja muita tarpeellisia tietoja seuraavasti:

1) ampuma-aselaissa (1/1998) säädettyjen poliisin tehtävien suorittamiseksi tarpeelliset tiedot mainitussa laissa tarkoitettua hakemuksesta, luvasta, poliisin toimenpiteestä, päätöksestä, esteestä, huomautuksesta, ilmoituksesta, tarkastuksesta *sekä soveltuvuustestin suorittamisajankohdasta (aselupatiedot)*;

8) rahankeräyslaissa (255/2006) säädettyjen tehtävien suorittamiseksi tarpeelliset tiedot lupahakemuksista, luvista, lupien peruuttamisista, varoituksista ja tilityksistä sekä luvan hakijoista ja saajista, rahankeräyksen käytännön toimeenpanijoista ja näiden vastuuhenkilöistä sekä tarkastustoimenpiteistä (*rahankeräysten valvontatiedot*);

9) arpajaislaissa (1047/2001) säädettyjen tehtävien suorittamiseksi tarpeelliset tiedot ilmoituksista, lupahakemuksista, luvista, lupien peruuttamisista, tilityksistä, ilmoitusten tekijöistä sekä luvan hakijoista ja saajista, arpajaisten käytännön toimeenpanijoista ja näiden vastuuhenkilöistä, tarkastustoimenpiteistä sekä kieltoihin ja uhkasakkomenettelyyn liittyvistä toimenpiteistä (*arpajaislupatiedot*).

4 §

Epäiltyjen tietojärjestelmä

Henkilön henkilöllisyyttä koskevista tiedoista saadaan tallettaa *nimet*, syntymäaika, henkilötunnus, sukupuoli, äidinkieli, kansalaisuus, *kansallisuus*, siviilisääty, syntymävaltio, syntymäkotikunta, kotikunta, ammatti, osoite ja puhelinnumero tai muu yhteystieto, *henkilöä koskevat ääni- ja kuvatallenteet sekä henkilön fyysisiin ominaisuuksiin perustu-*

Epäiltyjen tietojärjestelmää saavat käyttää teknisen käyttöyhteyden avulla vain rikostiedustelu-, rikosanalyysi- ja tarkkailutehtäviin määrätty poliisin henkilöstöön kuuluvat.

5 §

Suojelupoliisin toiminnallinen tietojärjestelmä

Henkilön henkilöllisyyttä koskevista tiedoista saadaan tallettaa *täydellinen* nimi, syntymäaika, henkilötunnus, sukupuoli, äidinkieli, kansalaisuus, siviilisääty, syntymävaltio, syntymäkotikunta, kotikunta, ammatti, osoite ja puhelinnumero tai muu yhteystieto, tieto henkilön kuolemasta ja ulkomaalaisen henkilön matkustusasiakirjan tiedot.

6 §

Poliisin muut henkilörekisterit

Edellä 2—4 §:ssä sekä 30 ja 31 §:ssä tarkoitettujen pysyvien automaattisen tietojenkäsittelyn avulla ylläpidettävien valtakunnallisten tietojärjestelmien lisäksi poliisin valtakunnallisessa käytössä voi olla tilapäisiä tai manuaalisesti ylläpidettäviä henkilörekistereitä.

Yhden tai useamman poliisiyksikön käyttöön voidaan perustaa myös:

- 1) muu poliisin henkilörekisteri kuin 2—5, 30 tai 31 §:ssä tarkoitettu tietojärjestelmä;
- 2) sellaisen rikoksen, josta saattaa seurata vankeutta, estämiseksi, paljastamiseksi tai

vat tunnistetiedot, tieto henkilön kuolemasta tai kuolleeksi julistamisesta sekä ulkomaalaisen henkilön Maahanmuuttoviraston antama asiakasnumero, vanhempien nimet, kansallisuus, osoite ja matkustusasiakirjan tiedot.

Epäiltyjen tietojärjestelmää saavat käyttää teknisen käyttöyhteyden avulla vain rikostiedustelu-, rikosanalyysi- ja tarkkailutehtäviin määrätty poliisin henkilöstöön kuuluvat sekä poliisin ulkomaille lähettämät yhdyshenkilöt.

5 §

Suojelupoliisin toiminnallinen tietojärjestelmä

Henkilön henkilöllisyyttä koskevista tiedoista saadaan tallettaa *nimet*, syntymäaika, henkilötunnus, sukupuoli, äidinkieli, kansalaisuus, *kansallisuus*, siviilisääty, syntymävaltio, syntymäkotikunta, kotikunta, ammatti, osoite ja puhelinnumero tai muu yhteystieto, *henkilöä koskevat ääni- ja kuvatallenteet sekä henkilön fyysisiin ominaisuuksiin perustuvat tunnistetiedot*, tieto henkilön kuolemasta tai kuolleeksi julistamisesta sekä ulkomaalaisen henkilön Maahanmuuttoviraston antama asiakasnumero, vanhempien nimet, kansallisuus, osoite ja matkustusasiakirjan tiedot.

6 §

Poliisin muut henkilörekisterit

Edellä 2—4 ja 33 §:ssä tarkoitettujen pysyvien automaattisen tietojenkäsittelyn avulla ylläpidettävien valtakunnallisten tietojärjestelmien lisäksi poliisin valtakunnallisessa käytössä voi olla tilapäisiä tai manuaalisesti ylläpidettäviä henkilörekistereitä.

Yhden tai useamman poliisiyksikön käyttöön voidaan perustaa myös:

- 1) muu poliisin henkilörekisteri kuin 2—5 tai 33 §:ssä tarkoitettu tietojärjestelmä;
- 2) sellaisen rikoksen, josta saattaa seurata vankeutta, estämiseksi, paljastamiseksi tai

selvittämiseksi tarpeellista rikosanalyysia varten tilapäinen rekisteri, jossa saa yhdistää, tallettaa ja muuten käsitellä 2—4 §:ssä tarkoitettujen tietojärjestelmien tietoja, poliisin yksittäisen tehtävän suorittamisen yhteydessä saatuja rikostiedustelu-, tarkkailu- ja havaintotietoja sekä 14 §:n 2 kohdassa mainittuja tietoja.

selvittämiseksi tarpeellista rikosanalyysia varten tilapäinen rekisteri, jossa saa yhdistää, tallettaa ja muuten käsitellä 2—4 §:ssä tarkoitettujen tietojärjestelmien tietoja, poliisin yksittäisen tehtävän suorittamisen yhteydessä saatuja rikostiedustelu-, tarkkailu- ja havaintotietoja sekä 14 §:n 1 momentin 2 ja 4 kohdassa tarkoitettuja tietoja.

7 §

Rekisterinpitäjä

Edellä 2—4 §:ssä, 6 §:n 1 momentissa sekä 30 ja 31 §:ssä tarkoitettun henkilörekisterin rekisterinpitäjä on Poliisihallitus, 5 §:ssä tarkoitettun henkilörekisterin rekisterinpitäjä on suojelupoliisi ja 6 §:n 2 momentissa tarkoitettun henkilörekisterin rekisterinpitäjä on toiminnasta vastaava poliisiyksikkö.

7 §

Rekisterinpitäjä

Edellä 2—4 §:ssä ja 6 §:n 1 momentissa sekä 33 §:ssä tarkoitettun henkilörekisterin rekisterinpitäjä on Poliisihallitus, 5 §:ssä tarkoitettun henkilörekisterin rekisterinpitäjä on suojelupoliisi ja 6 §:n 2 momentissa tarkoitettun henkilörekisterin rekisterinpitäjä on toiminnasta vastaava poliisiyksikkö.

8 §

Henkilörekisterin perustaminen

Muiden kuin 2—5 §:ssä sekä 30 ja 31 §:ssä tarkoitettujen henkilörekisterien perustamisesta on tehtävä kirjallinen päätös. Edellä 6 §:ssä tarkoitettujen valtakunnallisessa käytössä olevien tilapäisten ja manuaalisesti ylläpidettävien henkilörekisterien osalta rekisterin perustamista koskevasta päätöksestä ja sen olennaisesta muuttamisesta on ilmoitettava viimeistään kuukautta ennen rekisterin perustamista tai muuttamista tietosuojavaltuutetulle. Perustamispäätöksessä on mainittava henkilörekisterin käyttötarkoitus.

8 §

Henkilörekisterin perustaminen

Muiden kuin 2—5 ja 33 §:ssä tarkoitettujen henkilörekisterien perustamisesta on tehtävä kirjallinen päätös. Edellä 6 §:ssä tarkoitettujen valtakunnallisessa käytössä olevien tilapäisten ja manuaalisesti ylläpidettävien henkilörekisterien perustamista koskevasta päätöksestä ja sen olennaisesta muuttamisesta on ilmoitettava viimeistään kuukautta ennen rekisterin perustamista tai muuttamista tietosuojavaltuutetulle. Perustamispäätöksessä on mainittava henkilörekisterin käyttötarkoitus.

10 §

Arkaluonteisten tietojen käsittely

Henkilötietolain 11 §:n 1, 2 ja 4—6 kohdassa tarkoitettuja tietoja saa kerätä ja tallettaa poliisin henkilörekisteriin ja muutoin käsitellä ainoastaan silloin, kun se on poliisin yk-

10 §

Arkaluonteisten tietojen käsittely

Henkilötietolain 11 §:n 1, 2 ja 4—6 kohdassa tarkoitettuja tietoja saa kerätä ja tallettaa poliisin henkilörekisteriin ja muutoin käsitellä ainoastaan silloin, kun se on poliisin

sittäisen tehtävän suorittamiseksi välttämättömyttä. Pykälän 4 kohdassa tarkoitettuja tietoja saa lisäksi kerätä ja tallettaa poliisin henkilörekisteriin ja muutoin käsitellä silloin, kun se on rekisteröidyn oman turvallisuuden tai poliisin työturvallisuuden varmistamiseksi välttämättömyttä.

Henkilötietolain 11 §:n 1, 2 ja 4—6 kohdassa tarkoitettuja tietoja ei kuitenkaan saa kerätä ja tallettaa 31 §:ssä tarkoitettuun henkilörekisteriin.

yksittäisen tehtävän suorittamiseksi välttämättömyttä. *Suojelupoliisin toiminnalliseen tietojärjestelmään näitä tietoja saa kerätä, tallettaa ja muutoin käsitellä silloin, kun se on suojelupoliisille laissa säädetyn tehtävän suorittamiseksi välttämättömyttä.* Mainitun pykälän 4 kohdassa tarkoitettuja tietoja saa lisäksi kerätä ja tallettaa poliisin henkilörekisteriin ja muutoin käsitellä silloin, kun se on rekisteröidyn oman turvallisuuden tai poliisin työturvallisuuden varmistamiseksi välttämättömyttä.

Henkilötietolain 11 §:n 1, 2 ja 4—6 kohdassa tarkoitettuja tietoja ei kuitenkaan saa kerätä ja tallettaa 33 §:ssä tarkoitettuun henkilörekisteriin.

11 §

Kuuntelulla saadut tiedot

Jos poliisilaissa tarkoitettulla teknisellä kuuntelulla saatu tieto koskee muuta rikosta kuin sitä, jonka estämiseksi tai keskeyttämiseksi kuuntelua suoritetaan, tietoa ei saa tallettaa henkilörekisteriin, ellei tieto koske sellaista rikosta, jonka estämiseksi tai keskeyttämiseksi kuuntelua voitaisiin suorittaa.

Pakkokeinolaissa tarkoitettulla telekuuntelulla tai teknisellä kuuntelulla saadun tiedon tallettamisesta henkilörekisteriin säädetään pakkokeinolaissa.

12 §

Yksittäiseen tehtävään liittymättömien tietojen käsittely

Poliisin yksittäisen tehtävän suorittamisen yhteydessä saatuja, poliisilain 1 §:n 1 momentissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi tarpeellisia tietoja, jotka eivät liity kyseiseen tai muuhun jo suoritettavana olevaan tehtävään, saa kerätä ja tallettaa vain 4, 5, 30 ja 31 §:ssä tarkoitettuun henkilörekisteriin sekä

11 §

Salaisilla tiedonhankintakeinoilla saatujen ylimääräisten tietojen käsittely

Poliisilain 3 luvussa tarkoitetuilla salaisilla tiedonhankintakeinoilla saatu ylimääräinen tieto saadaan tallettaa 2, 4 tai 5 §:ssä tarkoitettuihin tietojärjestelmiin, jos tieto koskee sellaista rikosta, jonka estämisessä tai paljastamisessa olisi saatu käyttää sitä tiedonhankintakeinoa, jolla tieto on saatu, taikka jos tieto on tarpeen rikoslain (39/1889) 15 luvun 10 §:ssä tarkoitettujen rikosten estämiseksi.

Pakkokeinolain 5 a luvussa tarkoitetuilla tiedonhankintakeinoilla saadun tiedon tallettamisesta henkilörekisteriin säädetään pakkokeinolaissa.

12 §

Yksittäiseen tehtävään liittymättömien tietojen käsittely

Poliisin yksittäisen tehtävän suorittamisen yhteydessä saatuja, poliisilain 1 §:n 1 momentissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi tarpeellisia tietoja, jotka eivät liity kyseiseen tai muuhun jo suoritettavana olevaan tehtävään, saa kerätä ja tallettaa vain 4, 5 ja 33 §:ssä tarkoitettuun henkilörekisteriin sekä

tilapäiseksi tarkoitettuun 6 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettuun henkilörekisteriin kyseisissä pykälissä säädettyissä talletustarkoituksissa.

Tietoja tallettaessa on niihin mahdollisuuksien mukaan liitettävä arvio tietojen antajan luotettavuudesta ja tietojen oikeellisuudesta.

13 §

Poliisin tietojen saanti eräistä rekistereistä

Poliisilla on sen lisäksi, mitä *poliisilaissa* tai muussa laissa säädetään, oikeus saada tehtäviensä suorittamista ja henkilörekisteriensä ylläpitämistä varten tarpeellisia tietoja rekistereistä siten kuin 2 momentissa säädetään.

Poliisilla on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada, siten kuin asianomaisen rekisterinpitäjän kanssa sovitaan, teknisten käyttöyhteyden avulla tai konekielisessä muodossa:

1) Ajoneuvohallintokeskuksen tieliikenteen tietojärjestelmästä poliisin etsimiä tai esitutinnan, poliisitutinnan taikka muun tutinnan kohteena olevia ajoneuvoja koskevia tietoja;

2) lääninhallitusten liikennelupatietojärjestelmistä luvanvaraisen liikenteen valvonnassa tarvittavia tietoja ja maistraattien moottoriveneristereistä veneliikenteen valvonnassa tarvittavia tietoja;

3) oikeushallinnon tietojärjestelmistä syyte-

tilapäiseksi tarkoitettuun 6 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettuun henkilörekisteriin mainituissa lainkohdissa säädettyissä talletustarkoituksissa.

Tietoja tallettaessa niihin on liitettävä arvio tietojen antajan luotettavuudesta ja tietojen oikeellisuudesta, *jos se on mahdollista*.

13 §

Poliisin oikeus saada tietoja eräistä rekistereistä ja tietojärjestelmistä

Poliisilla on sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään, oikeus saada tehtäviensä suorittamista ja henkilörekisteriensä ylläpitämistä varten salassapitosäännösten estämättä *maksutta tai tietojen irrottamiskustannuksiin perustuvaa vastiketta vastaan teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona tarpeellisia tietoja* rekistereistä siten kuin asianomaisen rekisterinpitäjän kanssa sovitaan, *seuraa-vasti*:

1) *ajoneuvoliikennerekisteristä annetussa laissa (541/2003) tarkoitetusta ajoneuvoliikennerekisteristä sen 15—17 §:ssä mainittuihin tarkoituksiin;*

2) *rikosten estämiseksi, paljastamiseksi tai selvittämiseksi taikka henkilöiden tavoittamiseksi henkilötietojen käsittelystä rangaistusten täytäntöönpanossa annetussa laissa (422/2002) säädettyistä Rikosseuraamuslaitoksen tietojärjestelmistä vapauteen kohdistuvaa rangaistusta suorittavista tai sen suorittaneista henkilöistä sekä heitä rangaistusaikana tapaamaan tulleista henkilöistä;*

3) *liikenne- ja viestintäministeriön liikenneluparekisteristä liikennevalvontaa, esitutkintaa, muuta tutkintaa sekä liikenteenharjoittajan seuraamusmaksun määräämistä varten;*

4) *majoitus- ja ravitsemistoiminnasta annetussa laissa tarkoitettuja matkustajatietoja majoitustoiminnan harjoittajilta yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi sekä rikosten estämiseksi, paljastamiseksi tai selvittämiseksi ja poliisille laissa säädetyn muun tehtävän suorittamiseksi;*

5) *sakkorekisteristä tietoja sakkorangais-*

harkinnassa olevista tai olleista rikosasioista, syyttäjien päätöksistä, tuomioistuimessa vireillä olevista tai olleista rikosasioista, tuomioistuinten lainvoimaisista ratkaisuista ja oikeushallintoviranomaisten etsintäkuuluttamista henkilöistä, oikeusrekisterikeskuksen tietojärjestelmästä sakkorangaistuksen täytäntöönpanoa koskevia tietoja sekä tietoja kriminaalihuolto- ja vankeinhoitoviranomaisten tietojärjestelmistä vapautteen kohdistuvaa rangaistusta suorittavista tai suorittaneista henkilöistä; tietojen saamisesta rikosrekisteristä säädetään kuitenkin rikosrekisterilaissa (770/1993);

4) patenti- ja rekisterihallituksen pitämästä kaupparekisteristä elinkeinonharjoittajia koskevia ilmoituksia ja tiedonantoja;

6) ulkoasiainministeriön tietojärjestelmistä tietoja passi-, viisumi- sekä oleskelulupa- ja työlupapäätöksistä;

7) ulkomaalaisviraston tietojärjestelmistä ulkomaalaislaissa tarkoitettujen asioiden käsittelyssä ja ulkomaalaislain noudattamisen valvonnassa tarvittavia tietoja;

tuksista ja niiden täytäntöönpanosta, Rikosseuraamuslaitoksen täytäntöönpanorekisteristä tietoja vankeusrangaistusta suorittavista tai suorittaneista, oikeushallintoviranomaisilta tiedot niiden etsintäkuuluttamista henkilöistä, oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän diaari- ja asianhallintatietojen valtakunnallisesta käsittelyjärjestelmästä tietoja syyttäjäviranomaisessa tai tuomioistuimessa vireillä olevista tai olleista rikosasioista sekä ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmästä tietoja rikosasioissa annetuista ratkaisuista ja niiden lainvoimaisuudesta, jos tällainen tieto on saatavissa;

6) patenti- ja rekisterihallituksen pitämästä kaupparekisteristä tiedot elinkeinonharjoittajia koskevista ilmoituksista ja tiedonannoista esitutkintaa ja muuta tutkintaa varten;

7) rajavartiolaitoksen ja tullin henkilörekistereistä poliisiin tehtäviin, jotka vastaavat niitä tehtäviä, joita varten tiedot on kerätty ja talletettu, sekä muuhun tarkoitukseen 16 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa;

8) ulkoasiainministeriön tietojärjestelmistä, viisumihakemuksista, oleskelulupa- ja työlupapäätöksistä sekä Suomessa lähettäjävaltiota edustavan diplomaatti- ja konsuliedustuston, kansainvälisen järjestön Suomessa olevan toimielimen ja muun samassa asemassa olevan kansainvälisen toimielimen henkilökuntaan kuuluvista, näiden perheenjäsenistä ja yksityisessä palveluksessa olevista henkilöistä esitutkintaa, muuta tutkintaa ja poliisille ulkomaalaislaissa säädetyn tehtävän suorittamista varten;

9) Maahanmuuttoviraston tietojärjestelmistä ulkomaalaislaissa tarkoitettujen asioiden käsittelyssä ja ulkomaalaislain noudattamisen valvonnassa matkustusasiakirja-, viisumi-, oleskelulupa-, työlupa- ja kansalaisuushakemuksista sekä niitä koskevista ratkaisuista, käännyttämisestä ja karkottamisesta koskevista ratkaisuista sekä kansallisista maahantulo-kielloista esitutkintaa, muuta tutkintaa ja poliisille ulkomaalaislaissa säädettyjen tehtävien suorittamista varten;

10) vesikulkuneuvorekisteristä annetuissa laissa (976/2006) tarkoitettua moottori-venerekisteristä ja Ahvenanmaan huvivenerekisteristä veneitä ja niiden omistajia ja haltijoita koskevat vesiliikenteen valvontaa, esitutkintaa, muuta tutkintaa, pelastustehtä-

5) teleyritykseltä pakkokeinolain 5 a luvun 3 §:ssä, poliisilain 31 c §:ssä tai sähköisen viestinnän tietosuojalain (516/2004) 35 ja 36 §:ssä säädettyjä tietoja;

8) väestörekisterikeskuksen väestötietojärjestelmästä väestötietolain (507/1993) 4 ja 5 §:ssä säädettyjä tietoja.

Ennen tietojen luovuttamista poliisille teknisen käyttöyhteyden avulla poliisin on esitettävä selvitys tietojen suojauksesta henkilötietolain 32 §:n 1 momentissa tarkoitetulla tavalla.

14 §

Muiden viranomaisten tietojen luovuttaminen poliisille suoraikäyttöisesti tallettamalla tai konekielisessä muodossa tallettamista varten

Poliisin henkilörekistereihin voivat, siten kuin rekisterinpitäjän kanssa sovitaan, suoraikäyttöisesti tallettamalla tai konekielisessä muodossa tallettamista varten luovuttaa:

1) oikeushallinto-, kriminaalihuolto- ja vankeinhoitoviranomaiset sekä oikeusrekisterikeskus etsintäkuuluttamiaan henkilöitä koskevia tietoja sekä vankeinhoitoviranomaiset henkilötuntomerkitietoja vapautteen kohdistuvaa rangaistusta suorittavista tai suorittaneista henkilöistä;

vää, eräiden alusten ja niitä palvelevien satamien turvatoimista ja turvatoimien valvonnasta annetussa laissa (485/2004) tarkoitettua tehtävää sekä liikenteenharjoittajan seuraamusmaksun määräämistä varten;

11) teleyritykseltä pakkokeinolain 5 a luvun 3 §:ssä, poliisilain 31 c §:n 1 momentissa ja 36 §:n 2 momentissa sekä sähköisen viestinnän tietosuojalain (516/2004) 35 ja 36 §:ssä tarkoitettuja tietoja;

12) virka-apua pyytäneeltä viranomaiselta välttämättömiä tietoja virka-avun antamiseksi;

13) väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennuspalveluista annetun lain (661/2009) 13 ja 17 §:ssä tarkoitettuja tietoja;

14) puolustusvoimien asevelvollisrekisteristä asevelvollisuuslain (1438/2007) 97 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettuja ampu-ma-aselain mukaisen luvan hakijan ja haltijan sekä hyväksynnän saajaksi haettavan ja hyväksynnän saaneen henkilön henkilökoh-taisen sopivuuden arviointia varten välttämättömiä tietoja asevelvollisen palveluksesta ja palveluskelpoisuudesta.

Poliisin on pyynnöstä annettava asianomaisille rekisterinpitäjille tietoja 1 momentin nojalla saamiensa tietojen käsittelystä.

14 §

Muiden viranomaisten tietojen luovuttaminen poliisille suoraikäyttöisesti tallettamalla tai tietojoukkona tallettamista varten

Poliisin henkilörekistereihin voivat, siten kuin rekisterinpitäjän kanssa sovitaan, suoraikäyttöisesti tallettamalla tai tietojoukkona tallettamista varten luovuttaa:

1) oikeushallinto-, kriminaalihuolto- ja vankeinhoitoviranomaiset sekä Oikeusrekisterikeskus etsintäkuuluttamiaan henkilöitä koskevia tietoja, vankeinhoitoviranomaiset tuntomerkitietoja vapautteen kohdistuvaa rangaistusta suorittavista tai suorittaneista henkilöistä sekä Oikeusrekisterikeskus lähestymiskieltoja ja liiketoimintakieltoja koskevia tietoja;

2) tullilaitos ja sotilasviranomaiset etsintäkuuluttamiaan henkilöitä koskevia tietoja, ulkomaalaisia koskevia tietoja, henkilöllisyyttä koskevia tietoja ja henkilötuntemerkkitietoja ulkomaalaisista sekä rajavartiolaitoksen ja tullilaitoksen toimivaltaan kuuluvien rikosten ennalta estämiseksi ja selvittämiseksi tarpeellisia tietoja;

3) ulkoasiainhallintoviranomaiset tietoja passi- ja viisumipäätöksistä sekä oleskelu- ja työlupapäätöksistä;

4) rajavartiolaitos 2 §:ssä tarkoitettuja tietoja, joita on tarpeen käsitellä poliisilain 1 §:n 1 momentissa tarkoitettujen sellaisten tehtävien suorittamiseksi, jotka rajavartiolaissa (578/2005) tai muualla laissa säädetään rajavartiolaitokselle, sekä 3 §:ssä tarkoitettuja tietoja, joita on tarpeen käsitellä poliisilain 1 §:n 3 momentissa tarkoitettujen sellaisten tehtävien suorittamiseksi, jotka rajavartiolaissa tai muualla laissa säädetään rajavartiolaitokselle;

5) Metsähallituksen erätarkastaja toimivaltaansa kuuluvassa erävalvonnassa kirjattuja tarpeellisia toimenpidetietoja;

2) tullilaitos ja sotilasviranomaiset etsintäkuuluttamiaan henkilöitä koskevia tietoja *sekä tullilaitos ulkomaalaisten tunnistamistietoja* ja tullilaitoksen toimivaltaan kuuluvien rikosten ennalta estämiseksi ja selvittämiseksi tarpeellisia tietoja;

3) *ulkoasiainministeriö ja Suomen edustustot passilaisissa (671/2006) ulkoministeriölle ja Suomen edustustoille säädettyjen tehtävien suorittamiseksi tarvittavia tietoja, ulkoasiainministeriö Suomessa lähettäjävaltiota edustavan diplomaatti- ja konsuliedustuston, kansainvälisen järjestön Suomessa olevan toimielimen, muun samassa asemassa olevan kansainvälisen toimielimen henkilökuntaan kuuluvista ja näiden perheenjäsenistä ja yksityisessä palveluksessa olevista henkilöistä tarvittavia tietoja;*

4) rajavartiolaitos 2 §:ssä tarkoitettuja tietoja, joita on tarpeen käsitellä poliisilain 1 §:n 1 momentissa tarkoitettujen sellaisten tehtävien suorittamiseksi, jotka rajavartiolaissa (578/2005) tai muualla laissa säädetään rajavartiolaitokselle, sekä 3 §:ssä tarkoitettuja tietoja, joita on tarpeen käsitellä poliisilain 1 §:n 3 momentissa tarkoitettujen sellaisten tehtävien suorittamiseksi, jotka rajavartiolaissa tai muualla laissa säädetään rajavartiolaitokselle;

5) Metsähallituksen erätarkastaja toimivaltaansa kuuluvassa erävalvonnassa kirjattuja tarpeellisia toimenpidetietoja;

6) *häätakeskusviranomaiset häätakeskustietojärjestelmään tallettamansa henkilön oman turvallisuuden tai työturvallisuuden kannalta tarpeellisia tietoja;*

7) *Maahanmuuttovirasto maahantulokieltoja sekä käännytys- ja karkotuspäätöksiin ja virka-apuun liittyviä poliisitoimenpiteitä koskevia tietoja.*

Poliisin on pyynnöstä annettava asianomaisille rekisterinpitäjille tieto 1 momentin nojalla saamiensa tietojen käsittelystä. Jos henkilötietoja on luovutettu pyytämättä, poliisin on tarkistettava viipymättä, tarvitaanko niitä siihen tarkoitukseen, jota varten ne on luovutettu.

16 §

Tietojen käyttäminen muuhun kuin tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitusta vastaavaan tarkoitukseen

Poliisilla on oikeus, jollei jäljempänä toisin säädetä, käyttää poliisin henkilörekisterin tietoja muuhun kuin niiden keräämis- ja tallettamistarkoitusta vastaavaan tarkoitukseen, jos tiedot ovat tarpeen:

2) välittömän henkeä tai terveyttä uhkaavan vaaran taikka huomattavan omaisuusvahingon torjumiseksi;

Poliisin henkilörekisterin tietoja saa käyttää myös poliisin tutkimus- ja suunnittelutoiminnassa. Samoin tietoja saa käyttää poliisin koulutustoiminnassa, jos tiedot ovat koulutuksen toteuttamiseksi välttämättömiä.

Edellä 4 §:ssä tarkoitettujen epäiltyjen tietojärjestelmän tietoja ei saa käyttää 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettujen tehtävien suorittamiseksi.

Passin sormenjälkitietojen käyttämisestä säädetään 16 a §:ssä.

16 a §

Passin sormenjälkitietojen käyttäminen muuhun kuin tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitusta vastaavaan tarkoitukseen

Poliisi saa käyttää 3 §:n 3 momentin 4 kohdassa tarkoitettuja passin sormenjälkitietoja muuhun kuin niiden keräämis- ja tallettamistarkoitusta vastaavaan tarkoitukseen vain, jos se on välttämätöntä luonnononnettomuuden, suuronnettomuuden tai muun katastrofin taikka rikoksen kohteeksi joutuneen tai muuten tunnistamattomaksi jääneen uhrin tunnistamiseksi. Oikeus tiedon käyttöön on vain sillä, jonka työtehtävien hoitaminen tiedon käyttöä välttämättä edellyttää.

Poliisilla on 1 momentissa tarkoitettussa tilanteessa oikeus ottaa rekisteröidyltä sormen-

16 §

Tietojen käyttäminen muuhun kuin tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitukseen

Poliisilla on oikeus, jollei jäljempänä toisin säädetä, käyttää poliisin henkilörekisterin tietoja muuhun kuin niiden keräämis- ja tallettamistarkoitukseen, jos tiedot ovat tarpeen:

2) välittömän ja vakavan yleistä turvallisuutta uhkaavan vaaran torjumiseksi;

Poliisin henkilörekisterin tietoja saa käyttää myös laillisuusvalvonta-, tutkimus-, suunnittelu- ja kehittämistoiminnassa. Samoin tietoja saa käyttää koulutustoiminnassa, jos tiedot ovat koulutuksen toteuttamiseksi välttämättömiä.

Edellä 2 §:n 3 momentin 10 kohdassa tarkoitettuja arkistotietoja, 15 kohdassa tarkoitettuja havaintotietoja ja 16 kohdassa tarkoitettuja valvontatietoja sekä 4 §:ssä tarkoitettujen epäiltyjen tietojärjestelmän tietoja ei saa käyttää 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettujen tehtävien suorittamiseksi.

16 a §

Passin sormenjälkitietojen käyttäminen muuhun kuin tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitukseen

Poliisi saa käyttää 3 §:n 3 momentin 4 kohdassa tarkoitettuja passin sormenjälkitietoja muuhun kuin niiden keräämis- ja tallettamistarkoitukseen vain, jos se on välttämätöntä luonnononnettomuuden, suuronnettomuuden tai muun katastrofin taikka rikoksen kohteeksi joutuneen tai muuten tunnistamattomaksi jääneen uhrin tunnistamiseksi. Oikeus tiedon käyttöön on vain sillä, jonka työtehtävien hoitaminen tiedon käyttöä välttämättä edellyttää.

Poliisilla on 1 momentissa tarkoitettussa tilanteessa oikeus ottaa rekisteröidyltä sormen-

jäljet ja verrata niitä rekisteröityihin sormenjälkiin. Vertaamista varten otettuja tietoja voidaan käyttää vain vertaamisen ajan, ja ne on hävitettävä välittömästi sen jälkeen.

jäljet ja verrata niitä rekisteröityihin sormenjälkiin. Vertaamista varten otettuja tietoja voidaan käyttää vain vertaamisen ajan, ja ne on hävitettävä välittömästi sen jälkeen.

17 §

Tietojen luovuttaminen toiselle poliisiyksikölle tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitusta vastaavaan tarkoitukseen

Edellä 12 §:ssä tarkoitettuja tietoja saa kuitenkin luovuttaa vain silloin, kun ne ovat tarpeen:

2) välittömän henkeä tai terveyttä uhkaavan vaaran taikka huomattavan omaisuusvahingon torjumiseksi;

Tiedot saadaan luovuttaa *salassapitosäännösten estämättä* myös teknisen käyttöyhteyden avulla tai konekielisessä muodossa.

18 §

Tietojen luovuttaminen toiselle poliisiyksikölle muuhun kuin tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitusta vastaavaan tarkoitukseen

Poliisiyksikkö saa luovuttaa toiselle poliisiyksikölle valtakunnallista käyttöä suppeampaan käyttöön perustetun poliisin henkilökisterin tietoja muuhun kuin niiden keräämis- ja tallettamistarkoitusta vastaavaan tarkoitukseen, jos tiedot ovat tarpeen:

- 1) valtion turvallisuuden varmistamiseksi;
- 2) välittömän henkeä tai terveyttä uhkaavan vaaran taikka huomattavan omaisuusvahingon torjumiseksi;
- 3) sellaisen rikoksen ennalta estämiseksi tai selvittämiseksi, josta saattaa seurata vankeutta;
- 4) henkilöllisyyden selvittämiseksi suoritettaessa sellaista poliisin yksittäistä tehtävää, joka välttämättä edellyttää henkilöllisyyden varmistamista;
- 5) päätettäessä tai annettaessa lausuntoa luvan myöntämisestä tai voimassaolosta, jos luvan myöntämisen tai voimassaolon edelly-

17 §

Tietojen luovuttaminen toiselle poliisiyksikölle tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitukseen

Edellä 12 §:ssä tarkoitettuja tietoja saa kuitenkin luovuttaa vain silloin, kun ne ovat tarpeen:

2) välittömän ja vakavan yleistä turvallisuutta uhkaavan vaaran torjumiseksi;

Tiedot saadaan luovuttaa myös teknisen käyttöyhteyden avulla tai *tietojoukkona*.

18 §

Tietojen luovuttaminen toiselle poliisiyksikölle muuhun kuin tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitukseen

Poliisiyksikkö saa luovuttaa *salassapitosäännösten estämättä* toiselle poliisiyksikölle valtakunnallista käyttöä suppeampaan käyttöön perustetun poliisin henkilökisterin tietoja muuhun kuin niiden keräämis- ja tallettamistarkoitukseen jos tiedot ovat tarpeen:

- 1) valtion turvallisuuden varmistamiseksi;
- 2) välittömän ja vakavan yleistä turvallisuutta uhkaavan vaaran torjumiseksi;
- 3) sellaisen rikoksen ennalta estämiseksi tai selvittämiseksi, josta saattaa seurata vankeutta;
- 4) henkilöllisyyden selvittämiseksi suoritettaessa sellaista poliisin yksittäistä tehtävää, joka välttämättä edellyttää henkilöllisyyden varmistamista;
- 5) päätettäessä tai annettaessa lausuntoa luvan myöntämisestä tai voimassaolosta, jos luvan myöntämisen tai voimassaolon edelly-

tykseksi on säädetty luvanhakijan tai luvan haltijan luotettavuus, sopivuus tai muu sellainen ominaisuus, jonka arvioiminen edellyttää luvan hakijan tai luvan haltijan terveydentilaan, päihteiden käyttöön, rikokseen syyllistymiseen tai väkivaltaiseen käyttäytymiseen liittyviä tietoja.

Edellä 5 §:ssä tarkoitetun suojelupoliisin toiminnallisen tietojärjestelmän tietoja tai 6 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitetun tilapäisen henkilökisterin 12 §:ssä tarkoitettuja tietoja ei kuitenkaan saa luovuttaa 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettujen tehtävien suorittamiseksi.

Poliisin henkilökisterin tietoja saa luovuttaa myös poliisin tutkimus- ja suunnittelutoiminnassa käytettäväksi. Samoin tietoja saa luovuttaa käytettäväksi poliisin koulutustoiminnassa, jos tiedot ovat koulutuksen toteuttamiseksi välttämättömiä.

Tiedot saadaan luovuttaa *salassapitosäännösten estämättä* myös teknisen käyttöyhteyden avulla tai konekielisessä muodossa.

19 §

Tietojen luovuttaminen muille viranomaisille

Poliisi saa luovuttaa muista poliisin henkilökistereistä kuin 30 §:ssä tarkoitettusta Europol-tietojärjestelmästä ja 31 §:ssä tarkoitettusta kansallisesta Schengen-tietojärjestelmästä salassapitosäännösten estämättä teknisen käyttöyhteyden avulla tai konekielisessä muodossa tietoja, jotka ovat tarpeen:

1) Ajoneuvohallintokeskukselle tieliikenteen tietojärjestelmän ajoneuvorekisterin ylläpitoa ja ajokortin valmistamista varten;

tykseksi on säädetty luvanhakijan tai luvan haltijan luotettavuus, sopivuus tai muu sellainen ominaisuus, jonka arvioiminen edellyttää luvan hakijan tai luvan haltijan terveydentilaan, päihteiden käyttöön, rikokseen syyllistymiseen tai väkivaltaiseen käyttäytymiseen liittyviä tietoja.

Edellä 5 §:ssä tarkoitetun suojelupoliisin toiminnallisen tietojärjestelmän tietoja ja 6 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitetun tilapäisen henkilökisterin 12 §:ssä tarkoitettuja tietoja ei kuitenkaan saa luovuttaa 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettujen tehtävien suorittamiseksi.

Poliisin henkilökisterin tietoja saa luovuttaa *salassapitosäännösten estämättä myös laillisuusvalvonta-*, tutkimus-, suunnittelu- ja kehittämistoiminnassa. Samoin tietoja saa käyttää koulutustoiminnassa, jos tiedot ovat koulutuksen toteuttamiseksi välttämättömiä.

Tiedot saadaan luovuttaa myös teknisen käyttöyhteyden avulla tai *tietojoukkona*.

19 §

Tietojen luovuttaminen muille viranomaisille

Poliisi saa luovuttaa henkilökistereistään *salassapitosäännösten estämättä teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona tietoja, jotka ovat tarpeen, seuraavasti:*

1) Liikenteen turvallisuusvirastolle ajoneuvoliikennerekisteristä annetun lain 11 §:n 1 momentin 5 kohdassa sekä luvan myöntämisen, uusimisen ja peruuttamisen edellytysten arvioimiseksi ilmailulain (1194/2009) 48 §:ssä tarkoitettuja tietoja;

2) Hätäkeskuslaitokselle hätäkeskuslaissa (157/2000) säädettyjen tehtävien suorittamiseksi tarpeellisia tietoja alkutoimenpiteiden tai työturvallisuuden varmistamiseksi taikka asianomaisen yksikön tukemiseksi ottaen lisäksi huomioon, mitä tietojen saamista koskevan oikeuden rajoittamisesta mainitussa laissa säädetään, sekä poliisiasian tietojärjestelmän työturvallisuustietoja hätäkeskustietojärjestelmään talletettavaksi;

3) rajavartiolaitokselle 2 §:ssä tarkoitettuja tietoja, joita on tarpeen käsitellä poliisilain 1 §:n 1 momentissa tarkoitettujen sellaisten tehtävien suorittamiseksi, jotka rajavartiolaitokselle tai muualla laissa säädetään rajavartiolaitokselle, ja 3 §:ssä tarkoitettuja tietoja, joita on tarpeen käsitellä poliisilain 1 §:n 3 momentissa tarkoitettujen sellaisten tehtävien suorittamiseksi, jotka rajavartiolaitokselle tai muualla laissa säädetään rajavartiolaitokselle, sekä tietoja, jotka ovat tarpeen rajavalvontaa, rajatarkastuksien toteuttamista sekä henkilöiden maahantulon ja maastalähdön valvontaa varten;

2) puolustusvoimien pääesikunnalle poliisin tehtävien suorittamisesta puolustusvoimissa annetussa laissa (1251/1995) tarkoitettuja turvallisuus- ja valvontatehtäviä sekä rikostutkintaa varten ja turvallisuusselvityksistä annetussa laissa (177/2002) tarkoitettujen turvallisuusselvitysten tekemistä varten;

4) tullilaitokselle ulkomaanliikenteen valvontaa, tullirikosten ennalta estämistä ja selvittämistä sekä henkilöiden maahantulon ja maastalähdön valvontaa varten;

8) Maahanmuuttovirastolle Suomen kansalaisuutta, ulkomaalaisten maahantuloa, maassa oleskelua ja työntekoa sekä pakolaisia ja turvapaikkaa koskevien asioiden käsittelyä varten;

3) pelastusviranomaisille pelastustoimintaa varten;

4) rajavartiolaitokselle henkilöiden maahantulon ja maastalähdön valvontaa ja siihen kuuluvan rajatarkastuksen suorittamista, ulkomaalaisia koskevien säännösten noudattamisen valvontaa, rajaturvallisuuden ylläpitämistä sekä rikosten estämistä, paljastamista, esitutkintaa ja muuta tutkintaa varten ja muihin tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitusta vastaaviin rajavartiolaitoksen tehtäviin sekä muuhun kuin tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitukseen 16 §:n 1 momentin mukaisissa tapauksissa;

5) Pääesikunnalle poliisin tehtävien suorittamisesta puolustusvoimissa annetussa laissa (1251/1995) tarkoitettuja turvallisuus- ja valvontatehtäviä sekä rikostutkintaa varten, asevelvollisuuslain 96 §:n mukaisia tehtäviä varten, turvallisuusselvityksistä annetussa laissa (177/2002) tarkoitettujen turvallisuusselvitysten tekemistä varten ja kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetussa laissa (588/2004) tarkoitettujen yhteisö- ja henkilöturvallisuusselvitysten tekemistä varten sekä asevelvollisuusrekisterin ylläpitäjälle asevelvollisuuslain 96 §:ssä tarkoitettuja tehtäviä varten;

6) sosiaaliviranomaisille ulkomaalaisen toimeentuloa koskevan asian käsittelyä varten sekä lastensuojelulain (417/2007) 25 §:n ja nuorisolain (72/2006) 76 §:n mukaisesti;

7) tullilaitokselle ulkomaanliikenteen valvontaa, tullirikosten ennalta estämistä, keskeyttämistä ja selvittämistä sekä henkilöiden maahantulon ja maastalähdön valvontaa ja siihen kuuluvan rajatarkastuksen suorittamista varten sekä haasteen ja muun tiedoksiannon suorittamista varten;

8) työviranomaisille työntekijän oleskeluluvan tai elinkeinonharjoittajan oleskeluluvan antamista tai työnteon valvontaa koskevan asian käsittelyä varten;

9) ulkoasiainministeriölle ja Suomen edustustolle näiden toimivaltaan kuuluvan passin tai muun matkustusasiakirjan, viisumin, työntekijän oleskeluluvan, elinkeinonharjoittajan oleskeluluvan tai muun oleskeluluvan antamista varten;

10) Maahanmuuttovirastolle ulkomaalaisia

5) tuomioistuimille ampuma-aseisiin, aseeseen, patruunoihin tai erityisen vaarallisiin ammuksiin liittyvien asioiden käsittelyä varten;

6) tuomioistuimille etsintäkuulutusten seuraamista varten, kriminaalihuolto- ja vankeinhoitoviranomaisille vapautteen kohdistuvaan rangaistukseen tuomittuja koskevien etsintäkuulutusten ja lähestymiskieltopäätösten seuraamista sekä lupa-asioiden käsittelyä ja lupaehtojen noudattamisen valvontaa varten sekä oikeusministeriölle ja sotilasviranomaiselle näiden omien etsintäkuulutusten seuraamista varten;

9) yleisille syyttäjille yleisistä syyttäjistä annetun lain (199/1997) 11 §:ssä säädettyssä laajuudessa;

10) virkamiehelle, jolla on poliisilain 8 §:ssä säädetty erityiset poliisivaltuudet, poliisilain 1 §:ssä säädettyjen tehtävien suorittamiseksi; tietojen luovuttamisesta on voimassa, mitä 17 §:n 1—3 momentissa ja 18 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään;

11) haastemieslain (505/1986) 1 ja 6 §:ssä mainitulle virkamiehelle muuntorangaistuksen määräämistä koskevaan oikeudenkäyntiin haastamista varten;

12) Metsähallituksen erätarkastajalle toimivaltaansa kuuluvassa erävalvonnassa;

ja Suomen kansalaisuutta koskevien sellaisten asioiden käsittelemistä ja ratkaisemista varten, jotka lailla tai asetuksella säädetään Maahanmuuttoviraston tehtäväksi;

11) tuomioistuimille ampuma-aseisiin, aseeseen osiin, patruunoihin tai erityisen vaarallisiin ammuksiin liittyvien asioiden käsittelyä varten;

12) tuomioistuimille ja Oikeusrekisterikeskukselle etsintäkuulutusten seuraamista varten, Rikosseuraamuslaitokselle vapautteen kohdistuvaan rangaistukseen tuomittuja koskevien etsintäkuulutusten ja lähestymiskieltopäätösten seuraamista, vankeusaikaisen rikollisuuden estämistä sekä lupa-asioiden käsittelyä ja lupaehtojen noudattamisen valvontaa varten sekä oikeushallintoviranomaisille ja sotilasviranomaisille näiden omien etsintäkuulutusten seuraamista varten;

13) ulosottomiehelle ulosottokaaren (705/2007) 3 luvun 67 §:n mukaisesti ulosotoselvitystä tai muuta ulosottoasiain täytäntöönpanoa varten;

14) yleisille syyttäjille yleisistä syyttäjistä annetun lain (199/1997) 11 §:ssä säädettyssä laajuudessa;

15) poliisilain 1 §:ssä säädettyjen tehtävien suorittamiseksi virkamiehelle, jolla on mainitun lain 8 §:ssä säädetty erityiset poliisivaltuudet tai joka toimii ulkomailla Suomen sijoittamana poliisin yhdyshenkilön tehtävissä; tietojen luovuttamisesta on voimassa, mitä 17 §:n 1—3 momentissa ja 18 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään;

16) haastemieslain (505/1986) 1 ja 6 §:ssä mainitulle virkamiehelle muuntorangaistuksen määräämistä koskevaan oikeudenkäyntiin haastamista varten sekä haastemiehille haasteen toimittamista varten tarpeelliset poliisi-asiointietojärjestelmän henkilötiedot, työturvallisuustiedot ja pidätettyjen tiedot;

17) Metsähallituksen erätarkastajalle tämän toimivaltaan kuuluvaa erävalvontaa varten;

18) tienpitäjinä toimiville kunnille ja Liikennevirastolle liikenneonnettomuustietoja liikenneturvallisuuden edistämistä varten;

19) terveydensuojeluviranomaisille majoi- tus- ja ravitsemustoiminnasta annetun lain (308/2006) mukaisista matkustajatiedoista tartuntatautien ehkäisemistä varten;

20) työsuojeluhallinnolle kuljettajien ajo- ja lepoaikojen valvontaa varten tieliikenteen

Edellä 3 §:n 3 momentin 4 kohdassa tarkoitettuja passin sormenjälkitietoja saa poliisi luovuttaa salassapitosäännösten estämättä ainoastaan 1 momentin 3, 4, 7 ja 8 kohdassa tarkoitetuille viranomaisille henkilöllisyyden varmistamiseksi ja asiakirjan aitouden toteamiseksi silloin, kun se on tarpeen henkilön maahantuloa, maassa oleskelua tai maastalähtöä koskevien asioiden käsittelyä varten. Tietojen luovutukseen oikeutetulla on oikeus ottaa rekisteröidyltä sormenjäljet ja verrata niitä rekisteröityihin sormenjälkiin. Vertaamista varten otettuja tietoja voidaan käyttää vain vertaamisen ajan, ja ne on hävitettävä välittömästi sen jälkeen.

Rekisterinpitäjä voi erityisestä syystä antaa salassapitosäännösten estämättä 4 §:ssä tarkoitettuun epäiltyjen tietojärjestelmään ja 6 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettuun rekisteriin teknisen käyttöyhteyden puolustusvoimien, rajavartiolaitoksen ja tullilaitoksen rikostiedustelu-, rikosanalyysi- tai tarkkailutehtäviin määrätyille virkamiehille sekä vankeinhoitolaitoksen rikostiedustelu-, rikosanalyysi- tai tarkkailutehtäviin määrätyille virkamiehille, joilla on poliisilain 8 §:ssä säädetty erityiset poliisivaltuudet.

Ennen tietojen luovuttamista teknisen käyttöyhteyden avulla on tietoja pyytävän esitetävä selvitys tietojen suojauksesta henkilötietolain 32 §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla.

sosiaalilainsäädännöstä annettujen neuvoston asetusten (ETY) N:o 3820/85 ja (ETY) N:o 3821/85 täytäntöönpanoa koskevista vähimmäisedellytyksistä ja neuvoston direktiivin 88/599/ETY kumoamisesta annetun Euroopan neuvoston ja parlamentin direktiivin (2006/22/EY) mukaiset tiedot;

21) vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetussa laissa (719/1994) tarkoitetuille viranomaisille vaarallisten aineiden kuljetusten valvontaa varten tarvittavia tietoja.

Edellä 3 §:n 3 momentin 4 kohdassa tarkoitettuja passin sormenjälkitietoja poliisi saa luovuttaa salassapitosäännösten estämättä ainoastaan 1 momentin 4, 7, 9 ja 10 kohdassa tarkoitetuille viranomaisille henkilöllisyyden varmistamiseksi ja asiakirjan aitouden toteamiseksi silloin, kun se on tarpeen henkilön maahantuloa, maassa oleskelua tai maasta lähtöä koskevien asioiden käsittelyä varten. Tietojen saamiseen oikeutetulla on oikeus ottaa rekisteröidyltä sormenjäljet ja verrata niitä rekisteröityihin sormenjälkiin. Vertaamista varten otettuja tietoja voidaan käyttää vain vertaamisen ajan ja ne on hävitettävä välittömästi sen jälkeen.

Rekisterinpitäjä voi erityisestä syystä antaa salassapitosäännösten estämättä 4 §:ssä tarkoitettuun epäiltyjen tietojärjestelmään ja 6 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettuun rekisteriin teknisen käyttöyhteyden puolustusvoimien, rajavartiolaitoksen ja tullilaitoksen rikostiedustelu-, rikosanalyysi- tai tarkkailutehtäviin määrätyille virkamiehille sekä vankeinhoitolaitoksen rikostiedustelu-, rikosanalyysi- tai tarkkailutehtäviin määrätyille virkamiehille, joilla on poliisilain 8 §:ssä säädetty erityiset poliisivaltuudet tai ulkoasiainministeriön palveluksessa olevalle, poliisin rajavartiolaitoksen ja tullilaitoksen yhdyshenkilölle.

Luovutettavien tietojen laatu on varmennettava ja niihin on mahdollisuuksien mukaan lisättävä tietoja, joiden avulla vastaanottaja voi arvioida tietojen oikeellisuutta, täydellisyyttä, ajantasaisuutta ja luotettavuutta. Jos ilmenee, että on luovutettu virheellisiä tietoja tai että tietoja on luovutettu lainvastaisesti, asiasta on ilmoitettava viipymättä vastaanottajalle.

19 a §

Tietojen luovuttaminen yleisölle

Poliisi saa luovuttaa yleisen tietoverkon välityksellä yleisön tietoon saattamiseksi ja yleisövihjeiden saamiseksi 2 §:n 3 momentin 11 kohdassa tarkoitettuja tietoja, jos se on olennaisen tärkeää poliisilain 1 §:n 1 momentissa säädetyn tehtävän suorittamiseksi.

19 b §

Tietojärjestelmien ja niihin talletettujen tietojen käsittelyn valvonta

Tässä laissa tarkoitettujen tietojärjestelmien ja niihin sisältyvien tietojen salassapito ja muu suoja varmistetaan:

1) antamalla pääsy tietoihin vain niille, jotka tarvitsevat tietoja työtehtäviensä hoitamiseksi;

2) huolehtimalla siitä, että tietojärjestelmien talletettujen tietojen käyttö, luovutus ja muu käsittely sekä luovutuksen perusteet kirjataan sähköiseen lokiin, tietojärjestelmään, asianhallintajärjestelmään, manuaaliseen diaariin tai asiakirjaan;

3) estämällä tietojen luvaton muuttaminen ja muu luvaton tai asiaton käsittely käyttöoikeushallinnan, käytön valvonnan sekä tietoverkkojen, tietojärjestelmien ja tietopalvelujen asianmukaisilla ja riittävillä turvallisuusjärjestelyillä ja muilla toimenpiteillä.

20 §

Tietojen luovuttamisesta päättäminen

Poliisin henkilörekisterin tietojen luovuttamisesta päättää rekisterinpitäjä tai rekisterinpitäjän tähän tehtävään määräämä muu poliisiyksikkö. Poliisiyksikön on nimettävä riittävä määrä henkilöitä, jotka päättävät henkilörekisteritietojen luovuttamisesta.

20 §

Tietojen luovuttamisesta päättäminen

Oikeudesta luovuttaa poliisin henkilörekisterin tietoja teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona päättää rekisterinpitäjä.

22 §

Tietojen poistaminen poliisiasiain tietojärjestelmästä

Poliisiasiain tietojärjestelmästä tiedot poistetaan seuraavasti:

9) tutkinnan ja virka-avun tiedoista rikosilmoitustiedot yhden vuoden kuluttua epäillyn rikoksen syyteoikeuden vanhentumisesta ja muut ilmoitustiedot viiden vuoden kuluttua ilmoituksen kirjaamisesta; jos samassa rikosilmoituksessa on useampia rikoksia, tiedot poistetaan yhden vuoden kuluttua viimeisimmän epäillyn rikoksen syyteoikeuden vanhentumisesta; jos rikoksen teko aika on voitu määrittellä vain aikavälillä, tiedon poistamisen määräaika lasketaan myöhäisemmästä ajankohdasta;

1) etsintäkuulutustiedoista liiketoimintakieltoa koskevat tiedot viiden vuoden kuluttua liiketoimintakiellon päättymisestä, lähestymiskieltoa koskevat tiedot kahden vuoden kuluttua lähestymiskielion päättymisestä ja muut kuulutustiedot kolmen vuoden kuluttua kuulutuksen peruuttamisesta;

8) tunnistettavien tiedot yhden vuoden kuluttua henkilön löytämisestä tai tuntemattoman vainajan tunnistamisesta;

2) etsittävien moottoriajoneuvojen tiedot yhden vuoden kuluttua etsintäkuulutuksen peruuttamisesta, viimeistään kuitenkin kymmenen vuoden kuluttua etsintäkuulutuksen merkitsemisestä;

3) omaisuustiedot yhden vuoden kuluttua omaisuuden palauttamisesta omistajalleen tai

22 §

Tietojen poistaminen poliisiasiain tietojärjestelmästä

Poliisiasiain tietojärjestelmästä tiedot poistetaan seuraavasti:

1) tutkinnan ja virka-avun tiedot, jolleivät ne tutkinnallisen tai valvonnallisen syyn tai asianomistajan oikeuksien vuoksi ole tarpeen:

a) syyttäjälle siirretyn rikosilmoituksen tiedot viiden vuoden kuluttua ilmoituksen siirtämisestä syyttäjälle, kun ilmoituksen törkeimmistä rikoksesta voi seurata sakkoa; kymmenen vuoden kuluttua jutun siirtämisestä syyttäjälle, kun ilmoituksen törkeimmistä rikoksesta voi seurata enintään viiden vuoden vankeusrangaistus; kahdenkymmenen vuoden kuluttua jutun siirtämisestä syyttäjälle, kun ilmoituksen törkeimmistä rikoksesta voi seurata yli 5 vuotta vankeutta; tietoja ei poisteta, jos rikoksen syyteoikeus ei vanhene;

b) muiden rikosilmoitusten tiedot yhden vuoden kuluttua viimeisimmän epäillyn rikoksen syyteoikeuden vanhentumisesta, aikaisintaan kuitenkin viiden vuoden kuluttua ilmoituksen kirjaamisesta;

c) muiden ilmoitusten tiedot viiden vuoden kuluttua ilmoituksen kirjaamisesta;

2) henkilökuulutustiedoista liiketoimintakieltoa koskevat tiedot viiden vuoden kuluttua liiketoimintakiellon päättymisestä, lähestymiskieltoa tai tapaamiskieltoa koskevat tiedot viiden vuoden kuluttua lähestymiskielion tai tapaamiskielion määrittämisestä, valvottua koevapautta tai valvontarangaistusta koskevat tiedot viiden vuoden kuluttua valvotun koevapauden tai valvontarangaistuksen päättymisestä ja muut tiedot kolmen vuoden kuluttua kuulutuksen tai kiellon peruuttamisesta;

3) tunnistettavien tiedot viiden vuoden kuluttua kadonneen henkilön löytämisestä tai tuntemattoman vainajan tunnistamisesta;

4) etsittävien ajoneuvojen tiedot, kun ne tutkinnallisen tai valvonnallisen syyn taikka asianomistajan oikeuksien vuoksi eivät ole tarpeen;

5) omaisuustiedot, kun ne tutkinnallisen tai valvonnallisen syyn taikka asianomistajan

haltijalleen taikka huutokauppaamisesta tai hävittämisestä, viimeistään kuitenkin kymmenen vuoden kuluttua tiedon merkitsemisestä;

4) pidätettyjen tiedot kymmenen vuoden kuluttua viimeisen tiedon merkitsemisestä; poliisilain 11 §:n nojalla kiinniotetun tiedot *kuitenkin* viiden vuoden kuluttua tiedon merkitsemisestä;

5) rikosilmoitushakemisto- ja seuraamus-tiedot yhden vuoden kuluttua epäillyn rikoksen syyteoikeuden vanhentumisesta; rikosilmoitustiedot, joihin on liitetty rangaistus- tai muu seuraamustieto, poistetaan kuitenkin päätöksen lainvoimaiseksi tulosta seuraavasti:

a) viiden vuoden kuluttua tuomitusta sakosta tai yhteisösakosta, nuorisorangaistuksesta tai viraltapanosta;

b) kymmenen vuoden kuluttua tuomitusta enintään kahden vuoden vankeusrangaistuksesta tai yhdyskuntapalvelusta;

c) kahdenkymmenen vuoden kuluttua tuomitusta, yli kahden vuoden ja enintään viiden vuoden vankeusrangaistuksesta sekä rikoslain (39/1889) 3 luvun 3 §:n nojalla rangaistukseen tuomitsematta jättämisestä;

7) *tekotapatiedot ja tuntomerkkítiedot* yh-

oikeuksien vuoksi eivät ole tarpeen;

6) *vapautensa menettäneiden tiedot* kymmenen vuoden kuluttua viimeisen tiedon merkitsemisestä ja poliisilain 11 §:n nojalla kiinniotetun tiedot viiden vuoden kuluttua tiedon merkitsemisestä, *jolleivät ne tutkinnallisen tai valvonnallisen syyn vuoksi ole tarpeen;*

7) rikosilmoitushakemistotiedot, joita ei poisteta 1 kohdan a tai b alakohdan mukaisesti, poistetaan yhden vuoden kuluttua:

a) *siitä, kun on päätetty, että esitutkinta lopetetaan esitutkintalain 4 §:n 3 momentin, 9 §:n 2 momentin tai 43 §:n 2 momentin perusteella tai ettei esitutkintaa toimiteta tai se päätetään esitutkintalain 3 §:n perusteella;*

b) *siitä, kun rekisterinpitäjä on saanut tiedon syyttäjän tekemästä päätöksestä jättää ryhtymättä toimenpiteisiin rikokseen syyllisen saattamiseksi syytteeseen taikka syyttäjän tekemästä päätöksestä, jonka mukaan asiassa ei ole kyseessä rikos tai näyttöä rikoksesta;*

c) *siitä, kun rekisterinpitäjä on saanut tiedon tuomioistuimen lainvoimaisesta ratkaisusta, jonka mukaan rekisteröityä vastaan nostettu syyte on hylätty tai nostettu syyte syyteoikeuden vanhentumisen vuoksi hylätty;*

d) *siitä, kun rekisterinpitäjä saa tiedon syylliseksi epäillyn kuolemasta;*

e) *siitä, kun rikoksen syyteoikeus on vanhentunut eikä esitutkinnassa ole käynyt ilmi, että ketään ei voida saattaa syytteeseen;*

- *viiden vuoden kuluttua jutun siirtämisestä syyttäjälle, kun ilmoituksen törkeimmästä rikoksesta voi seurata sakkoa;*

- *kymmenen vuoden kuluttua jutun siirtämisestä syyttäjälle, kun ilmoituksen törkeimmästä rikoksesta voi seurata enintään viiden vuoden vankeusrangaistus;*

- *kahdenkymmenen vuoden kuluttua jutun siirtämisestä syyttäjälle, kun ilmoituksen törkeimmästä rikoksesta voi seurata yli 5 vuotta vankeutta;*

8) *turvallisuustiedot* yhden vuoden kuluttua rekisteröidyn kuolemasta;

9) *tuntomerkkítiedot* viimeistään kymme-

den vuoden kuluttua:

a) esitutinnan päättämisestä, kun esitutkinnassa on käynyt ilmi, ettei rikosta ole tehty;

b) esitutkintaviranomaisen esitutkintalain 2 §:n 2 momentin nojalla tekemästä päätöksestä jättää ryhtymättä toimenpiteisiin rikokseen syyllisen saattamiseksi syytteeseen;

c) epäillyn rikoksen syyteoikeuden vanhentumisesta, kun esitutkinnassa on käynyt ilmi, ettei ketään voida saattaa syytteeseen;

d) siitä, kun rekisterinpitäjä on saanut tiedon syyttäjän oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain (689/1997) 1 luvun 7 tai 8 §:n taikka muun vastaavan lainkohdan nojalla tekemästä päätöksestä jättää ryhtymättä toimenpiteisiin rikokseen syyllisen saattamiseksi syytteeseen taikka syyttäjän tekemästä päätöksestä, jonka mukaan asiassa ei ole kyseessä rikos tai näyttöä rikoksesta;

e) siitä, kun rekisterinpitäjä on saanut tiedon tuomioistuimen lainvoimaisesta ratkaisusta, jonka mukaan rekisteröityä vastaan nostettu syyte on hylätty tai nostettu syyte syyteoikeuden vanhentumisen vuoksi hylätty;

6) sanomanvälitystiedot kahden vuoden kuluttua sanoman välittämisestä;

9 a) tietolähdetiedot kymmenen vuoden kuluttua viimeisen tiedon merkitsemisestä.

Pakkokeinolain 6 luvun 5 §:n nojalla poliisin henkilörekisteriin talletettu DNA-tunniste poistetaan rekisteristä yhden vuoden kuluttua siitä, kun rekisterinpitäjä on saanut tiedon syyttäjän tekemästä päätöksestä, jonka mukaan asiassa ei ole kyseessä rikos tai näyttöä rikoksesta, taikka siitä, että rekisteröityä vastaan nostettu syyte on lainvoimaisella tuomiolla hylätty tai rangaistus poistettu. Jollei tunnistetta ole aikaisemmin poistettu, se poistetaan viimeistään 10 vuoden kuluttua rekisteröidyn kuolemasta. Säilytetyt näytteet tuhoetaan samalla kun niitä vastaavat DNA-

nen vuoden kuluttua rekisteröidyn kuolemasta; kuitenkin yhden vuoden kuluttua:

a) siitä, kun on päätetty, että esitutkinta lopetetaan esitutkintalain 4 §:n 3 momentin, 9 §:n 2 momentin tai 43 §:n 2 momentin perusteella tai ettei esitutkintaa toimiteta tai se päätetään esitutkintalain 3 §:n perusteella;

b) siitä, kun rekisterinpitäjä on saanut tiedon syyttäjän tekemästä päätöksestä jättää ryhtymättä toimenpiteisiin rikokseen syyllisen saattamiseksi syytteeseen taikka syyttäjän tekemästä päätöksestä, jonka mukaan asiassa ei ole kyseessä rikos tai näyttöä rikoksesta;

c) siitä, kun rekisterinpitäjä on saanut tiedon tuomioistuimen lainvoimaisesta ratkaisusta, jonka mukaan rekisteröityä vastaan nostettu syyte on hylätty tai nostettu syyte syyteoikeuden vanhentumisen vuoksi hylätty;

10) arkistotiedot sen jälkeen, kun asiakirjojen säilytys poliisiyksiköissä päättyy; pysyvästi säilytettävien asiakirjojen hakemistotiedot säilytetään pysyvästi;

11) tiedotustiedot kahden vuoden kuluttua tiedon julkaisemisesta; omaisuutta, etsittäviä ajoneuvoja ja tunnistettavia henkilöitä koskevat tiedot kuitenkin viimeistään samanaikaisesti niitä koskevien kuulutusten poistamisen kanssa;

12) tietolähdetiedot kymmenen vuoden kuluttua viimeisen tiedon merkitsemisestä;

tunnisteet poistetaan.

4 a) tapaamiskielto tiedot viiden vuoden kuluttua kiellon päättymisestä;

Sen estämättä, mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, alle 15-vuotiaasta rikoksesta epäiltyä henkilöstä tehty merkinnät poistetaan tietojärjestelmästä yhden vuoden kuluttua siitä, kun rekisteröity on täyttänyt 18 vuotta, jolle tietojen poistamiselle ole säädetty tätä lyhyempää aikaa. Tietoja ei kuitenkaan tällä perusteella poisteta, jos:

1) ilmoitukseen liittyy muita syylliseksi epäiltyjä, joiden tietoja ei vielä poisteta;

2) jokin merkinnöistä koskee rikollista tekoa, josta on seuraamukseksi säädetty ainoastaan vankeutta; tai

3) alle 15-vuotiaana rikoksesta epäiltynä rekisteröidystä tehdään uusia merkintöjä rikoksesta epäiltynä ennen kuin hän on täyttänyt 18 vuotta.

Sen estämättä, mitä 1 ja 3 momentissa säädetään, kaikki henkilöä koskevat tiedot poistetaan järjestelmästä viimeistään yhden vuoden kuluttua rekisteröidyn kuolemasta.

Sen estämättä, mitä 1—4 momentissa säädetään tutkinta- ja virka-aputiedoista, tunnistettavien tiedoista, omaisuustiedoista ja etsittävien moottoriajoneuvojen tiedoista, tietoja ei kuitenkaan poisteta, jos tietojen edelleen säilyttäminen on kyseiseen ilmoitukseen liittyvän tutkinnallisen tai valvonnallisen syyn vuoksi tarpeen. Henkilötietoja ei myöskään poisteta, jos henkilön tietoihin on liitetty henkilöä koskevia, hänen omaan turvallisuuteensa tai poliisin työturvallisuuteen liittyviä tietoja. Tietojen edelleen säilyttämisen tarpeellisuus tutkitaan viimeistään kolmen vuoden kuluttua edellisestä tietojen tarpeellisuuden tarkastamisesta, ja tietojen uudelleen tarkastamisesta tehdään merkintä.

Edellä 1—5 momentissa säädetystä säily-

13) majoitustiedot vuoden kuluttua ilmoituksen tekemisestä;

14) tapaamiskielto tiedot kahden vuoden kuluttua kiellon päättymisestä;

15) poliisilain 3 luvussa tarkoitetuilla tiedonhankintakeinoilla saadut 11 §:ssä tarkoitettu ylimääräiset tiedot viiden vuoden kuluttua siitä, kun asia on lainvoimaisesti ratkaistu tai jätetty sillensä;

16) havaintotiedot ja teknisen valvonnan tiedot kuuden kuukauden kuluttua tietoon liittyvän viimeisimmän merkinnän tallettamisesta järjestelmään.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään tietojen poistamisesta, rekisteröidyn, joka oli rikoksen tekohetkellä alle 15-vuotias, tiedot poistetaan hänen täytettyään 18 vuotta, ellei hän 15 vuotta täytettyään ole syyllistynyt rikokseen. Tietoja ei kuitenkaan tällä perusteella poisteta, jos ilmoitukseen liittyy muita syylliseksi epäiltyjä, joiden tietoja ei vielä poisteta tai jokin merkinnöistä koskee rikollista tekoa, josta on seuraamukseksi säädetty ainoastaan vankeutta.

Tunnistamattomiksi jääneet rikospaikalta taltioidut jäljet poistetaan vuoden kuluttua rikoksen syyteoikeuden vanhentumisesta.

Edellä 1 momentin 1, 3, 4, 5 ja 8 kohdassa

tysajasta huolimatta tutkinnan ja virka-avun arkistotiedot poistetaan kuitenkin 50 vuoden kuluttua ilmoituksen kirjaamisesta.

tarkoitettujen tietojen edelleen säilyttämisen tarpeellisuus tutkitaan viimeistään kolmen vuoden kuluttua edellisestä tarpeellisuuden tarkastamisesta, ja tietojen uudelleen tarkastamisesta tehdään merkintä.

23 §

Tietojen poistaminen hallintoasiain tietojärjestelmästä

Hallintoasiain tietojärjestelmästä tiedot poistetaan seuraavasti:

1) aselupatiedoista päätöstä koskevat tiedot kymmenen vuoden kuluttua päätöksestä tai sen raukeamisesta taikka päätöksessä mainitun voimassaoloajan päättymisestä, lupatiedot kymmenen vuoden kuluttua luvan voimassaoloajan päättymisestä, este- tai huomautustiedot ja muut talletetut tiedot kymmenen vuoden kuluttua tiedon merkitsemisestä;

2) henkilökortti- ja passitiedoista, passin sormenjälkitiedoista, turvallisuusalan valvontatiedoista sekä rahankeräysten valvontatiedoista päätöstä koskevat tiedot kymmenen vuoden kuluttua päätöksestä tai sen raukeamisesta taikka päätöksessä mainitun voimassaoloajan päättymisestä; este-, huomautus- ja tarkastustiedot sekä muut talletetut tiedot kymmenen vuoden kuluttua tiedon merkitsemisestä;

3) kuvatiedot kolmen vuoden kuluttua sen poliisin tai ulkoasiainhallinnon viranomaisen myöntämän luvan tai antaman päätöksen voimassaoloajan päättymisestä, jonka valmistamiseen henkilön valokuvaa tai nimikirjoitusnäytettä on viimeksi käytetty; kuitenkin, jos jollakin aikaisemmalla luvalla tai päätöksellä on pidempi voimassaoloaika kuin viimeksi valmistetulla luvalla tai päätöksellä, poistetaan tiedot kolmen vuoden kuluessa *tämän aikaisemman valmistetun, mutta pidempään voimassa olevan luvan tai päätöksen voimassaoloajan päättymisestä*;

4) paikallispoliisin turvallisuus selvitystiedot vuoden kuluttua uuden suppean turvalli-

23 §

Tietojen poistaminen hallintoasiain tietojärjestelmästä

Hallintoasiain tietojärjestelmästä tiedot poistetaan seuraavasti:

1) *edellä 3 §:n 3 momentin 1 kohdassa tarkoitetuista* aselupatiedoista päätöstä koskevat tiedot *kahdenkymmenen* vuoden kuluttua päätöksestä tai sen raukeamisesta taikka päätöksessä mainitun voimassaoloajan päättymisestä, lupatiedot *kahdenkymmenen* vuoden kuluttua luvan voimassaoloajan päättymisestä, este- tai huomautustiedot ja muut talletetut tiedot kahdenkymmenen vuoden kuluttua tiedon merkitsemisestä *sekä asetiedot kahdenkymmenen vuoden kuluttua siitä kun ase muutettiin pysyvästi toimintakyvyttömäksi, romutettiin tai vietiin pysyvästi maasta*;

2) henkilökortti- ja passitiedoista, passin sormenjälkitiedoista, turvallisuusalan valvontatiedoista sekä rahankeräysten *ja arpajaisten* valvontatiedoista päätöstä koskevat tiedot kymmenen vuoden kuluttua päätöksestä tai sen raukeamisesta taikka päätöksessä mainitun voimassaoloajan päättymisestä, este-, huomautus- ja tarkastustiedot sekä muut talletetut tiedot kymmenen vuoden kuluttua tiedon merkitsemisestä;

3) kuvatiedot kolmen vuoden kuluttua sen poliisin, *ulkoasiainministeriön, tai Suomen edustuston* myöntämän luvan tai antaman päätöksen voimassaoloajan päättymisestä, jonka valmistamiseen henkilön valokuvaa tai nimikirjoitusnäytettä on viimeksi käytetty; kuitenkin, jos jollakin aikaisemmalla luvalla tai päätöksellä on pidempi voimassaoloaika kuin viimeksi valmistetulla luvalla tai päätöksellä, poistetaan tiedot kolmen vuoden kuluessa pidempään voimassa olevan luvan tai päätöksen voimassaoloajan päättymisestä;

4) paikallispoliisin turvallisuus selvitykset vuoden kuluttua uuden suppean turvallisuus-

suusselvityksen antamisesta, viimeistään kuitenkin kymmenen vuoden kuluttua selvityksen antamisesta;

25 §

Tietojen poistaminen suojelupoliisin toiminnallisesta tietojärjestelmästä

Henkilöä koskevat tiedot poistetaan suojelupoliisin toiminnallisesta tietojärjestelmästä 25 vuoden kuluttua viimeisen tiedon merkittämisestä. Tietojärjestelmässä olevat tiedot perusmuotoisesta turvallisuusselvityksestä ja laajasta turvallisuusselvityksestä poistetaan vuoden kuluessa vastaavan uuden selvityksen antamisesta, viimeistään kuitenkin kymmenen vuoden kuluttua selvityksen antamisesta.

27 §

Virheelliseksi todettu tieto

Virheelliseksi todettu tieto on merkittävä virheelliseksi ja tiedon saa säilyttää, jos se on tarpeen rekisteröidyn, muun asianosaisen tai poliisin henkilöstöön kuuluvan oikeuksien turvaamiseksi. Tällaista tietoa saa käyttää ainoastaan mainitussa oikeuksien turvaamisen tarkoituksessa.

Virheelliseksi todettua tietoa ei kuitenkaan saa säilyttää 31 §:ssä tarkoitetussa rekisterissä.

Virheelliseksi todettu tieto, jota 1 momentin nojalla säilytetään, on poistettava heti kun tiedon säilyttäminen oikeuksien turvaamiseksi ei enää ole tarpeen, viimeistään kuitenkin viiden vuoden kuluttua tiedon poistamiselle säädetyn määräajan päättymisestä.

37 §

Tietojen luovuttaminen Euroopan unionin jäsenvaltioiden alueelle ja Euroopan talousalueelle

Poliisi saa luovuttaa Euroopan unionin jäsenvaltioiden alueella ja Euroopan talousalueella poliisiviranomaiselle ja muulle viran-

selvityksen antamisesta, viimeistään kuitenkin kymmenen vuoden kuluttua selvityksen antamisesta;

25 §

Tietojen poistaminen suojelupoliisin toiminnallisesta tietojärjestelmästä

Henkilöä koskevat tiedot poistetaan suojelupoliisin toiminnallisesta tietojärjestelmästä 25 vuoden kuluttua viimeisen tiedon merkittämisestä. Tietojärjestelmässä olevat *perusmuotoiset ja laajat turvallisuusselvitykset* poistetaan vuoden kuluessa vastaavan uuden selvityksen antamisesta, viimeistään kuitenkin kymmenen vuoden kuluttua selvityksen antamisesta.

27 §

Virheelliseksi todettu tieto

Virheelliseksi todettu tieto on merkittävä virheelliseksi ja *tieto on säilytettävä*, jos se on tarpeen rekisteröidyn, muun asianosaisen tai poliisin henkilöstöön kuuluvan oikeuksien turvaamiseksi. Tällaista tietoa saa käyttää ainoastaan mainitussa oikeuksien turvaamisen tarkoituksessa.

Virheelliseksi todettua tietoa ei kuitenkaan saa säilyttää 33 §:ssä tarkoitetussa rekisterissä.

Virheelliseksi todettu tieto, jota 1 momentin nojalla säilytetään, on poistettava heti kun tiedon säilyttäminen oikeuksien turvaamiseksi ei enää ole tarpeen, viimeistään kuitenkin viiden vuoden kuluttua tiedon poistamiselle säädetyn määräajan päättymisestä.

29 §

Tietojen luovuttaminen Euroopan unionin jäsenvaltioiden alueella ja Euroopan talousalueella

Poliisi saa *salassapitosäännösten estämättä* luovuttaa *poliisilain 1 §:n 1 momentissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi perustetun*

omaiselle, jonka tehtäviin kuuluu oikeus- ja yhteiskuntajärjestyksen turvaaminen, yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäminen tai rikosten ennalta estäminen, selvittäminen ja syyteharkintaan saattaminen, *poliisilain 1 §:n 1 momentissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi perustetun poliisin henkilökäsitteen tietoja*, jos tiedot ovat välttämättömiä kyseisten tehtävien suorittamiseksi. Poliisilain 1 §:n 3 momentissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi perustetun poliisin henkilökäsitteen tietoja saa luovuttaa, jos tiedot ovat välttämättömiä sen tehtävän suorittamiseksi, jota varten tiedot on kerätty ja talletettu.

Edellä 12 §:ssä tarkoitettuja tietoja saa kuitenkin luovuttaa vain silloin, kun ne ovat välttämättömiä:

- 1) valtion turvallisuuden varmistamiseksi;
- 2) välittömän henkeä tai terveyttä uhkaavan vaaran *taikka huomattavan omaisuusvahingon* torjumiseksi;
- 3) sellaisen rikoksen ennalta estämiseksi tai selvittämiseksi, josta saattaa seurata vankeutta;
- 4) Euroopan poliisiviraston toimivaltaan kuuluvan rikollisuuden ja muun vakavan rikollisuuden estämiseksi ja selvittämiseksi.

Poliisi saa luovuttaa 1 momentissa mainituille viranomaisille poliisin henkilökäsitteen tietoja muuhun kuin niiden keräämis- ja tallettamistarkoituksesta vastaavaan tarkoitukseen, jos tiedot ovat välttämättömiä:

- 1) valtion turvallisuuden varmistamiseksi;
- 2) välittömän henkeä tai terveyttä uhkaavan vaaran *taikka huomattavan omaisuusvahingon* torjumiseksi;
- 3) sellaisen rikoksen ennalta estämiseksi tai selvittämiseksi, josta saattaa seurata vankeutta;
- 4) henkilöllisyyden selvittämiseksi suoritettaessa sellaista *poliisin* yksittäistä tehtävää, joka välttämättä edellyttää henkilöllisyyden varmistamista;
- 5) päätettäessä tai annettaessa lausuntoa luvan myöntämisestä tai voimassaolosta, jos luvan myöntämisen tai voimassaolon edellytykseksi on säädetty luvanhakijan tai luvan haltijan luotettavuus, sopivuus tai muu sellainen ominaisuus, jonka arvioiminen edellyttää luvanhakijan tai luvan haltijan terveydentilaan, päihteiden käyttöön, rikokseen syyllis-

poliisin henkilökäsitteen tietoja Euroopan unionin jäsenvaltion ja Euroopan talousalueeseen *kuuluvan valtion* poliisiviranomaiselle ja muulle viranomaiselle, jonka tehtäviin kuuluu oikeus- ja yhteiskuntajärjestyksen turvaaminen, yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäminen tai rikosten ennalta estäminen, selvittäminen ja syyteharkintaan saattaminen, jos tiedot ovat välttämättömiä kyseisten tehtävien suorittamiseksi. Poliisilain 1 §:n 3 momentissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi perustetun poliisin henkilökäsitteen tietoja saa luovuttaa, jos tiedot ovat välttämättömiä sen tehtävän suorittamiseksi, jota varten tiedot on kerätty ja talletettu.

Edellä 12 §:ssä tarkoitettuja tietoja saa kuitenkin luovuttaa vain silloin, kun ne ovat välttämättömiä:

- 1) valtion turvallisuuden varmistamiseksi;
- 2) välittömän *ja vakavan yleistä turvallisuutta* uhkaavan vaaran torjumiseksi;
- 3) sellaisen rikoksen ennalta estämiseksi tai selvittämiseksi, josta saattaa seurata vankeutta;
- 4) Euroopan poliisiviraston toimivaltaan kuuluvan rikollisuuden ja muun vakavan rikollisuuden estämiseksi ja selvittämiseksi.

Poliisi saa luovuttaa *salassapitosäännösten estämättä* 1 momentissa tarkoitetuille viranomaisille henkilökäsitteen tietoja muuhun kuin niiden keräämis- ja tallettamistarkoitukseen, jos tiedot ovat välttämättömiä:

- 1) valtion turvallisuuden varmistamiseksi;
- 2) välittömän *ja vakavan yleistä turvallisuutta* uhkaavan vaaran torjumiseksi;
- 3) sellaisen rikoksen ennalta estämiseksi tai selvittämiseksi, josta saattaa seurata vankeutta;
- 4) henkilöllisyyden selvittämiseksi suoritettaessa sellaista yksittäistä tehtävää, joka välttämättä edellyttää henkilöllisyyden varmistamista;
- 5) päätettäessä tai annettaessa lausuntoa luvan myöntämisestä tai voimassaolosta, jos luvan myöntämisen tai voimassaolon edellytykseksi on säädetty luvanhakijan tai luvan haltijan luotettavuus, sopivuus tai muu sellainen ominaisuus, jonka arvioiminen edellyttää luvanhakijan tai luvan haltijan terveydentilaan, päihteiden käyttöön, rikokseen

tymiseen tai väkivaltaiseen käyttäytymiseen liittyviä tietoja.

Edellä 5 §:ssä tarkoitetun suojelupoliisin toiminnallisen tietojärjestelmän tietoja tai tilapäisen 6 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitetun rekisterin 12 §:ssä tarkoitettuja tietoja ei kuitenkaan saa luovuttaa 3 momentin 5 kohdassa tarkoitettujen tehtävien suorittamiseksi.

Edellä 4 §:ssä tarkoitetun epäiltyjen tietojärjestelmän tietoja ei kuitenkaan saa luovuttaa 3 momentin 5 kohdassa tarkoitettujen tehtävien suorittamiseksi.

Tiedot saadaan luovuttaa *salassapitosäännösten estämättä* myös teknisen käyttöyhteyden avulla tai konekielisessä muodossa.

Ennen tietojen luovuttamista teknisen käyttöyhteyden avulla tietoja pyytävän on esitettävä selvitys tietojen suojauksesta henkilötietolain 32 §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla.

syyllystymiseen tai väkivaltaiseen käyttäytymiseen liittyviä tietoja.

Edellä 2 §:n 3 momentin 1 kohdan a—e alakohdassa tarkoitettuja tutkinnan ja virkaavun tietoja, 10 kohdassa tarkoitettuja arkistotietoja, 15 ja 16 kohdassa tarkoitettujen havainto- ja teknisen valvonnan tietoja, 4 §:ssä tarkoitetun epäiltyjen tietojärjestelmän tietoja, 5 §:ssä tarkoitetun suojelupoliisin toiminnallisen tietojärjestelmän tietoja sekä 6 §:ssä tarkoitetun rekisterin tietoja ei kuitenkaan saa luovuttaa 3 momentin 5 kohdassa tarkoitettujen tehtävien suorittamiseksi.

Edellä 3 §:n 3 momentin 4 kohdassa tarkoitettuja passin sormenjälkitietoja saa kuitenkin luovuttaa vain siten kuin 16 a §:ssä säädetään.

Luovutettavien tietojen laatu on varmennettava ja niihin mahdollisuuksien mukaan lisättävä tietoja, joiden avulla vastaanottaja voi arvioida tietojen oikeellisuutta, täydellisyyttä, ajantasaisuutta ja luotettavuutta. Jos ilmenee, että on luovutettu virheellisiä tietoja tai että tietoja on luovutettu lainvastaisesti, asiasta on ilmoitettava viipymättä vastaanottajalle.

Tiedot saadaan luovuttaa myös teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona.

40 §

Tietojen muu luovuttaminen ulkomaille

Poliisi saa luovuttaa 37 §:n 1—4 momentissa säädetyn edellytyksin poliisin henkilörekisterin tietoja kansainväliselle rikospoliisijärjestölle (I.C.P.O. - Interpol) taikka sen muun kuin 37 §:ssä tarkoitetun jäsenvaltion poliisiviranomaiselle tai muulle viranomaiselle, jonka tehtäviin kuuluu oikeus- ja yhteiskuntajärjestyksen turvaaminen, yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäminen tai rikosten ennalta estäminen, selvittäminen ja syyteharkintaan saattaminen.

Poliisi saa luovuttaa poliisin henkilörekisterin tietoja muun kuin 1 momentissa tarkoitetun valtion poliisiviranomaiselle tai viranomaiselle, jonka tehtäviin kuuluu oikeus- ja yhteiskuntajärjestyksen turvaaminen, yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäminen

30 §

Tietojen luovuttaminen Euroopan unionin ja Euroopan talousalueen ulkopuolelle

Poliisi saa luovuttaa 29 §:n 1—6 momentissa säädetyn edellytyksin poliisin henkilörekisterin tietoja kansainväliselle rikospoliisijärjestölle (I.C.P.O. - Interpol) taikka sen muun kuin 29 §:ssä tarkoitetun jäsenvaltion poliisiviranomaiselle tai muulle viranomaiselle, jonka tehtäviin kuuluu oikeus- ja yhteiskuntajärjestyksen turvaaminen, yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäminen tai rikosten ennalta estäminen, selvittäminen ja syyteharkintaan saattaminen.

Poliisi saa luovuttaa *salassapitosäännösten estämättä* poliisin henkilörekisterin tietoja muun kuin 1 momentissa tarkoitetun valtion poliisiviranomaiselle tai viranomaiselle, jonka tehtäviin kuuluu oikeus- ja yhteiskuntajärjestyksen turvaaminen, yleisen järjestyksen ja

tai rikosten ennalta estäminen, selvittäminen ja syyteharkintaan saattaminen. Tietoja saadaan luovuttaa, jos ne ovat välttämättömiä:

2) välittömästi henkeä tai terveyttä uhkaavan vaaran tai huomattavan omaisuusvahingon torjumiseksi;

Edellä 3 §:n 3 momentin 4 kohdassa tarkoitettuja passin sormenjälkitietoja saa kuitenkin luovuttaa vain samoin edellytyksin kuin mitä 16 a §:ssä niiden käyttämisestä säädetään.

Poliisi saa luovuttaa ampuma-aseiden, aseiden osien, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten hankkimista, hallussapitoa, siirtoa, tuontia ja vientiä koskevia poliisin henkilörekisterin tietoja muun valtion asevalvonnasta vastaavalle viranomaiselle, jos tietojen luovuttaminen on asevalvonnan kannalta välttämätöntä.

turvallisuuden ylläpitäminen tai rikosten ennalta estäminen, selvittäminen ja syyteharkintaan saattaminen. Tietoja saadaan luovuttaa, jos ne ovat välttämättömiä:

2) välittömän ja vakavan yleistä turvallisuutta uhkaavan vaaran torjumiseksi;

Edellä 3 §:n 3 momentin 4 kohdassa tarkoitettuja passin sormenjälkitietoja saa kuitenkin luovuttaa vain siten kuin 16 a §:ssä säädetään.

Poliisi saa luovuttaa salassapitosäännösten estämättä muun valtion asevalvonnasta vastaavalle viranomaiselle ampuma-aseiden, aseiden osien, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten hankkimista, hallussapitoa, siirtoa, tuontia ja vientiä koskevia poliisin henkilörekisterin tietoja, jos tietojen luovuttaminen ja saanti on asevalvonnan kannalta välttämättömiä.

Poliisi saa luovuttaa salassapitosäännösten estämättä poliisin henkilörekisterin tietoja laittomasti maahan saapuneiden ja maassa oleskelevien henkilöiden takaisinottamisesta tehdyissä sopimuksissa tarkoitetuille toimivaltaisille viranomaisille sopimuksissa tarkoitettuja tehtäviä varten.

Tietojen luovuttamisesta päätettäessä huomioon otettavasta tietosuojan riittävästä tasosta säädetään henkilötietolain 22 §:ssä.

31 §

Toiselta valtiolta tai kansainväliseltä elimeltä saatujen tietojen käsittely

Toiselta valtiolta tai kansainväliseltä elimeltä saatujen tietojen käsittelyssä on noudatettava, mitä tietojen luovuttajan asettamissa ehdoissa määrätään salassapidosta, vaitiolovelvollisuudesta, tietojen käytön rajoituksista, tietojen edelleen luovutuksesta tai luovutetun aineiston palauttamisesta.

Ellei 1 momentista muuta johdu, poliisi saa käyttää sille luovutettuja tietoja muuhun tarkoitukseen kuin mihin tiedot on luovutettu, jos tiedot ovat välttämättömiä:

- 1) valtion turvallisuuden varmistamiseksi;
- 2) välittömän ja vakavan yleistä turvallisuutta uhkaavan vaaran torjumiseksi;

suutta uhkaavan vaaran torjumiseksi;
3) sellaisen rikoksen ennalta estämiseksi tai selvittämiseksi, josta saattaa seurata vankeutta; tai

4) oikeudellisen tai hallinnollisen menettelyn toteuttamiseksi, joka liittyy suoraan muun rikoksen ennalta estämiseen, selvittämiseen, siitä syyttämiseen tai rikosoikeudellisen seuraamuksen täytäntöönpanoon.

Euroopan unionin jäsenvaltiolta saatuja tietoja ei kuitenkaan saa luovuttaa edelleen Euroopan unioniin kuulumattomalle valtiolle tai kansainvälisille elimille ilman tiedot luovuttaneen jäsenvaltion suostumusta, paitsi jos tietojen luovuttaminen on välttämätöntä Suomen tai toisen valtion yleistä turvallisuutta taikka Suomen olennaisia etuja koskevan välittömän ja vakavan uhkan estämiseksi eikä suostumusta voida saada ajoissa. Tiedot saadaan luovuttaa ainoastaan, jos asianomainen valtio tai kansainvälinen elin varmistaa riittävän tietosuojan tason. Tiedot luovuttaneelle jäsenvaltiolle on ilmoitettava viipymättä tietojen edelleen luovuttamisesta.

Poliisin on pyynnöstä annettava tiedot luovuttaneelle valtiolle tai kansainväliselle elimelle tietoja sille luovutettujen tietojen käsittelystä. Jos henkilötietoja on luovutettu pyytämättä, poliisin on tarkistettava viipymättä, tarvitaanko niitä siihen tarkoitukseen, jota varten ne on luovutettu.

Poliisin on kirjattava tiedonvaihdon lainmukaisuuden ja tietoturvallisuuden varmistamiseksi kansainvälisessä yhteistyössä suoritettavien henkilötietojen välitys ja sen perusteet. Tiedonvälitystä ei tarvitse erikseen kirjata siltä osin kuin sitä koskevat tiedot ovat saatavissa muusta järjestelmästä tai rekisteristä

6 a luku

Schengenin tietojärjestelmä

29 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:
1) Europol-yleissopimuksella Euroopan unionista tehdyn sopimuksen K.3 artiklan perusteella tehtyä yleissopimusta Euroopan po-

32 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:
1) Schengenin yleissopimuksella tarkastusten asteittaisesta lakkauttamisesta yhteisillä rajoilla Benelux-talousliiton valtioiden, Sak-

liisiviraston perustamisesta (SopS 79/1998);

2) Euroopan poliisivirastolla Euroopan unionin jäsenvaltioiden Europol-yleissopimuksella perustamaa poliisivirastoa;

3) toimivaltaisilla Europol-viranomaisilla poliisia, puolustusvoimien pääesikunnan tutkintaosastoa, rajavartiolaitosta sekä tullilaitosta;

4) Euroopan poliisiviraston tietojärjestelmällä Europol-yleissopimuksen 7 artiklassa tarkoitettua tietojärjestelmää;

5) Schengenin yleissopimuksella tarkastusten asteittaisesta lakkauttamisesta yhteisillä rajoilla Benelux-taloussiiton valtioiden, Saksan liittotasavallan ja Ranskan tasavallan hallitusten välillä tehdyn Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehtyä yleissopimusta (SopS 23/2001);

6) Schengen-valtiolla Schengenin yleissopimuksen sopimuspuolta sekä Islantia ja Norjaa;

7) toimivaltaisilla Schengen-viranomaisilla Schengenin yleissopimuksen 101 artiklan 4 kohdassa tarkoitettulle toimeenpanevalle komitealle Suomen toimittamassa luettelossa mainittuja Suomen viranomaisia, joilla on oikeus Schengenin yleissopimuksen 101 artiklan 1 ja 2 kohdan mukaan tehdä hakuja Schengenin tietojärjestelmään liitettyihin tietoihin teknisen käyttöyhteyden avulla;

8) Schengenin tietojärjestelmällä tietojärjestelmää, joka koostuu kunkin Schengenvaltion alueella olevasta kansallisesta osasta sekä teknisen tuen yksiköstä; teknisen tuen yksikkö ylläpitää tiedostoa, jolla varmistetaan kansallisten osien tiedostojen sisällöllinen yhtenevyys; (V: 17.6.2007 M, A: 16.3.2007, SK: 280/2007)

san liittotasavallan ja Ranskan tasavallan hallitusten välillä tehdyn Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehtyä yleissopimusta (SopS 23/2001);

2) Schengen-valtiolla Schengenin tietojärjestelmää käyttävää valtiota;

3) toimivaltaisilla Schengen-viranomaisilla poliisia, rajavartiolaitosta, tullilaitosta, yleistä syyttäjää, Maahanmuuttovirastoa, Liikenteen turvallisuusvirastoa, ulkoasiainministeriötä, Suomen diplomaattista edustustoa, lähetettyä konsulinvirastoa sekä muuta Suomen edustustoa, jos ulkoasiainministeriö on antanut tarvittavan valtuuden viisumin ja oleskeluluvan myöntämiseen siinä palvelevalle nimetyille Suomen kansalaiselle;

4) Schengenin tietojärjestelmällä tietojärjestelmää, joka koostuu kunkin Schengenvaltion alueella olevasta kansallisesta osasta sekä keskustietojärjestelmää ylläpitävästä teknisen tuen yksiköstä; teknisen tuen yksikkö ylläpitää tietokantaa, jolla varmistetaan kansallisten osien tietokantojen sisällöllinen yhtenevyys;

5) Sirene-toimistolla keskusrikospoliisia.

9) Prüimin sopimuksella Belgian kuningaskunnan, Saksan liittotasavallan, Espanjan kuningaskunnan, Ranskan tasavallan, Luxemburgin suurherttuakunnan, Alankomaiden kuningaskunnan ja Itävallan tasavallan välillä rajat ylittävän yhteistyön tehostamisesta erityisesti terrorismin, rajat ylittävän rikollisuuden ja laittoman muuttoliikkeen torjumiseksi tehtyä sopimusta. (16.3.2007/280)

31 §

Kansallinen Schengen-tietojärjestelmä

Kansallinen Schengen-tietojärjestelmä on poliisin valtakunnalliseen käyttöön tarkoitettu pysyvä automaattisen tietojenkäsittelyn avulla ylläpidettävä henkilökisteri.

Kansallisen Schengen-tietojärjestelmän osarekistereitä voivat olla:

1) Schengenin tietojärjestelmän kansallinen osa; ja

2) Schengen-talletusrekisteri.

Schengenin tietojärjestelmän kansallisen osan käyttötarkoituksesta ja tietosisällöstä määrätään Schengenin yleissopimuksen 92—100 artiklassa.

Schengen-talletusrekisteriin saavat toimivaltaiset Schengen-viranomaiset kerätä ja tallettaa tietoja, joita on tarpeen luovuttaa Schengenin tietojärjestelmään Schengenin yleissopimuksen 95—100 artiklassa määrättyihin tarkoituksiin.

Poliisilla on oikeus käyttää kansallisen Schengen-tietojärjestelmän tietoja muuhun kuin tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitusta vastaavaan tarkoitukseen siten kuin siitä määrätään Schengenin yleissopimuksen 102 artiklassa.

33 §

Schengenin tietojärjestelmän kansallinen järjestelmä

Schengenin tietojärjestelmän kansallinen järjestelmä on poliisin valtakunnalliseen käyttöön tarkoitettu pysyvä automaattisen tietojenkäsittelyn avulla ylläpidettävä henkilökisteri. Kansallisen Schengen-tietojärjestelmän osia voivat olla:

1) *Sirene-asiankäsittelyjärjestelmä, jonka välityksellä Sirene-toimisto luovuttaa tietoja Schengenin yleissopimuksen mukaisesti ja johon Sirene-toimisto tallettaa tietojenvaihtoon liittyvät lisätiedot ja tiedot tietojenvaihtoon liittyvistä toimenpiteistä;*

2) *SIS-lokitietokanta, johon rekisteröidään kaikki Schengenin tietojärjestelmässä suoritettu tietojenvaihto Schengenin yleissopimuksen mukaisesti;*

3) *kopio teknisen tuen yksikön ylläpitämistä tietokannasta.*

Schengenin tietojärjestelmän kansallisen järjestelmän käyttötarkoituksesta ja tietosisällöstä määrätään yleissopimuksessa.

Schengenin tietojärjestelmän kansallisen järjestelmän käyttöönotosta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

34 §

Poliisin oikeus saada tietoja Schengenin tietojärjestelmästä

Poliisin oikeudesta saada tietoja Schengenin tietojärjestelmästä määrätään Schengenin yleissopimuksen 101 ja 102 artiklassa.

36 §

Tietojen luovuttaminen kansallisesta Schengen-tietojärjestelmästä

Poliisi saa luovuttaa toimivaltaisille Schengen-viranomaisille 31 §:ssä tarkoitetun kansallisen Schengen-tietojärjestelmän tietoja Schengenin yleissopimuksen 95—100 artiklassa määrättyihin tarkoituksiin. Tietojärjestelmään talletettuja tietoja poliisi saa luovuttaa toimivaltaisille Schengen-viranomaisille muuhun kuin tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitusta vastaavaan tarkoitukseen siten kuin siitä määrätään Schengenin yleissopimuksen 102 artiklassa.

Poliisi saa luovuttaa tiedot *salassapitosäännösten estämättä* myös teknisen käyttöyhteyden avulla tai konekielisessä muodossa.

39 §

Tietojen luovuttaminen Schengen-valtiolle ja Schengenin tietojärjestelmään

Poliisi saa luovuttaa poliisin henkilörekisteristä Schengen-valtioiden toimivaltaisille viranomaisille ja Schengenin tietojärjestelmään tallettavaksi Schengenin yleissopimuksen 94 artiklassa tarkoitettuja tietoja, jotka ovat tarpeen Schengenin yleissopimuksen 95—100 artiklassa määrättyihin tarkoituksiin. Tiedot on luovutettava keskusrikospoliisin välityksellä.

Keskusrikospoliisi saa luovuttaa tiedot *salassapitosäännösten estämättä* myös teknisen käyttöyhteyden avulla tai konekielisessä muodossa.

34 §

Toimivaltaisten Schengen-viranomaisten oikeus saada tietoja Schengenin tietojärjestelmästä

Toimivaltaisten Schengen-viranomaisten oikeudesta saada tietoja Schengenin tietojärjestelmästä määrätään Schengenin yleissopimuksessa.

35 §

Tietojen luovuttaminen kansallisesta Schengen-järjestelmästä

Poliisi saa luovuttaa *salassapitosäännösten estämättä* toimivaltaisille Schengen-viranomaisille 34 §:ssä tarkoitetun Schengenin tietojärjestelmän kansallisen järjestelmän tietoja siten kuin siitä *säädetään* Schengenin yleissopimuksessa. Poliisi saa luovuttaa tiedot myös teknisen käyttöyhteyden avulla tai *tietojoukkona*.

36 §

Tietojen luovuttaminen Schengen-valtiolle ja Schengenin tietojärjestelmään

Toimivaltaiset Schengen-viranomaiset saavat luovuttaa *salassapitosäännösten estämättä* Schengen-valtioiden toimivaltaisille viranomaisille *sekä* Schengenin tietojärjestelmään tallettavaksi Schengenin yleissopimuksessa tarkoitettuja tietoja, jotka ovat tarpeen Schengenin yleissopimuksessa määrättyihin tarkoituksiin. *Schengenin yleissopimuksessa tarkoitettut lisätiedot* on luovutettava *Sirene-toimiston* välityksellä.

Tiedot saa luovuttaa myös teknisen käyttöyhteyden avulla tai *tietojoukkona*.

42 §

Tietojen poistaminen kansallisesta Schengen-tietojärjestelmästä

Kansallisesta Schengen-tietojärjestelmästä tiedot poistetaan noudattaen, mitä Schengenin yleissopimuksen 112 ja 113 artiklassa määrätään.

37 §

Tietojen poistaminen kansallisesta Schengen-tietojärjestelmästä

Kansallisen Schengen-tietojärjestelmän, Schengenin keskustietojärjestelmän tietokantakopion, Sirene-asiankäsittelyjärjestelmän tietojen sekä SIS-lokitietojen poistamisesta määrätään Schengenin yleissopimuksen 112 ja 113 artiklassa.

6 b luku

Kansainväliseen poliisiyhteistyöhön liittyvän henkilötietojen käsittelyn muita erityissäännöksiä

38 §

Europolin tietojärjestelmät

Tietojen käsittelystä Euroopan poliisiviraston kanssa säädetään Europolia koskevan päätöksen eräiden säännösten täytäntöönpanosta annetussa laissa (/).

39 §

Eurodac-järjestelmä

Turvapaikanhakijoiden, ulkorajan luvatta ylittäneiden henkilöiden ja laittomasti maassa oleskelevien henkilöiden sormenjälkien tallettamisesta säädetään Eurodac-järjestelmän perustamisesta sormenjälkien vertailua varten Dublinin yleissopimuksen tehokkaaksi soveltamiseksi annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 2725/2000. Poliisi on rekisterinpitäjä tallettamiensa tietojen osalta. Keskusrikospoliisi on Eurodac-järjestelmän kansallinen yksikkö ja kirjaa tiedonvälityksen 19 b §:n mukaisesti.

41 a §

Prümin sopimukseen perustuva tietojen käsittely

Prümin sopimuksen nojalla saadut tiedot poistetaan noudattaen muualla tässä laissa säädetyn lisäksi, mitä sopimuksen 14 artiklan 2 kohdassa, 35 artiklan 2 ja 3 kohdassa sekä 37 artiklan 3 kohdassa määrätään.

Prümin sopimukseen perustuvaa tietojen käsittelyä koskevat lokitiedot ja valvontatiedot säilytetään ja poistetaan noudattaen, mitä sopimuksen 39 artiklan 4 ja 5 kohdassa määrätään.

Jokaisella on oikeus muualla tässä laissa säädetyn lisäksi pyytää tietosuojavaltuutettua varmistamaan, että häntä koskevien henkilötietojen Prümin sopimukseen perustuva käsittely tapahtuu lainmukaisesti.

40 §

Prümin sopimukseen perustuva tietojen käsittely

Belgian kuningaskunnan, Saksan liittotasavallan, Espanjan kuningaskunnan, Ranskan tasavallan, Luxemburgin suurherttuakunnan, Alankomaiden kuningaskunnan ja Itävallan tasavallan välillä rajat ylittävän yhteistyön tehostamisesta erityisesti terrorismin, rajat ylittävän rikollisuuden ja laittoman muuttoliikkeen torjumiseksi tehdyn sopimuksen (SopS 54/2007, Prümin sopimus) nojalla saatujen tietojen poistamisesta määrätään tässä laissa säädetyn lisäksi sopimuksen 14 artiklan 2 kohdassa, 35 artiklan 2 ja 3 kohdassa sekä 37 artiklan 3 kohdassa.

Prümin sopimukseen perustuvaa tietojen käsittelyä koskevien lokitietojen ja valvontatietojen säilyttämisestä ja poistamisesta määrätään sopimuksen 39 artiklan 4 ja 5 kohdassa.

Jokaisella on oikeus muualla tässä laissa säädetyn lisäksi pyytää tietosuojavaltuutettua varmistamaan, että häntä koskevien henkilötietojen Prümin sopimukseen perustuva käsittely tapahtuu lainmukaisesti.

41 §

Tietojen ja tiedustelutietojen luovuttaminen Euroopan unionin jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisille

Tietojen ja tiedustelutietojen luovuttamisesta Euroopan unionin jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisten välisen tietojen ja tiedustelutietojen vaihdon yksinkertaistamisesta tehdyn neuvoston puitepäätöksen 2006/960/YOS nojalla Euroopan unionin jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisten välisen tietojen ja tiedustelutietojen vaihdon yksinkertaistamisesta tehdyn puitepäätöksen lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja puitepäätöksen soveltamisesta annetussa laissa (26/2009).

42 §

Euroopan unionin viisumitietojärjestelmä

Poliisilla on oikeus saada teknisen käyttöyhteyden avulla tietoja Euroopan unionin viisumitietojärjestelmästä poliisille ulkomalaislaissa säädetyn tehtävän suorittamiseksi siten kuin viisumitietojärjestelmästä (VIS) ja lyhytaikaista oleskelua varten myönnettäviä viisumeja koskevasta jäsenvaltioiden välisestä tietojenvaihdosta (VIS-asetus) annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 767/2008 15—22 artiklassa säädetään.

Poliisilla on lisäksi oikeus saada teknisen käyttöyhteyden avulla Euroopan unionin viisumitietojärjestelmästä tietoja rikoslain 34 a luvussa säädettyjen terrorismirikosten ja rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta Suomen ja muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä annetun lain (1286/2003) 3 §:n 2 momentissa tarkoitettujen rikosten ehkäisemiseksi ja selvittämiseksi siten kuin jäsenvaltioiden nimeämien viranomaisten ja Europolin pääsystä tekemään hakuja viisumitietojärjestelmästä (VIS) terrorismirikosten ja muiden vakavien rikosten torjumiseksi, havaitsemiseksi ja tutkimiseksi tehdyssä neuvoston päätöksessä 2008/633/YOS säädetään. Tiedot on pyydetävä keskusrikospoliisin tai suojelupoliisin välityksellä.

45 §

Tarkastusoikeuden rajoittaminen

Tarkastusoikeutta ei ole lainkaan:

- 1) epäiltyjen tietojärjestelmän tietoihin;
- 2) *Europol-tietojärjestelmän tietoihin;*

3) suojelupoliisin toiminnallisen tietojärjestelmän tietoihin;

4) kansallisen Schengen-tietojärjestelmän tietoihin Schengenin yleissopimuksen 109 artiklan 2 kappaleessa tarkoitetuissa tapauksissa;

5) muihin poliisin henkilörekistereihin sisältyviin henkilöä tai tekoa koskeviin luokitus-, tarkkailu-, *tekotapa-* tai tietolähdetietoihin

45 §

Tarkastusoikeuden rajoittaminen

Tarkastusoikeutta ei ole lainkaan:

- 1) epäiltyjen tietojärjestelmän tietoihin;

2) suojelupoliisin toiminnallisen tietojärjestelmän tietoihin;

3) *Schengenin tietojärjestelmän salaista tarkkailua ja erityistarkastuksia koskeviin tietoihin;*

4) muihin poliisin henkilörekistereihin sisältyviin henkilöä tai tekoa koskeviin luokitus-, tarkkailu- tai tietolähdetietoihin *taikka*

hin.

rikosten sarjoittamiseen ja tekniseen tutkintaan käytettäviin tietoihin;

5) rikoksesta epäillyllä tietoihin, jotka koskevat poliisilain 30, 31—31 f sekä 36 ja 36 a §:n, pakkokeinolain 5 a luvun sekä sähköisen viestinnän tietosuojalain 36 §:n mukaisia tiedonhankintamenetelmiä;

6) 2 §:n 3 momentin 15 kohdassa tarkoitettuihin havaintotietoihin ja 16 kohdassa tarkoitettuihin teknisen valvonnan tietoihin.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Tässä laissa tarkoitettu tietojenkäsittely on toteutettava tämän lain mukaisena viiden vuoden kuluessa lain voimaantulosta.

2.

Laki**henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetun lain 579/2005 22 §:n 1 momentin 2, 3, 15 ja 16 kohta,
muutetaan 7 §:n 2 ja 3 momentti, 8 §:n 2 ja 3 momentti, 9 §:n 2 momentti, 10 §:n 2 momentti ja 3 momentin 1 kohta, 11 §:n 2 momentti, 12 §:n 2 momentti, 13 §:n 2 momentti, 14 §, 22 §:n 1 momentin johdantokappale ja 1, 7, 12, 14, 17, 18 ja 21 kohta sekä 2 momentti, 23 §, 24 §:n otsikko, 25—28 §, 29 §:n 1 momentti, 31 §:n 1 momentti, 36 §:n 1 momentti, 38 §, 39 §:n 1 momentin johdantokappale, 3 ja 4 kohta sekä 2 ja 3 momentti ja 41—43 §, sellaisina kuin niistä ovat 22 §:n 1 momentin 18 kohta laissa 980/2007, 7 §:n 3 momentti ja 23 § osaksi laissa 479/2010 ja 28 § osaksi laeissa 980/2007 ja 479/2010, sekä *lisätään* lakiin uusi 14 a ja 28 a §, 38 §:n edelle uusi luvun otsikko, lakiin uusi 39 b—39 e § sekä 40 §:n edelle uusi luvun otsikko seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

7 §

7 §

*Tutkinta- ja virka-apurekisteri**Tutkinta- ja virka-apurekisteri*

Rekisteriin saadaan tallettaa rajavartiolaitoksen tutkittavasta rikoksesta epäillyn tai rajavartiolaitoksen toimesta suoritettavan esitutkinnan, rajavartiolaitain 27 §:ssä säädetyn muun tutkinnan, muun toimenpiteen taikka pakkokeinon kohteena olevan henkilön henkilöllisyyttä koskevista tiedoista *täydellinen* nimi, syntymäaika, henkilötunnus, sukupuoli, äidinkieli, kansalaisuus, *kansalaisuudettoisuus*, kansallisuus, kotivaltio, siviilisääty, syntymävaltio, syntymäkotikunta, kotikunta, ammatti, osoite ja puhelinnumero tai muu yhteystieto, tieto henkilön kuolemasta, henkilön matkustusasiakirjan tiedot, kuva sekä henkilöä koskevat hänen omaan turvallisuuteensa tai rajavartiolaitoksen työturvallisuuteen vaikuttavat tiedot sekä oikeushenkilön yksilöimiseksi tarpeelliset tiedot.

Rekisteriin saadaan tallettaa rajavartiolaitoksen tutkittavasta rikoksesta epäillyn tai rajavartiolaitoksen toimesta suoritettavan esitutkinnan, rajavartiolaitain 27 §:ssä säädetyn muun tutkinnan, muun toimenpiteen taikka pakkokeinon kohteena olevan henkilön henkilöllisyyttä koskevista tiedoista *nimet*, syntymäaika, henkilötunnus, sukupuoli, äidinkieli, kansalaisuus, kansallisuus, kotivaltio, siviilisääty, syntymävaltio, syntymäkotikunta, kotikunta, ammatti, osoite ja puhelinnumero tai muu yhteystieto, tieto henkilön kuolemasta *tai kuolleeksi julistamisesta*, *ulko-maalaisen henkilön Maahanmuuttoviraston antama asiakasnumero*, *Liikenteen turvallisuusviraston antama asiakasnumero*, *vanhempien nimet ja osoite*, henkilön matkustusasiakirjan tiedot ja kuva sekä *muut maahan-tuloon ja rajan ylittämiseen liittyvät tarpeelliset tiedot* sekä henkilöä koskevat hänen omaan turvallisuuteensa tai rajavartiolaitok-

Rekisteriin saadaan lisäksi tallettaa poliisilain 1 §:n 1 momentissa tarkoitettujen rajavartiolaissa tai muualla laissa rajavartiolaitokselle säädettyjen tehtävien suorittamiseksi hankittuja muita tarpeellisia tietoja seuraavasti:

5) tutkinta- ja virka-aputehtävien suorittamiseksi ja kirjaamiseksi esitutkintalaissa (449/1987) tarkoitettussa esitutkinnassa, rajavartiolain 27 §:ssä säädettyssä muussa tutkinnassa, rajavartiolaitoksen toimenpiteiden yhteydessä tai virka-aputehtävässä taikka pakkokeinolain (450/1987) soveltamisen yhteydessä saatuja tietoja (*tutkinnan ja virka-avun tiedot*) seuraavasti:

a) rikoksesta epäillyistä henkilöistä sekä ilmoittajina, todistajina ja asianomistajina esiintyvistä tai muutoin ilmoitukseen liittyvistä henkilöistä;

b) rikosilmoitusten ja muiden ilmoitusten nimikkeistä, pakkokeinoista, rajavartiolaitoksen toimenpiteistä sekä esitutkinnan ja muun tutkinnan vaiheista;

c) muista rajavartiolaitoksen tehtävään, toimenpiteeseen ja tapahtumaan liittyvistä tarpeellisista kuvauksista, olosuhteista ja yksilöinneistä;

1) rajavartiolaitokselle kuuluvassa tehtävässä tarpeellisia tietoja rikoksella menetetyistä tai rajavartiolaitoksen haltuun otetusta taikka kadonneesta tai kadonneella henkilöllä olleesta omaisuudesta omaisuuden löytämiseksi ja omistajalleen tai haltijalleen palauttamiseksi sekä katoamistapauksen selvittämiseksi

sen työturvallisuuteen vaikuttavat tiedot sekä oikeushenkilön yksilöimiseksi tarpeelliset tiedot. *Ilmoittajana, todistajana tai asianomistajana esiintyvän tai muutoin asiaan liittyvän henkilön tiedoista saadaan tallettaa hänen yksilöimisekseen tarvittavat tiedot.*

Rekisteriin saadaan lisäksi tallettaa poliisilain 1 §:n 1 momentissa tarkoitettujen rajavartiolaissa tai muualla laissa rajavartiolaitokselle säädettyjen tehtävien suorittamiseksi hankittuja muita tarpeellisia tietoja seuraavasti:

1) tutkinta- ja virka-aputehtävien suorittamiseksi ja kirjaamiseksi esitutkintalaissa (449/1987) tarkoitettussa esitutkinnassa, rajavartiolain 27 §:ssä säädettyssä muussa tutkinnassa, rajavartiolaitoksen toimenpiteiden yhteydessä tai virka-aputehtävässä taikka pakkokeinolain (450/1987) soveltamisen yhteydessä saatuja tietoja (*tutkinnan ja virka-avun tiedot*) seuraavasti:

a) rikosilmoituksen tai muuta tapahtumaa koskevan ilmoituksen numero, tapahtumaaika ja -paikka, ilmoitusaika, rikos- ja muut nimikkeet, törkeimmän rikoksen syyteoiden vanhentumisaika, tutkiva yksikkö, tutkijat, tutkinnan tila sekä rajavartiolaitoksen, syyttäjän ja tuomioistuimen päätöskoodi;

b) rikoksesta epäillyistä henkilöistä sekä ilmoittajina, todistajina ja asianomistajina esiintyvistä tai muutoin ilmoitukseen liittyvistä henkilöistä;

c) rikosilmoitusten ja muiden ilmoitusten nimikkeistä, pakkokeinoista, rajavartiolaitoksen toimenpiteistä sekä esitutkinnan ja muun tutkinnan vaiheista;

d) muista rajavartiolaitoksen tehtävään, toimenpiteeseen ja tapahtumaan liittyvistä tarpeellisista kuvauksista, olosuhteista ja yksilöinneistä;

e) rikosten tekotapojen luokittelemiseksi ja analysoimiseksi tekijän, tapauksen tai teon luokittelua kuvaavia tietoja sekä rikosten sarjoittamiseen ja tekniseen tutkintaan tarvittavia tietoja;

2) rajavartiolaitokselle kuuluvassa tehtävässä tarpeellisia tietoja rikoksella menetetyistä tai rajavartiolaitoksen haltuun otetusta taikka kadonneesta tai kadonneella henkilöllä olleesta omaisuudesta omaisuuden löytämiseksi ja omistajalleen tai haltijalleen palauttamiseksi sekä katoamistapauksen selvittämi-

(omaisuustiedot);

2) kirjattujen rikosilmoitusten koottua hakua varten rikoksista epäillyistä henkilöistä rikosilmoituksen numero, rikoksen tekopäivä ja -paikka, rikosnimike, rikoksen syyteoikeuden vanhentumisaika sekä rikoksesta seuranneet rangaistukset ja muut seuraamukset (rikosilmoitushakemisto- ja seuraamustiedot);

6) asiakirjan päätearkistosta hakua varten tutkinnan ja virka-avun tiedoista ilmoituksen ja tapauksen tunnistetiedot sekä selostusosan tiivistelmä (**tutkinnan ja virka-avun** arkistotiedot).

3) rajavartiolaitoksen yksiköiden tietoon saattamiseksi ja valvonnan suuntaamiseksi rajavartiolaitoksen tallettamia tietoja, joista asian kiireellisyyden, vaaratilanteen, rikosten ennalta estämisen, rajaturvallisuuden ylläpitämisen tai tutkinnallisten syiden vuoksi on tarpeen erityisesti tiedottaa (sanomanvälitystiedot);

seksi (omaisuustiedot);

3) rikosilmoitusten koottua hakua varten rikoksista epäillyistä henkilöistä rikosilmoituksen numero, rikoksen tekopäivä ja -paikka, rikosnimike, rikoksen syyteoikeuden vanhentumisaika, tutkinnan tila sekä rajavartiolaitoksen jutun päättämiseksi tekemät päätökset sekä tieto syyttäjän ratkaisusta ja tuomioistuinten ratkaisusta ja niiden lainvoimaisuudesta (rikosilmoitushakemistotiedot);

4) asiakirjan päätearkistosta hakua varten tutkinnan ja virka-avun tiedoista ilmoituksen tunnistetiedot, asianosaisten henkilö- ja osallisuustiedot, selostusosan tiivistelmän sekä ilmoitukseen liittyvät etsintäkuulutus- ja omaisuustiedot sekä etsittävien ajoneuvojen, vapautensa menettäneiden ja tunnistettavien tiedot (arkistotiedot);

5) tutkintaa ja rajavalvontaa suorittavien viranomaisten valvonnan suuntaamiseksi tietoja, joista asian kiireellisyyden, vaaratilanteen, rikosten ennalta estämisen, rajaturvallisuuden ylläpitämisen tai tutkinnallisten syiden vuoksi on tarpeen erityisesti tiedottaa (**tiedotustiedot**)

8 §

Poliisiasiain tietojärjestelmän käyttäminen rajavartiolaitoksen tehtävissä

Tietojärjestelmään saadaan tallettaa rajavartiolaitoksen tutkittavasta rikoksesta epäillyn tai rajavartiolaitoksen toimesta suoritettavan esitutkinnan, rajavartiolaiton 27 §:ssä säädetyn muun tutkinnan, muun toimenpiteen taikka pakkokeinon kohteena olevan henkilön henkilöllisyyttä koskevista tiedoista *täydellinen* nimi, syntymäaika, henkilötunnus, sukupuoli, äidinkieli, kansalaisuus, *kansalaisuudettomuus*, kansallisuus, *kotivaltio*, siviilisääty, syntymävaltio, syntymäkotikunta, kotikunta, ammatti, osoite ja puhelinnumero tai muu yhteystieto, tieto henkilön kuolemasta, henkilön matkustusasiakirjan tiedot, kuva sekä henkilöä koskevat hänen omaan turvallisuuteensa tai rajavartiolaitoksen työturvallisuuteen vaikuttavat tiedot sekä oikeushenkilön yksilöimiseksi tarpeelliset tiedot.

8 §

Poliisiasiain tietojärjestelmän käyttäminen rajavartiolaitoksen tehtävissä

Tietojärjestelmään saadaan tallettaa rajavartiolaitoksen tutkittavasta rikoksesta epäillyn tai rajavartiolaitoksen toimesta suoritettavan esitutkinnan, rajavartiolaiton 27 §:ssä säädetyn muun tutkinnan, muun toimenpiteen taikka pakkokeinon kohteena olevan henkilön henkilöllisyyttä koskevista tiedoista *nimet*, syntymäaika, henkilötunnus, sukupuoli, äidinkieli, kansalaisuus, kansallisuus, siviilisääty, syntymävaltio, syntymäkotikunta, kotikunta, ammatti, osoite ja puhelinnumero tai muu yhteystieto, tieto henkilön kuolemasta tai kuolleeksi julistamisesta, *ulkomaalaisen henkilön Maahanmuuttoviraston antama asiakasnumero, Liikenteen turvallisuusviraston antama asiakasnumero, vanhempien nimet ja osoite sekä henkilön matkustusasiakirjan tiedot sekä muut maahantuloon ja rajan*

Tietojärjestelmään saadaan lisäksi tallettaa poliisilain 1 §:n 1 momentissa tarkoitettujen rajavartiolaissa tai muualla laissa rajavartiolaitselle säädettyjen tehtävien suorittamiseksi hankittuja muita tarpeellisia tietoja seuraavasti:

1) henkilöiden tavoittamiseksi, valvomiseksi, tarkkailemiseksi ja suojaamiseksi etsintäkuulutetuista, liiketoiminta-, lähestymis- tai matkustuskieltoon määrätystä, ehdonalaissa vapaudessa olevista, lähestymiskiellolla suojattavista taikka tarkkailtavista henkilöistä toimenpiteen syy, pyydetty toimenpiteet, kuuluttava viranomaisen, kuulutuksen vanhentuminen ja muut kuulutusten valvonnassa tarvittavat tiedot (*etsintäkuulutustiedot*);

2) anastetuista tai muusta syystä etsittävästä ajoneuvoista ja rekisterikilvistä yksilöintitietoja omaisuuden löytämiseksi ja omistajalleen tai haltijalleen palauttamiseksi tarpeellisia tietoja sekä moottoriajoneuvoilla liikkuvista etsittävästä tai tarkkailtavista henkilöistä henkilöiden tavoittamiseksi tarpeellisia tietoja (*etsittävien moottoriajoneuvojen tiedot*);

3) vapaudenmenetyksaikojen seuraamiseksi ja valvomiseksi sekä säilytysturvallisuuden varmistamiseksi esitutkintalain, pakkokeinolain, poliisilain taikka muun säädöksen perusteella kiinniotetuista, pidätetyistä tai vangituista henkilöistä esitutkinnasta ja pakkokeinoista annetun asetuksen (575/1988) 22 §:ssä tarkoitettuja pidättämistä koskevat tiedot, rikosilmoituksiin ja kiinniottoon liittyviä tietoja sekä yksittäistapauksissa vapautensa menettäneen säilytysturvallisuuteen vaikuttavia tietoja (*pidätettyjen tiedot*);

4) rikosten tekotapojen luokittelemiseksi ja

ylittämiseen liittyvät tarpeelliset tiedot. Ilmoittajana, todistajana tai asianomistajana esiintyvän tai muutoin asiaan liittyvän henkilön tiedoista saadaan tallettaa hänen yksilöimiseen tarvittavat tiedot.

Tietojärjestelmään saadaan lisäksi tallettaa poliisilain 1 §:n 1 momentissa tarkoitettujen rajavartiolaissa tai muualla laissa rajavartiolaitselle säädettyjen tehtävien suorittamiseksi hankittuja muita tarpeellisia tietoja seuraavasti:

1) henkilöiden tavoittamiseksi, valvomiseksi, tarkkailemiseksi ja suojaamiseksi etsintäkuulutetuista, liiketoiminta-, tapaamis-, lähestymis-, matkustus-, eläintenpito- tai metsästyskieltoon määrätystä, kansalliseen maahantulokieltoon määrätystä, valvottua koevapautta tai valvontarangaistusta suorittavista, ehdonalaissa vapaudessa olevista sekä tarkkailtavista henkilöistä *valokuva, sormenjäljet, muuttumattomat fyysiset erityis-tuntemerkit sekä tieto siitä, onko kuulutettu aseistettu, väkivaltainen tai karannut, ilmoituksen tunnistetiedot*, toimenpiteen syy, pyydetty toimenpiteet, kuuluttava viranomaisen, kuulutuksen vanhentumisajankohta, *henkilön vaarallisuus* ja muut kuulutusten valvonnassa tarvittavat tiedot sekä *tiedot henkilöllisyyttä väärinkäyttäneen ja henkilöllisyyden väärinkäytön kohteeksi joutuneen oikeasta henkilöllisyydestä (henkilökuulutustiedot)*;

2) anastetuista tai muusta syystä etsittävästä ajoneuvoista ja rekisterikilvistä yksilöintitietoja omaisuuden löytämiseksi ja omistajalleen tai haltijalleen palauttamiseksi tarpeellisia tietoja, *ilmoituksen tunnistetiedot* sekä moottoriajoneuvoilla liikkuvista etsittävästä tai tarkkailtavista *heidän tavoittamiseksi (etsittävien ajoneuvojen tiedot)*;

3) vapaudenmenetyksaikojen seuraamiseksi ja valvomiseksi sekä säilytysturvallisuuden varmistamiseksi esitutkintalain, pakkokeinolain, poliisilain taikka muun lain perusteella *säilönotetuista*, kiinniotetuista, pidätetyistä tai vangituista henkilöistä *vapauden menettämiseen, säilytykseen* tai säilytysturvallisuuteen vaikuttavia tietoja (*vapautensa menettäneiden tiedot*);

analysoimiseksi epäilyn kohteena olevista rikoksista rikosilmoituksiin ja tutkintapöytäkirjoihin perustuvia ilmoitustietoja, asianomistajatietoja, rikoksesta epäiltyä koskevia tietoja, rikoksen yksilöintiin ja tapahtumakuvaukseen liittyviä tietoja, rikoksella saatua omaisuutta koskevia tietoja, tekijän, tapauksen tai teon luokittelua kuvaavia tietoja sekä rikosten sarjoittamiseen ja tekniseen tutkintaan tarvittavia tietoja (tekotapatiedot);

5) kadonneiksi ilmoitettujen henkilöiden löytämiseksi tarpeellisia tietoja kadonneista henkilöistä ja tunnistamattomina löytyneiden vainajien tunnistamiseksi tarpeellisia tietoja tunnistamattomista vainajista (*tunnistettavien tiedot*);

6) rikoksesta epäiltyjen henkilöiden tunnistamiseksi, rikoksen selvittämiseksi ja rikosentekijöiden rekisteröimiseksi rikoksesta epäillyistä tai tuomituista henkilöistä pakkokeinolain 6 luvun 4 §:n 1 ja 4 momentissa säädettyt henkilötuntemerkit ja *mainitun luvun 5 §:ssä säädetty DNA-tunnisteet, henkilön videokuvat ja jalkineenjäljet*, epäilyn kohteena olevaan rikokseen liittyviä tietoja sekä rekisteröintiä ja henkilön luokitusta koskevia tietoja (*tuntemerkkitiedot*).

4) kadonneiksi ilmoitettujen henkilöiden löytämiseksi ja *tunnistamattomina löytyneiden vainajien tunnistamiseksi tarpeellisia tietoja, mukaan lukien valokuvat, sormenjäljet, hammaskaaviot, DNA-tunnisteet sekä tiedot proteeseista ja lääketieteellisistä jälkiä jättäneistä toimenpiteistä sekä ilmoituksen tunnistetiedot (tunnistettavien tiedot)*;

5) rikoksesta epäiltyjen henkilöiden tunnistamiseksi, rikoksen selvittämiseksi ja rikosentekijöiden rekisteröimiseksi rikoksesta epäillyistä tai tuomituista henkilöistä pakkokeinolain 6 luvun 4 §:n 1 momentissa *tarkoitettujen* henkilötuntemerkit ja 5 §:ssä *tarkoitettujen* DNA-tunnisteet, epäilyn kohteena olevaan rikokseen liittyviä tietoja sekä rekisteröintiä ja henkilön luokitusta koskevia tietoja *sekä rikokseen liittyviä tuntemattoman tekijän pakkokeinolain 6 luvun 4 §:n 1 momentissa mainittuja henkilötuntemerkkitunnisteita ja DNA-tunnisteet, rikoksen tunnistetiedot, rekisteröinnin perusteena oleva rikosnimike sekä muita rekisteröintiä koskevia tietoja (tuntemerkkitiedot)*;

6) *henkilön oman turvallisuuden tai työturvallisuuden kannalta välttämättömät henkilön vaarallisuuden tai arvaamattomuuden arviointiin liittyvät tiedot henkilön terveydentilasta, sairaudesta tai vammaisuudesta taikka häneen kohdistetuista hoitotoimenpiteistä tai niihin verrattavista toimenpiteistä taikka tiedot sosiaalihuollon toimenpiteistä, tiedot, jotka kuvaavat tai on tarkoitettu kuvaamaan rikollista tekoa taikka rangaistusta tai muuta rikoksen seuraamusta (turvallisuustiedot)*;

7) *rajavartiomiesten havainnoimia tai rajavartiolaitokselle ilmoitettuja tietoja tapahtumista, joiden voidaan epäillä olosuhteiden tai henkilöiden käyttäytymisen perusteella liittyvän rikolliseen toimintaan (havaintotiedot)*.

9 §

Lupa- ja valvonta-asioiden rekisteri

Rekisteriin saadaan tallettaa henkilön henkilöllisyyttä koskevista tiedoista *täydellinen* nimi, syntymäaika, henkilötunnus, sukupuoli, äidinkieli, kansalaisuus, *kansalaisuudettomuus*, kansallisuus, kotivaltio, siviilisääty, syntymävaltio, syntymäkotikunta, kotikunta, ammatti, osoite ja puhelinnumero tai muu yhteystieto, tieto henkilön kuolemasta, henkilön matkustusasiakirjan tiedot, kuva sekä henkilöä koskevat hänen omaan turvallisuuteensa tai rajavartiolaitoksen työturvallisuuteen vaikuttavat tiedot sekä oikeushenkilön yksilöimiseksi tarpeelliset tiedot.

9 §

Lupa- ja valvonta-asioiden rekisteri

Rekisteriin saadaan tallettaa henkilön henkilöllisyyttä koskevista tiedoista nimet, syntymäaika, henkilötunnus, sukupuoli, äidinkieli, kansalaisuus, kansallisuus, kotivaltio, siviilisääty, syntymävaltio, syntymäkotikunta, kotikunta, ammatti, osoite ja puhelinnumero tai muu yhteystieto, tieto henkilön kuolemasta *tai kuolleeksi julistamisesta, ulkomaalaisen henkilön Maahanmuuttoviraston antama asiakasnumero, Liikenteen turvallisuusviraston antama asiakasnumero, vanhempien nimet ja osoite*, henkilön matkustusasiakirjan tiedot ja kuva sekä oikeushenkilön yksilöimiseksi tarpeelliset tiedot.

10 §

Poliisin hallintoasiain tietojärjestelmän käyttäminen rajavartiolaitoksen tehtävissä

Tietojärjestelmään saadaan tallettaa henkilön henkilöllisyyttä koskevista tiedoista *täydellinen* nimi, syntymäaika, henkilötunnus, sukupuoli, äidinkieli, kansalaisuus, *kansalaisuudettomuus*, kansallisuus, kotivaltio, siviilisääty, syntymävaltio, syntymäkotikunta, kotikunta, ammatti, osoite ja puhelinnumero tai muu yhteystieto, tieto henkilön kuolemasta, henkilön matkustusasiakirjan tiedot, kuva sekä henkilöä koskevat hänen omaan turvallisuuteensa tai rajavartiolaitoksen työturvallisuuteen vaikuttavat tiedot sekä oikeushenkilön yksilöimiseksi tarpeelliset tiedot.

Rajavartiolaitos saa tallettaa tietojärjestelmään lisäksi poliisilain 1 §:n 3 momentissa tarkoitettujen rajavartiolaissa tai muualla laissa rajavartiolaitokselle säädettyjen tehtävien suorittamiseksi hankittuja muita tarpeellisia tietoja seuraavasti:

1) ampuma-aselaissa (1/1998) säädettyjen rajavartiomiehen tehtävien suorittamiseksi tarpeelliset tiedot mainitussa laissa tarkoite-

10 §

Poliisin hallintoasiain tietojärjestelmän käyttäminen rajavartiolaitoksen tehtävissä

Tietojärjestelmään saadaan tallettaa henkilön henkilöllisyyttä koskevista tiedoista nimet, syntymäaika, henkilötunnus, sukupuoli, äidinkieli, kansalaisuus, siviilisääty, syntymävaltio, syntymäkotikunta, kotikunta, ammatti, osoite ja puhelinnumero tai muu yhteystieto, tieto henkilön kuolemasta *tai kuolleeksi julistamisesta sekä ulkomaalaisen henkilön Maahanmuuttoviraston antama asiakasnumero, vanhempien nimet, kansallisuus, osoite* ja matkustusasiakirjan tiedot.

Rajavartiolaitos saa tallettaa tietojärjestelmään lisäksi poliisilain 1 §:n 3 momentissa tarkoitettujen rajavartiolaissa tai muualla laissa rajavartiolaitokselle säädettyjen tehtävien suorittamiseksi hankittuja muita tarpeellisia tietoja seuraavasti:

1) ampuma-aselaissa (1/1998) säädettyjen rajavartiomiehen tehtävien suorittamiseksi tarpeelliset tiedot mainitussa laissa tarkoite-

tusta hakemuksesta, luvasta, toimenpiteestä, päätöksestä, esteestä, huomautuksesta, ilmoituksesta ja tarkastuksesta (*aselupatiedot*);

tusta hakemuksesta, luvasta, toimenpiteestä, päätöksestä, esteestä, huomautuksesta, ilmoituksesta, tarkastuksesta ja soveltuvuustestin suorittamisajankohdasta;

11 §

Rikoksista epäiltyjen rajavartiolaitoksen rekisteri

11 §

Rikoksista epäiltyjen rajavartiolaitoksen rekisteri

Rekisteriin saadaan tallettaa henkilön henkilöllisyyttä koskevista tiedoista *täydellinen* nimi, syntymäaika, henkilötunnus, sukupuoli, äidinkieli, kansalaisuus, *kansalaisuudettomuus*, kansallisuus, kotivaltio, siviilisääty, syntymävaltio, syntymäkotikunta, kotikunta, ammatti, osoite ja puhelinnumero tai muu yhteystieto, tieto henkilön kuolemasta, henkilön matkustusasiakirjan tiedot, kuva sekä henkilöä koskevat, hänen omaan turvallisuuteensa tai rajavartiolaitoksen työturvallisuuteen vaikuttavat tiedot sekä oikeushenkilön yksilöimiseksi tarpeelliset tiedot.

Rekisteriin saadaan tallettaa henkilön henkilöllisyyttä koskevista tiedoista nimet, syntymäaika, henkilötunnus, sukupuoli, äidinkieli, kansalaisuus tai kansallisuus, kotivaltio, siviilisääty, syntymävaltio, syntymäkotikunta, kotikunta, ammatti, osoite ja puhelinnumero tai muu yhteystieto, *henkilöä koskevat ääni- ja kuvatallenteet sekä henkilön fyysisiin ominaisuuksiin perustuvat tunnistetiedot, tieto henkilön kuolemasta tai kuolleeksi julistamisesta, ulkomaalaisen henkilön Maahanmuuttoviraston antama asiakasnumero, Liikenteen turvallisuusviraston antama asiakasnumero, vanhempien nimet ja osoite*, henkilön matkustusasiakirjan tiedot, kuva sekä henkilöä koskevat, hänen omaan turvallisuuteensa tai rajavartiolaitoksen työturvallisuuteen vaikuttavat tiedot sekä oikeushenkilön yksilöimiseksi tarpeelliset tiedot.

12 §

Turvallisuustietorekisteri

12 §

Turvallisuustietorekisteri

Rekisteriin saadaan tallettaa henkilön henkilöllisyyttä koskevista tiedoista *täydellinen* nimi, syntymäaika, henkilötunnus, sukupuoli, äidinkieli, kansalaisuus, *kansalaisuudettomuus*, kansallisuus, kotivaltio, siviilisääty, syntymävaltio, syntymäkotikunta, kotikunta, ammatti, osoite ja puhelinnumero tai muu yhteystieto, tieto henkilön kuolemasta, henkilön matkustusasiakirjan tiedot, kuva sekä henkilöä koskevat hänen omaan turvallisuuteensa tai rajavartiolaitoksen työturvallisuuteen vaikuttavat tiedot sekä oikeushenkilön yksilöi-

Rekisteriin saadaan tallettaa henkilön henkilöllisyyttä koskevista tiedoista nimet, syntymäaika, henkilötunnus, sukupuoli, äidinkieli, kansalaisuus tai kansallisuus, kotivaltio, siviilisääty, syntymävaltio, syntymäkotikunta, kotikunta, ammatti, osoite ja puhelinnumero tai muu yhteystieto, tieto henkilön kuolemasta tai kuolleeksi julistamisesta, *ulkomaalaisen henkilön Maahanmuuttoviraston antama asiakasnumero, Liikenteen turvallisuusviraston antama asiakasnumero, vanhempien nimet ja osoite*, henkilön matkustus-

miseksi tarpeelliset tiedot.

asiakirjan tiedot, kuva sekä henkilöä koskevat, hänen omaan turvallisuuteensa tai rajavartiolaitoksen työturvallisuuteen vaikuttavat tiedot sekä oikeushenkilön yksilöimiseksi tarpeelliset tiedot.

13 §

Turvallisuustietorekisterin käyttöoikeus

Rajavartiolaitoksen esikunta voi antaa käyttöoikeuden turvallisuustietorekisteriin myös poliisin, tullin tai puolustusvoimien palveluksessa oleville rikostiedustelu- ja tarkkailutehtäviin tai rikostietojen analyysitehtäviin määrätyle virkamiehille sekä merenkulun turvatoimilain mukaisesti tehtäviin määrätyle Merenkululaitoksen virkamiehille siinä laajuudessa kuin näillä viranomaisilla on oikeus tietojen saamiseen rajavartiolaitokselta.

13 §

Turvallisuustietorekisterin käyttöoikeus

Rekisterinpitäjä voi antaa käyttöoikeuden turvallisuustietorekisteriin myös poliisin, tullin tai puolustusvoimien palveluksessa oleville rikostiedustelu- ja tarkkailutehtäviin tai rikostietojen analyysitehtäviin määrätyle virkamiehille sekä merenkulun turvatoimilain mukaisesti tehtäviin määrätyle *Liikenteen turvallisuusviraston* virkamiehille siinä laajuudessa kuin näillä viranomaisilla on oikeus tietojen saamiseen rajavartiolaitokselta.

14 §

Arkaluonteisten tietojen käsittely

Henkilötietolain 11 §:n 1 ja 2 sekä 4—6 kohdassa mainittuja tietoja *rodusta tai etnisestä alkuperästä, henkilön yhteiskunnallisesta, poliittisesta tai uskonnollisesta vakaumuksesta taikka ammattiliittoon kuulumisesta, terveydentilasta, sairaudesta, vammaisuudesta tai hoitotoimenpiteistä, seksuaalisesta käyttäytymisestä tai suuntautumisesta taikka sosiaalihuollon tarpeesta, palveluista, tukitoimista tai muista sosiaalihuollon etuuksista* saa kerätä ja tallettaa rajavartiolaitoksen käsitettävään henkilörekisteriin ainoastaan silloin, kun tietojen käsittely on rajavartiolaitoksen yksittäisen tehtävän suorittamiseksi välttämätöntä.

Henkilötietolain 11 §:n 4 kohdassa tarkoitettuja henkilön terveydentilaa, sairautta tai vammaisuutta taikka häneen kohdistettuja hoitotoimenpiteitä tai niihin verrattavia toimia koskevia tietoja saa lisäksi kerätä ja tallettaa rajavartiolaitoksen henkilörekisteriin silloin, kun tietojen käsittely on rekisteröidyn

14 §

Arkaluonteisten tietojen käsittely

Henkilötietolain 11 §:n 1, 2 ja 4—6 kohdassa *tarkoitettuja* tietoja saa kerätä ja tallettaa rajavartiolaitoksen henkilörekisteriin ja *muutoin käsitellä* ainoastaan silloin, kun se on rajavartiolaitoksen yksittäisen tehtävän suorittamiseksi välttämätöntä. *Pykälän 4 kohdassa tarkoitettuja tietoja saa lisäksi kerätä ja tallettaa rajavartiolaitoksen henkilörekisteriin ja muutoin käsitellä silloin, kun se on rekisteröidyn oman turvallisuuden tai rajavartiolaitoksen virkamiehen työturvallisuuden varmistamiseksi välttämätöntä.*

DNA-tunnisteen tallettamista koskeviin rajoituksiin sovelletaan, mitä pakkokeinolain 6 luvun 5 §:n 3 momentissa säädetään.

oman turvallisuuden tai rajavartiolaitoksen työturvallisuuden varmistamiseksi välttämättä.

14 a §

Salaisilla tiedonhankintakeinoilla saatujen ylimääräisten tietojen käsittely

Poliisilain 3 luvussa tarkoitetuilla salaisilla tiedonhankintakeinoilla saatu ylimääräinen tieto saadaan tallettaa 7, 8, 11 ja 12 §:ssä tarkoitettuihin tietojärjestelmiin, jos tieto koskee sellaista rikosta, jonka estämisessä tai paljastamisessa olisi saatu käyttä sitä tiedonhankintakeinoa, jolla tieto on saatu taikka jos tieto on tarpeen rikoslain 15 luvun 10 §:ssä tarkoitetun rikoksen estämiseksi.

Pakkokeinolain 5 a luvussa tarkoitetuilla tiedonhankintakeinoilla saadun tiedon tallettamisesta henkilökisteriin säädetään pakkokeinolaissa.

22 §

Rajavartiolaitoksen oikeus saada tietoja eräistä rekistereistä ja tietojärjestelmistä

Rajavartiolaitoksella on sen lisäksi, mitä rajavartiolaitaissa tai muussa laissa säädetään, oikeus saada tehtäviensä suorittamista ja henkilökisteriensä ylläpitämistä varten salassapitosäännösten estämättä tarpeellisia tietoja rekistereistä seuraavasti:

1) ajoneuvoliikennerekisteristä annetussa laissa (541/2003) tarkoitetusta ajoneuvoliikennerekisteristä rikosta ja siitä seuranneita rangaistuksia ja muita seuraamuksia koskevia tietoja rajaturvallisuuden ylläpitämistä, esitutkintaa ja muuta tutkintaa, etsintää, pelastustehtävää ja ulkomaalaislaissa tarkoitetun liikenteenharjoittajan seuraamusmaksun määrittämistä varten;

2) ajoneuvoliikennerekisteristä pysäköinnin valvomiseksi tarpeellisia tietoja vammaisen pysäköintiluvasta;

22 §

Rajavartiolaitoksen oikeus saada tietoja eräistä rekistereistä ja tietojärjestelmistä

Rajavartiolaitoksella on sen lisäksi, mitä rajavartiolaitaissa tai muussa laissa säädetään, oikeus saada tehtäviensä suorittamista ja henkilökisteriensä ylläpitämistä varten salassapitosäännösten estämättä maksutta tai tietojen irrottamiskustannuksiin perustuvaa vastiketta vastaan teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona tarpeellisia tietoja rekistereistä seuraavasti:

1) ajoneuvoliikennerekisteristä annetussa laissa (541/2003) tarkoitetusta ajoneuvoliikennerekisteristä sen 15—17 §:ssä tarkoitettuihin tehtäviin;

(kumotaan)

3) ajoneuvoliikennerekisteristä henkilön valokuva ja nimikirjoitusnäyte henkilön tunnistamista varten;

(kumotaan)

7) henkilöiden tavoittamiseksi tarpeellisia tietoja henkilötietojen käsittelystä rangaistusten täytäntöönpanossa annetussa laissa (422/2002) säädetyistä Vankeinhoitolaitoksen tietojärjestelmistä sekä Rikosseuraamusviraston ja Kriminaalihuoltolaitoksen tietojärjestelmistä vapauteen kohdistuvaa rangaistusta suorittavista tai sen suorittaneista henkilöistä;

7) rikosten estämiseksi, paljastamiseksi tai selvittämiseksi taikka henkilöiden tavoittamiseksi tarpeellisia tietoja henkilötietojen käsittelystä rangaistusten täytäntöönpanossa annetussa laissa (422/2002) säädetyistä Rikosseuraamuslaitoksen tietojärjestelmistä vapautteen kohdistuvaa rangaistusta suorittavista tai sen suorittaneista henkilöistä sekä tietoja heitä rangaistusaikana tapaamaan tulleista henkilöistä;

12) oikeushallinnon tietojärjestelmistä syyteharkinnassa olevista tai olleista rikosasioista, syyttäjien päätöksistä, tuomioistuimessa vireillä olevista tai olleista rikosasioista, tuomioistuinten lainvoimaisista ratkaisuista ja oikeushallintoviranomaisten etsintäkuuluttamista henkilöistä sekä pakkokeinoista tarpeellisia tietoja rajaturvallisuuden ylläpitämistä, esitutkintaa, muuta tutkintaa, pelastustehtävää, merenkulun turvatoimilaisissa tarkoitettua tehtävää sekä liikenteenharjoittajan seuraamusmaksun määräämistä varten;

12) sakkorekisteristä siihen talletettuja tietoja sakkorangaistuksista ja niiden täytäntöönpanosta, Rikosseuraamuslaitoksen täytäntöönpanorekisteristä tietoja vankeusrangaistusta suorittavista tai suorittaneista henkilöistä, oikeushallintoviranomaisilta tieto niiden etsintäkuuluttamista henkilöistä sekä oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän diaari- ja asianhallintatietojen valtakunnallisesta käsittelyjärjestelmästä tietoja syyttäjä-viranomaisessa tai tuomioistuimessa vireillä olevista tai olleista rikosasioista sekä ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmästä tietoja rikosasioissa annetuista ratkaisuista ja niiden lainvoimaisuudesta, jos tällainen tieto on saatavissa;

14) poliisin henkilörekistereistä tietoja henkilön sopivuuden arvioimiseksi rajavartiolaitoksessa palvelemaan samoin kuin tietoja rajaturvallisuuden ylläpitämistä, esitutkintaa ja muuta tutkintaa varten;

14) poliisin ja tullilaitoksen henkilörekistereistä tietoja sen saamiseksi, onko henkilö sopiva palvelemaan rajavartiolaitoksessa samoin kuin tietoja rajaturvallisuuden ylläpitämistä, rikosten estämistä, paljastamista, esitutkintaa ja muuta tutkintaa varten ja muihin rajavartiolaitoksen tehtäviin sekä muuhun 25 §:n 1 momentin mukaisissa tapauksissa;

(kumotaan)

15) rikosrekisterilaisissa (770/1993) tarkoitettua rikosrekisteristä tarpeellisia tietoja ulkomaalaislaissa tarkoitettua viisumia, lupaa tai muuta toimenpidettä varten, luotettavuutta edellyttävän luvan tai hyväksymisen sekä erityistä luotettavuutta edellyttävän koulutukseen valinnan tai tehtävään määräämisen päättämistä varten ja turvallisuusvalvontaa varten;

16) sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002) tarkoitettua sakkorekiste-

(kumotaan)

ristä tiedoksiannon tai täytäntöönpanotehtävien suorittamista varten tarpeellisia tietoja seuraamuksesta, sen kohteena olevasta henkilöstä, suoritetuista täytäntöönpanotoimista ja täytäntöönpanon esteistä;

17) ulkoasiainministeriön tietojärjestelmistä tarpeellisia tietoja passi-, viisumi- sekä oleskelulupa- ja työlupapäätöksistä rajaturvallisuuden ylläpitämistä, esitutkintaa, muuta tutkintaa sekä rajavartiolaitokselle ulkomaalaislaissa säädetyn tehtävän suorittamista varten;

18) Maahanmuuttoviraston tietojärjestelmistä tarpeellisia tietoja passi-, viisumi-, oleskelulupa- ja työlupahakemuksista sekä niitä koskevista ratkaisuksista ja käännyttämistä sekä karkottamista koskevista ratkaisuksista rajaturvallisuuden ylläpitämistä, esitutkintaa, muuta tutkintaa sekä rajavartiolaitokselle ulkomaalaislaissa säädettyjen tehtävien suorittamista varten;

21) väestötietojärjestelmästä väestötietolain (507/1993) 4 ja 5 §:ssä säädettyistä tiedoista.

Oikeudesta rekisteritietojen saamiseen on lisäksi voimassa, mitä säädetään rikosrekisterilaissa, holhoustoimesta annetussa laissa (442/1999), kiinteistötietojärjestelmästä ja siitä tuotettavasta tietopalvelusta annetussa laissa (453/2002), konkurssi- ja yrityssaneerausrekisteristä annetussa laissa (137/2004), liiketoimintakiellosta annetussa laissa (1059/1985), maahanmuuttajien kotouttamisesta ja turvapaikanhakijoiden vastaanotosta annetussa laissa (493/1999), maistraattien eräistä henkilörekistereistä annetussa laissa (57/2005), pelastuslaissa (468/2003), poliisin tehtävien suorittamisesta puolustusvoimissa annetussa laissa (1251/1995), tullilaissa (1466/1994), ulkomaalaisrekisteristä annetussa laissa (1270/1997), ulosottolaissa

17) ulkoasiainministeriön tietojärjestelmistä tiedot viisumihakemuksista, oleskelulupa- ja työlupapäätöksistä sekä Suomessa lähettävältä tiedustavan diplomaatti- ja konsulliedustuston, kansainvälisen järjestön Suomessa olevan toimielimen ja muun samassa asemassa olevan kansainvälisen toimielimen henkilökuntaan kuuluvista sekä näiden perheenjäsenistä ja yksityisessä palveluksessa olevista henkilöistä rajaturvallisuuden ylläpitämistä, esitutkintaa, muuta tutkintaa sekä rajavartiolaitokselle ulkomaalaislaissa säädetyn tehtävän suorittamista varten;

18) Maahanmuuttoviraston tietojärjestelmistä ulkomaalaislaissa tarkoitettujen asioiden käsittelyssä ja ulkomaalaislain noudattamisen valvonnassa tarvittavia tietoja matkustusasiakirja-, viisumi-, oleskelulupa-, työlupa- ja kansalaisuushakemuksista sekä niitä koskevista ratkaisuksista ja käännyttämistä sekä karkottamista koskevista ratkaisuksista rajaturvallisuuden ylläpitämistä, esitutkintaa, muuta tutkintaa sekä rajavartiolaitokselle ulkomaalaislaissa säädettyjen tehtävien suorittamista varten;

21) väestötietojärjestelmästä ja Väestötietokeskuksen varmennepalveluista annetun lain (661/2009) 13–17 §:ssä säädettyistä väestötietojärjestelmän tiedoista.

Rajavartiolaitoksen on pyynnöstä annettava asianomaisille rekisterinpitäjille tietoja 1 momentin nojalla saamiensa tietojen käsittelystä. Jos henkilötietoja on luovutettu pyytämättä, rajavartiolaitoksen on tarkistettava viipymättä, tarvitaanko niitä siihen tarkoitukseen, jota varten ne on luovutettu.

(37/1895), yksityishenkilön velkajärjestelystä annetussa laissa (57/1993) ja muualla laissa.

23 §

Rajavartiolaitokselle luovutettavien tietojen suoraikäyttöinen tai konekielinen tallettaminen

Rajavartiolaitos voi antaa oikeuden sille luovutettavien tietojen suoraikäyttöisesti tai konekielisessä muodossa rajavartiolaitoksen ylläpitämään henkilörekisteriin tallettamiseen:

1) oikeushallinto-, kriminaalihuolto- ja vankeinhoitoviranomaisille sekä oikeusrekisterikeskukselle;

2) poliisi-, tulli- ja sotilasviranomaisille;

3) ulkoasiainhallinnon viranomaisille;

4) työ- ja elinkeinoministeriölle.

23 §

Muiden viranomaisten tietojen luovuttaminen rajavartiolaitokselle suoraikäyttöisesti tallettamalla tai tietojoukkona tallettamista varten

Rajavartiolaitoksen henkilörekistereihin voivat, siten kuin rekisterinpitäjän kanssa sovitaan, suoraikäyttöisesti tallettamalla tai tietojoukkona tallettamista varten luovuttaa:

1) oikeushallinto-, kriminaalihuolto- ja vankeinhoitoviranomaiset sekä Oikeusrekisterikeskus etsintäkuuluttamiaan henkilöitä koskevia tietoja, vankeinhoitoviranomaiset tuntomerkitietoja vapauteen kohdistuvaa rangaistusta suorittavista tai suorittaneista henkilöistä sekä Oikeusrekisterikeskus lähestymiskieltoja ja liiketoimintakieltoja koskevia tietoja;

2) poliisiviranomaiset, tullilaitos ja sotilasviranomaiset etsintäkuuluttamiaan henkilöitä koskevia tietoja ja tullilaitos ulkomaalaisten tunnistamistietoja sekä tullilaitoksen toimivaltaan kuuluvien rikosten ennalta estämiseksi ja selvittämiseksi tarpeellisia tietoja;

3) ulkoasiainministeriö tietoja Suomessa lähettävävaltiota edustavan diplomaatti- ja konsuliedustuston, kansainvälisen järjestön Suomessa olevan toimielimen ja muun samassa asemassa olevan kansainvälisen toimielimen henkilökuntaan kuuluvista sekä näiden perheenjäsenistä ja yksityisessä palveluksessa olevista henkilöistä;

4) työ- ja elinkeinoministeriö talousvyöhykettä koskevia lupatietoja;

5) Metsähallituksen erätarkastaja toimivaltaansa kuuluvassa erävalvonnassa kirjattuja tarpeellisia toimenpidetietoja;

6) hätäkeskusviranomaiset hätäkeskustietojärjestelmään tallettamansa henkilön oman turvallisuuden tai työturvallisuuden kannalta tarpeellisia tietoja.

Rajavartiolaitoksen on pyynnöstä annettava asianomaisille rekisterinpitäjille tieto 1 momentin nojalla saamiensa tietojen käsittelystä. Jos henkilötietoja on luovutettu pyytä-

mättä, rajavartiolaitoksen on tarkistettava viipymättä, tarvitaanko niitä siihen tarkoitukseen, jota varten ne on luovutettu..

24 §

Tietojen käyttäminen tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitusta vastaavaan tarkoitukseen

24 §

Tietojen käyttäminen tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitukseen

25 §

Tietojen käyttäminen muuhun kuin tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitusta vastaavaan tarkoitukseen

25 §

Tietojen käyttäminen muuhun kuin tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitukseen

Rajavartiolaitoksen henkilökästerin tietoja saadaan käyttää muuhun kuin niitä kerättäessä tai tallettaessa olleeseen käyttötarkoitukseen, jos se on tarpeellista:

1) valtion turvallisuuden varmistamiseksi;
2) välittömän henkeä tai terveyttä uhkaavan vaaran taikka huomattavan omaisuusvahingon torjumiseksi;

3) sellaisen rikoksen ennalta estämiseksi tai selvittämiseksi, josta saattaa seurata vankeutta;

4) henkilöllisyyden selvittämiseksi suoritettaessa sellaista rajavartiolaitoksen yksittäistä tehtävää, joka välttämättä edellyttää henkilöllisyyden varmistamista;

5) päätettäessä tai annettaessa lausuntoa luvan antamisesta tai voimassaolosta, jos luvan antamisen tai voimassaolon edellytykseksi on säädetty luvanhakijan tai luvanhaltijan luotettavuus, sopivuus tai muu sellainen ominaisuus, jonka arvioiminen edellyttää luvanhakijan tai luvanhaltijan terveydentilaan, päihteiden käyttöön, rikokseen syyllistymiseen tai väkivaltaiseen käyttäytymiseen liittyviä tietoja.

Rajavartiolaitoksen henkilökästerin tietoja saa käyttää *rajavartiolaitoksen* tutkimus- ja suunnittelutoiminnassa sekä *rajavartiolaitoksen sisäisessä* koulutuksessa, jos se on koulutuksen toteuttamiseksi välttämätöntä.

Edellä 11 §:ssä tarkoitettujen henkilökästerin tietoja ei saa käyttää tämän pykälän 1 mo-

Rajavartiolaitoksen henkilökästerin tietoja saadaan käyttää muuhun kuin niitä kerättäessä tai tallettaessa olleeseen käyttötarkoitukseen, jos se on tarpeellista:

1) valtion turvallisuuden varmistamiseksi;
2) välittömän ja vakavan yleistä turvallisuutta uhkaavan vaaran torjumiseksi;

3) sellaisen rikoksen ennalta estämiseksi tai selvittämiseksi, josta saattaa seurata vankeutta;

4) henkilöllisyyden selvittämiseksi suoritettaessa sellaista rajavartiolaitoksen yksittäistä tehtävää, joka välttämättä edellyttää henkilöllisyyden varmistamista;

5) päätettäessä tai annettaessa lausuntoa luvan antamisesta tai voimassaolosta, jos luvan antamisen tai voimassaolon edellytykseksi on säädetty luvanhakijan tai luvanhaltijan luotettavuus, sopivuus tai muu sellainen ominaisuus, jonka arvioiminen edellyttää luvanhakijan tai luvanhaltijan terveydentilaan, päihteiden käyttöön, rikokseen syyllistymiseen tai väkivaltaiseen käyttäytymiseen liittyviä tietoja.

Rajavartiolaitoksen henkilökästerin tietoja saa käyttää *laillisuusvalvonta*-, tutkimus-, suunnittelu- ja *kehittämistoiminnassa* sekä koulutuksessa, jos se on koulutuksen toteuttamiseksi välttämätöntä.

Edellä 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettujen tehtävien suorittamiseksi ei kuitenkaan

mentin 5 kohdassa tarkoitettujen tehtävien suorittamiseen.

saa käyttää 7 §:n 3 momentin 1 kohdan a—e alakohdassa tarkoitettuja tutkinnan ja virkaavun tietoja, 4 kohdassa tarkoitettuja arkistotietoja, poliisitoimen henkilötietolain 2 §:n 3 momentin 15 ja 16 kohdassa tarkoitettuja havaintotietoja ja teknisen valvonnan tietoja, tämän lain 11 §:ssä tarkoitettua henkilörekisterin tai muun viranomaisen vastaavan rekisterin tietoja, muuhun rekisteriin talletettuja salaisilla tiedonhankintakeinoilla hankittuja tietoja taikka muulta viranomaiselta saatuja rikostiedustelu-, tarkkailu- ja havaintotietoja.

26 §

Tietojen luovuttaminen rajavartiolaitoksen toiselle hallintoyksikölle tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitusta vastaavaan tarkoitukseen

Hallintoyksikkö saa luovuttaa toiselle hallintoyksikölle poliisilain 1 §:n 1 momentissa tarkoitettujen rajavartiolaitokselle säädettyjen tehtävien suorittamiseksi rajavartiolaitoksen valtakunnallista käyttöä suppeampaan käyttöön perustetun henkilörekisterin tietoja, jos ne ovat tarpeen rajavartiolaitokselle kuuluvien kyseisten tehtävien suorittamiseksi.

Edellä 15 §:ssä tarkoitettuja tietoja saa kuitenkin luovuttaa vain silloin, kun ne ovat tarpeen:

2) välittömän henkeä tai terveyttä uhkaavan vaaran taikka huomattavan omaisuusvahingon torjumiseksi;

4) Euroopan poliisiviraston toimivaltaan kuuluvan rikollisuuden ja muun vakavan rikollisuuden estämiseksi ja selvittämiseksi.

Hallintoyksikkö saa luovuttaa toiselle hallintoyksikölle poliisilain 1 §:n 3 momentissa tarkoitettujen rajavartiolaitokselle säädettyjen tehtävien suorittamiseksi rajavartiolaitoksen valtakunnallista käyttöä suppeampaan käyttöön perustetun henkilörekisterin tietoja, jos ne ovat tarpeen sen tehtävän suorittamiseksi, jota varten tiedot on kerätty ja talletettu. Tiedot saadaan salassapitosäännösten estämättä luovuttaa myös teknisen käyttöyhteyden avul-

26 §

Tietojen luovuttaminen rajavartiolaitoksen toiselle hallintoyksikölle tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitukseen

Hallintoyksikkö saa luovuttaa salassapitosäännösten estämättä toiselle hallintoyksikölle poliisilain 1 §:n 1 momentissa tarkoitettujen rajavartiolaitokselle säädettyjen tehtävien suorittamiseksi rajavartiolaitoksen valtakunnallista käyttöä suppeampaan käyttöön perustetun henkilörekisterin tietoja, jos ne ovat tarpeen rajavartiolaitokselle kuuluvien kyseisten tehtävien suorittamiseksi.

Edellä 15 §:ssä tarkoitettuja tietoja saa kuitenkin luovuttaa vain silloin, kun ne ovat tarpeen:

2) välittömän ja vakavan yleistä turvallisuutta uhkaavan vaaran torjumiseksi;

4) Euroopan poliisiviraston toimivaltaan kuuluvan rikollisuuden ja muun vakavan rikollisuuden estämiseksi ja selvittämiseksi.

Hallintoyksikkö saa luovuttaa salassapitosäännösten estämättä toiselle hallintoyksikölle poliisilain 1 §:n 3 momentissa tarkoitettujen rajavartiolaitokselle säädettyjen tehtävien suorittamiseksi rajavartiolaitoksen valtakunnallista käyttöä suppeampaan käyttöön perustetun henkilörekisterin tietoja, jos ne ovat tarpeen sen tehtävän suorittamiseksi, jota varten tiedot on kerätty ja talletettu.

Tiedot saadaan luovuttaa myös teknisen

la tai konekielisessä muodossa.

käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona.

27 §

Tietojen luovuttaminen toiselle hallintoyksikölle muuhun kuin tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitusta vastaavaan tarkoitukseen

Hallintoyksikkö saa luovuttaa toiselle hallintoyksikölle valtakunnallista käyttöä suppeampaan käyttöön perustetun rajavartiolaitoksen henkilökirjaston tietoja muuhun kuin niiden keräämis- ja tallettamistarkoitusta vastaavaan tarkoitukseen, jos tiedot ovat tarpeen:

2) välittömän henkeä tai terveyttä uhkaavan vaaran taikka huomattavan omaisuusvahingon torjumiseksi;

Rajavartiolaitoksen henkilökirjaston tietoja saa luovuttaa myös rajavartiolaitoksen tutkimus- ja suunnittelutoiminnassa käytettäväksi. Samoin tietoja saa luovuttaa käytettäväksi rajavartiolaitoksen sisäisessä koulutustoiminnassa, jos se on koulutuksen toteuttamiseksi välttämätöntä. Tiedot saadaan salassapitosäännösten estämättä luovuttaa myös teknisen käyttöyhteyden avulla tai konekielisessä muodossa.

28 §

Tietojen luovuttaminen muille viranomaisille

Rajavartiolaitos saa luovuttaa rajavartiolaitoksen henkilökirjastosta salassapitosäännösten estämättä teknisen käyttöyhteyden avulla tai konekielisessä muodossa tietoja, jotka ovat tarpeen:

1) Ajoneuvohallintokeskukselle ajoneuvon rekisteröintiä ja rekisteröityä ajoneuvoa koskevien asioiden käsittelyä varten;

4) Merenkululaitokselle merenkulun turvatoimilaisissa säädettyjen tehtävien hoitamista varten;

3) ilmailuviranomaiselle ilmaliikenteen valvontaa varten;

2) hätäkeskuslaitokselle hätäkeskuslaissa

27 §

Tietojen luovuttaminen toiselle hallintoyksikölle muuhun kuin tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitukseen

Hallintoyksikkö saa luovuttaa salassapitosäännösten estämättä toiselle hallintoyksikölle valtakunnallista käyttöä suppeampaan käyttöön perustetun rajavartiolaitoksen henkilökirjaston tietoja muuhun kuin niiden keräämis- ja tallettamistarkoitusta vastaavaan tarkoitukseen, jos tiedot ovat tarpeen:

2) välittömän ja vakavan yleistä turvallisuutta uhkaavan vaaran torjumiseksi;

Rajavartiolaitoksen henkilökirjaston tietoja saa luovuttaa salassapitosäännösten estämättä myös laillisuusvalvonta-, tutkimus-, suunnittelu- ja kehittämistoiminnassa käytettäväksi. Tietoja saa luovuttaa käytettäväksi myös koulutustoiminnassa, jos se on koulutuksen toteuttamiseksi välttämätöntä.

Tiedot saadaan luovuttaa myös teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona.

28 §

Tietojen luovuttaminen muille viranomaisille

Rajavartiolaitos saa luovuttaa henkilökirjastosta salassapitosäännösten estämättä teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona tietoja, jotka ovat tarpeen, seuraavasti:

1) Liikenteen turvallisuusvirastolle ajoneuvoliikennerekisteristä annetun lain 11 §:n 1 momentin 9 kohdan mukaisesti, merenkulun turvatoimilaisissa säädettyjen tehtävien hoitamista varten, ilmaliikenteen valvontaa varten sekä ilmailulain 48 §:n mukaisesti luvan myöntämisen, uusimisen ja peruuttamisen edellytysten arvioimiseksi;

2) hätäkeskuslaitokselle hätäkeskuslaissa

(157/2000) säädettyjen tehtävien suorittamiseksi *tarpeellisia tietoja* alkutoimenpiteiden tai työturvallisuuden varmistamiseksi taikka asianomaisen yksikön tukemiseksi ottaen lisäksi huomioon, mitä tietojen saamista koskevan oikeuden rajoittamisesta mainitussa laissa säädetään;

6) pelastusviranomaisille pelastustoimintaa varten;

5) merenkulkuviranomaiselle meriliikenteen valvontaa varten;

7) poliisille *henkilöiden* maahantulon ja maastalähdön valvontaa ja siihen kuuluvan rajatarkastuksen suorittamista, ulkomaalaisia koskevien säännösten noudattamisen valvontaa sekä rikosten estämistä, paljastamista ja esitutkintaa varten *sekä valtion turvallisuuden suojaamiseksi*;

8) puolustushallinnon viranomaisille Suomen alueen valvontaa ja sen alueellisen koskemattomuuden turvaamista varten;

9) Pääesikunnalle poliisin tehtävien suorittamisesta puolustusvoimissa annetussa laissa tarkoitettuja turvallisuus- ja valvontatehtäviä sekä rikostutkintaa varten, turvallisuusselvityksistä annetussa laissa (177/2002) tarkoitettujen turvallisuusselvitysten tekemistä varten ja kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetussa laissa (588/2004) tarkoitettujen yhteisöturvallisuusselvitysten tekemistä varten;

10) sosiaaliviranomaisille ulkomaalaisen toimeentuloa koskevan asian käsittelyä varten;

11) tullilaitokselle ulkomaanliikenteen valvontaa, tullirikosten ennalta estämistä, keskeyttämistä ja selvittämistä sekä henkilöiden maahantulon ja maastalähdön valvontaa ja siihen kuuluvan rajatarkastuksen suorittamista varten;

12) työviranomaisille työntekijän oleskeluluvan tai elinkeinonharjoittajan oleskeluluvan antamista tai työnteon valvontaa koskevan asian käsittelyä varten;

13) ulkoasiainhallinnon viranomaiselle passin tai muun matkustusasiakirjan, viisumin

(157/2000) säädettyjen tehtävien suorittamiseksi alkutoimenpiteiden tai työturvallisuuden varmistamiseksi taikka asianomaisen yksikön tukemiseksi ottaen lisäksi huomioon, mitä tietojen saamista koskevan oikeuden rajoittamisesta mainitussa laissa säädetään;

3) pelastusviranomaisille pelastustoimintaa varten;

4) *Liikennevirastolle* meriliikenteen valvontaa varten;

5) poliisille maahantulon ja maastalähdön valvontaa ja siihen kuuluvan rajatarkastuksen suorittamista, ulkomaalaisia koskevien säännösten noudattamisen valvontaa sekä rikosten estämistä, paljastamista, esitutkintaa ja *muuta tutkintaa varten ja muihin poliisin tehtäviin sekä muuhun kuin tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitusta vastaavaan tarkoitukseen 25 §:n 1 momentin mukaisissa tapauksissa*;

6) puolustushallinnon viranomaisille Suomen alueen valvontaa ja sen alueellisen koskemattomuuden turvaamista varten;

7) Pääesikunnalle poliisin tehtävien suorittamisesta puolustusvoimissa annetussa laissa (1251/1995) tarkoitettuja turvallisuus- ja valvontatehtäviä sekä rikostutkintaa varten, *asevelvollisuuslain (1438/2007) 96 §:n 7 kohdan mukaisia tehtäviä varten*, turvallisuusselvityksistä annetussa laissa (177/2002) tarkoitettujen turvallisuusselvitysten tekemistä varten ja kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetussa laissa (588/2004) tarkoitettujen yhteisö- ja *henkilöturvallisuus*selvitysten tekemistä varten;

8) sosiaaliviranomaisille ulkomaalaisen toimeentuloa koskevan asian käsittelyä varten;

9) tullilaitokselle ulkomaanliikenteen valvontaa, tullirikosten ennalta estämistä, keskeyttämistä ja selvittämistä sekä henkilöiden maahantulon ja maastalähdön valvontaa ja siihen kuuluvan rajatarkastuksen suorittamista *sekä haasteen ja muun tiedoksiannon suorittamista* varten;

10) työviranomaisille työntekijän oleskeluluvan tai elinkeinonharjoittajan oleskeluluvan antamista tai työnteon valvontaa koskevan asian käsittelyä varten;

11) *ulkoasiainministeriölle ja Suomen edustustolle näiden toimivaltaan kuuluvan*

sekä työntekijän oleskeluluvan, elinkeinoharjoittajan oleskeluluvan tai muun oleskeluluvan antamista varten;

14) Maahanmuuttovirastolle ulkomaalaisia ja Suomen kansalaisuutta koskevien sellaisten asioiden käsittelemistä ja ratkaisemista varten, jotka lailla tai asetuksella säädetään Maahanmuuttovirastolle;

15) ulosottomiehelle ulosottolain 3 luvun 67 §:ssä säädettyjä tietoja ulosottoasioiden täytäntöönpanoa ja ulosotto selvityksen laatimista varten;

16) yleisille syyttäjille yleisistä syyttäjäistä annetun lain (199/1997) 11 §:ssä säädettyssä laajuudessa;

17) ympäristöviranomaisille aluksista aiheutuvan vesien pilaantumisen ehkäisemistä ja merensuojelun valvontaa koskevia tehtäviä varten;

18) terveystoimikunnille kansanterveyttä vakavasti vaarantavan tarttuvan taudin leviämisen ehkäisemiseksi.

Rajavartiolaitoksen esikunta voi salassapitosäännösten estämättä antaa rikoksesta epäiltyjen rajavartiolaitoksen rekisteristä ja turvallisuustietorekisteristä tietoja teknisen käytöyhteyden avulla poliisin, puolustusvoimien, rajavartiolaitoksen ja tullilaitoksen rikostiedustelu-, rikosanalyysi- tai tarkkailutehtäviin määrätyille virkamiehille sekä Vankeinhoitolaitoksen rikostiedustelu-, rikosanalyysi- tai tarkkailutehtäviin määrätyille virkamiehille, joilla on poliisilain 8 §:ssä säädetty erityiset poliisivaltuudet.

passin tai muun matkustusasiakirjan, viisumin sekä työntekijän oleskeluluvan, elinkeinoharjoittajan oleskeluluvan tai muun oleskeluluvan antamista varten;

12) Maahanmuuttovirastolle ulkomaalaisia ja Suomen kansalaisuutta koskevien sellaisten asioiden käsittelemistä ja ratkaisemista varten, jotka lailla tai asetuksella säädetään Maahanmuuttovirastolle;

13) ulosottomiehelle *ulosottokaaren (705/2007) 3 luvun 67 §:n mukaisesti ulosotto selvitystä tai muuta* ulosottoasioiden täytäntöönpanoa varten;

14) yleisille syyttäjille yleisistä syyttäjäistä annetun lain (199/1997) 11 §:ssä säädettyssä laajuudessa;

15) ympäristöviranomaisille aluksista aiheutuvan vesien pilaantumisen ehkäisemistä ja merensuojelun valvontaa koskevia tehtäviä varten;

16) *Metsähallituksen erätarkastajalle tämän toimivaltaan kuuluvaa erävalvontaa varten;*

17) terveystoimikunnille kansanterveyttä vakavasti vaarantavan tarttuvan taudin leviämisen ehkäisemiseksi;

18) *vähemmistövaltuutetulle etnisen syrjinnän ehkäisyä, hyvien etnisten suhteiden edistämistä, etnisten vähemmistöjen sekä ulkomaalaisten aseman ja oikeuksien turvaamista sekä etnisen syrjimättömyyden periaatteen valvontaa ja ihmiskauppaan liittyvää raportointia varten.*

Rekisterinpitäjä voi salassapitosäännösten estämättä antaa rikoksesta epäiltyjen rajavartiolaitoksen rekisteriin ja turvallisuustietorekisteriin teknisen käytöyhteyden poliisin, puolustusvoimien ja tullilaitoksen rikostiedustelu-, rikosanalyysi- tai tarkkailutehtäviin määrätyille virkamiehille sekä Vankeinhoitolaitoksen rikostiedustelu-, rikosanalyysi- tai tarkkailutehtäviin määrätyille virkamiehille, joilla on poliisilain 8 §:ssä säädetty erityiset poliisivaltuudet, sekä ulkoasiainministeriön palveluksessa olevalle poliisin tai tullilaitoksen yhdyshenkilölle ja Euroopan unionin jäsenvaltioiden operatiivisesta ulkorajayhteistyöstä huolehtivan viraston perustamisesta annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 2007/2004 tarkoitettuun nopeaan rajainterventioryhmään osallistuvalla jäsenvaltion virkamiehelle.

Ennen tietojen luovuttamista teknisen käyttöyhteyden avulla on tietoja pyytävän esitetävä selvitys tietojen suojauksesta henkilötietolain 32 §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla.

Luovutettavien tietojen laatu on varmentettava ja niihin on mahdollisuuksien mukaan lisättävä tietoja, joiden avulla vastaanottaja voi arvioida tietojen oikeellisuutta, täydellisyyttä, ajantasaisuutta ja luotettavuutta. Jos ilmenee, että on luovutettu virheellisiä tietoja tai että tietoja on luovutettu lainvastaisesti, asiasta on ilmoitettava viipymättä vastaanottajalle.

28 a §

Tietojärjestelmien ja niihin talletettujen tietojen käsittelyn valvonta

Tässä laissa tarkoitettujen tietojärjestelmien ja niihin sisältyvien tietojen salassapito ja muu suoja varmistetaan:

1) antamalla pääsy tietoihin vain niille, jotka tarvitsevat tietoja työtehtäviensä hoitamiseksi;

2) huolehtimalla siitä, että tietojärjestelmien talletettujen tietojen käyttö, luovutus ja muu käsittely sekä luovutuksen perusteet kirjataan sähköiseen lokiin, tietojärjestelmään, asianhallintajärjestelmään, manuaaliseen diaariin tai asiakirjaan;

3) estämällä tietojen luvaton muuttaminen ja muu luvaton tai asiaton käsittely käyttöoikeushallinnan, käytön valvonnan sekä tietoverkkojen, tietojärjestelmien ja tietopalvelujen asianmukaisilla ja riittäväillä turvallisuusjärjestelyillä ja muilla toimenpiteillä.

29 §

Tietojen luovuttamisesta päättäminen

Rajavartiolaitoksen henkilörekisterin tietojen luovuttamisesta päättää rekisterinpitäjä tai rekisterinpitäjän tähän tehtävään määräämä muu hallintoyksikkö. *Hallintoyksikön on nimettävä riittävä määrä henkilöitä, jotka päättävät henkilörekisteritietojen luovuttamisesta.*

29 §

Tietojen luovuttamisesta päättäminen

Oikeudesta luovuttaa rajavartiolaitoksen tietoja teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona päättää rekisterinpitäjä.

31 §

Tietojen poistaminen tutkinta- ja virka-apurekisteristä sekä poliisiasiain tietojärjestelmästä

Tutkinta- ja virka-apurekisterin tiedot sekä rajavartiolaitoksen suoraan käytettävästä poliisiasiain tietojärjestelmästä etsintäkuulutustiedot, etsittävien moottoriajoneuvojen tiedot, omaisuustiedot, pidätettyjen tiedot, rikosilmoitushakemisto- ja seuraamustiedot, sanomanvälitystiedot, tekotapatiedot, tunnistettavien tiedot, tuntomerkitiedot, tutkinnan ja virka-avun tiedot sekä tutkinnan ja virka-avun arkistotiedot poistetaan siten kuin poliisitoimen henkilötietolain 22 §:ssä säädetään tietojen poistamisesta poliisiasiain tietojärjestelmästä.

31 §

Tietojen poistaminen tutkinta- ja virka-apurekisteristä sekä poliisiasiain tietojärjestelmästä

Tutkinta- ja virka-apurekisterin tiedot sekä rajavartiolaitoksen suoraan käytettävästä poliisiasiain tietojärjestelmästä *henkilökuulutustiedot*, etsittävien *ajoneuvojen* tiedot, omaisuustiedot, *vapautensa menettäneiden* tiedot, *rikosilmoitushakemistotiedot*, *tiedotustiedot*, tunnistettavien tiedot, tuntomerkitiedot, tutkinnan ja virka-avun tiedot, *arkistotiedot*, *turvallisuustiedot* sekä *havaintotiedot* poistetaan siten kuin poliisitoimen henkilötietolain 22 §:ssä säädetään tietojen poistamisesta poliisiasiain tietojärjestelmästä.

36 §

Virheelliseksi todettu tieto

Virheelliseksi todettu tieto on merkittävä virheelliseksi. Tiedon saa säilyttää, jos se on tarpeen rekisteröidyn, muun asianosaisen tai rajavartiolaitoksen henkilöstöön kuuluvan oikeuksien turvaamiseksi. Tällaista tietoa saa käyttää ainoastaan mainitussa oikeuksien turvaamisen tarkoituksessa.

36 §

Virheelliseksi todettu tieto

Virheelliseksi todettu tieto on merkittävä virheelliseksi. *Tieto on säilytettävä*, jos se on tarpeen rekisteröidyn, muun asianosaisen tai rajavartiolaitoksen henkilöstöön kuuluvan oikeuksien turvaamiseksi. Tällaista tietoa saa käyttää ainoastaan mainitussa oikeuksien turvaamisen tarkoituksessa.

4 a luku

Kansainväliseen yhteistyöhön liittyviä säännöksiä

38 §

Tietojen luovuttaminen Euroopan unionin jäsenvaltioiden alueelle ja Euroopan talousalueelle

Jollei muuta säädetä tai Suomea velvoittavasta kansainvälisestä sopimuksesta muuta johdu, rajavartiolaitoksella on oikeus salassapitosäännösten estämättä luovuttaa *henkilökistereistään* tietoja Euroopan unionin jäsen-

38 §

Tietojen luovuttaminen Euroopan unionin jäsenvaltioiden alueella ja Euroopan talousalueella

Jollei muuta säädetä tai Suomea velvoittavasta kansainvälisestä sopimuksesta muuta johdu, rajavartiolaitoksella on oikeus salassapitosäännösten estämättä luovuttaa tietoja Euroopan unionin jäsenvaltion alueen ja Eu-

valtioiden alueella ja Euroopan talousalueella poliisiviranomaiselle ja muulle viranomaiselle, jonka tehtäviin kuuluu oikeus- ja yhteiskuntajärjestyksen turvaaminen, yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäminen tai rikosten ennalta estäminen, selvittäminen ja syyteharkintaan saattaminen, seuraavasti:

1) poliisilain 1 §:n 1 momentissa tarkoitettujen rajavartiolaitaisissa tai muualla laissa rajavartiolaitokselle säädettyjen tehtävien suorittamiseksi perustetun rajavartiolaitoksen henkilökästerin tietoja *saa luovuttaa*, jos tiedot ovat välttämättömiä kyseisten tehtävien suorittamiseksi;

2) poliisilain 1 §:n 3 momentissa tarkoitettujen rajavartiolaitaisissa tai muualla laissa rajavartiolaitokselle säädettyjen tehtävien suorittamiseksi perustetun rajavartiolaitoksen henkilökästerin tietoja *saa luovuttaa*, jos tiedot ovat välttämättömiä sen tehtävän suorittamiseksi, jota varten tiedot on kerätty ja talletettu.

Yksittäisen tehtävän suorittamisen yhteydessä saatuja, poliisilain 1 §:n 1 momentissa tarkoitettujen rajavartiolaitokselle säädettyjen tehtävien suorittamiseksi tarpeellisia tietoja, jotka eivät liity kyseiseen tai muuhun jo suoritettavana olevaan tehtävään, saa kuitenkin luovuttaa vain silloin, kun ne ovat välttämättömiä:

1) valtion turvallisuuden varmistamiseksi;
2) välittömän henkeä tai terveyttä uhkaavan vaaran *taikka huomattavan omaisuusvahingon* torjumiseksi;

3) sellaisen rikoksen ennalta estämiseksi tai selvittämiseksi, josta saattaa seurata vankeutta;

4) Euroopan poliisiviraston toimivaltaan kuuluvan rikollisuuden ja muun vakavan rikollisuuden estämiseksi ja selvittämiseksi.

Rajavartiolaitos saa luovuttaa 1 momentissa mainituille viranomaisille rajavartiolaitoksen henkilökästerin tietoja muuhun kuin niiden keräämis- ja tallettamistarkoitusta *vastaavaan tarkoitukseen*, jos tiedot ovat välttämättömiä:

1) valtion turvallisuuden varmistamiseksi;
2) välittömän henkeä tai terveyttä uhkaavan vaaran *taikka huomattavan omaisuusvahingon* torjumiseksi;

3) sellaisen rikoksen ennalta estämiseksi tai selvittämiseksi, josta saattaa seurata vankeutta;

roopan talousalueeseen *kuuluvan valtion poliisiviranomaiselle* ja muulle viranomaiselle, jonka tehtäviin kuuluu oikeus- ja yhteiskuntajärjestyksen turvaaminen, yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäminen tai rikosten ennalta estäminen, selvittäminen ja syyteharkintaan saattaminen, seuraavasti:

1) poliisilain 1 §:n 1 momentissa tarkoitettujen rajavartiolaitaisissa tai muualla laissa rajavartiolaitokselle säädettyjen tehtävien suorittamiseksi perustetun rajavartiolaitoksen henkilökästerin tietoja, jos tiedot ovat välttämättömiä kyseisten tehtävien suorittamiseksi;

2) poliisilain 1 §:n 3 momentissa tarkoitettujen rajavartiolaitaisissa tai muualla laissa rajavartiolaitokselle säädettyjen tehtävien suorittamiseksi perustetun rajavartiolaitoksen henkilökästerin tietoja, jos tiedot ovat välttämättömiä sen tehtävän suorittamiseksi, jota varten tiedot on kerätty ja talletettu.

Yksittäisen tehtävän suorittamisen yhteydessä saatuja, poliisilain 1 §:n 1 momentissa tarkoitettujen rajavartiolaitokselle säädettyjen tehtävien suorittamiseksi tarpeellisia tietoja, jotka eivät liity kyseiseen tai muuhun jo suoritettavana olevaan tehtävään, saa kuitenkin luovuttaa vain silloin, kun ne ovat välttämättömiä:

1) valtion turvallisuuden varmistamiseksi;
2) välittömän *ja vakavan yleistä turvallisuutta* uhkaavan vaaran torjumiseksi;

3) sellaisen rikoksen ennalta estämiseksi tai selvittämiseksi, josta saattaa seurata vankeutta;

4) Euroopan poliisiviraston toimivaltaan kuuluvan rikollisuuden ja muun vakavan rikollisuuden estämiseksi ja selvittämiseksi.

Rajavartiolaitos saa luovuttaa 1 momentissa *tarkoitetuille* viranomaisille rajavartiolaitoksen henkilökästerin tietoja muuhun kuin niiden keräämis- ja tallettamistarkoitukseen, jos tiedot ovat välttämättömiä:

1) valtion turvallisuuden varmistamiseksi;
2) välittömän *ja vakavan yleistä turvallisuutta* uhkaavan vaaran torjumiseksi;

3) sellaisen rikoksen ennalta estämiseksi tai selvittämiseksi, josta saattaa seurata vankeutta;

4) henkilöllisyyden selvittämiseksi suoritettaessa sellaista *rajavartiolaitoksen* yksittäistä tehtävää, joka välttämättä edellyttää henkilöllisyyden varmistamista;

5) päätettäessä tai annettaessa lausuntoa luvan antamisesta tai voimassaolosta, jos luvan antamisen tai voimassaolon edellytykseksi on säädetty luvanhakijan tai luvanhaltijan luotettavuus, sopivuus tai muu sellainen ominaisuus, jonka arvioiminen edellyttää luvanhakijan tai luvanhaltijan terveydentilaan, päihteiden käyttöön, rikokseen syyllistymiseen tai väkivaltaiseen käyttäytymiseen liittyviä tietoja.

Rajavartiolaitoksen tilapäisen henkilörekisterin 15 §:ssä tarkoitettuja tietoja tai rikoksesta epäiltyjen rajavartiolaitoksen rekisterin tietoja ei saa luovuttaa tämän pykälän 3 momentin 5 kohdassa tarkoitettujen tehtävien suorittamiseksi.

4) henkilöllisyyden selvittämiseksi suoritettaessa sellaista yksittäistä tehtävää, joka välttämättä edellyttää henkilöllisyyden varmistamista;

5) päätettäessä tai annettaessa lausuntoa luvan antamisesta tai voimassaolosta, jos luvan antamisen tai voimassaolon edellytykseksi on säädetty luvanhakijan tai luvanhaltijan luotettavuus, sopivuus tai muu sellainen ominaisuus, jonka arvioiminen edellyttää luvanhakijan tai luvanhaltijan terveydentilaan, päihteiden käyttöön, rikokseen syyllistymiseen tai väkivaltaiseen käyttäytymiseen liittyviä tietoja.

Rajavartiolaitoksen tilapäisen henkilörekisterin 15 §:ssä tarkoitettuja tietoja, 7 §:n 3 momentin 1 kohdan a–e alakohdassa tarkoitettuja tutkinnan ja virka-avun tietoja sekä 4 kohdassa tarkoitettuja arkistotietoja tai rikoksesta epäiltyjen rajavartiolaitoksen rekisterin tietoja ei saa luovuttaa 3 momentin 5 kohdassa tarkoitettujen tehtävien suorittamiseksi.

Luovutettavien tietojen laatu on varmennettava ja niihin on mahdollisuuksien mukaan lisättävä tietoja, joiden avulla vastaanottaja voi arvioida tietojen oikeellisuutta, täydellisyyttä, ajantasaisuutta ja luotettavuutta.

Tiedot saadaan luovuttaa myös teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona.

39 §

Tietojen luovuttaminen Euroopan poliisivirastolle ja muulle ulkomaiselle viranomaiselle

Rajavartiolaitos saa salassapitosäännösten estämättä luovuttaa henkilörekisterinsä tietoja:

3) keskusrikospoliisille luovutettavaksi edelleen Euroopan poliisiviraston perustamisesta tehdyn yleissopimuksen (SopS 79/1998) mukaisesti Euroopan poliisivirastolle;

4) laittomasti maahan saapuneiden ja maassa oleskelevien henkilöiden takaisinottamisesta tehdyissä sopimuksissa tarkoitetuille rajavalvontaa ja rajatarkastuksia suorittaville

39 §

Tietojen luovuttaminen Euroopan poliisivirastolle ja muulle ulkomaiselle viranomaiselle

Rajavartiolaitos saa salassapitosäännösten estämättä luovuttaa henkilörekisterinsä tietoja *teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona:*

3) keskusrikospoliisille luovutettavaksi edelleen Euroopan *poliisivirastolle Euroopan poliisiviraston perustamisesta tehdyn neuvoston päätöksen (2009/371/YOS) mukaisesti;*

4) laittomasti maahan saapuneiden ja maassa oleskelevien henkilöiden takaisinottamisesta tehdyissä sopimuksissa tarkoitetuille *toimivaltaisille* viranomaisille sopimuksissa

viranomaisille sopimuksissa tarkoitettuja tehtäviä varten;

tarkoitettuja tehtäviä varten;

Tietoja saadaan luovuttaa muuhun kuin rekistereiden käyttötarkoituksen mukaiseen käyttöön, jos ne ovat välttämättömiä:

Tietoja saadaan luovuttaa muuhun kuin rekistereiden käyttötarkoituksen mukaiseen käyttöön, jos ne ovat välttämättömiä:

2) välittömästi henkeä tai terveyttä uhkaavan vaaran tai huomattavan omaisuusvahingon torjumiseksi;

2) välittömän ja vakavan yleistä turvallisuutta uhkaavan vaaran torjumiseksi;

Rajavartiolaitos saa luovuttaa ampumaseiden, aseiden osien, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten hankkimista, hallussapitoa, siirtoa, tuontia ja vientiä koskevia rajavartiolaitoksen henkilörekisterin tietoja muun valtion asevalvonnasta vastaavalle viranomaiselle, jos tietojen luovuttaminen on asevalvonnan kannalta välttämätöntä.

Rajavartiolaitos saa luovuttaa *salassapitosäännösten estämättä* ampumaseiden, aseiden osien, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten hankkimista, hallussapitoa, siirtoa, tuontia ja vientiä koskevia rajavartiolaitoksen henkilörekisterin tietoja muun valtion asevalvonnasta vastaavalle viranomaiselle, jos tietojen luovuttaminen on asevalvonnan kannalta välttämätöntä.

39 b §

Euroopan unionin viisumitietojärjestelmä

Rajavartiolaitoksella on oikeus saada teknisen käyttöyhteyden avulla tietoja Euroopan unionin viisumitietojärjestelmästä sille laissa tai suoraan velvoittavassa Euroopan unionin säädöksessä säädetyn tehtävän suorittamiseksi siten kuin viisumitietojärjestelmästä (VIS) ja lyhytaikaista oleskelua varten myönnettäviä viisumeja koskevasta jäsenvaltioiden välisestä tietojenvaihdosta (VIS-asetus) annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 767/2008 15 ja 17—20 artiklassa säädetään.

Rajavartiolaitoksella on lisäksi oikeus saada teknisen käyttöyhteyden avulla Euroopan unionin viisumitietojärjestelmästä tietoja rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta Suomen ja muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä annetun lain (1286/2003) 3 §:n 2 momentissa tarkoitettujen, rajavartiolaitoksen toimivaltaan kuuluvien rikosten ehkäisemiseksi ja selvittämiseksi siten kuin jäsenvaltioiden nimeämien viranomaisten ja Europolin pääsystä tekemään hakuja viisumitietojärjestelmästä (VIS) terrorismirikosten ja muiden vakavien rikosten

torjumiseksi, havaitsemiseksi ja tutkimiseksi tehdyssä neuvoston päätöksessä 2008/633/YOS säädetään. Tiedot on pyydetävä rajavartiolaitoksen esikunnan välityksellä.

39 c §

Eurodac-tietojärjestelmä

Turvapaikanhakijoiden, ulkorajan luvatta ylittäneiden henkilöiden ja laittomasti maassa oleskelevien henkilöiden sormenjälkien tallettamisesta säädetään Eurodac-järjestelmän perustamisesta sormenjälkien vertailua varten Dublinin yleissopimuksen tehokkaaksi soveltamiseksi annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 2725/2000. Rajavartiolaitos on rekisterinpitäjä tallettamensa tietojen osalta.

39 d §

Eräät kansainväliset tietojärjestelmät

Schengenin tietojärjestelmästä ja Schengenin tietojärjestelmän kansallisesta järjestelmästä, Europolin tietojenkäsittelyjärjestelmästä sekä Belgian kuningaskunnan, Saksan liittotasavallan, Espanjan kuningaskunnan, Ranskan tasavallan, Luxemburgin suurherttuakunnan, Alankomaiden kuningaskunnan ja Itävallan tasavallan välillä rajat ylittävän yhteistyön tehostamisesta erityisesti terrorismin, rajat ylittävän rikollisuuden ja laitoman muuttoliikkeen torjumiseksi tehdyn sopimuksen (SopS 54/2007, Prümin sopimus) nojalla saatujen tietojen käsittelystä säädetään poliisitoimen henkilötietolaissa.

39 e §

Toiselta valtiolta tai kansainväliseltä elimeltä saatujen tietojen käsittely

Toiselta valtiolta tai kansainväliseltä elimeltä saatujen tietojen käsittelyssä on noudatettava, mitä tietojen luovuttajan asettamissa ehdoissa määrätään salassapidosta, vaitiolo-

velvollisuudesta, tietojen käytön rajoituksista, tietojen edelleen luovutuksesta ja luovutetun aineiston palauttamisesta.

Ellei 1 momentista muuta johdu, rajavartiolaitos saa käsitellä sille luovutettuja tietoja muuhun tarkoitukseen kuin mihin tiedot on luovutettu, jos tiedot ovat välttämättömiä:

- 1) valtion turvallisuuden varmistamiseksi;
- 2) välittömän ja vakavan yleistä turvallisuutta uhkaavan vaaran torjumiseksi;
- 3) sellaisen rikoksen ennalta estämiseksi tai selvittämiseksi, josta saattaa seurata vankeutta; tai
- 4) oikeudellisen tai hallinnollisen menettelyn toteuttamiseksi, joka liittyy suoraan muun rikoksen ennalta estämiseen, selvittämiseen, siitä syyttämiseen tai rikosoikeudellisen seuraamuksen täytäntöönpanoon.

Euroopan unionin jäsenvaltiolta saatuja tietoja ei kuitenkaan saa luovuttaa edelleen Euroopan unioniin kuulumattomalle valtiolle eikä kansainväliselle elimelle ilman tiedot luovuttaneen jäsenvaltion suostumusta, paitsi jos tietojen luovuttaminen on välttämätöntä Suomen tai toisen valtion yleistä turvallisuutta taikka Suomen olennaisia etuja koskevan välittömän ja vakavan uhkan estämiseksi eikä suostumusta voida saada ajoissa. Tiedot saadaan luovuttaa ainoastaan, jos asianomainen valtio tai kansainvälinen elin varmistaa riittävän tietosuojan tason. Tiedot luovuttaneelle jäsenvaltiolle on ilmoitettava viipymättä tietojen edelleen luovuttamisesta.

Rajavartiolaitoksen on pyynnöstä annettava tiedot luovuttaneelle valtiolle tai kansainväliselle elimelle tietoja sille luovutettujen tietojen käsittelystä. Jos henkilötietoja on luovutettu pyytämättä, rajavartiolaitoksen on tarkistettava viipymättä, tarvitaanko niitä siihen tarkoitukseen, jota varten ne on luovutettu.

4 b luku

Rekisteröidyn oikeudet

41 §

Tarkastusoikeuden käyttäminen

Tarkastusoikeuden toteuttamiseen sovelle-

41 §

Tarkastusoikeus

Tarkastusoikeudesta säädetään henkilötie-

taan henkilötietolain 26 ja 28 §:ää. Rekisterinpitäjä tai sen määräämä hallintoyksikkö antaa tiedot tarkastamista varten. Rekisterinpitäjän on osoitettava riittävä määrä henkilöitä tarkastusoikeuden toteuttamista ja siihen liittyvää tietojen antamista varten.

tolain 26 ja 28 §:ssä. Rekisterinpitäjä tai sen määräämä hallintoyksikkö antaa tiedot tarkastamista varten. Rekisterinpitäjän on osoitettava riittävä määrä henkilöitä tarkastusoikeuden toteuttamista ja siihen liittyvää tietojen antamista varten.

Rekisteröidyn on tarkastusoikeutta käyttäessään esitettävä tätä tarkoittava pyyntö henkilökohtaisesti rekisterinpitäjälle tai muulle rajavartiolaitoksen puolesta tietojen antamiseen oikeutetulle viranomaiselle ja todistettava henkilöllisyytensä.

42 §

Tarkastusmenettely

Rekisteröidyn on tarkastusoikeutta käyttäessään esitettävä tätä tarkoittava pyyntö henkilökohtaisesti rekisterinpitäjälle tai muulle rajavartiolaitoksen puolesta tietojen antamiseen oikeutetulle viranomaiselle ja todistettava henkilöllisyytensä.

Tarkastusoikeutta ei ole lainkaan:

- 1) rikoksesta epäiltyjen rajavartiolaitoksen rekisterin tietoihin;
- 2) turvallisuustietorekisterin tietoihin;
- 3) muihin rajavartiolaitoksen henkilörekistereihin sisältyviin henkilöä tai tekoa koskeviin luokitus-, tarkkailu- tai tekotapatietoihin.

Tietosuojavaltuutettu voi rekisteröidyn pyynnöstä tarkastaa 2 momentissa tarkoitettujen rekisteröityä koskevien tietojen lainmukaisuuden. Tarkastusoikeuden rajoituksista on lisäksi voimassa, mitä henkilötietolain 27 §:ssä säädetään.

43 §

Tietojen luovuttaminen rajavartiolaitokselle teknisen käyttöyhteyden avulla

Tässä laissa tarkoitettut tiedot voidaan rajavartiolaitoksen pyynnöstä luovuttaa rajavartiolaitokselle teknisen käyttöyhteyden avulla tai konekielisessä muodossa. Ennen tietojen luovuttamista rajavartiolaitoksen on esitettävä selvitys tietojen suojauksesta henkilötietolain 32 §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla.

42 §

Tarkastusoikeuden rajoittaminen

Tarkastusoikeutta ei ole lainkaan:

- 1) rajavartiolaitoksen rekisterin tietoihin rikoksesta epäiltyjä koskevan;
- 2) turvallisuustietorekisterin tietoihin;
- 3) muihin rajavartiolaitoksen henkilörekistereihin sisältyviin henkilöä tai tekoa koskeviin luokitus-, tarkkailu- tai tekotapatietoihin.

Tietosuojavaltuutettu voi rekisteröidyn pyynnöstä tarkastaa 1 momentissa tarkoitettujen rekisteröityä koskevien tietojen lainmukaisuuden. Tarkastusoikeuden rajoituksista säädetään lisäksi henkilötietolain 27 §:ssä.

43 §

Tietojen luovuttaminen rajavartiolaitokselle teknisen käyttöyhteyden avulla

Tässä laissa tarkoitettut tiedot voidaan rajavartiolaitoksen pyynnöstä luovuttaa rajavartiolaitokselle teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .*

*Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan
ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin
toimenpiteisiin.*

3.

Laki

Euroopan unionin jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisten välisen tietojen ja tiedustelutietojen vaihdon yksinkertaistamisesta tehdyn neuvoston puitepäätöksen lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja puitepäätöksen soveltamisesta annetun lain 5 ja 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan Euroopan unionin jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisten välisen tietojen ja tiedustelutietojen vaihdon yksinkertaistamisesta tehdyn neuvoston puitepäätöksen lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja puitepäätöksen soveltamisesta annetun lain 26/2009 5 §:n 3 momentti ja 6 §:n 3 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

5 §

5 §

Tietojen ja tiedustelutietojen luovuttaminen pyynnöstä

Tietojen ja tiedustelutietojen luovuttaminen pyynnöstä

Tietojen ja tiedustelutietojen luovuttamista koskevaan päätöksentekoon sovelletaan, mitä henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain 20 §:ssä ja 47 a §:ssä, tullilain 26 a §:ssä, henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetun lain 29 §:ssä sekä muualla laissa säädetään.

Tietojen ja tiedustelutietojen luovuttamista koskevaan päätöksentekoon sovelletaan, mitä henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain 20 §:ssä, tullilain 26 a §:ssä, henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetun lain 29 §:ssä sekä muualla laissa säädetään.

6 §

6 §

Oma-aloitteinen tietojen ja tiedustelutietojen luovuttaminen

Oma-aloitteinen tietojen ja tiedustelutietojen luovuttaminen

Tietojen ja tiedustelutietojen luovuttamista koskevaan päätöksentekoon sovelletaan, mitä henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain 20 ja 47 a §:ssä, tullilain 26 a §:ssä, henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetun lain 29 §:ssä sekä muualla laissa säädetään.

Tietojen ja tiedustelutietojen luovuttamista koskevaan päätöksentekoon sovelletaan, mitä henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain 20, tullilain 26 a §:ssä, henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetun lain 29 §:ssä sekä muualla laissa säädetään.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20.*

*Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan
ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin
toimenpiteisiin.*

4.

Laki**arpajaislain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään arpajaislakiin 1047/2001 uusi 42 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

*42 a §**Arpajaisten valvontatiedosto*

Tässä laissa säädettyjen lupa- ja valvonta-tehtävien suorittamiseksi poliisi pitää rekisteriä ilmoituksista, lupahakemuksista, luvista, lupien peruuttamisista, tilityksistä, ilmoitusten tekijöistä, luvan hakijoista ja saajista, arpajaisten käytännön toimeenpanijoista, tarkastustoimenpiteistä sekä kieltoihin ja uhkasakkomenettelyyn liittyvistä toimenpiteistä.

Poliisin pitämistä rekistereistä säädetään henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetussa laissa (761/2003).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20.

5.

Laki**rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä annetun lain 23 ja 37 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä annetun lain 503/2008 23 §:n 6 momentti ja 37 §:n 1 momentti sekä
lisätään 37 §:ään uusi 4 momentti, jolloin nykyinen 4 momentti siirtyy 5 momentiksi seuraavasti:

Voimassa oleva laki

23 §

Velvollisuus tehdä ilmoitus epäilyttävästä liiketoimesta

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä ilmoituksen tarkemmasta sisällöstä.

37 §

Rahanpesun selvittelykeskuksen oikeus saada, käyttää ja luovuttaa tietoa

Rahanpesun selvittelykeskuksella on oikeus saada viranomaiselta ja julkista tehtävää hoitamaan asetetulta yhteisöltä sekä ilmoitusvelvollisilta rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisessä ja selvittämisessä tarvittavat tiedot ja asiakirjat maksutta sen estämättä, mitä liike- ja ammattisalaisuutta tai yksilön, yhteisön tai säätiön taloudellisia olosuhteita tai taloudellista asemaa koskevien tietojen salassapidosta säädetään.

Ehdotus

23 §

Velvollisuus tehdä ilmoitus epäilyttävästä liiketoimesta

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä ilmoituksen tarkemmasta rakenteesta ja sisällöstä.

37 §

Rahanpesun selvittelykeskuksen oikeus saada, käyttää ja luovuttaa tietoa

Rahanpesun selvittelykeskuksella on oikeus saada viranomaiselta ja julkista tehtävää hoitamaan asetetulta yhteisöltä sekä ilmoitusvelvollisilta rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisessä ja selvittämisessä tarvittavat tiedot ja asiakirjat maksutta sen estämättä, mitä liike- ja ammattisalaisuutta tai yksilön, yhteisön tai säätiön taloudellisia olosuhteita, taloudellista asemaa tai *verotustietoja* koskevien tietojen salassapidosta säädetään.

Edellä 1 ja 3 momentissa tarkoitettuja tietoja saa luovuttaa rahanpesun selvittelykes-

154
Voimassa oleva laki

HE 98/2010 vp
Ehdotus

kukselle tietojoukkona tai teknisen käyttöyh-
teyden avulla.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta
20 _____ .